Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Folkets Almanak

Udkom fra 1875-1972 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0063/sknr63737.htm

Udarbejdet af Niels Jensen

Folkets

ALMANAK
UNIVERSITETETS
STEMPEL

Almanak

for det Aar efter Kristi Fødsel

1923,

som er 3. Aar efter Skudaar,

beregnet til Kjøbenhavns Observatoriums Horisont

af

Observatoriet.

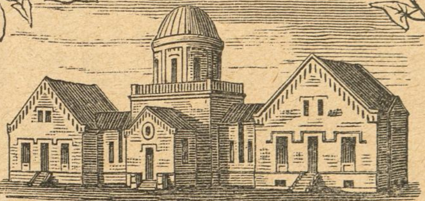

Kjøbenhavn.
N. C. Roms Forlagsforretning.

Drægtigheds-Tabel

beregnet for hver Uge i Aaret.

Drægtighedens Begyndelse.		Drægtighedens Ende.							
		Hopper, 336 Dage.		Køer, 281 Dage.		Faar, 153 Dage.		Svin, 113 Dage.	
Januar	1	Decbr.	2	Oktober	8	Juni	2	April	23
—	8	—	9	—	15		9	—	30
—	15	—	16	—	22		16	Maj	7
—	22	—	23	—	29		23	—	14
—	29	—	30	Novbr.	5		30	—	21
Februar	5	Januar	6	—	12	Juli	7	—	28
—	12	—	13	—	19		14	Juni	4
—	19	—	20	—	26		21	—	11
—	26	—	27	Decbr.	3		28	—	18
Marts	5	Februar	3	—	10	August	4	—	25
—	12	—	10	—	17		11	Juli	2
—	19	—	17	—	24		18	—	9
—	26	—	24	—	31		25	—	16
April	2	Marts	3	Januar	7	Septbr.	1	—	23
—	9	—	10	—	14		8	—	30
—	16	—	17	—	21		15	August	6
—	23	—	24	—	28		22	—	13
—	30	—	31	Februar	4		29	—	20
Maj	7	April	7	—	11	Oktober	6	—	27
—	14	—	14	—	18		13	Septbr.	3
—	21	—	21	—	25		20	—	10
—	28	—	28	Marts	4		27	—	17
Juni	4	Maj	5	—	11	Novbr.	3	—	24
—	11	—	12	—	18		10	Oktbr.	1
—	18	—	19	—	25		17	—	8
—	25	—	26	April	1		24	—	15
Juli	2	Juni	2	—	8	Decbr.	1	—	22
—	9	—	9	—	15		8	—	29
—	16	—	16	—	22		15	Novbr.	5
—	23	—	23	—	29		22	—	12
—	30	—	30	Maj	6		29	—	19
August	6	Juli	7	—	13	Januar	5	—	26
—	13	—	14	—	20		12	Decbr.	3
—	20	—	21	—	27		19	—	10
—	27	—	28	Juni	3		26	—	17
Septbr.	3	August	4	—	10	Februar	2	—	24
—	10	—	11	—	17		9	—	31
—	17	—	18	—	24		16	Januar	7
—	24	—	25	Juli	1		23	—	14
Oktober	1	Septbr.	1	—	8	Marts	2	—	21
—	8	—	8	—	15		9	—	28
—	15	—	15	—	22		16	Februar	4
—	22	—	22	—	29		23	—	11
—	29	—	29	August	5		30	—	18
Novbr.	5	Oktober	6	—	12	April	6	—	25
—	12	—	13	—	19		13	Marts	4
—	19	—	20	—	26		20	—	11
—	26	—	27	Septbr.	2		27	—	18
Decbr.	3	Novbr.	3	—	9	Maj	4	—	25
—	10	—	10	—	16	—	11	April	1
—	17	—	17	—	23	—	18	—	8
—	24	—	24	—	30	—	25	—	15

Geders Drægtighedstid er lig Faarenes.

I alle Boglader faas

Axel Thomsens Romaner

Den gyldne Kalk

1—3 Oplag Pris 2,75

„Det er en ejendommelig Bog, som det har været mig en Glæde og en Berigelse at læse." Poul Bjerge.

„En smuk og ejendommelig Bog, der gør sin Forfatter Ære." Edv. Egeberg.

Den eneste Vej

1—3 Oplag Pris 4,50

„Axel Thomsen er en god Forfatter. Rundt om i Landet sidder sikkert Tusinder af Mennesker, til hvem han taler."

„Hver 8. Dag."

Den store Musik

1—3 Oplag Pris 3,00

„De har skrevet en dejlig Bog, og jeg vil sige Dem Tak!" Alfred Povlsen.

Stjernernes Kraft

Udkommer nu til Jul Pris 3,00

„En Videnskabsmands gribende Liv og fantasifulde Kærlighedshistorie. Ingen anden dansk Bog ligner denne.

Axel Thomsens tidligere Bøger er alle udsolgte

N. C. ROMS FORLAG

C. Th. Rom & Co.s Eftf.

ved Jørgen Bucka

Vesterbrogade 2 B. København B.

Special-Forretning i

Værktøj for alle Haandværk
Bygningsbeslag
Værktøj for Husflid og Sløjd

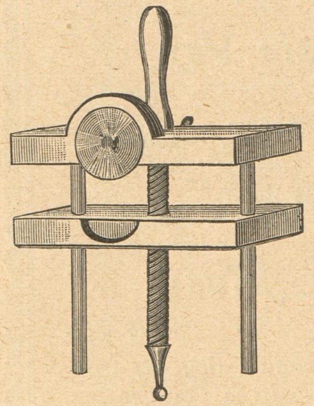

Bogbinderværktøj

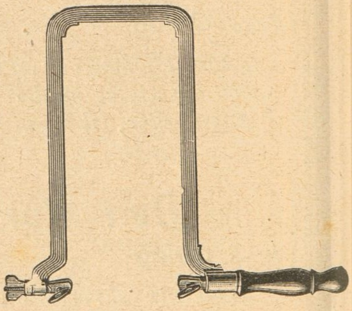

Løvsavværktøj

Skomager-Værktøj

Kurvemager-Værktøj

Børstenbinder-Artikler

Forlang Special-Katalog

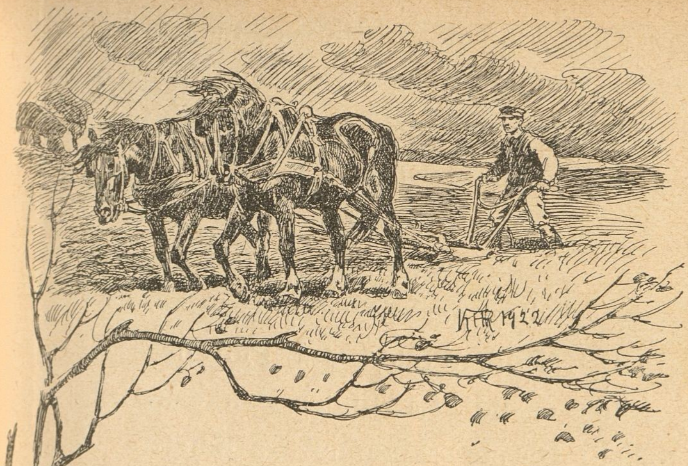

Plovmandssang.

Tegning af K. Hansen-Reistrup.

Nu hælder Aaret;
alt staar i Opløsningens triste Tegn,
og Løvet hvirvles fra Skov og Hegn
af Luftens Strømninger baaret.
Nu visner hver Blomst, og nu falder hver Frugt;
det suser fra Himlen af Trækfugleflugt,
og Sommerens levende Skønhed er
af Vinterens bidende, hvasse Sværd
til Døden saaret.

Og Lyset viger,
men Taagen driver saa tung og raa,
og Regnen siver fra Skyen graa;
mens Mørket bestandig stiger.

Dog fremad bag Ploven, med faste Skridt
jeg vandrer, og løfter mit Hoved frit;
lad Regnen piske min brune Kind,
lad Stormen suse, mit sollyse Sind
dog ikke viger.

Jeg gaar og nynner.
Og Mulden falder for Plovens Fjæl,
her er lidt Læ under Bakkens Hæld;
thi Blæsten kommer fra Sønder.
Min Tanke har travlt med de tusinde Ting,
skønt Taagen har sluttet mig tæt i Ring,
jeg maa dog takke i Klagens Sted
for Aarets Goder, for Landefred
og Høstens Tønder.

Lad Mørket true,
mit Sind er alvorligt, men ikke tungt,
mit Hjerte hamrer saa let og ungt,
og fremad jeg trøstig skuer.
Er Stormen end vild i dens susende Stød,
jeg tror paa en Vaar efter Vinterens Nød,
og Haabet grønnes i taaget Vejr,
jeg tror bestandig paa Lysets Sejr,
skønt Mørket truer.

A. Theodor Geertsen.

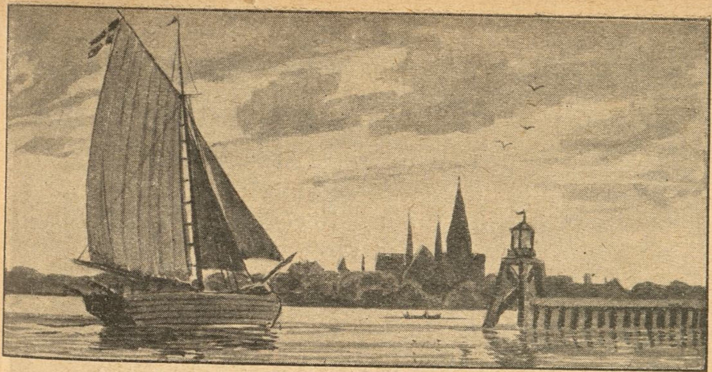

LUPLAU JANSSEN

OLE RØMER

Ved N. Nielsen.
Med Tegninger af Luplau Janssen.

Ole Christensen Rømer — født 25. September 1644 i Aarhus — var Søn af Købmand Christen Olesen Rømer og Hustru Anna Marie Storm, velhavende Folk, som intet sparede paa Sønnens Opdragelse. Og den lille Ole var lærenem og lærelysten. Han søgte Byens lærde Skole, hvor Arbejdet dog ikke overvældede. I Fritiden læste han Matematik paa egen Haand og syslede med nogle Søfartsinstrumenter, Faderen tilfældigvis var kommen i Besiddelse af.

April 1662 blev den unge Rømer indskrevet ved Universitetet og kom samtidig i Huset hos Rasmus Bartholin, Opdageren af Lysets Dobbeltbrydning i islandsk Kalkspat. I ni Aar var han dennes Medhjælper eller „Tjener," som Bartholin selv kalder ham, og kom navnlig mod Slutningen af Opholdet til at gøre god Nytte ved Ordningen af Tyge Brahes Observationer. En Udgivelse af dette righoldige astronomiske Materiale var planlagt, og Frederik den Tredie — vel nok den lærdeste Konge i Danmark — havde lovet en rundelig Understøttelse, for at Sagen kunde komme i Orden.

Værdien af Tyge Brahes Observationer var ingenlunde bleven forringet efter Kikkertens og Penduluhrets Opfindelse. Men et manglede dog i, at Materialet fuldt ud kunde komme Videnskaben

til Nytte: en nøjagtig Bestemmelse af Uranienborgs geografiske Beliggenhed. Dette var Pariserakademiet ogsaa paa det rene med, og for at komme til Klarhed blev en Ekspedition sendt til Danmark under Anførsel af den bekendte Abbed Jean Picard (1620—82), et af Akademiets syv oprindelige Medlemmer.

Til at lede et saadant Foretagende var Picard netop den rette Mand. Allerede i Aaret 1667 havde han paa Ludvig den Fjortendes Befaling udført en Gradsmaaling, ved hvilken Udtrykket for Gradens Længde var kommet Sandheden meget nær, — et Resultat, som Englænderen Isaac Newton siden skulde bygge paa. Picard havde desuden indført Kikkert med Traadkors ved Opmaalingerne, hvorved adskillige Ulemper var blevet ophævede eller i høj Grad formindskede.

Efter Ankomsten til København i Aaret 1671 blev Picard af Kristian den Femte henvist til Rasmus Bartholin og kom derved i Forbindelse med Rømer. Meningen var, at Bartholin skulde være Franskmanden behjælpelig, men da Picard kort efter blev syg, kom Rømer til at udføre de fleste af Jagttagelserne paa Hveen. Disse blev bearbejdede i København, og her fik Picard i Vinteren 1671—72 rig Lejlighed til at gøre sig bekendt med Forarbejderne til den paatænkte Udgave af Tyge Brahes Observationer. Arbejdet var forøvrigt gaaet i Staa ved Frederik den Tredies Død. Nu bad Picard om Tilladelse til at tage Materialet med til Frankrig, for at Trykningen kunde udføres der, og Ansøgningen blev da ogsaa bevilget paa Betingelse af, at Originalerne skulde tilbagesendes, naar der ikke længer var Brug for dem.

Imidlertid var den lærde Franskmand kommen til at sætte Pris paa Rømer, hvem han overtalte til at følge med til Frankrig. Begge ankom i Sommeren 1672 til Paris, hvor Rømer paa Picards Anbefaling straks blev Medlem af Videnskabernes Akademi (stiftet 1666), ja, hvad mere er: Ludvig den Fjortende tilstod den unge Dansker en aarlig Løn samt Fribolig paa det i Aaret 1667 oprettede Pariserobservatorium, ved hvilket han blev ansat som Medhjælper.

Observatoriets Direktør var Giovanni Domenico Cassini, en berømt Italiener, som Picard havde faaet Ministeren Colbert til at indkalde (1669). Han var ogsaa Medlem af Videnskabernes Selskab og blev Stamfader til en Række udmærkede Astronomer, der — Søn efter Fader — afløste hverandre som Direktører og alle opnaaede en høj Alder. Den sidste, Jean Domenico Cassini, blev 97 Aar gammel og døde 1845.

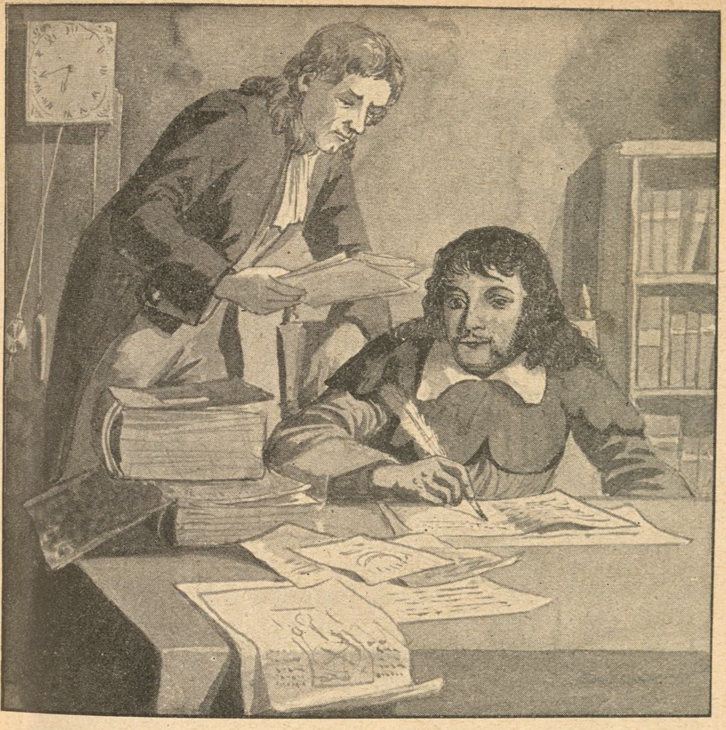

Ole Rømer er Rasmus Bartholin behjælpelig med at ordne Tyge Brahes efterladte Skrifter. Bartholins Portræt efter et gammelt Stik fra Datiden.

I Paris skulde Rømer bl. a. have Opsyn med Trykningen af Tyge Brahes Observationer. En pragtfuld Udgave var straks bleven paabegyndt, men uheldigvis kom Frankrig i Krig med Holland (1672). Statens Pengemidler fik andetsteds Ærinde, og efter Colberts Død (1683) blev Planen opgiven. Originalerne kom siden tilbage til København, hvor de opbevares paa det store kgl. Bibliothek.

Paa Observatoriet kom Rømers Evner ikke til at ligge brak. Den franske Gradmaaling, Picards Marsiagttagelser og Cassinis Observationer vedrørende Jupitermaanerne gav fuldt op at bestille. Hvad Formørkelserne angik, var de allerede af Italieneren Galilei — Jupitermaanernes Opdagere — bleven udpegede som en Slags Visere paa det store Verdensuhr. For Rømer blev de Vejen til Udødelighed, takket være hans **berømte Opdagelse af Lysets Hastighed.**

Under Opholdet paa Hveen i Aaret 1671 havde den unge Rømer allerede iagttaget en Formørkelse af inderste Jupitermaane, saa han ikke stod helt uforberedt, da han og Cassini begyndte at observere i Fællesskab. Her ventede imidlertid en Overraskelse af ret forbløffende Natur. Formørkelserne indtraf med Mellemrum, der var ulige lange, men kortest, naar Jorden nærmede sig til, længst, naar den fjernede sig fra Jupiter, — alt en Følge af, at Jorden i første Tilfælde rejser Lyset i Møde, i sidste derimod indhentes af dette.

Da inderste Jupitermaanes Formørkelser vende tilbage efter $42^1/_2$ Times Forløb (i hvilket Tidsmellemrum Jorden tilbagelægger en Strækning af $4^1/_2$ Million km) og indtræffer 15 Sekunder senere, naar Jorden fjerner sig fra, 15 Sekunder tidligere, naar den iler hen mod Jupiter, vil det let ses, at Jagttagelse og Beregning slutte op, hvis Lyset gennemfarer Rummet med en Hastighed af 300,000 km i Sekundet. Og saaledes blev Uoverensstemmelsen da ogsaa forklaret af Rømer og Cassini.

Da tidligere Forsøg havde været resultatløse, blev der fra mange Sider rejst kraftige Indvendinger mod, at Lysets Hastighed lader sig maale, efter at Cassini første Gang havde bragt Sagen paa Bane i Pariserakademiet. Descartes (død 1650) havde forfægtet den mærkelige Paastand, at Lys og Tid intet have med hinanden at gøre, og man syntes tilbøjelig til at give ham Ret. Selv Cassini blev betænkelig. Rømer derimod gik videre ad den betraadte Bane, men da han 22. November 1675 mødte frem med nye Beviser, var Cassini fuldstændig gaaet over til Modstanderne. Kun enkelte Medlemmer røbede Tilslutning, og blandt disse den berømte Hollænder Christian Huyghens. Vor Landsmand tabte dog ikke Modet, skønt det først langt senere paa anden Maade skulde blive bekræftet, at Lyset forplanter sig med endelig Hastighed.

Paa hvilket Tidspunkt Rømer af Ludvig den Fjortende blev beskikket til Lærer for Dauphin (Den franske Kronprins), lader sig næppe afgøre. Sikkert er det derimod, at Kristian den Femte i Aaret 1676 udnævnte ham til mathematisk Professor efter Vakance, dog foreløbig uden Lehn.

1675 havde Rømer fundet den hensigsmæssigste Form for Hjultænder, hvor en Afhandling blev forelæst i det franske Videnskabernes Akademi. Aaret efter foreviste han Medlemmerne et saakaldt Jovilabium, ved hvilket Jupitermaanernes Bevægelse blev anskueliggjort. Senere forfærdigede han lignende Planetmaskiner, af hvilke en er opbevaret paa Rosenborg. En saadan skal endog have fundet Vej til Kina, hvor den vakte levende Beundring. Med

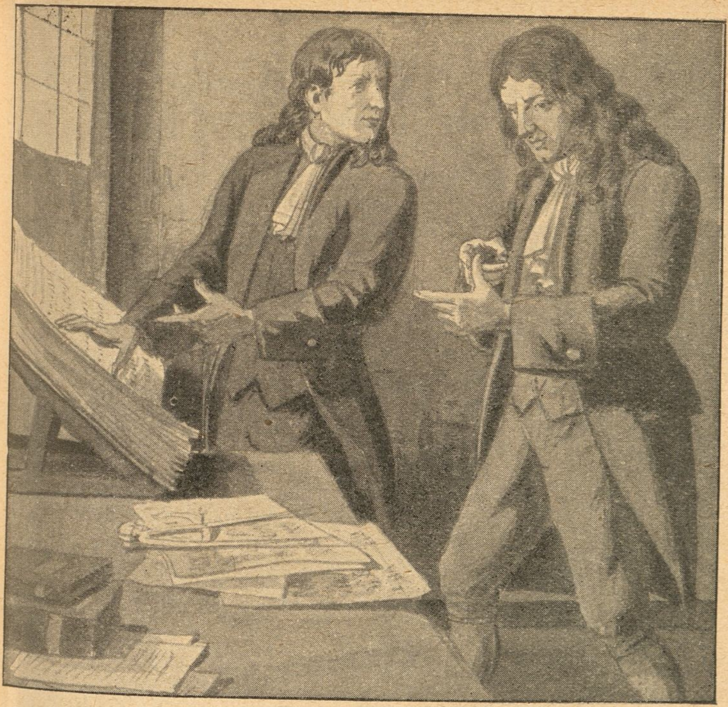

Ole Rømer og Giovanni Domenico Cassini (Direktør for Observatoriet i Paris). Cassinis Portræt efter et Stik fra Datiden.

Picard samarbejdede han ved Anlæggelsen af de storartede Vandspring i Versailles og Marly og blev 1679 af Akademiet sendt til London vedrørende Undersøgelsen angaaende Sekundpendulets Længde. I England traf han sammen med Newton Halley og andre Berømtheder, saa man rolig tør gaa ud fra, at Rejsen har haft Betydning i flere Henseender. Opfindelsen af en Del astronomiske Instrumenter — Traadmikrometret derunder indbefattet — bør ogsaa nævnes, skønt Rømers fremragende Dygtighed som Konstruktør, først efter Hjemkomsten til Danmark kom til at straale i sin fulde Glans.

I Aaret 1681 vendte Rømer tilbage til Fædrelandet, men om en direkte Kaldelse eller egen Drift har været bestemmende, lader sig næppe afgøre. Ophævelsen af det nantiske Edikt er i hvert Fald ingen Forklaring, efter at Protestanterne, som bekendt, først fire Aar efter blev retsløse i Frankrig.

Umiddelbart efter Hjemkomsten giftede Rømer sig med Rasmus Bartholins eneste Datter, Anne Marie, og fulgte Villum Lange i det Professorat, han i Aaret 1676 var bleven kaldet til. Med Lærerposten var Udøvelse af praktisk Astronomi forbunden, og for saa vidt var alt i sin gode Orden, bortset fra, at Observatoriet paa Rundetaarn var i en højst jammerlig Forfatning. Rømer tog imidlertid hurtigt fat paa en Omformning, der skulde tjene til at afhjælpe de værste Mangler, ligesom han efterhaanden forsynede Observatoriet med Instrumenter af egen Tilvirkning. Da det 1690 stod færdigt, var Forholdene dog langt fra gunstige. Rømers Instrumenter krævede en fast Opstilling, hvilket Taarnet langt fra kunde yde, da det stadig var udsat for Rystelser. Tillige var det ubekvemt i andre Henseender, saa han fandt sig foranlediget til at oprette et Observatorium i Store Kannikestræde, hvor han havde Bolig. Men ikke nok hermed. Ved Bartholinernes Landsted Pilenborg i Bridsløsemagle (omtrent midtvejs mellem København og Roskilde) blev der 1704 opført en Art Stjerneborg, for saa vidt en tarvelig Bræddebygning paa Toppen af en Høj kan taale Sammenligning

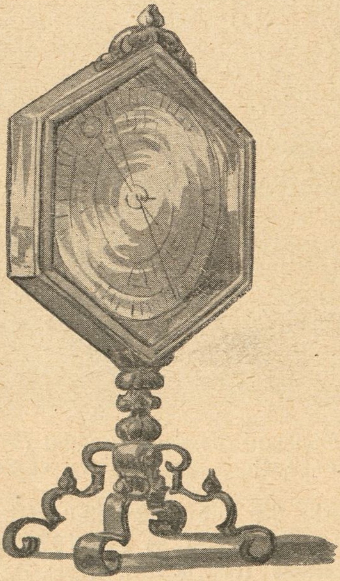

Ole Rømers Jovilabium, findes paa Rosenborg.

Ole Rømer som Justermester.

med hvælvede Stenkamre inde i en saadan, — og til dette Observatorium, Tusculanum, som han kaldte det, trak Rømer sig tilbage, saa ofte hans mange Forretninger levnede Tid. I Vridsløsemagle udførte han sammen med Elever og Medarbejdere en Række fortrinlige Jagttagelser, de bedste Datiden overhovedet kunde tilvejebringe.

Den Ro, Videnskabsmanden kræver og aldrig kan faa for meget af, faldt sjælden i Rømers Lod, og om at søge den var der ikke Tale. Praktisk anlagt og rastløst virkende var han altid rede til at stille sin mægtige Arbejdskraft og sine geniale Tanker

til Raadighed, hvor der var Brug for dem. Og — billedlig talt — stod Døren aldrig lukket.

Næppe havde han sat Foden inden for Hjemmets Enemærker, før Kongen lod ham indtræde i den københavnske Brolægnings- og Vandkommission. Ligeledes fik han sammen med Professor Jørgen Dinesen Oxendorph Befaling til at udarbejde en ligelig Skyldsætning af Landets Jordegods. Det sidste Arbejde (tilendebragt 1687) fik kongelig Stadfæstelse 1688, efter hvilket Aar den saakaldte ældre Matrikel har faaet Navn. Først 1844 traadte Afløseren, den nuværende Matrikel, i Kraft.

Efter en Tjenesterejse til Tyskland, Frankrig, England og Holland (1687—88) — navnlig med Undersøgelse af Fabriks- og Politivæsen for Øje — gled Rømer ind i Kancelliet med Titel af virkelig Kancelliraad. Som teknisk Konsulent, Medlem af en Række Kommissioner og ikke mindst som Politimester, hvilket senere kom til, maatte han nødvendigvis faa overvejende Indflydelse paa en Mængde Omraader, og da særlig paa Forholdene i Hovedstaden. København blev forskønnet paa mange Maader, fik en forholdsvis god Vandforsyning, regelmæssig Natbelysning ved Tranlygter, et organiseret Vægterkorps, et ordnet Brandvæsen m. m., for ikke at tale om, at øde Strækninger blev bebyggede, Bygningsforholdene regulerede, Vejene i nærmeste Omegn forbedrede osv.

Ved at sysle med Matrikelen var Rømers Opmærksomhed bleven henledet paa det højst forvirrede Maal- og Vægtsystem, Landet var belemret med, og naar der 1. Maj 1683 udkom en kongelig Forordning for Danmark-Norge, hvori det hedder, at den rette danske Alen skal være en uforandret Regel og Rettesnor for dansk Maal og Vægt, er det Rømer, Forordningens Ophav, som her udtrykker et Princip, der først over hundrede Aar efter kommer til Orde i Metersystemet, hvor Rum- og Vægtenhed er grundet paa Længdeenheden. Et „Prøvekontor" blev oprettet og underlagt Rømer, der havde at vaage over Maal- og Vægtredskabernes Stempling. 1690 fik han udtrykkelig Udnævnelse som Kontorets Inspektør, og ved Forordning af 10. Januar 1698 blev der endelig paa det strengeste forbudt at anvende ældre Maal og Vægt i Handel og Vandel.

For Aar tilbage har man i Kælderne under Rosenborg fundet nogle af Rømers Originaler, og har det vist sig, at de paa en Ubetydelighed nær er overensstemmende med de Maal- og Vægtenheder, som anvendtes lige til Meterlovens Ikrafttræden den 1. April 1912.

I denne Sammenhæng er det maaske rigtigst at oplyse, at

Rømer lod Landevejene opmaale og forsyne med Milepæle, og at han 1693 indgav et Forslag til Møntvæsenets Forbedring. Der er ogsaa dem, som har villet tillægge ham Fortjeneste af Artilleriet.

I Begyndelsen af 1695 anbefalede den utrættelige Forslagsstiller Kong Kristian den Femte at lade den gregorianske Kalender indføre, idet han mente, at naar et protestantisk Land resolut gik i Spidsen, vilde de øvrige hurtigt følge efter. Forslaget vandt dog ikke ubetinget Tilslutning herhjemme. Mange hævdede, at en saadan Forandring kun burde foretages efter Samraad med Sverrig og det protestantiske Tyskland, og derved trak Sagen i Langdrag, saa Kalenderen først blev indført hos os og i Tyskland Aar 1700. Sverrig ventede lige til 1753. Aaret forud (1752) var den bleven godkendt i England. I Tyskland opkom der imidlertid Stridigheder om, hvorvidt Paasken burde rette sig efter den astronomisk beregnede Fuldmaane eller de gregorianske Maanetabeller, ja, selvfølgelig med Rømer som den ene, men det hele løb ud i Sandet. Sagen gav forøvrigt Anledning til en interessant Forhandling med Leibnitz. Den store tyske Filosof beundrede Rømer i høj Grad og medvirkede til, at denne 1702 blev Medlem af Berlinerakademiet.

Ogsaa Styrmandskunsten havde Rømers fulde Interesse. En Navigationsskole blev oprettet i København, for hvilken en af hans Disciple, den senere Admiral Judichar, blev Bestyrer. En anden, Jørgen Rasch, som kom til at virke ved en lignende Skole i Stege. Ved en Eksamen for Kompasmagere — indført 1688 — kom Rømer selv til at eksaminere, og 1692 blev han tillige Medlem af Havnekommissionen, et Hverv, der iøvrigt havde adskillige Rivninger med Kommandanten i København til Følge.

Universitetet blev heller ikke glemt af Rømer, der som Medlem af Konsistoriet, af Skov- og Godsbestyrelsen og et Par Gange som Rektor indlagde sig megen Fortjeneste af dets Forvaltning. Forsømte Jorder blev grundforbedrede, og de mishandlede Skove dragne ind under forstmæssig Behandling. Regensen blev bragt paa Fode, Professorernes Indtægter regulerede, Legaterne omhyggeligt forvaltede osv.

Af Studenterne var Rømer mere frygtet end elsket. Man beskyldte ham for Strenghed, Hidsighed og meget andet, antagelig ikke helt uden Grund. Efter Billeder at dømme har hans Ansigt — indrammet af den vældige Allongeparyk, Datidens Mode — haft et bistert Udtryk. Men Sagen kan ogsaa betragtes under den Synsvinkel, at den rastløse Mand, der selv arbejdede for ti, ikke har kunnet taale Uefterrettelighed eller Dovenskab hos andre. Vi ved da ogsaa, at han næsten faderlig tog sig af unge Mænd, der

havde Lyst og Evne til praktisk Astronomi. Saadanne blev tildels optagne i hans Hus som Medhjælpere, og Antallet kunde til Tider være ret anseligt.

1693 blev Rømer virkelig Justitsraad, og i det følgende Aar Medlem af Højesteret. I sidstnævnte Egenskab fik han ofte Sæde i Retskommissioner, ligesom han tog Del i Forhandlingerne, der ledede til Forordning af 22. Oktober 1701, ved hvilken Politiforvaltningen gled i Lave. Endelig blev han efter Claus Raschs Død 1705 kaldet til Politichef og første Borgmester i København uden derfor at opgive sin Stilling ved Universitetet. Som Politimester skal han have været uforlignelig, men noget vanskelig at arbejde sammen med. 1706 fik han Titel af Etatsraad.

I sine sidste Aar var Rømer stærkt lidende af Stensmerter, men vedblev desuagtet at røgte sine utallige Hverv med Iver og Dygtighed. Han døde 19. September 1710, efterladende et stort, ubearbejdet astronomisk Materiale, der i Henhold til testamentarisk Bestemmelse gik over til Universitetet. Sorgen over hans Bortgang var almindelig, og det siger sig selv, at Begravelsen foregik under store Æresbevisninger.

Rømer mistede sin første Hustru 1694 og ægtede fem Aar efter den nittenaarige Else Magdalene, en Datter af Læge og Generalprokurør Caspar Bartholin. Begge Ægteskaber var barnløse. Enken blev siden gift med Professor Thomas Bartholin og naaede en høj Alder.

Rømers Standbillede i Bronce har for ikke længe siden faaet Plads udenfor Polyteknisk Læreanstalt i København, og Observatoriet i Aarhus, hans Fødeby, har med Rette taget Navn efter den berømte Astronom.

* *
*

Skønt Ole Rømer var en aandelig Storhed af første Rang — jævnbyrdig med Tyge Brahe, en værdig Tidsfælle af Thomas Kingo og Griffenfeld — og dertil en Mand, som var stærkt fremme i de Dage, er det dog kun ad Omveje saa nogenlunde lykkedes at trænge ind til Kernen i hans Forskning, — en Følge af, at han aldrig fik Tid til at fremsætte Resultater i endelig Form.

Hans Opdagelse af Lysets Hastighed eller Tøven, som det ogsaa kaldes, har ikke været uomtvistet, og navnlig er der fra fransk Side gjort Forsøg paa at fravriste ham Palmen. Man har villet hævde, at Cassini skulde være den egentlige Opdager, trods den Omstændighed, at Cassini selv udtrykkelig tillægger Rømer Fortjenesten. Franskmanden Delambre, som ellers ikke er vor store Lands-

Brandstrups Statue af Ole Rømer udenfor Polyteknisk Læreanstalt,
Sølvtorvet, København.

mand synderlig bevaagen, indrømmer ligeledes, at Rømer tilkommer Æren, saa der nu til Dags ikke er Tvivl om, at det forholder sig saaledes.

Men ogsaa paa andre Omraader har han indlagt sig uvisnelig Hæder. Ligesom Tyge Brahe konstruerede langt bedre Instrumenter, end man hidtil plejede at anvende, og derved opnaaede en ukendt Nøjagtighed i Jagttagelserne, var det samme Tilfældet med Rømer, som levede paa en Tid, da Kikkert og Penduluhr havde vundet Borgerret i Astronomers Kreds. Vi nævner bl. a. Opfindelsen af Meridiankreds og Passageinstrument, af hvilke førstnævnte fik Plads i Bridsløsemagle, sidstnævnte i Store Kannikestræde. I Bridsløsemagle lod han ligeledes opstille et Instrument, som mærkeligt nok var gaaet i Glemme, da de verdensberømte Astronomer Bessel og Struve længe efter — om end under et andet Navn — genindførte det i Astronomien.

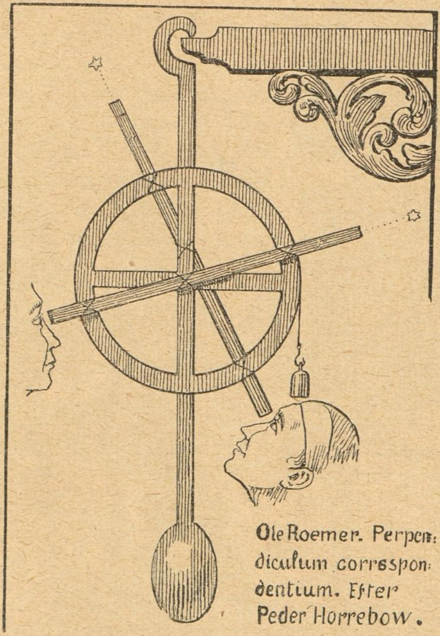

Ole Roemer. Perpendiculum corresspondentium. Efter Peder Horrebow.

Naar vi erindre, at Grundformen for disse Apparater gaar igen i saa godt som alle astronomiske Instrumenter, der anvendes nu til Dags, og at Observatoriet paa Rundetaarn efter hans Død ejede 54 Instrumenter, alle opfundne og tildels forarbejdede af ham selv, fatter man let, hvorfor Rømer har faaet Navn af „Nordens Arkimedes."

Ogsaa fysiske Apparater tog han Haand i Hanke med. Bl. a. skal han have forfærdiget særdeles fine Thermometre, saa det ikke er helt umuligt, at Tyskeren Fahrenheit i væsentlig Grad har høstet Æren for, hvad vor berømte Landsmand har udrettet paa dette Omraade.

Tyge Brahe efterlod sig en Række fortrinlige Observationer,

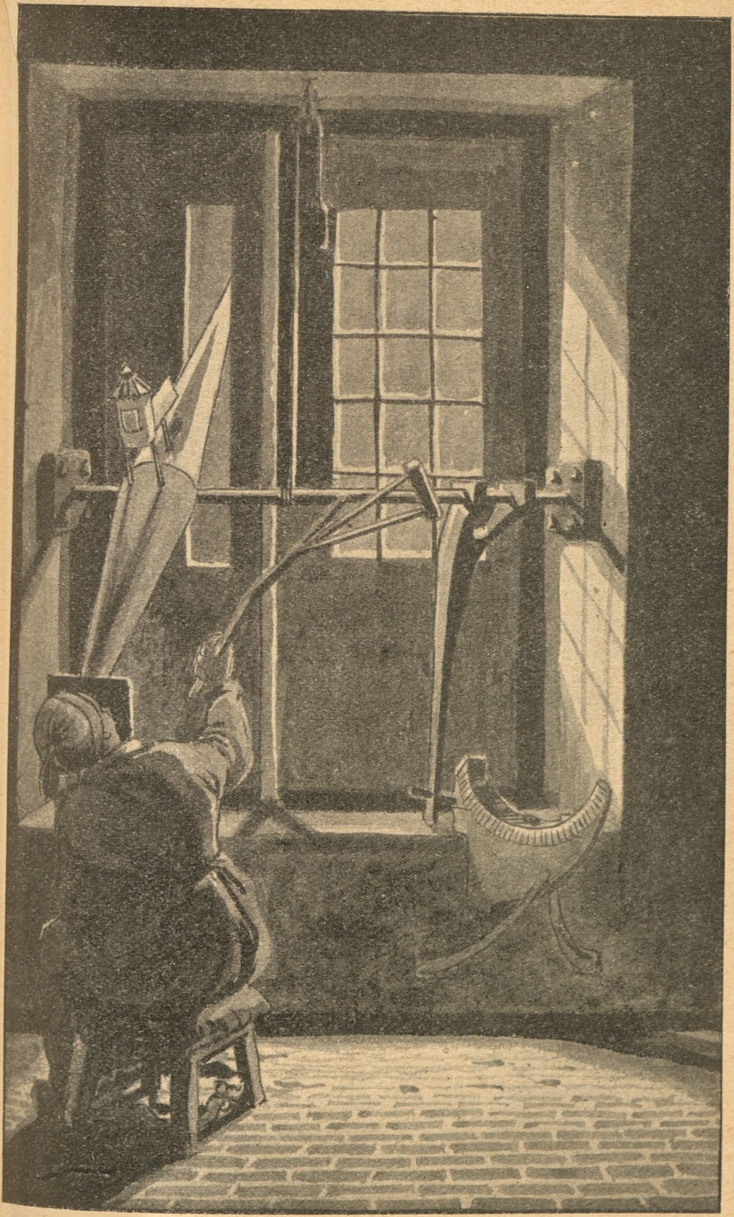

Ole Rømer med sin Meridian Kikkert. Frit efter et gammelt Stik.

Rømer ligesaa. Tyge Brahe naaede ikke at faa sit omfattende Materiale bearbejdet, uagtet han havde en Longomontanus, siden en Kepler til Raadighed, og det samme var Tilfældet med Rømer, skønt ogsaa han havde en udmærket Discipel i Fiskersønnen Peder Horrebov fra Løgstør. Men medens Tyge Brahes Observationer er opbevarede og har ført til vigtige Opdagelser, gik Rømers og hans Medhjælperes Arbejde næsten fuldstændig til Grunde ved Københavns store Ildebrand, Oktober 1728.

Under Elementernes Rasen flygtede Horrebov med sine Ejendele til Rundetaarn, hvor han troede sig sikker. Men da Vinden vendte sig og drev Flammerne mod Observatoriet, nedpakkede han Rømers og sine egne Iagttagelser i to Kasser, hvilke fremfor alt burde skærmes. Imidlertid havde Folk søgt Tilflugt i Taarnet, hvor de i den Grad fyldte Sneglegang og Trapper, at Horrebov maatte være glad ved at frelse Livet. Papirerne brændte, og beklageligvis gik Rømers Instrumenter og Tyge Brahes berømte Himmelglobus til Grunde ved samme Lejlighed.

Kun tre Dages Observationer, anstillede i Vridsløsemagle 20.—23. Oktober 1706, er alt, hvad vi ejer af Rømers astronomiske Efterladenskaber. Der var bleven taget flere Afskrifter af disse Mønsteriagttagelser med Pilenborgs mest fuldkomne Instrument, Meridiankredsen, hvilket blev Skyld i, at de er naaede ned til os. Men Nøjagtigheden, som kendetegner dem, gør det dobbelt beklageligt, at det øvrige Materiale er gaaet tabt, saa meget mere, som de ældste Observationer af lignende Værdi først skriver sig fra Midten af det 18. Aarhundrede.

Rømers Iagttagelser gik hovedsagelig ud paa, at finde det manglende Bevis for Jordens Bevægelse, den saakaldte aarlige Parallakse, som fremkommer ved, at en Fiksstjerne betragtes fra diametralt modsatte Punkter i Jordbanen. Rømer mente at kunne paavise en lille Stedforandring for de meget klare Fiksstjerner Sirius og Vega, skønt noget taler for, at han — med Rette — ikke har været helt sikker. Instrumenterne var endnu for grove til at udmaale den yderst lille Vinkel, hvorom her er Tale. Da Englænderen Bradley senere anstillede Undersøgelser i lignende Retning, blev han Opdager af Aberrationen, der staar i uløselig Forbindelse med Lysets Hastighed, og Nutationen, som hidrører fra en ubetydelig Svingning af Jordaksen, — Bevægelser, man vistnok tør gaa ud fra, at Rømer i hvert Fald har anet.

Med Leibnitz maa vi beklage, at Rømer aldrig fik Tid til at offentliggøre noget. Hvad vi ved om denne udmærkede Mands Liv og Virksomhed, kan vi takke Pariserakademiets Aarbøger, hans Brev=

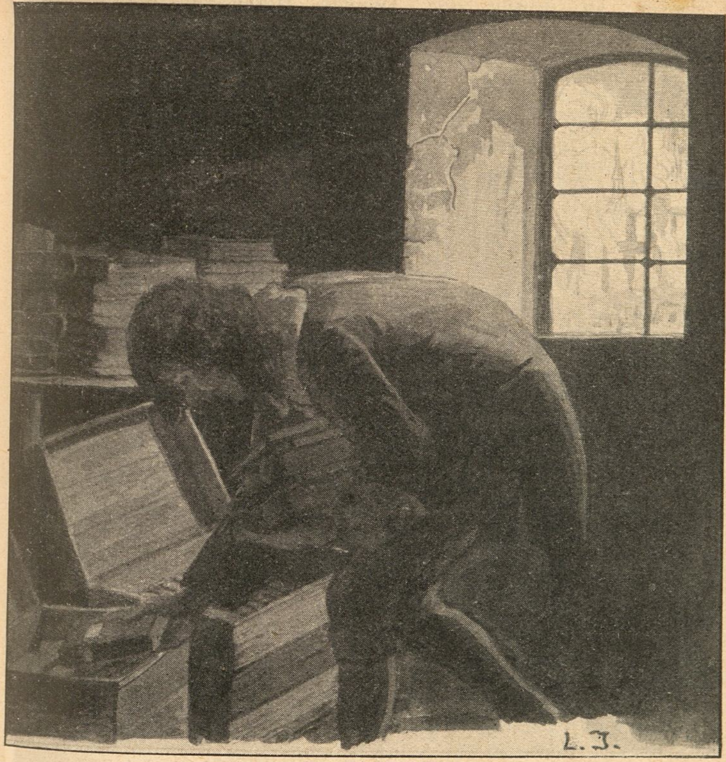

Peder Horrebov pakker Rømers Skrifter ved Branden 1728.

veksling (fornemmelig med Leibnitz) og Peder Horrebovs Skrifter for. I en Bog, der bl. a. giver fortrinlige Billeder af Rømers Instrumenter, har Horrebov samlet alt, hvad han vidste om sin store Lærer. Egne Oplevelser og nogle rømerske Papirer, reddede under Branden 1728, ligger til Grund.

At Rømer under sit niaarige Pariserophold har modtaget befrugtende Indtryk og aandelig Tilskyndelse af forskellig Art, er saare naturligt, men derfor er det ingenlunde berettiget, at man — væsentlig fra fransk Side — har villet hævde, at hans Instrumenter var konstruerede efter det, han havde set og hørt paa Pariserobservatoriet. Heldigvis er det dog ikke alle Franskmænd med Myndighed, som har sluttet sig til denne Opfattelse. Picard, hvem Rømer altid stod i fortroligt Forhold til, beundrede hans frodige

Talent, og Mænd som Lalande, Arago, ja, selv Delambre, har indrømmet, at Meridiankredsen i hvert Fald er et originalt Instrument.

Skønt Tiden var rig paa store Mænd, hørte Rømer uimodsigelig til dem, der stod i forreste Række. Ved hans Verdensry vil der aldrig kunne rokkes.

Folketro om April og Maj.

I April forekommer sædvanlig megen og stærk Blæst, snart Regn, Sne og Hagel, altsaa i Almindelighed et saa ustadigt Vejr, som næppe ellers er Tilfældet i hele Aaret. Tordner det i April behøver man næppe at frygte nogen stærk Rimfrost mere dette Aar. Aprils Væde er Bondens Glæde, siger gamle Folk, men de siger ogsaa: En tør April er nu en Gang ikke det Bonden gerne vil, ogsaa siger de, at Rimfrost i April er farlig, Hagelbyger, Regnskyl og andet strængt Vejr gør ikke nær den Skade som Rimfrost. Naar en Krage kan skjule sig i Rugen ved Georgiustider er det Tegn paa en god Rughøst.

* * *

I Maj falder den meste og den sidste Halvdel af Maaneden sundeste Dug. Majtorden betyder heftig Blæst. En kølig Maj giver megen Hø, siger de gamle, megen Frost i Maj er meget skadelig for Jordens Grøde, Sydvind i Maj bringer Bløde, Nordvind i Maj lægger øde, som Maj vil flyde vil Sommeren fryde. Naar Egetræets Blomstring lykkes godt, kan man vente en god Høst. Naar det regner Valborg Aften, siges der, at dette er Tegn paa et frugtbart Aar. En gammel Talemaade siger: „I Maj beskjær ingen Træer og før intet Møg paa, da dette skader dem."

Husm. Svend P. Jensen.

Lægen: „De siger, De har frygtelige Smerter Fru Sørensen. Er Smerterne større om Natten?"

Patienten: „Sandsynligvis, Hr. Doktor. Men det kan jeg da ikke vide."

Lægen: „Hvorfor ikke?"

Patienten: „Herregud, fordi jeg sover."

„Goddav, Jens Pind, trower Do, at Per Lavsen æ hjem."

„A ka' int sej de saa nøv, men A trower int, for A so, han vasked sei te Moren."

Biskop Balles Visitats.

Fortælling af Niels Larsen.

Tegninger af Luplau Janssen.

Det er i Slutningen af Syttenhundredtallet.

Kirkens Hyrde, den lærde og nidkære Biskop over Sjællands Stift, Balle har været paa Visitats.

Mange Steder har han talt haarde og vrede Ord. Og nægtes kan det heller ej, at Hans Højærværdighed har haft god Grund dertil; thi Præsternes Tale har været uden Saft og Kraft — mest om Dyd og gode Sæder, Kartoffelavl, Vekseldrift o. l. — uden saa godt som et eneste Ord om Jesus Kristus som Frelser og Forløser.

Og Skoleholderens Arbejde for at oplyse og forbedre Ungdommen har ogsaa mangt et Sted været alt andet end rosværdigt.

Mangt et Hjertesuk er undsluppet den nidkære Bisp over al den Uvidenhed, Ligegyldighed, Dovenskab og Tøjlesløshed, som han har mødt paa sin Vej.

Han har ogsaa været i Gyrstinge-Flinterup hos den skikkelige, men lidet dygtige og virkelystne Pastor Vedel og rent ud uduelige Skoleholder og truffet Tilstandene saa slette og maadelige baade paa det ene og det andet Omraade, at han har talt et Alvorsord og paalagt dem begge paa det strengeste at tage sig alvorligt sammen, saa der kan spores god Fremgang til hans næste Visitats.

Rystende og bævende har Præsten og Skoleholderen modtaget deres Formaning og lovet Bod og Bedring.

Men ak! Det er nemt at love, meget værre at holde!

Helt nægtes kan det dog ikke, at de gør et hæderligt Forsøg paa at forbedre Tilstandene. Præsten tordner løs i to stive Klokketimer de første Søndage efter Visitationen, og Skoleholderen bearbejder Bønderbørnenes Bagdele med Tampen, saa de bliver baade gule og blaa.

Men længe varer det ikke, før Begejstringens hellige Ild slukkes, den frygtelige Visitats gaar mer og mer i Glemmebogen, og baade Præst og Degn fortrøster sig med, at der er da en rum Tid til den næste Visitats. Der kan ske meget forinden . . . kanske de begge ligger i sorten Muld! Og snart gaar alt i den gamle Skure og Slendrian igen.

Det er saa nemt, rart og behageligt.
Tiden gaar.
Og somme Tider gør den mere: den løber.

Thi næsten inden den gode Gyrstinge Præst og Degn vidste af det, skrives der 1792, og hele 6 Aar er hengaaet siden Bisp Balles Visitats.

„Det er fast ubegribeligt, at det er seks Aar siden, at Hans Højærværdighed var her paa Besøg," siger Pastor Vedel en Dag til Skoleholderen, „bare han dog ikke snart kommer igen; thi han er jo saa nidkær." Han er ikke langt fra at ryste blot ved Tanken. Og paa Skoleholderen risler det ligefrem koldt ned ad Ryggen. Uha! Visitats, nej, den var ikke hyggelig!

Dog, inden de skilles, fortrøster de sig med, at Stiftet er stort, saa Turen kan umuligt være naaet til dem igen. Der gaar nok mange Aar hen endnu. Og haabende paa det bedste gaar enhver til sit.

Men ak!

Hans Højærværdighed har en forbavsende god Hukommelse.

En Dag, da han er ved at planlægge en Rejse ad Sorøkanten til, dukker Navnene Gyrstinge og Flinterup frem.

„Gyrstinge og Flinterup," siger han og nikker, og nu mindes han tydelig de sløje Tilstande, „lad os haabe, at de er blevet bedre!"

Ganske vist er det lidt af Vejen at visitere nævnte Pastorat, det kan ikke nægtes.

Men det faar ikke hjælpe.

Hans Højærværdighed faar en umanerlig Lyst til at aflægge Hr. Vegel og hans Skoleholder et lille Besøg. Og han følger den, griber Pennen og melder sin Ankomst. . .

* * *

Pastor Vedel sidder i sin Lænestol. Foran ham ligger et Brev. Det er fra Hans Højærværdighed Bisp Balle.

Hvad mon det kan indeholde? Han skulde da vel ikke have i Sinde at visitere?

Og opfyldt med bange Anelser og med rystende Hænder griber Pastor Vedel Brevet og aabner det . . . og hvad ser han? Al Blodet forsvinder fra hans Kinder, og Piben falder ham ud af Munden.

Bispen kommer paa Visitats!

Ak! hvorledes vil det dog gaa; thi Tilstandene er endnu daarligere end sidst, og hændervridende synker Præsten om i sin Stol.

Men helt tabe Modet gaar jo ikke an, og efter en god Stunds Forløb liver han dog saa meget op, at han kan sende Bud efter Skoleholderen . . .

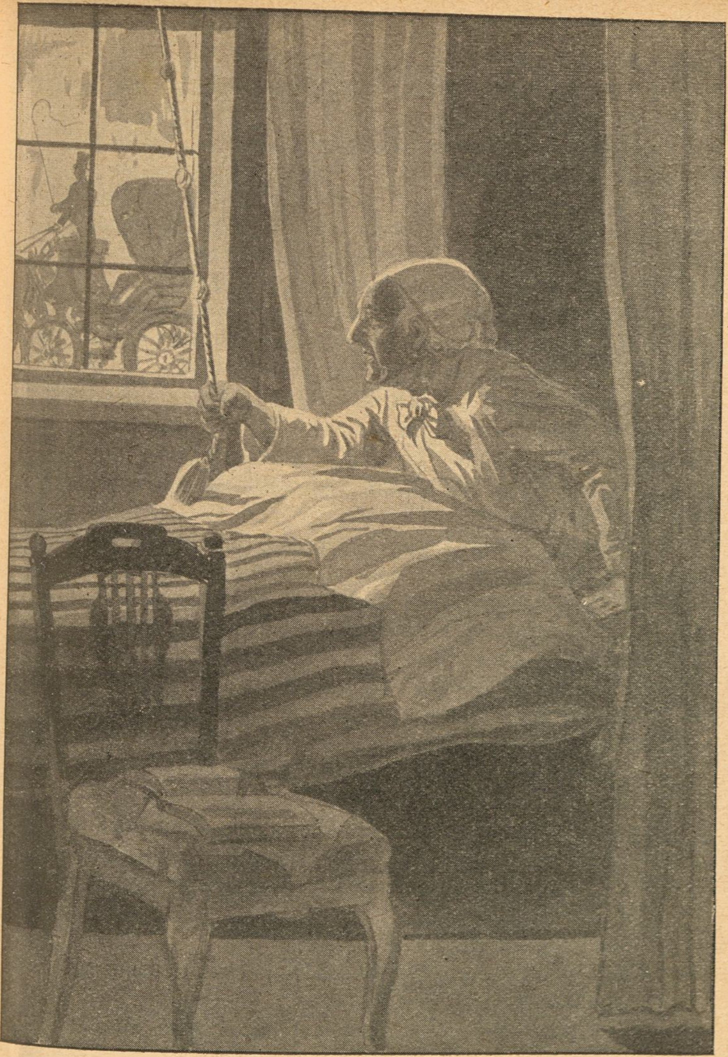

Og snart efter sidder Skoleholderen over for Præsten.

„Min gode Skoleholder," stønner Præsten, „det er ej godt Nyt, jeg har at bringe. Hans Højærværdighed Bispoppen har meldt sin Ankomst!"

„Hans Højærværdighed," stammer Skoleholderen, „det er dog vel ej sandt?"

„Ak jo, desværre alt for sandt," genmæler Præsten. „Hvorledes vil det dog gaa?"

Skoleholderen formaar ikke at svare, og det er ikke langt fra at fortne for hans Øjne.

Ak, ak, det var dog det værste Nyt, som kunde spørges. Og da Skoleholderen efter en Stunds Forløb tager Afsked med Præsten, vakler han ligefrem ud af Døren og synes mange Aar ældre . .

Det er et Par Dage før den frygtede Visitats.

Skoleholderen sidder i sin gamle skrøbelige Lænestol i det lille lavloftede Degneværelse med Haanden under Kinden og stirrer sløvt frem for sig. Nu og da drager han et dybt Suk.

I lange Tider har han ikke kunnet tænke en eneste fornuftig Tanke, og Søvnen er flygtet fra hans Leje.

Men med et farer han op. Han har fattet en stor Beslutning: han vil flygte fra det hele — ligegyldigt hvorhen, blot han slipper for Visitatsen.

Og med rystende Haand dypper han sin gamle Fjerpen, tager et Stykke Papir og skriver med aldeles ulæselig Skrift: „Skolen vakant." Derpaa henter han Søm og Hammer og slaar Papiret fast paa Yderdøren, drejer den gamle rustne Nøgle om og vandrer med ludende Hoved ad Sorø til . . .

Pastor Vedel vandrer op og ned ad Gulvet i Studerekammeret og tænker og taler, men ak! det gaar ikke saa godt med Prædikenen som det skulde.

Atter og atter brister Traaden, og han vrider Hænderne dybt fortvivlet. Og hvad hører han nu?

Han standser og lytter. I Stuen ved Siden af beretter en skingrende Stemme at Skoleholderen har lukket Skolen og er flygtet.

Ved denne Meddelelse brister Præstens sidste Kraft, han vakler og falder om i sin Stol . . .

Hans Højærværdighed er ankommet.

Men Humøret er ikke godt. Skoleholderen er flygtet og Pastor Vedel ligger lidende til Sengs.

Biskoppen maa derfor gaa ene til Kirken Søndag Formiddag.

Og da han mærker, hvor sløjt det staar til med Ungdommen, bliver han endnu mere gram i Hu og er ej fri for at tordne en Kende løs. Og sandt at sige blev Hans Højærværdigheds Visitats i Gyrstinge i det Herrens Aar 1792 en Visitats, som sent gik af Glemme i den lille Landsby!

Visitatsen er forbi, Karossen holder for Døren, Bispen tager Sæde og Vognen rumler hen over de toppede Brosten. Inde i det lavloftede Sovekammer ligger Pastor Vedel smaajamrende og vridende sine Hænder.

Men med et retter han sig op i Sengen og lytter og et lille Smil gaar over hans Ansigt.

Nu kører Bispen!

„Aah, jeg føler mig saa let," sukker han, synker tilbage i Puderne — og er død.

Ottendedagen efter er der en frisk Gravhøj paa Kirkegaarden, under den slumrer Pastor Vedel.

Humor.

En berygtet Spiller blev under en Strid om hans Spil stukket ihjel i en Duel. „Han døde i sit Kald," sagde et vittigt Hoved. „Han skulde jo altid have det sidste Stik."

* * *

Herren: „Hvad vilde De gøre, hvis jeg nu kyssede Dem?"

Kokkepigen: „Jeg vilde straks bringe Dem noget Vand til Deres hovne Kinder."

* * *

Kvindligt.

Den reddede Dame (som var faldet overbord fra en Damper): „Gud, hvor interessant, hele Skibet taler kun om mig!"

* * *

Hos Lægen.

„Stammer De altid?"

„K-k-kun, naa-naa-naar jeg ta-taler."

* * *

A: „Det var jo Møller med hans berømte Nattergal."

B: „Hvorfor kalder du hans Kone en Nattergal, synger hun saa dejligt?"

A: „Næh, men hun slaar."

„Naar jeg bliver stor, Moder, og skal giftes, skal jeg saa have saadan en til Mand, som Fader?"
„Ja, mit søde Barn."
"Eller, hvis jeg ikke bliver gift, bliver jeg saa ligesaadan en gammel Dame som Tante Lene?"
„Ja, min søde Pige."
„Mo'r, hvor Verden dog er haard mod os stakkels Kvinder!"

Lappeskomageren.

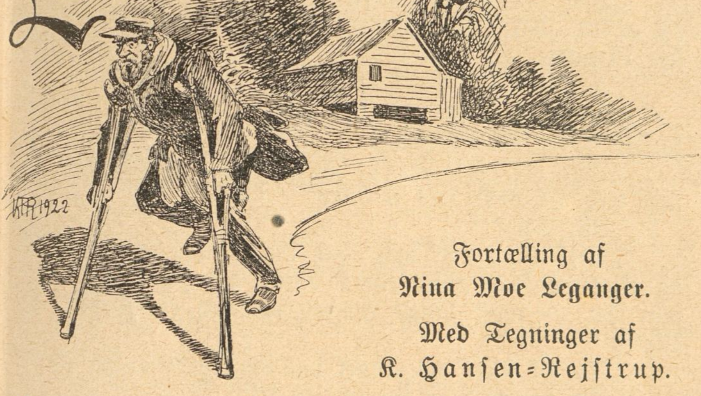

Fortælling af
Nina Moe Leganger.

Med Tegninger af
K. Hansen-Rejstrup.

Mange syntes han var en Særling, han „Skaden“, som de yngste af Skoleungdommen gerne kaldte Lappeskomageren, naar de mødte ham paa Landevejen, og saadan helt ulig denne Fugl, var han ikke.

Hans ene Ben var kroget, saa han brugte Krykke og humpede afsted for hvert Skridt, dertil var han, for det meste forklædt med forholdsvis hvidt Strikketørklæde om Halsen, Trøjen knappet sammen over, og Enderne dinglende paa Maven. Langt nede paa Ryggen bar han en Pose med Værktøj og andet, — den dannede ligesom Stjerten, som bevægede sig op og ned ved hans Hop, dertil havde han en høj, skrattende Stemme.

Jens Jons, der var hans rette Navn, blev slet ikke bitter eller forarget over dette Tilnavn, han havde faaet.

„Det er da ikke saa underligt, at vi Medskabninger ligner hverandre, — — og Skaden gør ogsaa s i n Nytte,“ smilede han godmodigt med sin skæve Mund. Saa tog en eller anden af Smaapigerne i Flokken ham i den Haand, han havde fri, og de fulgtes som gode Venner.

Han boede i en lille Hytte lige i Svinget af Storvejen. Den bestod kun af eet Rum med Bislag foran. I Rummet stod Seng og Kogeovn, og i Vinduet Geranium og Tøffelblomst i Blikdaaser. Lige ind under Karmen Arbejdsbordet med en Bunke gammelt Skotøj, og paa Væggen Hylden med store

og smaa Læster, Bibel og Salmebog og flere Sangbøger, synge eller i det mindste nynne gjorde han næsten altid.

„Hvordan kan du bestandig være saa glad?" kunde en og anden som gik i Hverdagsstrævet og var tung i Sindet, sige til ham.

„Jeg har saa meget at takke for — —."

„Du?" ja, saamænd var han en underlig en, han, den fattige Skade med Benet.

„Just jeg, ja! Dette især har jeg at takke for!" han slog med Haanden paa Krykken.

„Aa, Snak!"

„Nej! Gud lod mig som Barn falde ned af Høloftet og skamfere mit Ben, ellers havde vel jeg ogsaa — som min Far — faret langs Landevejen med et Kvindfolk og i Ulykke!"

„Du fik Tøjr om Benet paa dig som en anden Mær!"*)

„Ja, derfor maa jeg ære Gud!"

„Du gør det med at synge og bede?"

„Aa, ja! — — men især med at lappe Sko!"

„Hvordan det?"

„Ser du, — — naar jeg sætter en Lap paa din Sko, saa gi'er du mig 12 Skilling, og naar jeg gør det sjusket, gaar det straks itu igen og du maa da gi'e mig 4 Skilling til — det bliver 16. Da tjener jeg bravt med Penge, men jeg ærer ikke Gud. — — Sætter jeg derimod Lappen paa med al min Flid, faar jeg bare de 12 Skilling, men — jeg ærer Gud, og det er meget mere værd end aldrig saa mange Penge!"

Den, som fik saadant Svar, sagde intet, men Morgenen efter kunde „Skaden" finde en Spand med Mælk eller en lille Pose med Kaffebønner udenfor Bislagdøren, og da slog han Hænderne sammen i stor Forundring, saa smilende op mod Himlen og lo:

„Dette kan der ikke være Mening i, — det er jo dig, som gør Ære af mig!"

Helt uden Husdyr var han ikke. „Det er Børn og Dyr, som skaber Hjem!" plejede Jens Jons at sige, og hans Husdyr var et lille Egern, som boede i det gamle Bjørketræ**) paa Bagsiden af Hytten. Dette vakre Træ var hans Stolthed, hans Far havde da ogsaa plantet det. Naar Skomageren smæk-

*) Hest. **) Birketræ.

kede med Tungen kom „Josef“, som han kaldte Egernet, og satte sig paa hans Skulder eller paa Kanten af Arbejdsbordet. Selv naar Hammeren sang mod Støvlesaalen under Spandremmen om hans Knæ, lod den sig ikke skræmme, men rodede rundt i hans Sager og brugte Forpoterne saa morsomt, at den lignede en Abekat, saadan en som Jens Jons havde set en Lirekassemand trække om med.

„Du er rent som en liden Unge, du Josef! alt skal du stikke i Munden. Jeg maa snart passe paa dig,“ lo Skomageren og reddede, hvad han kunde. Mellem Aar og Dag fik Jens Jons mange Gæster, særligt saadanne, som drog langs Landevejen, nogle i lovligt Ærinde, men ogsaa dem som helst tav stille med det, alle tog han lige venligt imod, dog sagde han gerne:

„Jeg spør' ikke efter, hvor du kommer fra, — — men om du ved, hvor du farer hen?“

Saa lo slig en Karl og holdt Kommers med „Skaden“, men naar denne saa delte sit tarvelige Maaltid med ham og selv lagde sig paa Sækkepjalterne i Krogen og lod ham beholde Sengen med den stilfærdige Bemærkning:

„Du kommer ikke hver Nat i Seng, saadan som jeg!“ saa lo de ikke mere, men det kunde hænde, at Hænderne uvilkaarligt foldede sig under den blankslidte Skindfeld, naar Skomageren læste sin enkle Aftenbøn og sluttede med Verset:

> „Forlad mig, min Gud;
> Hvad jeg haver syndet
> Imod dine Bud. — —

— — — — — — —

Sent en Nytaarskvæld i forrygende Snefog og en Storm saa fæl, at det var, som Himmel og Jord skulde forgaa, blev Jens Jons stillet paa sin største Prøve.

Han var tidligt krøbet under Skindfelden, og Josef sad sammenkrøbet paa Sengestokken. Jens Jons laa og lyttede efter Stormen, som spillede paa sit vældige Mundspil. Det knagede i Birkens Grene, som den ligesom bønfaldende, i det ene Øjeblik løftede mod Uvejrshimmelen med de tunge, jagende Skyer, — — og i det næste lod afmægtigt synke. Det peb og hvinede i hver Sprække i Hytten, Sneen og Isslaget laa tykt paa Vinduesruderne og gjorde det bælgmørkt. I Tinfadet paa Kogeovnen stod en lille Olielampe med løs Væge og kæmpede for Tilværelsen, det trak fra alle Kanter. Ilden i Ovnen var forlængst gaaet ud, han turde, i sligt

Vejr, ikke vedligeholde den, der var kun et Jernrør, som stak op mellem Tørvene paa Taget og ikke muret Skorstenspibe.

„Hvor du er god mod mig, Gud!" laa han og smaasnakkede. „Du har mættet mig med dit Ord hele Aaret, — og nok har jeg have at slide med, saa jeg ikke har sultet een eneste Dag, ikke har jeg frosset stort heller. Og nu ligger jeg her i min egen Seng, i min egen Stue, — mens de, der er paa Søen i Nat kæmper haardt for at bjerge Livet. — Herre Gud! kom dem naadig til Hjælp og vær os alle, fattige syge og rædde nær. Lad mig — i det ny Aar — faa den største Glæde jeg ved — faa Lov at ære dig. Kom til min fattige Stue hver eneste Dag og — —."

Der lød et Dunk paa Bislagdøren. — Skomageren stak det lille forpjudskede Hoved op af Skindfelden og lyttede:

Det var vistnok Stormen, tænkte han og vedblev at bede:

„Det er godt, naar du kommer, — enten det — —."

Atter bragede det løs udenfor, værre end før. Jones for op og skreg:

„Nu gik Træet!" — Han rev Hverdagsbukserne og Trøjelasen paa sig, stak de nøgne Fødder i Kludetøflerne og løb ud i Bislaget. Skulderen spændte han imod og lagde sig paa Døren med al sin Kraft, — dog brød den med slig Magt, at den kastede ham som en Vante ind paa Stuegulvet. Ude i Halvmørket — det lyste af Sneen — skimtede han en Bunke Grene og Kvas, — det maatte være Birken, og Stormens vældige Røst fik Ord i hans Øre, den raabte saa det rungede: „Du bad mig komme hver Dag i det nye Aar, — her er jeg alt! Birken tog jeg! for elsker du mig, da skal du give det, som svider mest!" „Javel, Herre! skreg Lappeskomageren tilbage. „Tag den og — Tak dertil! og har du Brug for mig, — „Skaden" som de kalder mig, og min lille Hytte, saa — — tag os begge to!"

„Jeg har just Brug for dig," lød det og saa trillede der noget sort noget ud af Snetykket og ind paa Gulvet.

„Herre! — hvad er det, du kommer med? —"

Jens Jons blev staaende med fremstrakte Arme, som om han, halvnøgen som han var, var stivnet i Nattekulden, og lod Storm og Snefog fylde Stuen. Lampen sluktes. Egernet foer forskræmt omkring og smuttede til Slut ud af Døren.

Han tog sig sammen med Magt.

Dette var ikke nogen forvirret Drøm. Herren selv havde talt og havde Brug for ham, og da var der ikke noget at være ræd for.

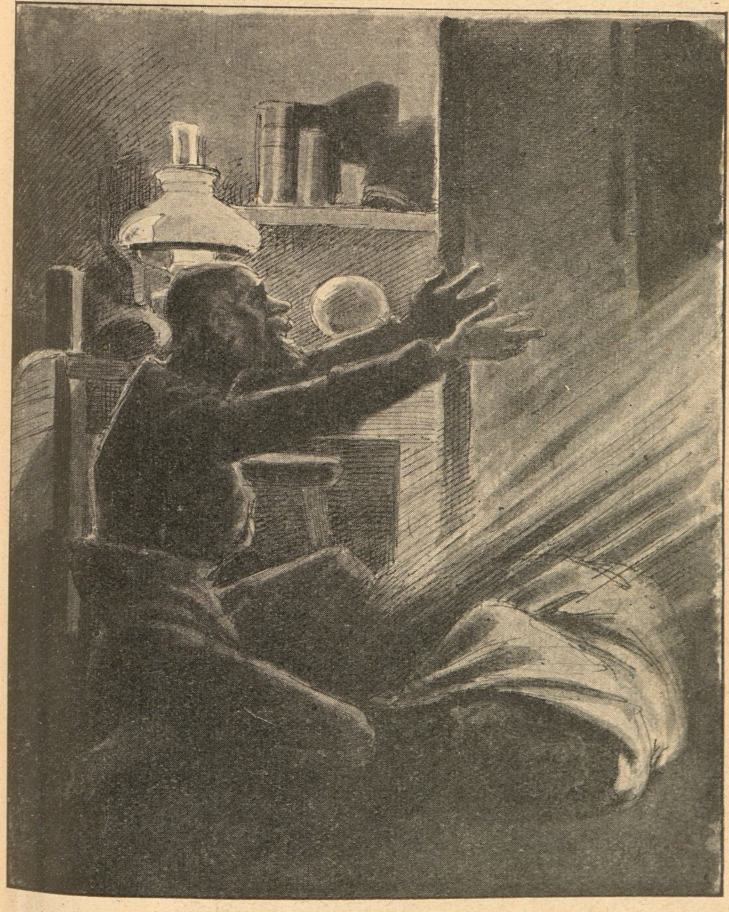

Skomageren drog den mørke, tilsneede Bylt, som var — et Menneske over Bislaggulvet og ind i Stuen.

Stængslet fandt han ikke, men slæbte en Tønde og noget Jernskrammel hen foran Døren.

Nu fik han tændt op i Kakkelovnen. Det var lige meget om han og Hytten strøg med.

Han begyndte at tumle med Byldten paa Gulvet, — da foer han op af sin knælende Stilling i Forfærdelse; det var en Kvinde!

Det mørke Haar laa vaadt, klistret ned i Panden og hang i løse Flager over Skuldre og Ryg. Hovedtørklædet havde Stormen flænget af, og Sjalet holdt den stivnede Haand fast sammen om Livet. Læberne var blaa. Øjnene lukkede, Lemmerne stive.

Atter knælede han ned ved den livløse Skikkelse, og uvilkaarligt hviskede han et Ord, — et han havde længtes snart efter hele sit Liv at kunne bruge: — „Mor! Mor!"

Han havde levet fredeligt med Gud i syvogfyrrretyve Aar, og de Prøver, han havde sat ham paa, var for intet at regne mod denne Nytaarsnat. — Moder eller Søster havde han aldrig kendt, nu fik han ligesom begge forenede i en døende, fremmed Kvinde — kastet ind i hans lille Hytte.

Varligt løsnede han hendes stivfrosne Klæder og stak Haanden ind paa Hjertet. — Jens Jons kunde have skreget af Fryd, men betvang sig — det bankede ganske svagt.

Hvor kom Kræfterne fra? Den lille spinkle Mand fik løftet det stive, uhaandterlige Legeme op i Sengen. Krykken glemte han, at han nogensinde havde brugt, der var ligesom vokset usynlige Vinger ud paa ham, saa han mere svævede end gik omkring i Rummet og fik udrettet alt: Murstten blev varmet og lagt i Sengen, lunken Kaffe hældt forsigtig ind mellem de blaa Læber, Hænderne gnedet, Haaret tørret.

Ovnen var nu gloende rød. Kaffekedelen kogte, saa den spyttede, og Isen tøede og løb i blinkende Taarer ned ad de smaa Ruder. Til hans store Forbavselse blev han var, at Uvejret var ovre og at en smal Stribe rødt paa Himmelen i Øst bebudede Dagen. Hvor var Natten bleven af? Mange, mange Timer var gaaet siden Gud sendte den underlige Gæst til ham, og ham forekom det kun som Minutter.

Til Jens Jons salige Fryd vendte Livet lidt efter lidt tilbage i den ulykkelige Kvinde. Der viste sig ligesom nervøse Trækninger i det stive Ansigt efterfulgt af en svag Rødme.

Da han næste Gang bøjede sig over Livet, slog hun et Par forvildede Øjne op paa ham. Men Lappeskomageren var ikke længer en forfjamsket Stakkel, nej, en ukendt Myndighed var kommen over ham. Han hviskede beroligende Ord: hun

skulde bare ligge rolig og have det godt, — — han sørgede for alt.

Han indsaa, at hun maatte have mere Næring. Derfor blødte han Brød op i Kaffen, og med en Moders Ømhed madede han hende, som var hun et lille Barn. Jens Jons

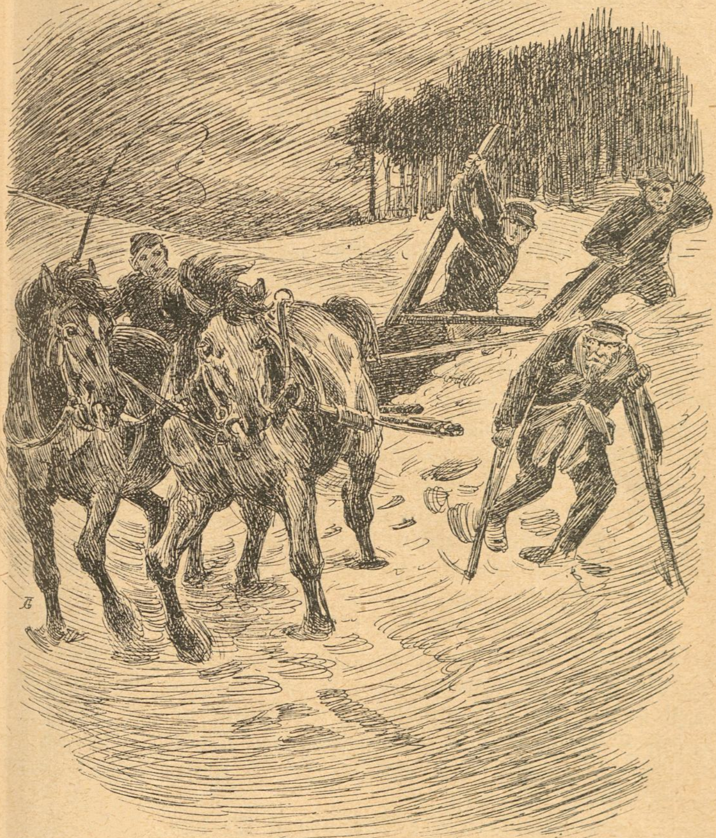

fik Taarer i Øjnene og rødmede af Glæde, da det viste sig, at hun virkelig kunde spise og synke. Snart faldt hun i en naturlig Søvn, og først nu fik Skomageren Tid til at tænke over, hvad der var hændt, og hvordan han skulde forholde sig.

Han listede stille omkring og ryddede op i Stuen, saa satte han sig paa Bænken ved Ovnen og faldt i dybe Tanker,

hvoraf han først blev vækket ved Kirkeklokkernes tunge enkle Slag, som snart gik over i jublende Kimen, og da først randt det ham i Hu: det var Nytaarsdag — nej! — slig en Nytaarsnat han havde oplevet!

Kvinden vækkedes ogsaa, ikke alene af Kirkeklokkerne, men af Smerter, Smerter som kaldte den fulde Bevidsthed tilbage, og nu skulde Jens Jons bestaa den egentlige Mesterprøve.

Mellem Smerteanfaldene, som fortrak det smalle, udtærede Ansigt, hviskede hun næppe hørligt en Hemmelighed til ham, en Hemmelighed som bragte Jens Jons til at skælve saa stærkt, at han maatte gribe om Sengestolpen for ikke at segne om. — Han aandede tungt, saa rejste han sig langsomt helt op paa det friske Ben, flyttede Hænderne fra Sengestolpen og klemte dem om sit Hoved. Men da han havde staaet saaledes et Øjeblik, faldt hans Blik ud gennem Vinduets nu klare Ruder og lige ind i den rødmende Sols Aasyn, og Øjnene blev større og større eftersom han stirrede; — han saa et Syn — saa herligt — rent overjordisk skønt — —!

Himmerigets Port var slaaet op, han skulle indover endeløse Vidder klædt i Purpur og Guld, og han syntes han gik ind over dem lige til Gudfaders Trone, der bøjede han sig mange, mange Gange, slog sig for Brystet og hviskede uendelig bevæget igen og igen: „Dette gaar ikke an, — det var jo mig, som skulde ære dig!"

Jens Jons stakkels forvaagede, trætte Øjne taalte ikke længe Synet, han maatte slaa dem ned, ikke alene fordi Synsnerven svigtede, men ogsaa af Skam.

Han maatte jo tilstaa i sit Hjerte, at han — Stymperen — straks var bleven ræd, han som bare burde takke! Gud, den stærke Gud vilde vise ham en Ære saa ubegribelig stor, at han aldrig havde troet, at sligt kunde ske. — Tænk! tænk saa underligt: et Menneskebarn! en udødelig Sjæl, en som Jesus for længe siden var død for at frelse, skulde fødes her — i hans lille Stue!

Kvindens jamrende Stønnen kaldte ham tilbage til Jorden, og han forstod, at her maatte skaffes Hjælp snarest muligt.

— — —

Sneploven skulde ud, selv om det var Helligdag; Vejene var saa tilføgne, at ingen kunde komme til Kirke, før den havde banet Vej.

Stor Morskab voldte det Snerydningsmandskabet, da Jens Jons kom hoppende meget hurtigere end vanligt, ja havde end

ikke Stunder til at følge Ploven, men kastede sig ud i Snedriverne foran den.

„Skaden“! se „Skaden“! raabte en munter Gut. „Du farer afsted, som du skulde hente Jordmor!“

„Det er just det, jeg skal!“

At „Skaden“ kunde være vittig, havde de aldrig hørt før.

„Han! han! Gampen*) frem,“ skreg og skraalede Mændene, lagde sig paa Sneploven og brød ud gennem de vældige Driver.

Kirkeklokkerne tog atter fat paa at kime.

— — —

Jens tog Vejen lige op til Præstegaarden. Der var fuldt af Julegæster, og der var varm Frokost, da alle skulde den lange Vej til Annekskirken. Men Skomageren agtede ikke for stort Travlheden i Køkkenet, men fandt sin trofaste Veninde, den gamle Præstefrue. Hende betroede han alt, og da hun var helbefaren Matros paa Livets farefulde Hav, lod hun sig ikke anfægte ved hvad hun hørte, men sagde bare paa sin djærve Maade:

„Dette Aar begynder bravt, Jens! Vorherre har Bud efter os lige paa Morgenstunden. Nu tager du „Borka“ og Smalslæden — Ola spænder for i flyvende Fart, og du rejser efter Højtorp. Barnetøj, ved du, — det er det længe siden jeg havde Brug for, men Kapellanfruen har tre Smaafolk, — hende plukker vi. Inden to Timer har du mig, med hvad jeg kan faa skrabet sammen. — Og saa faar vi til en Forandring høre Nytaarsmessen hos dig,“ smilede den gamle Frue varmt og stort til sin Ven.

— — —

Saa fuldbyrdedes da i Jens Jons lille Hytte, efter mange Timers bundløs Pine, Herrens Ord: „Med Smærte skal du føde dine Børn!“ Her var det en stakkels forraadt ung Kvinde, som var flygtet fra Hjemmet, fra Far og Mor og Søskende for at skjule sin Skam.

Mens der kæmpedes inde i Stuen — understøttet af kærlige Kvindehænder — laa Lappeskomageren Time efter Time paa Knæ i sit Lønkammer i Brændeskuret bag den omstyrtede Birk og brødes med Herren i Bønnen. Den dyrekøbte Sjæl maatte frelses, Stakkelen maatte, maatte faa Bevidsthed tilbage — om end kun nogle korte Øjeblikke — før hun gik ind over Grænsen.

*) Heste.

— — Hans Bøn blev hørt, hun fandt frem.

* * *

Det vil føre for langt at fortælle om den lykkelige Lappeskomager og hans Plejedatter; thi det blev nemlig den lille klynkende Fugleunge under den slidte Skindfeld. Alle Autoriteter i Sognet forenede sig om at bevise det rent urimelige i, at han, en enlig, aldrende Mand, skulde give sig af med en saa vanskelig Kvindegerning som at pleje og opdrage et Barn. Men alle Indvendinger slog han af Marken med den Paastand:

„Hvem vil sige andet, end at hun — den lille Orm — er Guds Gave til mig: — Gud gør ikke noget, der ikke er Mening i," og heri blev han varmt understøttet af sin Veninde — den gamle Præstefrue.

Manden (til sin Kone): „Det er dog en forbavsende Tid, Løjtnanten er om at faa sagt Farvel; jeg tror ikke, han naar Toget."

Lille Aage: „Han kan ikke komme af Sted, Far, for store Søster sidder paa ham."

I fejl Baas.

Af Rasmussen-Brobye.

Med Tegning af Alex. Svedstrup.

»Hej — hov — hej! Ka' I komme ind — eller jeg ska' flytte og føre og ambligere jer, hvor I hører hjemme!«

Hans Røgter stod for Enden af Staldgangen og fægtede vildt med Armene, medens Køerne puffende og stødende hverandre skubbede sig op gennem Stalden i broget og brølende Forvirring, den, som den gamle nu med hvasse Øjekast og myndig Stemme søgte at gøre sig til Herre over.

»Se nu til den blissede Dompap! Immer og altid ska' hun myre sig op i Jersey-Malenes Gemak. Ka' du komme herut, din forviltrede Skruptudse!« og han trak Koen ved Halen baglæns ud af Baasen.

»Ja, det er s'gutte altid saa lige sin Sag at finde sin rette Baas,« sagde han og tørrede Sveden af Panden, da der var kommen Orden i Sagerne, »men hva', de er da kun for Kvajho'der og Firben at regne, og selv for os Menneskens Børn ka' det jo ha' sine Vanskeli'heder at uddividere, hvor vi hører hjemme. Det sker jo saa ofte, at Skæbnen og Livsbestyrelsen kommer bag paa en sølle Stodder og gi'er ham et Dunk oven i Kalotten, saa han kommer i forkert Fodslav og falder ud a' Geleddet. Se nu te' Eksempel ham, Taavli'-Søren, som stak Ild paa Fatti'gaa'ren — hvem sku' forsvær'e, at han en Gang var godt paa Vej til at blive Præst.

Han var jo allerede ble'en Kandidat i Fyldesofie og Huslærer hos Kancelliraaden, da Skæbnen ga' ham sit Puf og lod ham bli'e slaven a' galopperende og ulykkeli' Kærli'hed til Kancellirodens Datter. Og da hun saa giftede sig med Manden fra Stenballegaard, saa lod Søren jo sin usali'e Kærlighed gaa over paa Flasken og satte baade sin Begavelse og alle bedre Følelser i Spiritus, indtil han fandt sin Baas paa Fatti'gaa'ren.

»Og jeg selv —« fortsatte han med et lille forlegent Smil, »jeg drømte s'gu en Gang i mine favre Ung-

domsda'e om at bli'e General eller no'et andet stort og respektabelt i Befalingsprofessionen.«

»Har du haft saa høje Tanker?« spurgte jeg interesseret.

»Ja, som Dreng ha'de jeg jo en vidunderli' Begavelse og Haandelag til at mule de andre Drenge, og naar vi legede derude paa Overdrevet, tvang jeg dem gerne til at udvælge mig som Røverkaptajn. Da jeg saa i Tidens Fylde kom ind og tjente Kongen som Tollerist og ble' ophøjet til Underkopperal, saa la Vejen til Ære og Berømmeli'hed jo li'e saa aaben for mig. Jeg ku' li'efrem i Tanken se mig selv paa en stor, hvid Hest ride i Spidsen for Soldaterne li'som Tordenskjold og Napolium eller en a' vores andre Nationalhelte, men nu —« afbrød han og slog ud med Haanden over mod Køerne, »ja, der ser De Regimentet, jeg kommanderer over, og dèr —« han viste over mod Karlekammeret, »dèr blev min Baas og ikke paa Kongens Slot —.«

Nej, det saad'n at komme ind i fejl Baas, det ka' forklejne og rungnere et sølle Menneskes Velfærd for Livsens Tid, hvissomtid han da bli'r spærret inde i den. Men des'm det kun sker ved en kortfattet Fejltagelse, saa ka' det li'efrem ha' sine opmuntrende og simulerende Ejenskaber, saad'n som den Gang, da den skruttede Jens Bjerregaard lavede Forviklinger i Programmet, da de to Foreninger, vi har her i Sognet, huldt Møde og Festli'hed paa en og samme Aften.

»Hvorledes gik det da?«

»Jo, Jens, som jo er en vidtløftig og højtflyvende Sjæl, og som ikke ka' nøjes med den aandli'e Ernæring, der er i hans davli'e Dont som Træskoma'er, han ha'de jo arbe'det sig frem til at bli'e Formand og Sikketær i »De sidste Dages heldige« eller hva' det nu er disse Baptister og Muhamedanere kalder sig, som mener, at di har fundet en mere gelik og gelinde Vej til Paradiset end efter den gammelda's Tro. Og for at styrke Samdrægti'heden i Meni'heden ha'de Jens saa faaet arrangeret et Vennemøde med lysende Billeder og Faaredrav a' en a' deres Ypperstepræster inde fra selve Hovedstaden.

— Da han nu var paa Vej ned til Stationen for at modta'e Apostlen, kommer Mads Barber i fuldt Firspring.

Se, Mads han er jo ogsaa en højtflyvende Sjæl, men

med et helt andet Vingeslag, eftersom han er Formand for Ungdomsforeningen, der kun lever og eksisterer for at faa saa megen Plaserli'hed ud af Tilværelsen som muligt.

»Hvis du ska' til Stationen,« raaber han til Jens, »saa ku' du ta' og ta' og gøre mig en almægtig stor Velgerning. Jeg sku' nemlig ned og modta'e kgl. Skuespiller Sivertsen fra Købstaden, som i Aften sku' forlyste Ung-

domsforeningen med humoristisk Oplæsning og Niggerkomik. Men nu maa jeg straksen op og sætte et Par Blodkopper paa Jor'emo'ren. Hun har faa't et galopperende Anfald af Galdefeber, fordi hinners Mand har solgt den Bismer, hun vejer Ungerne paa, til en omløbende Jernkræmmer, for at faa Penge til Akkevit. Ka' du nu'tte ta' og dirigere Skuespilleren op til Forsamlingshuset, saa ska' jeg stræbe at komme, saa snart jeg har sla'en Hul paa Madammen.«

»Jo, det ska' jeg saa meget gerne,« si'er Jens tjenstvillig og trisser ned til Stationen, hvor Toget just rasler

frem og læsser to Rejsende a', hva' der jo er en hel Begivenhed i vores lille By.

Den ene a' dem ku' godt li'ne saad'n en Løbedegn eller havareret Ærkebiskop. Han var i Spidskjole og høj Hat og gammelda's Flipper op over Ørene. I den ene Haand ha'de han en stor Bog og i den anden en gammel Vadsæk.

Og Jens gik da ogsaa løs paa ham med: Goddaw og Velkommen!

»Vi glæder os inderli'en til den aandeli'e Vederkvajelse, De i Aften vil berede vort lille Samfund,« sa' han og bukkede flere Gange, mens han skrabede ud med det fjermer Ben. »Værs'go, det er denne Vej —« og saa snuppede han Vadsækken.

Nu traadte den anden Rejsende frem. Det var saad'n en lille blegnæbbet Spirrevip med Filipenser og forgyldte Briller.

»Undskyld,« sa' han, »jeg sku' hulde et Faaredrav her i Byen i Aften og ha'de ventet, man ha'de modtaget mig ved Stationen. Di ku' da'tte ta' og si'e mig, hvor Mødet skal afhuldes —.«

»Jov,« si'er Jens li'saa nedladende, »Di ska' der op i Forsamlingshuset. Mads Balber ble' forhindret i at afhente Dem ved det, at han sku' tappe Galden a' Jor'emo'ren,«

Og saa trak han a' med sin Faaredravshulder — op til Missionshuset.

Men-ne —, da nu denne hersens Apostel kom op paa Talerstolen, saa ska' jeg li'e love for, at der ble' aandeli' Vederkvajelse, som Jens ha'de sagt.

Først saa vendte han Ryggen til Menigheden og dukkede Hovedet ned i Vadsækken, og lidt efter viste han sig som et forvandlet Menneske. Han ha'de malet sin Tud saa rød som en Tomat og gi'en sig selv et blaat Øje; og saa dinglede ham frem og tilbage i en tilforladelig Kæfert og fortalte dem, at han var Jeppe paa Bjerget.

»En hvid Høne og en broget Høne
de satte sig op mod en Ha-ane,«

skraalede han. Og Forsamlingen sad jo og gloede paa ham som paa en Aabenbaring.

»Det er nok ikke saa nemt at faa Liv i dem,« sa'e Apostlen til Jens, »men vent bare lidt.«

Saa dukkede han igen ned i Vadsækken og kom frem som en kulbrølende sort Nejer og begyndte at danse og spille paa Gittetar og vræle op og rulle med Øjnene, indtil Jens raabte, at han var besat af en ond Aand, og fik et Par haandfaste Mænd til at vælte sig over ham og binde ham paa Hænder og Fødder, at han ikke sku' lave Ulykker paa sig selv og andre.

Og først efter megen Opstandelse og Forvirring ble' det opklaret, at det var Jens, som ha'de byttet Rullerne om, saad'n at den kgl. Skuespiller og Nejerkomiker var ble'en dirigeret til Mormonmøde, og Apostlen hen til den letsindi'e Ungdomsforening.«

»Hvorledes gik det saa dèr?«

»La' vær' at tal om'et,« klynkede Hans og vred Kroppen som han var i Pine, »la' vær' og tal om'et. Det var li'efrem sørgeli't at være Vidne til. — Da ham, Spirivippen med Guldbrillerne, kom frem paa Scenen viste han sig som en hel lille Svend til at bru'e Kajen. Man sku' næstendels tro, han maatte faa Vabler paa Tungen, saad'n som han bevajede den, mens han prækede om Mormonernes Udvikling efter Verdenskrigen.

Tilhørerne sad jo og saa ud som en Samling Spø'smaalstegn, og et Par Stykker raabte op og spurgte, om det sku' være morsomt.

Men Mads Balber, som nu stod nede ved Døren og solgte Sløjfer til det paafølgende Bal, han viftede bare beroli'ende med Haanden. »Taen med Ro,« sa'e han. »Dette hersens er kun Gavtyvestreger og Lurenfakseri. Vent bare, til han begynder paa Nejerkomiken, saa ligger vi allesammen paa Gulvet og vri'er os a' Latter.«

Saa begyndte Forsamlingen at hysse og pibe og forlangte med høj Røst et andet Nummer paa Programmet.

Men det gjorde Taleren helt edderspændt. Han li'efrem spyttede a' Arrigskav og kaldte dem for Daarer og Øjleunger, indtil saa Søren Smed ganske stilfærdi't gik op paa Tribunen og løftede ham op paa sine Arme som et bitte Barn og bar ham ud a' Salen og anbefalede ham at skynde sig ned til Stationen, inden Toget kørte fra ham.

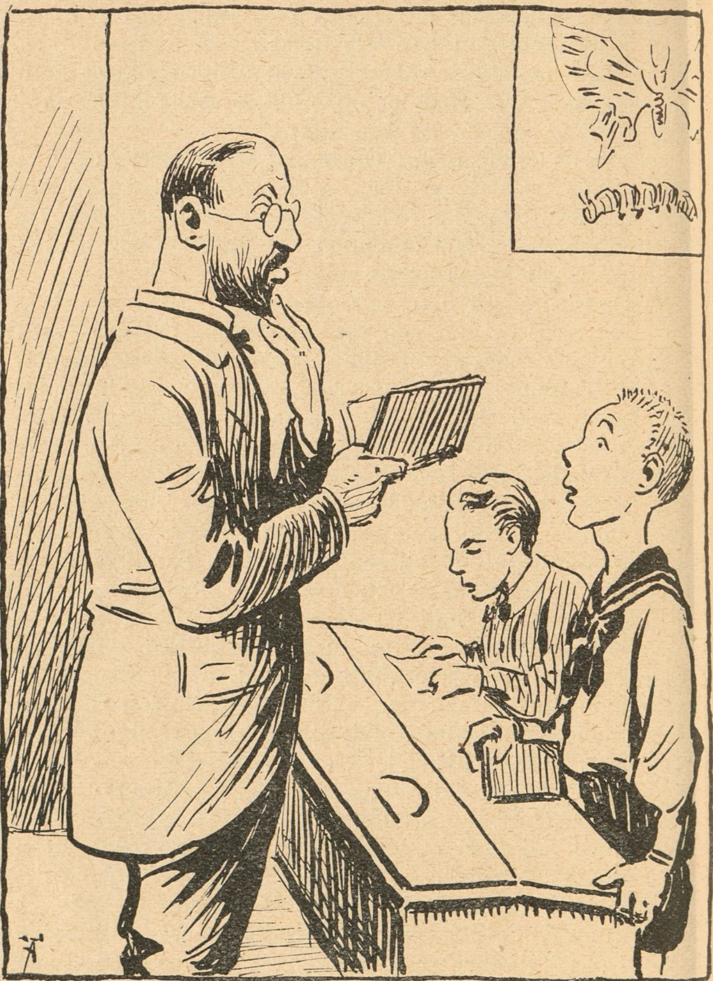

„Hr. Lærer, hvad hedder Tommestok paa Tysk?"
„Tommestok? Det ved jeg ikke, det husker jeg ikke; men det kan ogsaa være det samme, Du skal jo ikke være Snedker."
„Nej, men jeg havde tænkt at blive Lærer i Tysk!"

Knud-Karen.

Fortælling af Møller-Græsdal.

Med Tegninger af Luplau Janssen.

„Der rinder Sorg, der rinder Harm
af Roser røde!"

J. P. Jakobsen.

Knud-Karens Hjem laa i Blæsten, solidt opbygget og vel vedligeholdt. Der var i sin Tid plantet en Mængde Træer i den temmelig store Have Vest for Huset, men Vindene havde som en meget akkurat Gartner klippet dem saaledes, at der var dannet en jævn, tæt Flade fra det høje Stendige og op i Retning af Husets Skorsten. Pænt Arbejde var det, saa pænt, at det en Gang fristede et Par Drenge til at løbe op ad den ikke meget skraanende Flade. Det endte imidlertid forkert, thi de dumpede igennem og faldt lige i Favnen paa Karen, der øjeblikkelig vaflede dem om Ørerne og smed dem ud af Haven, samtidig med at hun betroede dem, at de ikke skulde slippe for saa godt Køb, om de prøvede paa at komme igen.

Og pænt Arbejde gjorde Karen i Haven. Der taaltes ikke Ukrudt, og Bedene og Kartoffelrækkerne var anbragt med den største Omhu for at faa hver Tomme Jord udnyttet paa den bedste Maade.

En Sommerdag stod Knud-Karen udenfor sit Hus og havde travlt med at rede sit Fiskergarn ud, medens en lille Pige paa en halv Snes Aar sad i Nærheden af hende paa en lille Skammel og læste højt paa Skolelektien. For Karen var Fisker — ikke Fiskerkone —, hun var iøvrigt slet ikke Kone, men hun var selvstændig Fisker og havde Baadelav med en anden Fisker. Og aldrig havde hendes Fælle haft Grund til at beklage sig over, at hun ikke gjorde Fyldest i den Del af Arbejdet, der faldt i hendes Lod. Hun var fortrolig med Vejr og Vind og haandterede Roret som den bedste, og aldrig havde nogen Rorkarl beklaget sig over at ro selv anden med hende. Faa var saa flittige, og ingen mere venlig i hele Lejet. Men hun var ikke nem at komme til for Folk, hun ikke kendte

meget godt, og prøvede nogen at nærme sig hende med nysgerrige Spørgsmaal om hendes private Liv, fejede hun dem saa grundig til Side, at de glemte at forny Spørgsmaalene. Og saadan gik det til, at Knud-Karen fik Lov at gaa i Fred; og ikke nok med det, men hun erhvervede sig sine Fællers Agtelse og Tillid, uden at det derfor kan siges, at der var nogen, der holdt af hende — sligt indbød hun nu engang ikke til, men hun blev altid betragtet med tilbørlig Respekt, vel nok en Følge af hendes Strenghed, hendes Dygtighed og det hemmelighedsfulde Slør, der dækkede hendes Fortid.

Karen havde boet i sin lille Hytte næsten i en Menneskealder. Hun var i sin Tid i en Alder af omkring 30 Aar pludselig dukket op i Lejet, havde købt og betalt sit lille Hus og gik saa paa Arbejde hos Folk. Hun havde aldrig været nogen Skønhed, dertil var hun alt for kantet i Ansigtet, Næsen for spids og Munden for stor, men hun havde en stolt Rejsning og et Udtryk i Ansigtet, der fortalte om Kamp og Lidelse.

I de tre første Aar, hun boede i Lejet, kom hun ikke sammen med nogen, men gik paa Arbejde hos Landmændene længere inde i Landet, og Folk fik den Mening om hende, at hun nok var „noget til en Side". Hun holdt ikke af at møde nogen paa sin Vej, og hun svarede næppe, naar nogen hilste paa hende.

Men saa var det, at Ywst Kræn — Just Kristensen —, en Fisker, som havde Reden fuld af Unger, blev „taget ned" og ikke kunde følge sin Tur paa Fjorden. Da meldte Karen sig. Ywst Kræn laa i Sengen, da Knud-Karen skrævede ind over den høje Tærskel. Hun holdt Mønstring over Stuen, og da hendes Øjne naaede Manden, sagde hun studs: „Naa, der ligger du! Hvem skal saa gaa din Tur med Povl Godsk?"

„Ja, det ved jeg ikke!" klynkede det henne fra Sengen, „men jeg kan ikke, det er en vis Vej, det!"

Knud-Karen trak foragteligt paa Skuldrene.

„Da tykkes det mig, at du maatte sørge for at faa en til at tage sig af dine Sager, naar du selv lægger dig til Sengs!"

Den syge saa forbavset paa hende og sagde: „Men hvad er det dog, du vil mig, Karen? Du kan vel forstaa, at det ikke er for Morskabs Skyld, at jeg lægger mig her?"

„Hvad jeg vil dig! Jeg vil det, som du nu ikke kan, sørge for en til at tage din Tørn! Nu gaar jeg hen og snakker med Godsken, og saa skal du nok siden høre fra mig!"

Og uden at give anden Besked trinede Knud=Karen ud af Døren igen.

Povl Godsk havde aldrig før vekslet Ord med Knud=Karen,

og vidste ikke rigtig, hvad han skulde svare hende, da hun kom for at melde sig som Ywst Kræns Stedfortræder. Han begyndte at snakke om, at det ikke var Arbejde for Kvindfolk, at det var haarde Tag, der skuldes tages nu og da, og at der hørte en Del Kendskab til Sagen, som hun først skulde have, inden han burde tage hende med.

Knud-Karen hørte rolig paa ham; da han var færdig, sagde hun skarpt: „Hvornaar tager I ud?"

„Ja, jo vi tager vel ud ved 2-Tiden i Nat, hvis ellers Vejret bliver til det, men ..."

„Saa møder jeg Klokken 2 og tager med, og saa kan du sludre, naar vi har taget den første Tørn!"

Og inden Povl Godsk fik sagt et Kvæk mere, var Knud-Karen paa Vej hjem efter.

Povl kom ikke til at fortryde, at han havde faaet Karen med; hun klarede Sagerne godt. Den Del af Fangsten, som faldt paa hendes Part, sørgede hun for, kom Ywst til Gode, selv tog hun kun et Par Maaltider. Det faldt da af sig selv, at hun beholdt Turen til Ywst blev rask og atter kunde overtage den.

Saa var det, at Povl Godsk kom i Tanker om, at han vilde være Landmand. Han solgte alle sine Fiskegrejer samt Andel i Baaden til Knud-Karen, og fra den Tid af havde Ywst Kræn og hun Baadelav. Og nu blev Fiskeriet passet som aldrig før, og de tjente store Penge.

Saa var det, hun fik Barnet. Hvor hun fik hende fra, fortalte hun ikke, det kom ingen ved, mente hun. Hun var bortrejst en Uges Tid og var saa kommen med Tøsen, der paa dette Tidspunkt var saadan noget som to Aar gammel og siden havde Hjem hos Knud-Karen. Trine var et vakkert Barn, og Karen sørgede for hende, som havde hun været hendes eget. Naar Karen skulde paa Fjorden, satte hun Trine hen til Ywst Kræns Kone, men aldrig glemte hun at tage rigelig med Mad med til hende, ligesom hun altid sørgede for, at Konen blev holdt skadesløs for hendes Ulejlighed med Barnet. „Jeg vil ikke skylde nogen noget!" sagde Karen, naar hun afgjorde sit Mellemværende.

Karen var vel nok lidt streng i sin Opdragelse af Barnet, maaske ogsaa lovlig meget i Førstningen. Hun betragtede den lille som en Byrde, hun havde paataget sig, og var overbevist om, at der aldrig kunde blive et ordentligt Menneske ud af Stumpen, hvis hun ikke opdrog hende med Haardhed.

Men saa var det, at den lille Trine hittede paa at tage hende om Halsen og klynge sig ind til hende.

„Hov! hov!“ sagde Karen og skød hende fra sig. Denne Slags skulde hun ikke have noget af.

Men saa gav Ungen sig til at brøle, og saa var der jo ikke andet for, end at Karen maatte tage Kravlet ind til sig, hvis hun vilde have Fred i Huset.

Karen blev forbavset. Det havde hun ikke troet, at nogen skulde kunne bøje hendes Villie i hendes eget Hus, men nu var det sket. Hun trøstede sig med, at det var for at faa Skrighalsen til Ro og besluttede sig til ikke at vænne hende til saadanne Kællingerier. Men den samme Historie gentog sig Gang paa Gang. Knud-Karen indsaa sin Svaghed, men Resultatet blev stedse det samme, at Trine endte med sine buttede Arme om Karens senede Hals, lo, naar hun kom, og græd, naar hun gik. Tilsidst fandt Karen, at saadan skulde det jo sagtens være, og saa maatte man tage dette med.

Sandheden var imidlertid den, at den lille optøede noget af det haarde i Karens Sind, saa hun blev en god Moder for Barnet. Men overfor fremmede beholdt Knud-Karen det hvasse og tilknappede Væsen.

Aarene gik, og før Karen rigtig vidste af det, var Trine vokset op til en ung, fager Mø. Hun blev gift med en Fisker, men Knud-Karen vedblev at passe sit lille Hjem og sit Fiskeri, til hun blev højt op i Halvfjerds'erne.

Da var det, hun tog sig for at gøre en Tur til sin Hjemegn, Hjaltrup. Hun vilde endnu en Gang besøge de Steder, hvor hun havde færdedes som Barn og ung Pige, og hvor hun havde haft sin Kærlighedsdrøm. Blandt andre besøgte hun ogsaa den gamle Præst. Da han saa hende og fik at vide, hvem hun var, talte han meget længe med hende, og da hun forlod Præstegaarden, var der foregaaet en mærkelig Forandring med hende. Hun var kommen som et gammelt livstræt Menneske, fyldt af Bitterhed mod alt og alle, og hun gik derfra som et Menneske, der var red at blive helbredet for en Sygdom, man mente ingen Lægedom fandtes for. Det gamle Menneske gled hen ad Landevejen som en ung Tøs, nynnende en Visestump fra længst henfarne Tider.

Hun rejste straks hjem, men fra denne Stund var det, som alt det haarde var smeltet ud af hendes Sind, og de sidste to Aar, hun levede, blev efter hendes eget Udsagn de lykkeligste, hun i sit lange Liv havde haft.

Da hun laa paa sit sidste Leje, fortalte hun Trine følgende: „Min Fader var en velstaaende Gaardmand ude paa Østkysten af Kattegat. Vi var to Søstre, som tidlig kom til at forestaa Husvæsenet, da min Moder døde efter at hun havde sat mig til Verden. Fader var god imod os, og da vi kom til Skels Aar og Alder, var vi ham taknemmelig for, at han ikke havde givet os en Stedmoder. Min Søster blev temmelig tidlig gift, og jeg maatte saa forestaa Husholdningen. — Min Søsters Mand var fattig, men meget dygtig. De fik sig en lille Gaard, den gamle hjalp til, og det gik godt fremad for dem.

Men saa var det, at jeg blev gode Venner med vor Tjenestekarl, og saa kom Ufreden til Huse, for skønt vi aldrig kunde forstaa andet, end at Fader holdt af Søren Busk og altid roste ham som en særdeles dygtig og solid Fyr, vilde han dog ikke paa nogen Maade tillade en Forbindelse mellem ham og mig. Han kunde blive helt ude af sig selv af Vrede, naar nogen antydede noget i den Retning. Saa snart han blev klar over, at vi var gode Venner, skyndte han sig at skille sig af med Søren og forbød ham nogen Sinde at komme i sit Hus. Ja, og saa gik det jo saadan, at Søren kort efter giftede sig med en Pige fra Egnen, skønt han havde lovet at vente paa mig til bedre Tider. Det gik mig nær til Hjerte, og bedre blev det ikke, da jeg fik at vide, at det var sket paa min egen Faders Foranstaltning. Han gav Søren 300 Specier for at gifte sig med Pigen. Ak ja! det var trælse Dage! Jeg blev saa harm imod den gamle, at jeg forlangte min Mødrenearv. Den gav han mig, og jeg flyttede hertil. Et Par Aar efter døde min Fader, og jeg havde det saadan den Gang, at jeg ikke sørgede over ham. Men da Søren Busk kort efter døde af en heftig Lungebetændelse, syntes jeg, at der ikke var den Ting i Verden, der kunde gøre mig glad mere, og jeg fandt egentlig, at det var Tosseri af mig længer at blive i denne elendige Verden, der aldrig havde andet end Sorg og Haardhed til mig. Og jeg var vel ogsaa gaaet til i min Elendighed, hvis jeg ikke havde faaet dig, lille Trine, at tage mig af. Det gik saaledes til. Det var bleven mig fortalt fra min Hjemegn, at Søren Busks Kone var død efter at hun havde bragt et Barn til Verden, og da faldt det ind paa mig, at dette lille Barn, som jo ogsaa var Søren Busks maatte jeg tage til mig. Ja, saaledes blev det jo, og, lille Trine, synes du maaske, at du er mig en Tak skyldig derfor, saa er det

dog saadan, at jeg staar i en langt større Gæld til dig, for det er først, naar vi Mennesker har noget at leve for, nogen at holde af, at vi faar noget ud af Livet, saa det er vel noget af det bedste, jeg har faaet udrettet her i Verden!"

Den gamle Kone gjorde en lille Pavse, den megen Fortællen tog paa hende. Hun drak lidt Vand og fortsatte: „Nu

har jeg kun at fortælle om min sidste Tur til Hjaltrup, saa er jeg færdig, men jeg synes, at du skal vide det hele, for saa kan du bedre forstaa, hvorfor jeg har været saa haard og kantet, og det kunde jo være, at du bedre saa kunde undskylde mig lidt. Det var ellers en god Rejse den, jeg besøgte min Søster og et Par Ungdomsbekendte, men det, som bragte mig Løsning paa min sværeste Livsgaade, var mit Besøg hos den gamle Præst. Da han fik Rede paa, hvem jeg var, blev han meget glad, for han havde et Ærinde, han skulde have forrettet til mig fra min Fader. Det var saadan, sagde han, at min Fader havde skriftet en Ungdomssynd for ham. Da jeg var et lille Barn havde Fader en Husholderske, der fødte et Barn, og skønt Fader ikke blev udlagt som Barnefader, var han det dog. Dette Barn var Søren Busk, din Fader, lille Trine. Nu forstod jeg, hvorfor Fader ikke kunde tillade, at jeg blev gift med ham, og der faldt Fred over mig, og jeg forsonede mig med mine Kaar!"

Trine havde i den største Spænding hørt paa den gamles Fortælling, saa bøjede hun sig ned og kyssede hende, strøg Lokkerne fra hendes Ansigt og sagde: „Verden har givet dig haarde Stød, kære Mor!"

„Sandt nok, lille Trine, men nu har jeg alligevel faaet det saadan, at jeg kan takke Gud for alt, hvad der er overgaaet mig! Han har lempet alt til det bedste!"

Dagen efter denne Samtale døde Knud-Karen.

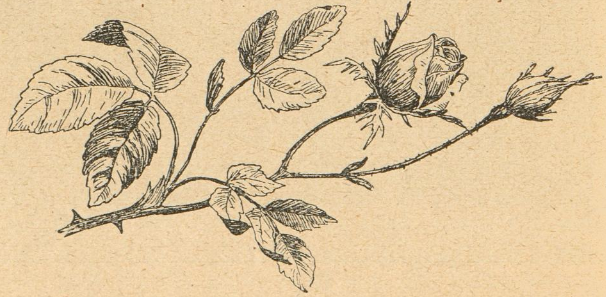

En Bonde indklagede en anden for Retten, fordi han havde beskyldt ham for Tyveri. Nu stod de begge for Dommeren. „Jeg har ikke kaldt Klageren en Tyv," sagde den Anklagede, „men jeg sagde, og det paastaar jeg endnu, at havde han ikke hjulpet mig med at søge efter min tabte Pengepung, saa havde jeg sikkert fundet den igen."

Landsmænd i Urskoven.

Af Alexander Svedstrup.

Med Tegninger af Forfatteren.

Det, som her skal fortælles, er ikke en spændende komponeret Historie om Tigerjagt og Jungel-Æventyr, men nogle ganske jævne Oplevelser fra en Rejse i de indiske Farvande.

Det er lidt udenfor den Verden, man plejer at kalde den civiliserede, en Maaneds Rejse fra Europa med en af de store oceangaaende Baade, og saa en fire-fem Dages Fart med en lokal Damper op langs en tropisk Kyst mellem Klippeøer med Afstikkere ind til de smaa malayiske Byer, gemte i Bunden af en lille Bugt eller bag Mundingen af en Flod. De er ikke altid saa lette at finde ind til, disse Smaapladser. Klipperne, der løfter sig brat op af Vandet, kan man let tage sig iagt for, men hvad der gemmer sig under Vandet maa Loddet prøve. Den lille Damper kryber forsigtigt ned mod den dybgrønne Skovkyst under de blaa Bjerge, medens Malayer-Matrosen hænger udover Rælingen forude og kaster Loddet ud og haler det op igen, kaster ud og haler op, raabende Dybder op til Kaptajnen paa Kommandobroen: Tiga depa korang sato kahi! Tiga marka di allas! (tre Favne mindre end een Fod, — tre Favne mærket ovenover Vandet.)

Der kommanderes stop til Maskinen, det er ikke tilraadeligt at gaa længere ind. Damperen ligger død paa den stille Havflade, Ankeret rutscher til Bunds med et kortvarigt Rabalder.

Solen er ved at gaa ned inde bag de blaa Bjerge, og Himlen byder sin Herre Farvel i en glødende Lovsang af Farver, der fylder hele Hvælvet fra Vest til Øst og kastes tilbage af Havets blanke Spejl. Bjærgene bliver pludseligt mørke og sætter deres splittede Takker og Tinder silhuet-skarpt op mod en Baggrund af rød og gul Ild, og selve Bjærgenes mørke Silhuetter ligger under en tynd Ild-Hinde.

Byen derinde og Palmeskovene hyller sig i blaaligrosa Dis; et Par Baal blafrer brunrødt og sender lysblaa Røg op i Strimer foran de mørke Bjærge. En Baad kommer ud til os, og et Par siamesiske Toldbetjente i blaat Uniformstøj

med hvide Striber paa Benklæderne stiger op ad Falderebstrappen for at fortælle, at man nede fra Byen ikke har noget til Skibet, og faa at vide, at man fra Skibet heller ikke har noget til Byen. Damperen skynder sig med at faa halet Ankeret op for at naa ud i aabent Farvand, inden Mørket skjuler Klipper og Skær.

Snart efter er det Nat, fløjelsblød, lun, tropisk Nat med Stjærner, der hænger funklende i Rummet, — nærmere synes man end hjemme under Nordens Himmelstrøg.

Et godt Stykke efter Midnat vækkes vi Passagerer af Larm udenbords, der er noget der skraber mod Damperens Sider, der raabes af mange Stemmer, og vi hører Lyden af bare Fødder over Dækket udenfor Lukafet. Havde det været for et Par Menneskealdre siden, vilde vi være faret op, sikre paa, at det var de berygtede malayiske Sørøvere, der entrede ombord for at dræbe os med den flammerøde „Kris" og plyndre Skibet. Men vi er trygge. England og Siam, der har delt den malayiske Halvø mellem sig, har skabt ordnede Tilstande saa vel ved Kysterne som inde i Landet. Sultanerne, der tillod Forbrydelser, naar de blot fik deres Andel i Byttet, er sat fra Bestillingen, selv om de endnu hist og her faar Lov til at agere Fyrster. Vi skyder Portieren tilside fra Lukafets Døraabning og kigger ud. Skibet ligger atter for Anker, og Dækket er oplyst af de store elektriske Lamper. De fremmede Nattegæster er Folk inde fra Kysten, der ikke vil myrde, men indlade Svin; og Svinene kommer ombord paa en stilfærdig Maade, der overrasker os, — de plejer jo at protestere højlydt mod enhver Bopælsforandring, — og det viser sig, at Svinene herovre transporteres paa en særdeles praktisk Façon, idet hvert Dyr er omgivet af et Spanskrørsfletværk som et Bur, aflangt og rundt efter Svinets Form, saaledes at Dyrene let og lempeligt kan hejses ombord og stuves sammen ovenikøbet i Lag ovenpaa hverandre, uden at de tisyneladende generes derved.

Næste Morgen tidligt kommer en hvid Dampbarkasse tilsyne paa Vej fra den ret fjernt liggende Kyst. Den løber til Falderebstrappen, og en endnu ung, rødmusset Gentleman i skinnende hvid, velsyet og veludsyldt Tropedragt staar dernede og vifter velkommen med Hatten. Selv om man ikke vidste det i Forvejen, vilde man straks være klar over, at det var en Landsmand, — den joviale ligefremme Hjærtelighed, der paa Forhaand møder den fremmede Gæst som en Ven,

den uvidende „Formløshed,“ som er mere fuldendt end nogen Form — saafremt Personen er af den rette Slags — den er særlig dansk. Det er med Tryghed, vi stiger ned i Dampbarkassen til vor Landsmand. Vi kan se paa ham, at han vil være os en god Ven og Vært, og vi skuffes ikke. Inden vi i Løbet af en Times Tid er naaet til Land, er vi saa kendte med hinanden, som om vi havde gaaet i Skole sammen.

Den Kyst, vi naar ind til, er Skov, der vokser i Vandet. Disse Mangrove-Skove, som vader langt ud i det lave Vand, er almindelige ved Flodudløbene; det plejer at være lave Træer eller Halvkrat, men her er det høje kirkelignende Træer, og imellem dem staar der — ligeledes i det blanke Vand — de nydeligste Smaapalmer, ikke stort højere end at de kunde anvendes i et hjemligt Hotels „Palmehave.“ Det er Attap-Palmen, hvis Blade giver Tækkematerialet til de indfødtes Hytter. Mangrovekysten aabner sig til et bredt Indløb til en Flod. Efterhaanden som vi damper op igennem den, bliver Bredderne faste; Mangroverne forsvinder og giver Plads for Plantninger af Kokuspalmer, Bananer, Sukkerrør og andre dyrkede Planter. Smaa lysegrønne Rismarker glimter frem, og snart ser vi Hytter paa Pæle tæt ud i Flodkanten, enkeltvis eller i Klynger. Der hænger Fisk til Tørring paa Snore, ligesom man saa det i gamle Dage i vore Fiskerlejer, og et Steds staar der Fartøjer under Bygning paa Beddinger. Et større Fartøj ligger næsten færdigt paa Vandet, det er en af disse saakaldte „Djunker,“ som Kineserne bruger, med højt opbygget Agterstavn, mindende om Skibene fra Columbus Tid. Det er ikke malet endnu og har saaledes ikke faaet Øjne. Kineserne forsyner altid deres Skibe med store malede Øjne forude, thi som de siger paa deres særegne engelsk: Suppose no eye, no can see, (hvis de ikke har Øjne, kan de ikke se.) Endelig passerer vi en større By og løber ned til en Landing foran en hyggelig „Bungalow“ (Villa) af brunligt Tømmer under Skyggen af store Træer med hængende Grene, fyldt af yppigt, skønt fliget Løv.

„Her bor vi!“ siger vor Fører, „og det er min Kone!“ En ung nordisk-frisk blond Kvinde vinker til os fra Verandaen. Hun bærer en lille Baby paa Armen.

Om denne lille Babys Indtrædelse i Verden har vi hørt paa Forhaand. Det unge Ægtepar, der ventede deres førstefødte, havde truffet Aftale med en europæisk Fødselshjælperske, som skulde komme til den normale Tid fra den nærmeste

„civiliserede" By, — hundrede danske Mil borte. Men saa hændte det, at den lille Dame, der skulde se Dagens Lys, i sin kvindelige Utaalmodighed fandt paa at komme en Maaned før Tiden. Heldigvis havde Forældrene en Bog, omhandlende Barsel og Barselpleje, og Babyen kom til Verden, medens Moderen og Faderen skiftevis læste højt for hinanden, om hvorledes man har at forholde sig under slige, velsignede Omstændigheder. Alt gik paa den bedste Maade, hvilket Fødselshjælpersken kunde konstatere, da hun telegrafisk hidkaldt naaede at komme tilstede en Uge efter Forløsningen.

Man kan af denne lille Tildragelse forstaa, at det danske Hjem, vi ser for os, ikke just ligger ved et af Centrerne for det internationale Samkvem. Den lille By tætved rummer kun Indfødte samt Kinesere — som jo findes overalt i denne Kant af Verden, og desuden en Del siamesiske Embedsmænd; thi denne Del af Malakkahalvøen tilhører Siam. Der er — saavidt jeg forstod — ikke andre Europæere i denne Egn af Malakkahalvøen end de, som levede her paa denne danske Station, hvilket vil sige Ægteparret og Baby, og en ung Forstassistent, samt en anden Forstassistent i en Husbaad et eller andet Steds 30—40 danske Mil oppe ad Floden. Skulde Familien her ønske en Passiar med andre danske, maa de rejse enten to Døgn nordpaa til Bangkok eller halvandet Døgn sydpaa til en anden lille malayisk-siamesisk-kinesisk By, hvor der ligesom her sidder et ungt dansk Ægtepar med en — lidt større — Baby.

Den isolerede Tilværelse som de eneste hvide i en Befolkning af brune og gule Mennesker har dog ikke sat noget Præg af Savn og Tristhed paa Familien. Vi fremmede, der ført af vor Vært stiger op ad Trappen til den Veranda, der her som over alt i de europæiske Tropehuse strækker sig i hele Husets Længde og benyttes som Dagligstue, modtages af en ung Husmoder, der straaler af Livsglæde. Baby, Husets Lykkestjærne, er overgivet i Ajaens (den indfødte Barnepige) Varetægt og lyser dobbelt hvid og skær i Ajaens brune Hænder og under det fløjelsmørke Ansigt, hvis Øjne og Smil er lutter øm Tilbedelse af den lille vidunderlige, hvidt lysende Skabning. Vi ser os om i et Hjem, der med fine danske Billeder, Maleriet af de violette Alpevioler, Portrætter, Bøger og Møbler, virker forunderligt hjemligt i de fremmede Omgivelser. Og da vi om Aftenen sidder ved det festlige Middagsbord med Lampelysets hyggelige Skær over dansk Porcellæn,

dansk Anretning og danske Ansigter, glemmer vi helt, at vi sidder i en Krog af den fjærne, æventyrlige Malakkahalvø. Den sortbrune Boy (Tjeneren), der lydløst paa bare Fødder, opvarter os, fornemmes kun som en venlig Skyggeaand, der rækker os de kulinariske Goder. Kineserkokken nede i Køkkenet har gjort sig særlig Umage; han har som en Opmærksomhed mod Gæsterne fra Nordens kolde Lande, lavet en fuldkommen naturtro Snemand, der pynter den herligste Fisk, Havet har frembragt (Plakapong hedder den, laxefarvet med broncegyldent Skind), og Husmoderen har sørget for, at Stegen er Gaas (med Rødkaal.) Efter Bordet er der Bal, der forefindes nemlig hele to Damer, idet Husfruen for Tiden har en ung siamesisk-fransk Dame paa Besøg. Musiken besørges af en Grammofon, et Instrument man frygter hjemme, men lærer at sætte Pris paa herude for dets Nytte ved forskellige Lejligheder.

Vi er imidlertid ikke kommet til Malakkakysten for at spise Gaasesteg eller danse Fox-trot. Vi er kommet for at faa et Indblik i den danske Virksomhed herovre. Det er jo en kendt Sag for alle Danske, at der ved en enkelt Mands Storsyn og aldrig hvilende Energi er skabt en Kæde af Virksomheder Jorden rundt gennem „Det østasiatiske Kompagni," og at Spiren til det mægtige Foretagende skød frem i Siam. De fleste ved noget om, at Kompagniet udnytter Koncessioner i Nordsiams Teakskove (og at det har ryddet Jord og skabt en Række store Plantager rundt om i siamesisk og engelsk Malaya), men de færreste ved, at der ogsaa drives en stor Virksomhed i de tidligere saa ukendte Urskove paa Makakkahalvøen.

Her, hvor vi sidder, er Centralen for den danske Skovdrift i denne Kant af Malakkahalvøen og vor Vært er den lokale Leder af denne Virksomhed i et Skovomraade omtrent saa stort som Sjælland. Tæt ved Bungalowen ligger Savmøllen med sine vældige Oplag af Tømmer og Stammer, sine Savskærerier og Kontorer og sine langstrakte Plankehuse med Boliger for de mange indfødte Arbejdere med deres Familier. Floden udenfor vore Vinduer er Transportvejen for Stammerne, der kommer fra Skovene, undertiden 40 danske Mil borte. Omkring 1200 Arbejdere er i Kompagniets Tjeneste her. Floden slynger sig gennem tætte Urskove, der rummer en Mængde forskellige Arter af nyttigge, delvis meget værdifulde Træer, hvoraf mange forhen var ukendte i Europa. Da der ikke findes Veje i Urskovene og ikke andre Stier, end de, som

Vilddyrene træder, er man i Reglen henvist til at drive Skovhugsten i Nærheden af Flodløbet. Naar Stammerne er hugget slæbes de af Elefanter eller Bøfler hen til Floden, hvor de sammenbindes i Rafler og føres ned til Savmøllen. Der anvendes ca. 1000 Bøfler og 50 Elefanter til at slæbe Tømmeret. En hel Del af Stammerne har saa stor Vægtfylde, at de ikke kan flyde paa Vandet, og de maa derfor holdes oppe ved at sammenbindes med lettere Træ eller anbringes i og paa Siden af dertil indrettede Fartøjer.

En smuk Morgen begiver vi os paa Vej op ad Floden. Den lille hvide Damper ligger parat ved Landingen forspændt en Husbaad af den Slags, de Indfødte bruger, — det er en „Dug-out," hvilket vil sige, at den er forfærdiget af en eneste Træstamme, en mægtig Stamme, der er udhulet og udsvajet ved Varme; den er meget rummelig, ca. 2 m. bred og 7 m. lang, og og overdækket med et Tag af tørrede Palmeblade (Attap); hele Midterpartiet er ogsaa paa Siderne dækket af Palmebladsfletværk, saaledes at der Midtskibs dannes et lukket Rum med den dejligste Skygge for Solens Straaler.

Det er ikke saa ringe en Udrustning, der kræves til en Skovtur, som den forestaaende. I det hele taget er det ikke saa ligetil at rejse i disse Kanter af Verden. Vi fremmede medfører selv vort Sengetøj og Feltsenge, Moskitonet, Tallerkener og andet nødvendigt Spisemateriale, Vandfade, Lys etc. foruden den almindelige Rejsebagage, samt to kinesiske Boys, der tager sig af alle disse Sager og sørger for os som en Moder for sine Børn. Et saadant Udstyr er nødvendigt herovre overalt, hvor man rejser udenfor Jernbanelinierne. Ved denne Lejlighed sørger dog vor Vært for det vigtigste, for Husrum og Forplejning. Hans Kok og en af hans Boys følger med. Damperens Betjening bestaar af en Indfødt Fører, — en gammel Malayer, der er nøje kendt med Flodens Særheder, en ung Hjælper og to Mand ved Kedlen.

Det er med en vidunderlig Følelse af Velvære, man sætter sig til Rette i Dug-outen under Palmetaget. Vi civiliserede Nutidsmennesker har til daglig hundrede Ting at gøre, selv naar vi er paa Rejse, vi medfører Fyldepenne, Konvolutter og Blokbøger og oplysende Rejseværker, men her, hvor vi nu glider frem, findes hverken Posthuse eller Telefoner eller Telegrafstationer, ingen Mennesker, med hvem vi skal træffe Aftaler, og her er intet Skrivebord. Vi har blot at sidde og lade Landskabet, passere forbi os og i det højeste plage vor

Elefanter, der slæber Stammer ned i Floden.

Vært med Spørgsmaal. Vi nyder Lisen ved at glide væk fra Menneskenes Verden og ind i den store, stille Natur. Vi sejler som i en Havegang mellem tætte Hække af det frodigste grønne. Der er ikke Plads for en Strimmel Flodbred, hvor man kan sætte sin Fod, — saare sjældent i hvert Fald, — det tætteste Virvar af Planter vælder ud over Vandet, yderst er det bræmmet af sølvgraat favnehøjt Elefantgræs eller Dynger af de mest henrivende (og tillige stærk rivende) Slyngpalmer, der lægger sine lange Ranker let over hinanden med et Mylder af de fineste, lysegrønne smaa Palmeblade; undertiden, naar Rankerne faar Tag i en Gren eller Træstamme, løber de op og danner Ranker og Guirlander paa hundrede Fods Længde. Det er Planter, vi godt kender, selv om vi ikke havde anet, at den tog sig saa skøn ud i frisk og levende Tilstand. Det er en stor Artikel i Skovbrugsvirksomheden, Plantens store bøjelige Stængler tørres, saa Blade, Bark og de skarpe Torne falder af, hvorefter den sammenrulles og sendes til Europa til mere eller mindre behageligt Brug, det er Spanskrøret, Rotangen. Herude bruges den til Reb, Fortøjningsreb til Fartøjer, til Sammenbinding af Tømmer i Husene etc. Bag disse Bælter af Rotang og Kæmpegræs, sammenfiltrede Buske og Monstrebuketter af fjerlette Bambusstængler løfter sig Urskovens mægtige Træer. Selve disse Træer gør ikke saa fremmedartet et Indtryk, som man maaske har ventet, — Rejseskribenterne maler ofte med for stærke Farver, — de ligner saa nogenlunde vore hjemlige Løvtræer i kæmpemæssig Udgave, det særegne ved Urskoven er nærmest det ovenud frodige Mylder af Slyngplanter, der fylder hvert Mellemrum mellem de store Stammer, hænger i tykke Guirlander mellem dem, stiger op omkring dem og indhyller dem i deres Masser af Stængler og Løv, saa Træerne ofte helt begraves i dem og dør i deres Favn. En Del af Træerne synes dog at besidde en mystisk Evne til at holde Snylterne fra Livet og staar med deres lysgraa Stammer helt nøgne og grenfri, indtil de to hundrede Fod oppe i Luften eller mere udbreder deres bugtede, spredte Grene. Bunden i en saadan Urskov er saa tæt gennemvævet med Slyngplanter, tornede og seige, at det er umuligt at bane sig Vej igennem dem uden ved Kniv og Økse. Palmerne, som man havde tænkt sig skulde give Urskoven et særligt dekorativt og fantastisk Præg, ser man ikke meget til. Men Træerne er imponerende i deres Dimensioner, saaledes at vore gamle Bøge og Ege vilde tage sig dværgagtige ud ved Siden

af dem. Et af de Træer, der er mest fremtrædende er Yangtræet — (dipterocargus Turbinatus) — det naar en Højde af 250—300 Fod med en Stammediameter af 8—10 Fod. Et andet Træ af store Dimensioner og af stor Værdi er Takien=Thong=Træet, men det er vanskeligt at faa det fældet, fordi det — efter de Indfødtes Mening — beboes af onde Aander. Navnlig naar der er noget aparte ved dets Form, hvis en af dets Grene f. Eks. har vokset sig nedefter, er de indfødte Arbejdere meget ængstelige for at give sig i Lag med det. Det er hændt, at ingen af dem vovede at hugge et saadant Træ, saa man maatte hente Kinesere til at fælde det.

Mil efter Mil glider vi frem over den blanke, rene Flod, hvor lyserøde Lotus Blomster eller gule Vandlilier svømmer, bestandig i samme henrivende Sceneri, uden at blive træt af at nyde Stilheden og den dybt grønne, rolige Frodighed. En vederkvægende skøn Ensformighed, der dog uafladelig veksler. Saare sjældent ser vi en Bolig i Skovkanten. Jeg mindes Billedet af en saadan lille Hytte, der i et kort Øjeblik viste sig mellem Træernes Grene, en Kvinde i rød=gul „Sarong" (Skørt) stod i Døren og rystede Ris i et Sold, en lille brun Unge sad i sin fuldendte Nøgenhed paa Trappen ned til Vandet og stirrede ud mod de sælsomme hvide Mænd, der dampede forbi, — for hende et Glimt af en ubegribelig Verden.

Det var just her, vi skød den første Krokodille. Vi vilde jo meget gerne se et af disse grimme Dyr, der efter sigende optraadte saa ugenert paa visse Steder i Floden, at nogle Folk, der havde rejst en Samling Hytter paa et saadant Sted, maatte fortrække. Den gamle Malayer, der sad paa Hug foran Rattet oven over Damperens Tag, gjorde pludselig en Vending indefter og hviskede: Tjokæ! — Vi saa en Stamme ved Bredden. Vor Ven, som sad paa Kahytstaget forude med Bøssen paa Knæene, fik Bøssen lagt til Kinden, — et Smæld, og Stammen bliver levende. Jeg fik næppe Tid til at se Bæstet, før det med et Plask var forsvundet i Vandet. Lidt senere gjorde vi en lignende Vending mod Land. Der var her undtagelsesvis en lille grøn Holm, og der laa tydeligt nok et stort brun=grønt Dyr. Denne Gang fik vi dog Tid til at se, hvor hurtigt det store, plumpe Dyr kan bevæge sig. I samme nu Knaldet — og maaske Kuglen — vækkede det af den blide Middagssøvn, gjorde det omkring i et lynsnart Sæt og var i et Par Spring ude i Floden. Ved Synet af disse afskylige

Dyr begynder man at forstaa, at den idylliske Verden, vi har om os, ikke er saa helt idyllisk. I Floden lurer Krokodillen, og i den frodige, skønne Skov inde bag Bredderne vrimler Slangerne og talrige firfødede Dyr, som ikke er behagelige at møde. Forstmændene, som under deres Rekognosceringer for at finde og mærke de Træer, der skal fældes, ofte maa overnatte i deres aabne Telte, kan fortælle mange yndige Historier.

Der er næppe en af dem, som ikke har oplevet, at en Tiger eller Panther har aflagt dem et Besøg om Natten og har snappet Hunden, den trofaste Følgesvend, der har lagt sig til Ro ved sin Herres Seng. Naar man spørger dem, om de ikke finder det uhyggeligt at ligge i et aabent Telt i Urskoven med god Udsigt til at faa Tigerbesøg, smiler de og siger fortrøstningsfuldt, at endnu er ingen Forstassistent blevet ædt af en Tiger. — Naa, vi her i Baaden har jo intet at frygte. Vi glæder os over de brogede Fugle, der skyder tværs over Floden, de smukke Isfugle, Næsehornsfuglen med det latterligt store Næb, — det er nærmest et Næb med Vinger paa, — Flodørnene og Skovduerne. (Af de sidste skyder vor Vært et Par Stykker, hvorved Middagsmaaltidet bliver endnu mere festligt.) Vi morer os over Aberne derinde. De sidder i hyggelige Selskaber i Træerne, men naar der gives et Stød i Dampfløjten, farer de op, udstøder Smaaskrig eller skælder ud, medens de flygter ind i Tykningen, de løber langs Grenene fra Træ til Træ, gør lange flyvende Spring og lader sig falde ned gennem betydelige Højder for at gribe fat i de lavere Grene.

Uagtet vi under den to Dages Fart opad Floden ikke sætter Foden paa Land, har vi ingen Fornemmelse af indskrænket Bevægelsesfrihed. Husbaaden er tøjret saa tæt ind til Damperen, at vi uden Besvær kan balancere over i den mere komfortabelt indrettede Damper. For at naa Kahytten forude maa vi enten entre over Damperens Midterbygning eller gaa sidelæns langs den smalle Ræling holdende os ved Overbygningens lave Jærnrækværk. Til Tider sætter vi os paa Overbygningens Tag, hvor Malayeren sidder ved Rattet, men naar Solen bliver for kraftig, tyer vi ind i Kahytten, hvis Vinduer har Tremmeskodder, eller over i Husbaadens luftige Skygge. Der fyres med Brænde, (som er opstablet paa Damperens Agterdæk), og Gnisterne fyger undertiden saa nærgaaende ind over Husbaaden, at Boyen maa hælde Vand

over Palmetaget, medens vi Passagerer assisterer hverandre med at slukke smaa Ildebrande i vort Tropetøj.

Agterude i Dug-outen residerer Kineserkokken, hele den Plads, han raader over, er ikke meget større end Enden af et Strygebrædt, der er ikke mere Plads, end at han lige kan faa Plads til sig selv og et Fyrsted, bestaaende af nogle ildfaste Sten med en Trækulsild og et Petroleumsapparat, men ikke destomindre tilbereder denne Troldmand dagligt to Hovedmaaltider, der hver for sig godt kunde serveres som Sølvbryllupsmiddag hjemme.

Det er lidt overraskende at sidde en halv Snes Mil oppe i en Urskovsflod og spise Artiskok, Fisk i Mayonaise, Høns i Champignon, Flæskesteg og Karamelbudding og dertil drikke Carlsberg Øl. (Den sidste Dag paa Turen gjorde Kokken Undskyldninger for den tarvelige Middag, der kun bestod af Fiskebudding, Oksekød, Høns, Lagkage og Frugt. Paa Lagkagen var der med hvidt Sukker anbragt en Inskription: East Asiatic Company, Bandon, prentet med saa korrekt formede Bogstaver, at man fik et dybt Indtryk af Kineserkokkens Dannelse).

Lunchen indtages ved 12-Tiden i Husbaaden, hvor vi arrangerer os ved at tage de midterste Bundbrædder op og anbringe Fødderne i Baadens Bund, hvor ogsaa Bordet er anbragt. Middagen ved 7-Tiden indtages forude i Damperens komfortable Kahyt, hvor der er Petroleumslamper. Boys'ene udfører med Lethed det Kunststykke at balancere halvt udenbords paa Rælingen med hele Serveringen.

Hen paa Aftenen, da Mørket er blevet saa tæt, at selv Malayerstyrmanden ikke kan se Farvandet tydeligt, fortøjer vi ved en lille Holm inde imellem halvhøje Buske og stridt Græs. Boys'ene reder Seng og sætter Moskitonettene op, og vi anbringer os dels i Damperens Kahyt og dels i Husbaaden, medens Boys og Betjening lægger sig til Rette over Damperens Overbygning. Et Par Timer før Solopgang, da Maanen er kommet op, gaar vi videre. Nu sidder selve vor Vært ved Rattet, eftersom Malayeren har faaet et stærkt Feberanfald. Da det er blevet helt lyst, tager en ung Mand Rattet, det er et nydeligt ungt Menneske med Øjne som en Tropenat med Ildfluer, men han er i den Alder, hvor Elskovsdrømmene overvælder et Naturens Barn saa stærkt, at han glemmer at interessere sig for mere nøgterne Emner, hvilket viser sig ved, at Damperen ikke sjældent truer med at løbe ind i Urskoven. Naar dette er ved at ske, brummer den febersyge Malayer og

griber ind ved at dreje paa Rattet med sine Fodfingre. Og naar der kommer et særligt vanskeligt Sted, kryber han selv til Rattet. En saadan vanskelig Passage finder vi, da vi — efter at have befriet os for Husbaaden — smyger os ind i en lille Sidegren af Floden for at se rigtigt ind i Tropeskoven. Vi sejler som i et Lysthus, Træernes Grene gaar sammen over os og et Virvar af Slyngplanter fletter sig sammen i hængende Løvmasser. Vi kommer ikke langt ind, før vi maa vende om igen af Frygt for, at Skorstenen skal blive hængende i Slyngplanterne.

Henimod Aften paa denne anden Dag af Rejsen naar vi til Maalet, en af de Pladser, hvor der for Tiden drives Skovhugst. Vi er ca. 150 Kilometer oppe i Floden, der her næppe er mere end en 50 Alen bred. Inde ved Bredden ligger en stor Husbaad eller rettere en flydende Bungalow, en hel lille Villa med Veranda og fire—fem Vinduer. Det er Forstassistentens Bolig, der ved Hjælp af en Motorbaad slæbes hen til de Pladser, hvor han leder Arbejdet. Sammen med denne Husbaad ligger i en lang Række de mere primitive Husbaade, der afgiver Bolig for Skovarbejderne og deres Familier. Forstassistenten, en ung stilfærdig og racefin Mand, modtager os og fører os ind i sin Lejlighed, først en med Kurvestole møbleret Veranda, hvis Døre og Piller er pyntede med fintløvede Slyngplanter, dernæst et Arbejds- og Spiseværelse, et hyggeligt Rum med Skrivebord og Bøger og Billeder. Blandt de faa Pynte- eller Brugsgenstande paa Bord og Hylde bemærker vi et Jagttrofæ, et Tigerkranie, hvis Hjørnetænder er et velformet tavst Digt om Jungleliv og Vilddyrskraft.

Her sidder altsaa den unge Mand i de lange Tropeaftener uden andet Selskab end sin Hund, sine Bøger og sine Tanker, — godt gemt i Urskoven. Vil han tale med en anden hvid Mand, maa han tage sin Motorbaad og gaa de 150 Kilometer nedad Floden. Han har sine Folk om sig, men det er lutter brune og gule Folk, og selv om han naturligvis kan tale med dem i deres Sprog, bliver det næppe om de dybeste Interesser. Vi ser disse Folk og finder dem imellem, som ser aabne og venlige ud, men andre, som man ikke vilde holde af at spadsere i Skoven med alene, og hvis Ansigter forraader, at de kun ved en Generation er skilt fra de Malayere, der fandt deres naturlige Underholdning i at dræbe, — helst ved Snigmord. Men Forstassistenten synes tilfreds med sit Liv i den vældige Natur.

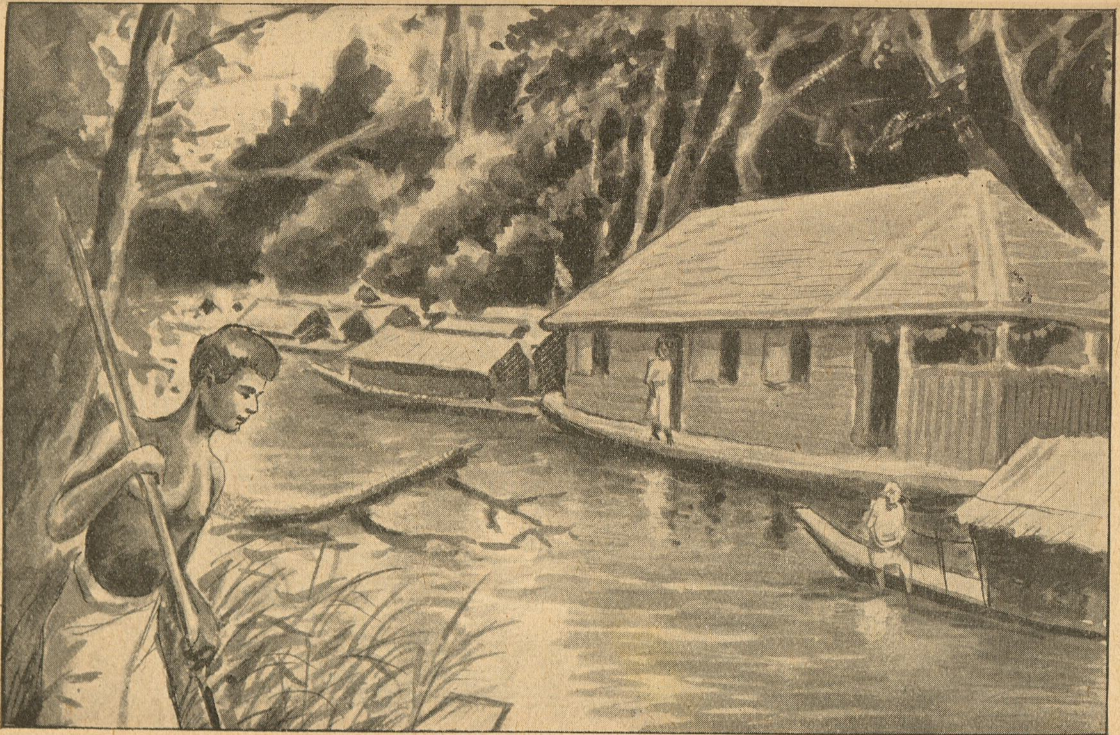

En dansk Skovhugsstation i Urskoven. (Tegnet paa Stedet.)

Den, som har lært Naturen at kende og lært at elske den, kommer ikke til at savne Menneskekonversationen saa stærkt, som Byfolk hjemme vilde mene. Naturen har meget at fortælle, nyt og gammelt, og naar den Ensomme efter Dagens legemlige Anstrengelser nyder Hvilen, mens alt udenfor er Mørke og Tavshed, vil han være Universets Hjerte nær og føle, hvad vi i de store Byer, omgivne af Tale, Musik og Adspredelser — som spreder os, — ikke faar Tid til at fornemme, den gamle Hemmelighed om Riget indeni os. Derfor har visse af disse Skovens hvide Mænd, som man træffer herude, den Indadvendthed og Faamælthed, som er forbundet med dyb Følelse, en lun humorfuld Sans for Overflademenneskers Svagheder og en stor Visdom.

Der møder os, da vi ad et skrøbeligt Landgangsbræt naar ind paa den faste Jord, et fornøjeligt Optrin af Lejrlivet i Skoven. Elefanterne kommer hjem fra Arbejdet. De tunge graa Kolosser kommer sindigt skridtende, som om hvert Trin gennem Livet burde foretages med nøje Overlæg. De stiller sig i Række foran en Rampe af solide Bjælker, ved hvilken de lænkes. Deres „Seletøj", som de har baaret, medens de slæbte Stammer i Skoven, tages af dem, Forbenene lænkes (for at de ikke skal løbe for langt væk) og de løslades. De stolprer rundt i det stride, høje Græs (Lalangen), afriver smaa Totter, som de vifter sig med eller lægger paa deres Ryg for at køle sig, — en af dem opsøger en Gren, hvormed den klør sig paa Bugen. Saa slentrer de over den aabne Plads ind i Buskadset for at søge deres Aftensmad. Vi hører dem brække Grene af, — de spiser Palmeblade, Græs, Bambus etc. (og elsker fremfor alt Bananer.) Hver af dem bærer en Træklokke om Halsen, for at dens Fører kan høre, hvor den er, naar han om Morgenen skal hente den. Det er ikke saa lidt, der skal til for at fylde en Elefantmave, ca. 800 Pund Grøntfoder dagligt foruden et Tilskud af Ris (uafskallet).

Men der venter os noget mere overraskende end Synet af nogle Elefanter. Forstassistenten har ønsket ikke alene at vise os Virksomheden i Skoven, — den faar vi at se næste Dag, — men ogsaa, hvorledes man holder Fest i Skoven. Han har sendt Bud efter et Par siamesiske Skuespillertrupper, der har opslaaet et Par aabne Smaahytter ved den ene Side af den ryddede Plads. Disse Skuespillere lever til dagligt som andre siamesiske Landboere, passende deres Rismark, men i Fritiden, naar Rismarken ikke lægger Beslag paa dem, drager

de rundt og viser deres Kunst, der er bygget paa ældgamle Traditoner, overleveret fra Slægt til Slægt. Forestillingen skal først begynde, naar vi har indtaget Dineren, men nogle af de Indfødte Skovfolk ønsker forud at vise os deres Færdigheder. De danser Sværddans og en af dem udfører med utrolig Behændighed det Kunststykke at danse mellem to Stænger, der hastigt klappes sammen af en Mand, der sidder i Græsset. Hvor hastigt Manden klapper Stængerne sammen, lykkes det ham ikke fange den dansendes Ankler.

Da vi efter Middagen igen gaar i Land, er de smaa Skuespillerhytter oplyste med Fakler og Petroleumslamper. Vi Honoratiores tager Plads paa Bænke og Stole, medens Lejrens Folk i festlig Forventning sidder paa Hug foran Scenerne. Forestillingen begynder. Dette vil ikke sige, at de Optrædende straks gaar i Lag med Optrinene. De begynder med Paaklædningen. De halvvoksne Drenge, der hovedsageligt skal agere (og forestille Prinsesser og Prinser), bliver smykkede med de mærkværdigste Klædningsstykker i de mest brogede Farver og glinsende af Guld. Skørtet er bagpaa udbygget til en svulmende „Tournure," paa Skuldrene har de smaa gyldne Vinger, de behænges med Perlebaand og Guldsmykker, Fingrene forsynes med lange, forgyldte spidse Hylstre, og sluttelig anbringes der høje spidse Guldkroner paa deres Hoveder. Naar denne omhyggelige Paaklædning er endt, knæler de unge Skuespillere og beder til Skuespillets Gud. (Skuespillet er her som hos alle primitive Folk halvt en religiøs Handling.) Endelig tager de fat. Enkeltvis eller to og to, reciterer de, til Musik af Tromme og Fløjte, lange Digte, alt medens de bevæger sig i langsomme Drejninger, indtagende de mærkeligste forvredne Stillinger og navnlig bøjende Armene og Hænderne saaledes, at man skulde tro, at Leddene maatte brydes.

Næste Dag fik vi Lejlighed til at se en Række Scener af Livet i Skoven, Elefanternes Arbejde med Stammerne, hvorledes man hugger Vej gennem Skovens Vildnis, ja, endog hvorledes man fanger de vilde Elefanter. Saa gik Turen atter hjemad.

Man spurgte en nærig Mand, hvorfor han havde ægtet sin Kokkepige. — „Jo," svarede han eftertænksomt, „af to Grunde, for det første sparer hun mig en Kone, og for det andet slipper jeg for Pigelønnen."

Det strenge Skrifte.

Fortælling af Niels Larsen.

Med Tegning af K. Hansen-Rejstrup.

I Smaalandshavet nær Lolland ligger den lille Ø Femø.

Yndig og smilende med frugtbare Marker og Haver og smukke Gaarde og Huse dukker den frem af Havet, og Livet leves stille og rolig paa den lille Plet, fjernt fra den store Verdens Larm og Støj.

Men efter hvad der berettes, har denne lille Øes Beboere ikke altid levet saa fredeligt og roligt som nu.

Engang i gamle Dage — vistnok i Slutningen af Femhundredtallet — havde de ej det bedste Lov paa sig.

Deres største Lyst var Kiv, Slagsmaal og Ufred, og ofte gik Bølgerne højt.

Femø havde allerede dengang sin egen Sjælehyrde, men han formaaede aldeles ikke at holde Styr paa de vilde Gemytter, end mindre at forbedre dem.

Han glemte ellers ikke at tordne løs og foreholde dem deres Synder og mange Unoder, men lidt frugtede det — ja, saa lidt, at de end ikke engang imellem undsaa sig ved at give ham en Dragt Prygl og true ham paa Livet.

Man kan derfor ikke fortænke den gode Præstemand i, at han forlod den lille Ø, saa snart der gaves ham en Lejlighed.

En ny Præst blev udnævnt; men ham gik det ikke en Smule bedre end hans Formand.

Han fik ogsaa ofte de raske Femømænds Næver at smage, og efter en ganske kort Tids Forløb valgte han ogsaa at fortrække til mere rolige Forhold.

Den følgende Præst gik det endnu værre; thi han naaede ej at blive forflyttet; han blev, efter hvad Sagnet beretter, ihjelslaget, og tilsidst var det plat umuligt at faa en Præst til den lille Ø.

Der var ingen, som turde binde an med de raske Øboere.

Naa, de savnede saa sandelig heller ikke Præsten. De kunde godt klare sig ham foruden, og de haabede i deres stille Sind, at de for Fremtiden maatte blive „Sortekjolen“ kvit.

Men deri tog de nu alligevel fejl. — — Thi nu traf det sig hverken værre eller bedre, end der netop paa det Tidspunkt udi Hovedstaden Kjøbenhavn levede en fattig theologisk Kandidat med det gode Navn Anders Lauritzen. Stor og svær var han, og Kræfter som en Hest havde han.

Og theologisk Kandidat var han ogsaa blevet, omend med stort Besvær; thi hans Evner stod ingenlunde i Forhold til hans Kræfter. Og Embede vilde han da ogsaa gerne have, hvilket man ej kan fortænke ham i — men det kneb, og Hr. Anders var ej langt fra at hænge med Næbbet.

Naa, han slog sig dog til Taals med det gamle Ord: kommer der Tid, kommer der Raad. Og ganske rigtigt: en skønne Dag kommer der Bud til ham, at han kan blive Sognepræst paa den skønne Ø Femø udi Smaalandshavet.

Og hvem der bliver glad, det er Hr. Anders. Men da han hører, hvorledes Beboerne er, og hvorledes det er gaaet hans Formand, svinder Glæden betydelig ind, og han er ikke fri for at blive en Kende betænkelig.

Dog, det faar ikke hjælpe. Han har jo gode Kræfter og trøster sig med, at om det skal knibe, tager han gerne en lille Dyst, og da han længes haardt efter at faa Foden under eget Bord, saa gaar det ikke an at være kræsen.

Og Hr. Anders stryger alle Betænkeligheder og lader sig udnævne til Sognepræst paa Femø.

Som det sig hør og bør holder Hr. Anders et lidet Afskedsgilde for gode Venner og Bekendte før sin Afrejse fra Hovedstaden — og de møder alle.

Ikke en eneste udebliver. Hr. Anders er godt lidt, og da det sidste Bæger drikkes, triller mangen en blank Taare; thi efter al Sandsynlighed er det sidste Gang, at Vennerne ser Hr. Anders paa den rullende Klode. Inden ret længe venter de at høre, at han er ombragt af de rasende Femøfolk.

Naa, Hr. Anders trøster dem dog af bedste Evne, og ledsaget af mangt et godt Ønske drager han bort fra Hovedstaden til den lille Ø.

— — —

Hr. Anders holder sit Indtog paa Femø. Men han bliver ej modtaget med Velkomstraab og aabne Arme — tværtimod. Ganske vist har omtrent hele Menigheden givet Møde paa Strandbredden, men de bander og skraaler, og det er tydeligt at fornemme, at de ønsker deres nye Præst derhen, hvor Peberet gror.

Men det rører ikke Hr. Anders. Med Værdighed og lynende Øjne træder han i Land — og da det viser sig, at han omtrent er Hovedet højere end den største af Mændene, glimter der et lille Smil i hans Øjne — medens der gaar en stille Gysen gennem den lille Menighed.

Et Par af de værste Slagsbrødre har ellers aftalt, at give Præsten en saadan Modtagelse, at han nok skal fortrække med det samme, men ved Synet af hans store Krop — og de deri sikkert boende Kræfter — glemmer de det dog fuldstændig og nøjes med at bruge en vældig Mund.

Men da Hr. Anders har lukket sin Dør i Præstegaarden, stikker alle Mændene Hovederne sammen og sværger paa, at selv om Præsten er stor, skal de dog vide at gøre ham det saa hedt, at han snart forsvinder.

Og nu begynder der et Liv paa den lille Ø værre end nogen Sinde før. — —

Et Par Dage gaar.

Hr. Anders ses jævnlig paa Tur ud over Øen, han siger ikke noget, men bruger Øjnene og Ørerne saa meget des mere — og snart er han da ogsaa klar over, hvem de værste af Slagsbrødrene er.

Og saa bør der handles.

En Morgenstund skikkes der Bud til Ole Klemmensen og Mads Jonsen — de to værste af alle Øens Beboere, at de skal møde i Kirken. Præsten vil tale med dem.

„Haa, haa," tænker de, „det skal vi gerne, men vi vil nu føre Ordet — to mod een, jo, det skal nok gaa!"

Og stolte og kry træder de ind i Kirken. Hr. Anders staar ved Døren og tager imod dem, men aldrig saa snart er Døren faldet i, førend han drejer Nøglen om og putter den i Lommen.

„Denne Vej her," raaber han og skridter op igennem Kirken op i Koret.

Ole og Mads blinker til hinanden og følger efter.

Hr. Anders standser ved Sakristiets Dør, griber Ole Klemmensen i Nakken, og uden han ved af det, er han sat inden for, og Døren laaset.

Derpaa vender han sig til Mads.

„Min gode Mads," begynder han, „jeg har tilsagt dig og Ole til Skrifte, men for ikke at forstyrres har jeg lukket Ole inde en liden Stund; jeg har erfaret, at I er Hovedmændene for Ufreden paa denne lille skønne Ø, og jeg vil derfor begynde med

jer — men efterdi der skal skarp Lud til skurvede Hoveder, baader et almindeligt Skrifte nok kun lidet, jeg vælger derfor et ualmindeligt!"

Og hermed snapper Præsten en stor Egestok, griber Mads i Kraven, og det regner med drøje Slag paa hans Rygstykker.

Mads sparker og spræller — men ak og ve! Præsten er ham for stærk, han kan ej slippe fri, og snart græder og klynker han som et Barn. Men Hr. Anders har ej saa let ved at blive rørt. Slagene falder tæt og kraftigt, og han holder ikke op, før Mads er ganske mørbanket og lover Bod og Bedring.

Derpaa aabner han Døren og trækker Ole frem.

„Her holdes Skrifte i Dag," siger han, dermed danser Stokken lystigt paa Oles arme Rygstykker.

Ole beder og tigger som et Barn, om at Præsten vil holde op, men Hr. Anders lader som intet, og først da Ole synker sammen som en Klud og grædende forsikrer, at han vil forbedre sig, sætter han Stokken hen i Krogen.

„Nu er Skriftet forbi for denne Gang," smiler Hr. Anders, „men holder I ikke, hvad I har lovet, fortsætter vi en anden Dag."

Derpaa gaar han ned gennem Kirken, lukker Døren op, og Ole og Mads lusker stille hjem.

— — —

Fra den Dag af havde Hr. Anders Krammet paa den lille Øes Befolkning.

Aarene gaar.

Hr. Anders sidder stadig paa Femø og befinder sig endda rigtig vel. At flytte tænker han slet ikke paa; thi Forholdene er nu saa gode, som han paa nogen Maade kan ønske det. Folkene er flittige, ædruelige og omgængelige. Yderst sjældent vover nogen at gaa lidt over Stregen; thi faar Hr. Anders det at vide, holder han øjeblikkelig Skrifte med Stokken — og hans strenge Skrifte, som det kaldes, er alt andet end yndet.

Efter hvad den gamle Saga beretter, gik Hr. Anders efter et godt udført Dagværk til sine Fædre i det Herrens Aar 1577.

Usandhed og Usandhed.

Gaardmand Niels Hansen fortæller: „A havde en Gang en Pige, der hed Maren, hun kunde synge som en Lærke, ja, saa skuffende kunde hun efterligne Lærkens Sang, at vor Degn her i Byen, der er noget a en Digter, gav sig til at digte Vaarsange, naar Maren kvidrede."

„Ja, det var jo helt mærkeligt," sagde Naboen, Gaardmand Niels Nielsen, „men a havde en Gang en Tjenestekarl, der hed Frans, han kunde efterligne alle Dyre- og Fuglestemmer saa ypperligt, at naar Frans galede som en Hane, saa var det saa fuldstændig skuffende, saa at Solen stod op!"

Husm. Svend P. Jensen.

Hans Røgter.

Af Axel Rasmussen-Brobye.

Op mod Gavlen af den lave, nykalkede Staldlænge staar et Par høje, stive Popler og rasler i Aftenvinden med de haarde Blade.

Mellem Poplerne staar en Bænk, som har kendt bedre Dage.

En Gang stod den under et Lindetræ ude i Haven. Da var den stor og stiv i Ryggen, og dens Hvidlakering slog Gnister i Solskinnet, Nu er den frønnet og leddeløs, og et af dens Ben er erstattet af en ordinær Bræddestump, der ligesom undselig gemmer sig i de høje Skræpper, der breder sig ved dens Side.

Paa Bænken sidder en gammel Mand. Han har vel ogsaa i sin Tid været ret og rank i Ryggen, men nu ser han ligesom Bænken noget sammenfalden ud.

Ansigtet er furet og rynket som et overgemt Æble. Tæt under den lille opadstaaende Næse, der har en varm Farvetone og som stadig drypper, trækker den indfaldne Mund sig som en skarp Streg, der buer nedefter, og giver Ansigtet et noget bidsk og gnavent Udtryk, der kun daarligt staar i Samklang med Blikket i de smaa livlige Øjne, der aldrig synes i Ro, men altid smiler og blinker midt i et Net af dirrende Rynker.

Det er gamle Hans Røgter.

— Nu i Øjeblikket sidder han og klemmer forholdsvis yndefuld Musik ud af en astmatisk Harmonika. Han vugger Hovedet fra den ene Side til den anden alt efter Tonernes Falden og Stigen, og han slaar Takten ved at støde Træskosnuderne mod hinanden; thi hans smaa krumme Ben naar ikke Jorden.

Lidt efter falder han ind med hæs, skrattende Stemme. Det er en »ny og sørgelig Vise om to Elskendes Farvel«, han synger:

Ser du disse Turtelduer,
hvor di sitter paa den grønne Gren.
Trofast Elskov hos dem luer,
aldrig slukkes den igen.

Bort fra den, som man har kær,
volder Hjertet Besvær,
men vær i Haa-aa-bet, min Ven,
at vi ska' mø-ø-des igen — —

Han vender Øjnene mod Himlen og synes helt betaget af Visens Ord og Melodi.

En pludselig Støj inde fra Stalden river ham hurtigt ud af Stemningen. Der høres Lyd af raslende Jerntøjer og af Horn, der under vred Brummen støder sammen.

»Saa sku' da ogsaa —« udbryder han arrigt, lægger Harmonikaen fra sig og tramper med korte, bestemte Skridt mod Stalden.

Lidt efter hører man hans Stemme derinde, han taler som den, der har Myndighed.

»Ka' I forli'es, I to Øjleunger! Ska' I staa og sla's om Ædelsen, hva? De's'm I ikke ka' opfører Jer orrenli't i pænt Selskab, saa ska' jeg danseme — —.«

Og han fortaber sig i en Række Trusler, hvoraf den ene er mere haarrejsende end den anden.

Efterhaanden glider Stemmen dog ned fra sin Vredes Højder og bliver først mildt bebrejdende, saa beroligende og til sidst helt øm i Tonen, alt medens han kælent klør de to Fredsforstyrrere mellem Hornene.

Da der atter er faldet Ro over de prustende og gumlemde Drøvtyggere, søger Hans tilbage til sin Bænk og sin Harmonika og tager fat paa en anden »ny og sørgelig Vise.«

I Strasborre leved' en Adelsmand saa ri-ig,
paa Penge og paa Gods var der ingen ham li-ig.

Atter bryder ban brat af. Han skygger med Haanden over de sammenknebne Øjne og betragter en Skikkelse, der, tegnende sig som en Silhuet mod den gyldne Aftenhimmel, stiger frem ad Stien, som fra Engen fører mod Gaarden.

»Saa, der har vi den forfløjne Dumpap,« brummer Hans ved sig selv, men hilser dog straks efter den kommende med et venligt Smil og indbyder ham med en Haandbevægelse til at tage Plads ved sin Side.

Gæsten, der var noget mavesvær, puster anstrengt, idet han slaar sig ned paa Bænken. Han byder med hæs, grødet Stemme: »God Aften,« medens han tager en usæd-

vanlig bredskygget Hat af og gnider sig med Frakkeærmet over den høje, skallede Pande.

Det er Maleren nede fra Landsbyen. »Dekorasjonsmaler & Kommissionær« staar der med store snirklede Bogstaver over Døren til hans Værksted. Den første Betegnelse er i Hans Røgters Opfattelse blevet til »Desperationsmaler,« og til Malerens store Forargelse bruger han denne Omskrivning baade i Tiltale og Omtale.

»Du kommer vel ikke i den skumle Hensigt at ville laane Penge?« spørger Hans og sender ham et mistroisk Sideblik. »For hvissen det er Tilfældet —.«

»Tvertimod, tvertimod,« ivrer Maleren, idet han med en overlegen Haandbevægelse slaar den falmede Slængkappe til Siden og jager højre Haand i Bukselommen. »Jeg har nemlig den Dalers Penge, jeg skylder dig fra sidst. — Naa, saa maa det vente til næste Gang, men hvad — mellem Gentelmænd — —,« og han klapper gemytligt nedladende Hans paa Skulderen.

Og den gamle sukker resigneret og skriver Daleren paa Tabskontoen, ved Siden af adskillige andre.

»La' vos saa høre, hva'for Avekattestreger, du nu har lavet,« siger Hans og kniber det ene Øje til, medens han skutter sig som i Forventning om en kommende Nydelse.

Og Maleren læner sig fortroligt imod ham. Og medens Skumringen svøber sig om dem, og Poplernes Blade rasler i den lune Aftenvind, aflægger ham med dæmpet Stemme Beretning om en eller anden Tildragelse, der af og til faar den gamle til at eksplodere i smaa prustende Latterudbrud, alt medens han slaar sig paa Laarene og med ufordulgt Beundring udbryder:

»Du e r dog et tovli't Asen! — du e r danseme den værste Utorsk, jeg no'en sinde har kendt — —.«

En ung Pige skrev til en Veninde:
„Jeg skriver til dig, fordi jeg ikke ved, hvad jeg skal bestille, og jeg slutter mit Brev, fordi jeg intet har at skrive om."

* * *

„Jeg tror ikke, Dr. Hansen er en rigtig Læge."
„Hvorfor?"
„Han skriver læselige Recepter."

„Jeg talte forresten med din Kæreste i Dag, og han gav mig noget, som jeg skulde bringe Dig."
„Naa, og hvad var saa det?"
„Det var bare et Kys."

Poul Lynge.

Et Livsbillede fra det attende Aarhundrede. Af Marie Henckel.

Tegninger af Luplau Janssen.

Det ældgamle Herresæde Ravnstrup, de Krumpeners og Daaers stolte Herreborg, var udbudt til Salg. Oluf Daas og Fru Dorthe Friis' prægtige Bygning, som de i Aarene 1590—95 havde ladet opføre paa Tomterne af den gamle, knejsede stolt og strunk med sine røde Mure og fire Taarne, men den stod tom og ubeboet. „Gud give dennem der at byghe og boe, at de kand fange den evige Roe," det var den fromme Indskrift, det værdige Ægtepar havde ladet sætte over Indgangsdøren til deres ny Bolig, og man maa haabe, at de har haft Held og Lykke til at henleve deres Dage her i Fred, men nogen større Velsignelse synes der ikke at have hvilet over den for deres Efterkommeres Vedkommende, for allerede deres Sønnesøn maatte efter Svenskekrigen pantsætte Gaarden for Gæld, og i Aarenes Løb skiftede den jævnligt Ejere. Den sidste var Vice-Admiral Wessel, Tordenskjolds Broder, hvis Frue, Edele Kaas, ikke yndede Stedet, der efter Sagnet var saa rigelig befolket med Spøgelser og Gengangere, „at hun fangede melankolske Griller," og nu i Aaret 1740 vilde Arvingerne sælge Gaarden.

Trist var der oppe i de store øde Rum, hvor Rotter og Mus gnavede alt hvad fortæres kunde, lige fra de tykke Folianter i Kalveskinds-Bindene paa de støvede Hylder til de falmede Gyldenlæders Tapeter paa Væggene, og store fede Edderkopper spandt deres Spind i Krogene under Loftet. Ogsaa Haven med dens stive Alleer og Anlæg fra Aarhundredets Begyndelse var forladt og forsømt, Ukrudtet voksede højt i Gangene, Træer og Buske dannede paa sine Steder sande Vildnis, og forvitrede Statuer grønne af Fugtighed stod og vaklede paa deres Fodstykker.

Men Haven var alligevel et sandt Paradis for to Børn, som plejede at lege der, en Dreng og en Pige omtrent paa samme Alder. Han var en stor tretten-fjortenaars Knøs, kraftig og smidig af Vækst, med et kækt, solbrændt Ansigt, sorte Øjne og Haar, hun et spædlemmet Pigebarn med askeblonde Krøller og milde graablaa Øjne. Edele Kaas hed hun, og var en Datter af en ubemidlet Enke af Slægten Kaas, som mod et ringe Vederlag havde faaet Lov at bo

i en Sidelænge der paa Gaarden, hvor ogsaa den gamle Forvalter Rasmus Lynge, der havde Opsigt med Ejendommen, havde sin Bolig. Drengen, Poul var en Søn af — ja hvem vidste det? Den rige Kornhandler og Købmand i Næstved, Hans Lynge, Broder til Rasmus, var hans Adoptivfader, til hvem han var kommen under Omstændigheder, der ikke gerne omtaltes, det var nu syv-otte Aar siden. Han gik i den lærde Skole og blev opdraget som en Rigmands eneste Søn og Arving; dygtig forvænt og forkælet var han, og holdt nok af at prale lidt med sine Kundskaber og sin Adoptivfaders Rigdom og Anseelse, men var forresten flink og godmodig, og fuld af Liv og Mod.

Til Ravnstrup kom han jevnligt og tilbragte gerne en Tid af sine Ferier hos Farbroderen Rasmus Lynge; hvor fandtes vel ogsaa en herligere Tumleplads for en rask Dreng end den gamle Gaard med alle dens Krinkelkroge og Rum, de dybe Voldgrave og hundredaarige Træer, Haven, Skoven og Markerne! Og saa var der Edele, hun var rigtignok kun en Pige, men han tog gerne til Takke med hendes Selskab, hun kendte saa at sige hver Plet ude og inde, og vidste Besked om de gamle Slægters Historie, kunde fortælle om Nonnen, der sagdes at være indemuret et Sted der paa Gaarden, om Bispen Tyge Krumpen, der havde endt sit Liv i Fangenskab, om Skatten, som skulde være nedgravet i et af Taarnene, og endnu bestandig vogtedes af sin Ejermand, der ikke kunde finde Ro i Graven, men spøgte om der ved Nattetide, og meget andet. „Tror du det er sandt?" spurgte Poul. Edele rystede paa Hovedet. „Jeg ved ikke," sagde hun paa sin stilfærdige Maade. „Men jeg er bange for at gaa op i Hovedbygningen, naar det er mørkt, man hører saa mange underlige Lyde, Rasmus Lynge siger, det er Rotterne og Musene, men —"

„Jo, naturligvis er det Rotterne og Musene, man skal ikke være overtroisk det er gammeldags," lo Poul nok saa flot.

En varm Sommerdag, da Edele sad nede i det gamle Lindelysthus med en Bog, kom Poul springende, hans Kinder blussede, og han snappede efter Vejret. „Edele, Edele, nu vil min Fader købe Ravnstrup, hele Klatten — det bliver altsammen mit engang, jeg bliver Herremand, — hører du? Herremand! Hvad siger du til det?"

Til hans store Skuffelse saa Edele alt andet end begejstret ud ved denne overvældende Meddelelse. „Jeg kan ikke tro det, Poul, Ravnstrup har altid tilhørt Adelsmænd, og Hans Lynge er kun en borgerlig Købmand."

„Borgerlig?" raabte Poul krænket. „Det skulde du nødig sige, har han kanske ikke saa mange Penge, at han magelig kunde købe dig og hele din forarmede Slægt!"

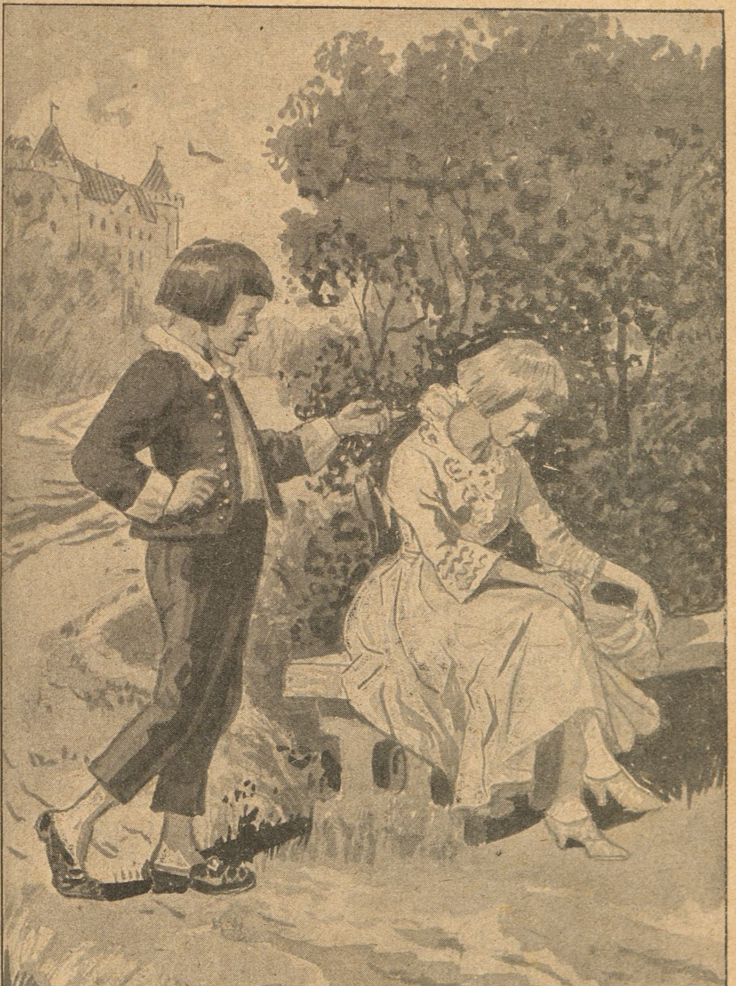
LUPLAU JANSSEN

„Poul!" — Edele sprang op fra Bænken, hendes ellers saa milde Øjne lynede af Vrede.

„Ja, du kan naturligvis ikke taale at høre Sandheden, men trods al dit Adelskab ejer du jo dog intet, I boer her paa en Maade kun af Naade og Barmhjertighed —"

Pigebarnets lille spinkle Skikkelse rettede sig. „Og hvad er du selv, Poul, hvor vilde du være nu, dersom Hans Lynge ikke havde taget dig op saa godt som fra Gaden og sørget for dig — en fattig, navnløs Dreng! Fy skam dig at haane uforskyldt Armod, — det er ondt og lavt!"

„Edele, Edele!" Men Edele havde vendt ham Ryggen og var allerede borte, og angerfuld, skamfuld luskede Poul over mod Sidelængen og ind i Stuen hos Rasmus Lynge, hvor de to Brødre sad ved det rødmalede Klapbord, der flød med Papirer, og drøftede Købet. Det var et underligt Rum at se til den gamle Pebersvends Værelse; i Vindueskarmen stod Fuglebure med tamme Skader og Stære, og paa Væggene var opklæbet Illustrationer af Københavns Belejring, Ildsvaaden i 1728 og Udklip af Landets første Avis „den danske Mercurius," samt forskellige Vers og Rim, og heller ikke manglede et af de saakaldte Bindebreve af et uhyre Omfang med Zirater og Blomster i Hjørnerne, der navnlig havde tildraget Pouls og Edeles Opmærksomhed. „Kære Rasmus! Vi dig binder, og vi vinder. En Løsning vi begære, smuk maa den være! Noget godt maa den give, om vor Ven du skal blive!"

Og ligesom Værelset var ogsaa dets Beboer ejendommelig at se til, med sit haarde, træde Ansigt, sin Høgenæse og Kridtpibe, der aldrig forlod hans Mund, noget mut og vranten af Væsen, men i Virkeligheden det bedste, braveste Menneske af Verden.

Poul saa fra den ene af de to Gamle til den anden. Købmanden var nogle Aar yngre end Broderen, hans ellers saa godmodige Ansigt havde i dette Øjeblik et fortrædeligt Udtryk og han skubbede Papirerne til Side. „Nej, Rasmus, den Handel kan jeg ikke indlade mig paa, Betingelserne er for haarde," erklærede han og rejste sig. Forvalteren mente dog, han skulde overveje det nærmere og sove paa det, men den næste Dag drog Hans Lynge bort med uforrettet Sag, lidt skuffet og ærgerlig, og Ravnstrup blev ikke solgt den Gang.

Poul hang med Hovedet og var flov overfor Edele. „Du — du er vel ikke længer vred paa mig?" sagde han, da han skulde af Sted.

„Aa nej, Poul, og jeg har heller ikke tænkt at ville krænke dig!" Taarerne dirrede i de lange Øjenhaar, og saa skiltes de som

gode Venner, men de havde begge Fornemmelsen af, at med de fornøjelige Barndomsdage var det nu forbi, og at noget var tabt, som ikke kunde vindes tilbage.

Poul havde aldrig været saa flittig som i den følgende Tid. Der var noget, som skulde indhentes, syntes han. Edeles Ord havde efterladt som en Braad hos ham. Han havde pralet overfor hende, havde slaaet om sig med store Ord, og saa — taget op fra Gaden!

Ja, hun havde rigtignok rørt ved den ømme Streng hos ham; til Live var Mindet kaldt om de første, sørgelige Barndomsaar. Kulde, Sult og Nød, Pisk og Mishandlinger saa langt tilbage, han kunde huske! At gaa paa Styltер, springe gennem Tøndebaand, gøre Kunster med en Abekat og balancere paa Hovedet eller Skuldrene af en Mand, det havde været hans Beskæftigelse Dag efter Dag, og gjorde han ikke sine Sager godt, saa pryglede Gøglertruppens Anfører løs paa ham, sultede ham eller spærrede ham inde. Hvem var denne frygtelige Mand? Han vidste det ikke, men Tanken om ham fyldte ham med Rædsel. Saa var det, at han en Dag paa Markedspladsen i Næstved var traadt fejl, da han, der kun var fem-seks Aar gammel, skulde balancere hen ad en udspændt Line og faldt; han saa sin Bøddels rasende Ansigt, hørte Truslerne, han udstødte, og laa et Øjeblik efter blødende og bevidstløs paa Jorden.

Da han igen slog Øjnene op, fandt han sig liggende i en blød Seng med noget køligt over sin Pande, saa venlige Ansigter bøje sig over Lejet, og hørte venlige Stemmer tale til sig. Det var i Hans Lynges Hus, han var bleven optaget. Den medlidende Købmand havde set den lille Drengs farlige Saltemortaler og Gøglerens Forbitrelse, og hørt Barnets Angstraab og var ilet til for at frelse ham fra Tyrannen. Og han gav ikke mere Slip paa ham, en betydelig Pengesum havde tilsidst overvundet Gøglerens Indvendinger mod at afstaa Drengen, og Poul var bleven sin Plageaand kvit, og havde fra den Dag af ført et lykkeligt Liv hos den rige, barnløse Mand, som gav ham sit Navn og en Søns Rettigheder, og det forbigangne med dets Rædsler var snart kun som en ond Drøm. Hans Opdragelse blev som den rige Arvings, og hans Herkomst blev der ikke længere spurgt om. Forfængelighed var Tidens Skødesynd. For Penge kunde man købe alt, Rang, Titler og Embeder; og Penge dem havde Hans Lynge. Det i Forening med Pouls mange gode og vindende Egenskaber gjorde ham afholdt og velset overalt; i Skolen vandt han Lærerne ved sin gode Forstand, sit hurtige Nemme og sin Lærelyst, og Kammeraterne ved sin Frejdighed, Hjælpsomhed og Godmodighed.

Nu havde Edeles Barnehaand pludselig brudt den en Gang

RK

lægte Vunde op paany; hvad han med Barndommens Sorgløshed i otte Aar ikke havde ofret flere Tanker, dukkede frem igen, — et Barn fra Gaden, Gøglerens Dreng, — skulde det da vedblive at hvile som en Skygge over hans Liv? Dunkelt mindedes han Hentydninger, han ikke havde forstaaet, huskede at de i Truppen stundom havde kaldt ham for den lille Junker, betød det noget med Hensyn til hans Herkomst? Vilde den saa brutale Mand havde mishandlet ham som han gjorde, dersom han havde været hans eget Barn? Han fik det sagtens aldrig at vide, men det vidste han, at han maatte se at blive til noget i Verden, vise Edele, den adelige lille Frøken og dem alle, hvad han duede til!

Aarene gik. Og Poul læste og studerede flittigt. Til Edele saa han ikke meget, han kom ikke saa ofte og saa længe ad Gangen til Ravnstrup mere, og naar de to gamle Legekammerater nu mødtes, var der som en lille Skygge imellem dem; de var jo heller ikke længere Børn, Ynglingen og den voksne Jomfru stod ligesom forlegne overfor hinanden. Hans Lynge var stolt af sin Adoptivsøn, af hans Kundskaber, smukke Ydre og vindende Optræden og kunde kun daarligt nægte ham noget, og Poul havde efterhaanden lagt sig et bydende Væsen til.

„Du ødelægger, sandt for Herren, Knægten, Hans," sagde Rasmus Lynge. „Hvad skal de Junker-Nykker føre til? Lad ham lære at blive en driftig Købmand som du selv!"

„Der skal mere til nu end blot at staa bag en Disk eller sprede Møg paa Marken, som da vi begyndte, Rasmus. Pouls Sprogkundskaber vil komme ham til stor Nytte ved vore Handelsforbindelser, og de Penge, jeg anvender paa ham, er saavist ikke spildt."

Gamle Rasmus plirede med de rødkantede Øjne og pattede videre paa den uundgaaelige Kridtpibe. „Naa ja, det maa du jo gøre, som du selv synes, jeg mener kun, der skal være Maade med alt," brummede han.

Da Poul var bleven atten-nitten Aar gammel, skulde han, ifølge Tidens Skik og Mode, udenlands for at han kunde udvide sine Kundskaber og berige sig med Erfaringer, og Hans Lynge skikkede ham af Sted med mange kærlige Raad og Formaninger og Lommen fuld af Penge. Rørt og taknemlig faldt Poul ham om Halsen.

„Fader, Fader, hvordan skal jeg dog lønne jer for al den Godhed og Kærlighed?"

„Du har lønnet mig ved din Flid og gode Opførsel, min Dreng. Du har gjort mig Glæde og Ære fra den første Dag, jeg tog dig i mit Hus, og har været min Alderdoms Trøst og Opmuntring!"

Saa rejste Poul Lynge, fuld af Taknemmelighed og gode Forsætter; naar han kom tilbage var det Meningen, at han skulde sættes ind i Forretningslivet og for Alvor tage fat ved Handelen. Men da han efter noget over et Aars Fraværelse vendte hjem, var det kun for at lukke sin kærlige gamle Adoptivfaders Øjne.

Saa stod han da nu ganske ene i Verden som Ejer af en stor Bedrift og Formue uden at skulle staa et eneste Menneske til Regnskab for sine Handlinger! Hans Sorg var stor og oprigtig over sin Faders og Velgørers Død, men Livet stillede saa mange Krav, og han var saa ung, saa fuld af Mod og Kræfter; Arbejde ventede ham, Arbejde og Virksomhed, ja — men Glæde, Livsnydelse maatte der ogsaa til, hvorfor var man ellers sat her i denne skønne, herlige Verden? Det gik meget snart op for ham, at Handelen duede han slet ikke til, og det varede ikke længe, saa havde han solgt den gamle Købmandsgaard med de store Kornlagre, Forretningen og det hele til den forrige Krambodssvend, som i mange Aar havde været Hans Lynges højre Haand. Nej, han havde andre Planer, og en skønne Dag stod han i Stuen hos den gamle Forvalter, der i sin ruströde Kjole, med Haarpisken strittende i Nakken og Kridtpiben i Munden sad paa sin sædvanlige Plads ved Bordet, som om han ikke havde rørt sig derfra, siden han sidst saa ham.

„Farbro'r Rasmus!" raabte Poul og svingede med Hatten, „jeg har i Sinde at købe Ravnstrup, vil du være mig behjælpelig med at ordne Sagen?" For en Gangs Skyld slap gamle Rasmus Lynge virkelig Piben, der ligefrem faldt ud af Munden paa ham. Poul købe Ravnstrup, den gamle, adelige Rede, — — han maatte have Tid til at samle sig, og det varede længe, inden han sagde et Ord.

„Galskab, Forfængelighed," brummede han tilsidst. „Du er for ung og uerfaren Poul, Ansvaret er for stort! Du har jo ikke mere Forstand paa Landbruget end en af Skaderne derhenne i Buret."

„Nej, men med dig til at raade og vejlede mig, og til at styre og ordne, hvad jeg ikke selv forstaar, skal det nok gaa, Farbror," forsikrede Poul. „Du ved jo dog, at det engang var Far's Ønske."

„Ja vist, men alligevel," Rasmus Lynge rystede paa Hovedet, „slaa det heller af Tankerne, lille Poul, hvo højt vil flyve, dybt maa falde, man skal ikke slaa større Brød op, end man kan bage. Du maa idetmindste nøje overveje det først."

Poul trak utaalmodigt paa Skuldrene, han vidste nok, hvad han vilde. Og da det viste sig, at Arvingerne var lige saa ivrige efter at sælge som han efter at købe, blev Sagen trods Farbro'rs Be-

tænkeligheder afgjort, og inden en Maaneds Forløb var Poul Lynge Ejer af Ravnstrup. Herremand! Den stolte Drøm fra Barndomsaarene var blevne Virkelighed, han forstod det næppe selv, men han jublede i Følelsen af sit Held, sin Lykke, — det var, som hele Verden smilede til ham og stod ham aaben.

Rundt om paa Egnen fik Folk travlt med at snakke om den ny Herremand, man vidste kun, at han var rig, men borgerlig, en Købmandssøn, af hvad Stof han ellers var, skulde jo først vise sig, og Nysgerrigheden var stor.

Og Edele?

Det kostede hende en svær Kamp at blive boende paa Ravnstrup efter at Poul var bleven Herre der, men hvor skulde hun ty hen med den svage skrøbelige Moder, som ikke taalte Tanken om at skulle bryde op derfra, men kun ønskede at faa Lov til at ende sine Dage der i Fred. Hun maatte finde sig i det uundgaaelige, skønt hendes Stolthed krympede sig derved. Men Pouls Tilbud om at flytte op og bo i Hovedbygningen afslog Damerne bestemt. Og Poul saa ikke meget til sin Barndomsveninde. Han havde travlt med at lade gøre istand og pudse op alle Vegne, og vilde gerne have hende med paa Raad, men hun opholdt sig næsten altid hos den syge Moder, og naar de tilfældigt mødte hinanden i Haven, var hun ordknap og tilbageholdende, til hans store Skuffelse var det tydeligt, at hun søgte at undgaa ham. Taalte hun virkelig ikke Tanken om, at han alligevel havde naaet, hvad han engang i barnagtigt Overmod havde pralet af? Kunde hun ikke glemme Fortiden og saa ligesom den Gang en Anmasselse deri?

* *
*

Paa Herregaarden Bavelse, der tilhørte Familien Thott, ventede man med en vis Spænding et Besøg af den unge Herremand fra Ravnstrup. Husets Søn, Junker Axel, havde truffet ham i Udlandet, og forsikret sin Fru Mama at Monsieur Lynge virkelig var en vakker og præsentabel Person, og den velbaarne Frue erklærede, at da han paa en „vis Maade“ var deres Lige, skønt han forhaabentlig vilde forstaa at holde sig indenfor visse Grænser, saa vilde hun med Fornøjelse modtage ham.

Hendes ualmindelige smukke Datter, den sytten-aarige Frøken Karine, smilede skælmsk, men hendes Fætter, Junker Tage Thott fra Gaunø, som lænede sig til hendes Stol, trak paa Skuldrene. Han var en lille spinkel, lapset Modeherre iført en temmelig broget Kostume, der gav ham en vis Lighed med en Kaalorm, hvidbuklet Paryk, ulastelige Silkestrømper over et Par meget tynde Ben, sir-

lige Sko med umaadelige Sølvspænder, og en lille Pariserkaarde ved Siden.

„Kuriøst nok alligevel, at saadan en Kræmmersøn skal kro sig som Herremand,“ sagde han.

„Ej, hvorfor det, Cousin? mig synes Monsieur Lynge er saa vakker og beleven som nogen Junker,“ erklærede Karine. „Jeg saa ham forgangen paa Næsbyholm og maa give Axel Ret i, at han virkelig, trods sin borgerlige Geburt, er overmaade dannet og aimabel at underholde sig med.“

„Bevares, saa bliver han vel en ren Akvisition her paa Egnen,“ læspede Junker Tage.

Axel Thott lo. „Ja, det skulde ikke undre mig. Han lader jo Gaarden oppudse og istandgøre paa det prægtigste, og der vil sikkert nok blive ført et lystigt og fornøjeligt Liv der for Fremtiden, som ikke er til at kimse af.“

„Saa gifter han sig sagtens. Der bor jo nogle Slægtninge af Fru Edele Kaas der endnu, kanske han skal have Datteren.“

„Det vilde jo være en komplet Mesalliance,“ sagde Frøken Karine.

„For ham eller for hende, kære Søster?“ spurgte Axel tørt.

„Hvor kan du spørge saa dumt og malplaceret, kære Axel,“ tog Fruen Ordet, „Frøken Kaas er jo en adelig Dame.“

„Men saa fattig som en Kirkerotte, Mama! Jeg tænker, mangen adelig Frøken i dette Tilfælde neppe vilde betænke sig. Hvad mener du, Karine?“ Frøknen slog lidt med Nakken, men saa blev Poul Lynge meldt, og Axel rejste sig for at gaa ham i Møde, — den naadige Frue rettede sig i Sædet.

Gæsten traadte ind og hilste med let og utvungen Anstand. Fruen rakte ham tre af sine Fingre, Frøkenen besvarede hans Buk med en yndefuld Nejen, Junker Tage bøjede nedladende sit Hoved, men Poul lod ganske fri og utvungen og sad snart i den højadelige Kreds i livlig Samtale. Ja, han forstod virkelig at komportere sig, der var ligefrem noget bestingveret over hans Ydre og Fremtræden, og smuk var han, det pudrede Haar klædte saa godt til det mørkladne Ansigt med de regelmæssige Træk og de sorte, fyrige Øjne. Og — det kunde ikke nægtes — klædt med den yderste Smag efter den nyeste Mode var han ogsaa, Kjole og Knæbenklæder af det kostbareste Stof, og det fineste zirligste Kalvekryds, den vægtige Urkæde over den Brokades Vest kunde næsten se ud som et gammelt Arvestykke! Ja, saa skarpt han end blev mønstret, var der virkelig intet at udsætte. Og den naadige Frue tøede mere og mere op, hendes Smil blev mindre stramt, Frøken Karines dejlige Øjne straalede imod Poul som to Stjerner. De talte om Hovedstaden,

hvor lidet amusant der var nu, da alt Komediespil var bandlyst, men hvor skønt det ny Residensslot var, som Kristian d. Sjette havde rejst til Ære for sin pragtlystne Dronning, Sofie Magdalena, — ja hvad gjorde en Mand vel ikke for at tækkes en elsket Kvinde? Poul havde sagt de sidste Ord i en dæmpet Tone og med et varmt Blik paa Karine.

„Maaske," sagde hun i samme Tone og med et koket Smil, „og vi Kvinder har jo nu engang intet mod slige Ofre, men tager imod dem som en skyldig Tribut, ved I nok."

„Og Lønnen, naadige Frøken?"

Karine rødmede lidt men svarede ikke, hun vendte sig med en ligegyldig Bemærkning til sin Fætter. Da Poul lidt efter ved Afskeden tillod sig at anmode Damerne om en Dag at aflægge Ravnstrup et Besøg, var hun imidlertid straks parat — ja, hun og Axel kunde jo ride derover en Dag, dersom Mama tillod det, og det var et saa straalende Blik og Smil, Poul fik, at hans Hjerte bankede derved, hvor var hun dog daarende dejlig!

Mange Dage varede det heller ikke, saa kom de to Søskende, og Poul førte dem omkring alle Vegne efter at han først selv havde løftet den naadige Frøken af Sadlen, og alt, hvad hun saa, Værelserne med deres smukke ny Udstyrelse, Haven med de zirlig anlagte Blomsterpartier, de prægtige Ride- og Køreheste i Stalden, alt beundrede hun, intet var jo sparet, alt vidnede om Ejerens Rigdom og Smag. Og Poul var lykkelig, betaget som ingensinde før, han forekom sig selv som en Sejerherre, der havde erobret den halve Verden. Ogsaa Junker Axel var fuld af Beundring, og lovede sig selv, at han nok skulde vide at profitere af den ny Bekendts Gæstfrihed.

„Ah! hvilket yndigt Ansigt hist bag Ruden; er den smukke, blege unge Pige Frøken Kaas?" spurgte han pludselig ved at faa Øje paa Edele, som fra Vinduet havde set Gæsterne, og iagttaget det smukke unge Par, som vandrede rundt i Haven og lod saa optagne af hinanden. „Stedets gode Genius kunde hun jo synes at være i Modsætning til de onde Aander der menes at befolke Stedet. Fornemmer I noget til Spøgeriet, Monsieur Lynge?"

„Spøgelser, uha, er her Spøgelser, da priser jeg eders Mod at købe den gamle Gaard," udbrød Karine.

„Hvorfor, naadige Frøken? Hvad Magt skulde de onde Aander vel ogsaa have, naar de gode gaar ved vor Side?" Han tav pludselig, de var just udenfor et af Hjørnetaarnene, og nogle Mursten, der havde løsnet sig, faldt ned for Fødderne af ham — — havde de ramt ham i Hovedet, kunde de have dræbt ham.

Karine var bleven ganske bleg. „Der ser De selv," hviskede hun, „en Hilsen fra Aanderne — en Advarsel, kanske!"

Poul var et Øjeblik bleven alvorlig, men han glemte snart igen den lille Hændelse, og Dagen endte, som den var begyndt, lys og straalende, fuld af Haab og Forventning.

Og en lykkelig Tid var det, som fulgte paa. Paa Bavelse

blev han en ret jævnlig Gæst, og fra de andre Herregaarde fulgte Indbydelserne efter, og han gjorde Gilder igen; de unge adelige Junkere især søgte heller end gerne hans Selskab, spiste og drak hans gode Mad og fine Vine, og vandt hans Penge i Kortspil. Og Karine Thott saa med sine straalende Øjne dybt ind i hans, smilede til ham med sit daarende Smil, og vandrede med ham under Løvværket i de lune Sommeraftener.

Hele Somren og en Del af Efteraaret gik paa den Maade. Saa begyndte Farbror Rasmus at ryste paa Hovedet. „Du bruger for mange Penge, lille Poul, Høsten har været daarlig i Aar, og flere af Bønderne har ikke betalt Landgilde. Jens Ladefoged klager over at Folkene driver ved Arbejdet, for Husbond er for eftergivende."

Poul lo. „Ja Herregud, hvorfor skal jeg være saa streng mod de stakkels Djævle, kan de ikke betale maa jeg jo give dem Henstand, Høsten bliver nok bedre næste Aar."

„Du tager dig Tingene for let, det gaar minsæl ikke an. Jeg skal vise dig af Regnskaberne, at Indtægterne langtfra forslaar til Udgifterne, du bør kende din Status."

Med et Suk tog Poul saa fat paa Regnskaberne, og en Stund svedte han over dem. Saa lagde han dem til Side igen. „Pokker staa i de Tal, de løber rundt i Hovedet paa mig. Ja, jeg har brugt en Hoben Penge, det nægter jeg ikke, men nu skal det nok blive noget anderledes, Farbror, og jeg skal være flittig og tage mig lidt mere af Tingene her paa Gaarden."

I nogen Tid saa det ogsaa ud, som om han vilde tage fat for Alvor. Han stod tidligt op om Morgenen, var nede i Stalden og Laderne, holdt Raadslagninger med Jens Ladefoged, og saa til om Folkene passede deres Dont og Hovbønderne gav Møde. Om Aftenen bladede og skrev han i de store Hovedbøger, Rasmus Lynge lagde frem for ham, og undertiden saa han ind til Fru Kaas og Edele; der var saa hyggeligt i deres smaa Stuer med de smukke gammeldags Sager og Familiebillederne paa Væggen. Men Talen kunde ikke rigtig mere komme i Gang med Edele, de var bleven fremmede for hinanden. Livet her paa den Plet, der var bleven hendes Verden, var for ham ikke nok; hans Liv, Vaner og Fornøjelser forstod hun ikke; han havde ikke længer Fortrolighed til hende som i gamle Dage, vidste ikke, hvor gerne hun vilde have ejet den, skønt hun var for stolt til at søge, hvad han ikke frivillig gav hende, og saa var det, som de mere og mere gled fra hinanden.

Da Vinteren kom, mente Poul han havde gjort sin Skyldighed, og han begyndte at kede sig. Bavelse og de andre Herrgaarde stod for Størstedelen forladt af deres Beboere, der var dragne til Hoved-

staden, hvorfor skulde han ikke gøre ligesaa, nu da han dog godt kunde undværes her paa Gaarden. Fjorten Dage efter rejste han til København, men Edele Kaas stod med Panden lænet mod Ruden og saa efter ham. —

At opføre „skønne og bekvemme Huse og Bygninger, der kunde geraade Staden til Zirate og Ære“ ansaas i dette Tidsrum for en virkelig fortjenstfuld Gerning, og betragtedes af Kristian d. Sjette, som længtes efter at se sin Hovedstad rejse sig med fornyet Glans, med saare gunstige Øjne. Og en saadan Fortjeneste havde Herremanden til Ravnstrup indlagt sig; i Skindergade lige ved Købmagergade havde han ladet opføre et stateligt Hus paa flere Stokværk, hvor han i Vinter modtog sine Venner og gav prægtige Gæstebud. Ligesom paa Landet var han velset overalt, hans Ven Axel Thott havde jo indført ham i Slægten og de fleste adelige Kredse; og de gamle og unge Kavallerer smigrede ham og lænsede ham for hans Penge, Damerne beundrede ham for hans Færdighed i den stilige Menuet og Polskdansen, og Karine Thotts straalende Øjne bød ham varmt Velkommen, naar han viste sig, hendes lille Haand gengældte Trykket af hans, naar de mødtes i Dansen. Nys havde det da ogsaa behaget hans Majestæt at udnævne Monsieur Lynge til „Hofjunker“! Hofjunker v. Lynge, Herre til Ravnstrup, det lød antageligt, og saa lukkede man gerne Øjnene for, at han ikke var „født“, denne smukke, statelige Kavaller, som gav flotte Dineer og Soupeer tillavede af en fransk Kok; hvad han ikke allerede var optaget i Adelsstanden, det kunde han jo blive!

Hs. Exelence, Flaadens Admiral, Grev Danneskjold Laurvigen gav en Fest i sit prægtige Palais i Bredgade, som den Gang kun var bebygget paa den ene Side. Det var en ualmindelig glimrende Forsamling, som spredte sig i de store Sale, der straalede af Lys og Forgyldning. Bærestole og Karosser fyldte næsten hele Gaden og aflæssede efterhaanden deres fornemme Indhold, Hoffets Herrer og Damer og foruden de indviede, hvis Fødsel og Rang gav dem Retten til at være der, kun en ganske enkelt Borgerlig.

Blandt disse faa Lykkens Udkaarne var Poul Lynge. Med løftet Hoved straalende af Livsmod og Selvfølelse, som en Sejerherre, der havde erobret Terrain, skred han frem i den brogede Forsamling, Damer i brusende Silkeskørter, med taarnhøje Frisurer, Kavallerer med Brystet oversaaet af Ordener og Hovedet dækket af umaadelige Parykker, med eller uden Kammerherre-Nøglen dinglende bag paa, alle lynende og blinkende af Diamanter og kostelige Stene, smilende, bukkende og nejende. Og dog hvilede der en Sky over Pouls Pande — det hed sig, at der var paatænkt en Forbindelse mellem Karine

Thott og hendes Fætter Junker Tage, og at man kun ventede paa, at den unge Mand skulde udnævnes til Greve eller Baron nu, da Gaunø Godserne var bleven oprettet til Baroni, for at deklarere Forlovelsen. Tage havde i den sidste Tid bestandig vist sig ved hendes Side, og ligesom tiltaget sig en vis Ret til at optræde som hendes Udkaarne, men Poul kunde og vilde ikke tro derpaa, han var sikker paa at Karine længst havde forstaaet, at han elskede hende, og haabede lige saa sikkert paa, at han var genelsket. Men han vilde og maatte have Vished, endnu i denne Aften maatte det ske.

Forgæves søgte han dog at nærme sig hende, hun var bestandig omsværmet og Tage ved hendes Side, hun havde kun sendt ham en Hilsen og et langt talende Blik. Fortrædelig stod han og saa paa nogle Kavallerer, der spillede Kort i et af Sideværelserne. Den ene, en høj statelig Mand med fint markeret Ansigt, havde just rejst sig med et højligt smilende „Tak Messieurs, au revoir." Da han ved at vende sig om fik Øje paa Poul. Han for studsende sammen, hans Øjne ligefrem slugte den unge Mand, saa tog han sig med et halvkvalt Udraab til Panden, og blev staaende som naglet til Pletten og stirrede efter Poul da denne fjernede sig. „Hvad gaar der af Grev Nordensee?" hviskede en af Herrerne ved Spilleborδet til en anden. „Tys, kære Kammerherre, han er saa nær at han kan høre os, og De ved jo, hvor stridbar han var i sin Tid; man siger, han har duelleret femten Gange i sit Liv." — Kammerherren gjorde en Bevægelse, som om han allerede følte det kolde Staal mellem sine Ribben, men Grev Nordensee havde allerede forladt Gemakket. Han var en lauenborgsk Adelsmand, der som Diplomat havde spillet en vis Rolle ved Frederik d. Fjerdes Hof, men pludselig var falden i Unaade, man kendte ikke rigtig Grundene. For kort Tid siden var han kommen tilbage fra Udlandet og følte sig ret fremmed her i Aften. Hans Øjne foer spejdende omkring, saa vendte han sig pludselig til en Hofmarschal Veitzenstejn: „Vil Eders Excellence sige mig, hvem den unge Mand er, som staar hist ovre ved Døren og konverserer en ung Dame?"

Hofmarschallen stak med en vigtig Mine Øjeglasset fastere i Øjet. „Trækkene forekommer mig bekendte, men jeg kender ikke den unge Person," snøvlede han.

„Tillad Messieurs, det gør jeg," Tage Thott var pludselig dukket frem. „Det er en borgerlig Parvenu, en nybagt Hofjunker, der har forstaaet at trænge sig ind i de højere Kredse. Lynge hedder han og en Søn, eller efter hvad der siges, en Plejesøn af en Købmand, der efterlod ham en Masse Penge."

„En Plejesøn siger I," gentog Greven. Overhofmarschallen

nikkede. „Lynge — Lynge, nu husker jeg Navnet, han skal føre et meget lystigt Liv og strø Pengene ud med begge Hænder; han ser ellers meget destingveret ud.“ Junker Tage slog en lille foragtelig Krølle paa Næsen, men Grev Nordensee nærmede sig Stedet, hvor Poul stod. „Min Gud, hvilken Lighed,“ mumlede han ved sig selv. „Og Alderen — den kunde passe. —“ Poul havde bøjet sig frem imod Karine Thott, der stod og legede med sin Vifte, han greb hendes Haand. — „Frøken Karine, jeg har søgt at nærme mig Eder den ganske Aften, und mig nogle Øjeblikkes uforstyrret Samtale! I maa vide, hvad jeg har at sige Eder, og jeg maa høre det afgørende Svar af Eders Læber.“ — Men Frøken Karines Blik var koldt, idet hun trak sin Haand ud af hans. „I gaar for vidt, Hr. Hofjunker, I kan ikke have noget at sige mig, som jeg ønsker at høre.“ Med en stiv Nejen forsvandt hun gennem Døren til det andet Værelse, og som maalløs blev Poul staaende og stirrede efter hende, han var ligbleg, Hænderne knyttede sig. Hun havde altsaa kun leget med ham, hendes Nar havde han været — dertil havde han, den borgerlige været god nok! Pludselig mødte han Tage Thotts spottende Blik. — — — Et Øjeblik efter sad han inde i Stuen, hvor der spilledes Hazard af nogle af de yngre Herrer, og kastede sin Pung med de klirrende Guldstykker hen ad Bordet. Da han rejste sig var den tom, og han havde tabt mere til, men han lo hæst og overlydt, og lidt efter havde han forladt Paladset.

Ogsaa Grev Nordensee havde trukket sig tilbage. Hjemme i sin Bolig trak han en Skuffe ud i et Chatol og tog en Guldmedallion frem; den indeholdt Billedet af en ung, skøn Kvinde, hvis Lighed med den unge Mand, der i saa høj en Grad havde vakt hans Opmærksomhed, var slaaende. Det var ganske de samme Træk, det samme Udtryk, de samme mørke Øjne og ejendommelig buede Bryn! „Renata, kære uforglemmelige Søster, bedrager mine Øjne mig, kan dette være Blændværk, — hvorledes faar jeg Klarhed i dette?“ Næste Dag stod han i Stuen hos Københavns Politimester Erik Torne, Frederik d. Fjerdes tidligere Kammertjener.

„Monsieur Torne,“ sagde han. „I kender Familien Nordensees hemmelige Historie, derfor gaar jeg lige til Sagen. Da det behagede Monarken at kaste sine Øjne paa min Søster, Komtesse Renata, som den Gang opholdt sig her ved Hoffet, og et Barn blev Frugten af Forholdet, ved I jo hvorledes det gik, at Skam og Fortvivlelse kort efter lagde hende i Graven, og at Barnet, en Dreng, blev sat i Pleje hos Eders Søster, som i mange Aar havde tjent i vort Hus og var os med Liv og Sjæl hengiven, og som nu var bleven

gift. Jeg var i en diplomatisk Sendelse borte fra Byen i nogle Aar, da jeg kom tilbage og vilde erkyndige mig om Barnet, var Eders Søster død og hendes Ægtefælle borte, jeg lod anstille Efterforskninger, men til ingen Nytte, en Henvendelse i al Hemmelighed til Majestæten førte kun til, at jeg faldt i Unaade og maatte forlade Landet, men Drengen — min Søsters Barn, ved I Besked om hvor det blev af?"

„Kun saare lidt. Jeg ved kun at det var bleven afhentet i Eders Navn af en fornem Herre, som udbetalte en Pengesum og forklarede, at Familien fra nu af selv paatog sig den lille Drengs Underhold. Min Søstermand har for længe siden forladt Landet, og jeg har senere intet hørt derom."

„Gode Himmel, der maa have været nogen, som har villet rydde Drengen af Vejen og hævne sig paa os Søskende, vi har havt Misundere og Fjender nok," udraabte Nordensee. „Fremfor alt, Monsieur Torne, han maa skaffe mig Besked om den unge Hofjunker Lynge. —" Han fortalte saa Politimesteren om, hvad der var hændet den foregaaende Aften, og bad ham tage Sagen i sin Haand, med de Hjælpekilder og den Myndighed han ejede: Kraft af sit Embede vilde det maaske lykkes at komme paa Sporet og finde Lys i Mørket, paa Penge skulde der ikke spares. —

Poul fortsatte imidlertid sit Liv i Hovedstaden mere vildt end nogensinde før. Karine Thotts haanlige Afslag, efter at hun først havde draget ham til sig ved Blik og Smil, fagre Ord og lønlige Haandtryk havde aabnet hans Øjne for, at Kødmandssønnen dog alligevel skulde holdes paa en vis Afstand; som Bejler til en af Adelens Døtre var han vejet og fundet for let! Maaske var det mindre hans Hjerte end hans Forfængelighed, der var bleven saaret, men Saaret smertede, og han kastede sig ind i en Hvirvel af Adspredelser og Nydelser, der kun efterlod Tomhed og Væmmelse og havde snart spillet den sidste Rest af sin Formue bort. De fornemme Venner vendte ham snart Ryggen, med Bitterhed følte han, at næppe en eneste havde sat Pris paa ham for hans egen Skyld, kun Pengene havde givet ham Værd i deres Øjne. Saa en Dag blev Huset med det pragtfulde Indbo, de kostbare Klæder og Smykkager, Vogne og Hestene solgt, og Tjenerskabet afskediget, den kortvarige Herlighed var forbi, og den nys saa fejrede af mange misundte Poul Lynge drog forarmet og forgældet tilbage til Ravnstrup for der at begrave sig selv og sine skuffede Forhaabninger.

Gamle Rasmus Lynge holdt en drøj Straffeprædiken for ham, havde han kanske ladet det mangle paa Advarsler og Formaninger? Poul hørte paa ham som den, der tager imod sine velfortjente Skænd.

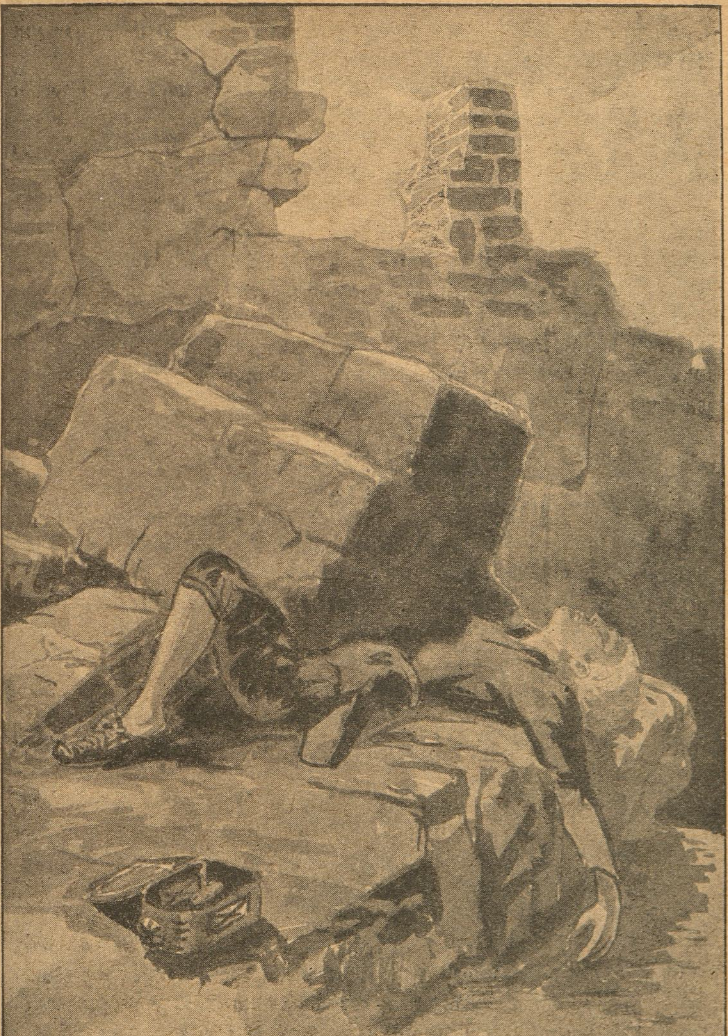

„Nej, Farbror, jeg er en Æsel, du kan ikke sige mig det ofte nok. En daarlig Vej til den Storhed, jeg engang drømte om, var det sandelig, jeg slog ind paa, som en Taabe har jeg handlet og forødt

min Formue paa den utilgiveligste Maade, — hvad der nu skal blive af mig, ved jeg ikke, —" han lod Hovedet synke og gav efter for sin Bevægelse.

„Hm — naa ja," den gamle Pebersvend med det fortørrede Ydre og det varme, ærlige Hjerte lagde Haanden paa hans Skulder: „Du skal tage dig sammen, min Dreng, det er, hvad du skal, og nu, da det gælder, for Alvor vise, hvad du duer til."

Og Poul gav sig saa til at arbejde for Alvor. At han stod paa Grænsen af Ruin og vistnok blev nødt til ogsaa at sælge Gaarden kunde jo ikke skjules, og til Tider var han nær ved at tabe Modet, men tog sig saa sammen igen, og Farbror Rasmus var ham en god Støtte. Tavs og alvorlig var han bleven, kun sjeldent fik Folkene nu hans muntre Tilraab og Latter at høre, men de saa ham selv slide i det for at bringe sine Sager paa Fode, og saa arbejdede ogsaa de med en god Villie.

„Nu kommer der ligegodt Fart i Tingene," sagde Jens Ladefoged. Ingen havde taget sig Pouls Skæbne saa nær som Edele. Havde hun blot kunnet faa Lov at vise ham det, sige ham det, men nu var det ham som undgik hende, overfor hende var det som om han først og fremmest maatte skamme sig. Og dog længtes han i sit stille Sind imod hende.

Til Tider faldt han hen i Grublerier. Hvad om det nu alligevel var sandt, hvad der fortaltes om Skatten, der skulde være skjult der? „Han har en Skat under sit Tag, se til at han ikke slipper den af Hænde!" Saaledes havde hun jo sagt den gamle Kælling, som engang i et lystigt Lag havde faaet Lov til at spaa ham og hans Venner. Tænk om det virkelig var saa — og om han fandt den. —

En Dag sendte han saa pludselig Bud efter Murfolk, der under hans Tilsyn begyndte at bryde Sten løs og nedrive Murene i det ene af de firkantede Taarne, hvor Poul færdes omkring ofte til langt ud paa Natten. „Herre Jøses, er Husbond bleven gal?" hed det blandt Gaardens Befolkning, for nu blev Spøgeriet der værre end nogensinde før, der hørtes de sælsomste Lyde, undertiden som Stønnen og Jamren, slæbende Trin paa Trapper og Gange og Rumsteren oppe i den store Hal. Rasmus Lynge vidste hverken ud eller ind, Edele saa og hørte til med taarefyldte Øjne.

En Nat endelig hørtes der et tordenlignende Brag, der vækkede alle Gaardens Beboere. En Del af Taarnet var styrtet sammen, og mellem Murbrokker og Grus laa den unge Herremand, levende endnu, men haardt kvæstet og blødende — ved et Guds Under kun reddet fra den visse Død. I lange Tider laa han syg, i Be-

gyndelsen uden Bevidsthed, og Farbror Rasmus og Edele Kaas plejede og vaagede skiftevis over ham, Edeles Ansigt, som mildt og fortrøstningsfuldt smilede til ham var det første hans Øjne faldt paa, da han kom til sig selv og slog dem op, hendes Navn det første hans Læber hviskede.

Edele, Veninden fra Barneaarene! Ja, hvor lidt havde han ikke forstaaet sig selv og hende før nu, da han laa nedbrudt og forsagt paa sit Smertens Leje! Og i hans Hjerte groede Kærligheden sin stille Vækst, slog sine dybe Rødder.

En smuk Foraarsdag, da han endelig var saa rask, at han taalte at læse det, bragte Rasmus Lynge ham et Brev. Det var fra Grev Nordensee, — som det viste sig, var Poul virkelig den skønne ulykkelige Komtesse Renatas Barn. Greven meddelte ham hans Moders triste Historie, hvorledes hun havde sørget og lidt, og hvorledes hendes Slægt havde søgt at bevare deres Navn uplettet i Verdens Øjne ogsaa efter hendes Død. En uværdig, tidligere afvist Bejler havde dog faaet Nys om Hemmeligheden, ham var det, som af lav ussel Hævnlyst under falske Foregivender havde bemægtiget sig hendes Barn, der var sat i Pleje hos et gammelt Tyende, og anbragt Drengen hos den omrejsende Gøgler, af hvis Vold Købmand Lynge senere havde friet ham. „Du, hvis Lighed med Din Moder ved første Øjekast slog mig, og som jeg nu med Vished kan anerkende som hendes Søn ved nu alt," skrev Nordensee. „Hvorledes du vil gøre Brug af din Viden beror paa dig selv, men glem ikke, at din Moders Minde bør være dig helligt trods alt, hun var ædel og god og fortjener det. Jeg rejser hjem til Lauenborg og kommer ikke mere til Danmark, men jeg venter, at du kommer til mig for at leve dit Liv sammen med mig, en barnløs, ensom Mand, Pladsen som Søn staar dig aaben i mit Hus som i mit Hjerte."

Dybt rystet havde Poul læst Brevet. Han var ikke Gøglerens Søn, han var af ædel Byrd, ja — men en kongelig Bastard. — Æren var vel alligevel tvivlsom! Og for en tvivlsom Glans skulde hans Moders Minde, en ædel Slægts Navn ikke gives til Pris. Han ønskede ikke at vende tilbage til de Kredse, hvis Hulhed og Tomhed han havde lært at kende, en bitter Lære havde det været, men den havde modnet ham til Mand. Hans Beslutning var fattet, og saa skrev han til den ubekendte Morbroder, fuld af Taknemlighed, at han kom, men senere, endnu havde han noget at udrette herhjemme, havde Baand, der bandt ham.

„Edele," sagde han saa en Dag idet han greb hendes Hænder og saa hende ind i Øjnene. „Blind har jeg været, higet efter falsk

Storhed og Glans, ogsaa efter den skjulte Skat vilde jeg søge, det havde nær kostet mig Livet. Men den rette Skat har jeg dog fundet, skal jeg miste den igen? det beror alene paa dig. —"

Og rødmende hviskede hun: „Nej, Poul, den er din for stedse!"

Kort efter holdt de Bryllup i al Stilhed, men der sagdes, at Farbror Rasmus ved den glædelige Begivenhed viste sig i en splinterny Kjole, for første Gang i sit Liv holdt en Tale, og — gav Bruden et forsvarligt Smækkys! Det lykkelige unge Par blev dog kun paa Ravnstrup saa længe Fru Kaas og Rasmus Lynge levede, da de et Aarstid efter begge havde lukket deres Øjne, sagde Poul og hans Hustru Danmark Farvel og drog derhen, hvor en ensom Mand med Længsel ventede dem, og hvor de fandt et lykkeligt Hjem.

— — —

Den gamle Gaard havde igen skiftet Ejer, og det hedder sig, at da han fortsatte Nedbrydningen af Taarnene, blev Spøgeriet igen saa stærkt, at han maatte holde inde dermed og det fjerde fik da Lov at blive staaende.

Hvilken Forskel er der paa det franske og det danske Flag?

Det franske Flag er blaat, hvidt og rødt, men det danske er blot hvidt og rødt.

* * *

Hvad er en Hospitalshave?

Det er en Have, hvor Syge, naar de er raske, er nede, naar de er oppe.

* * *

Hvad kan man sige om en smalkindet Mand?

Han er lige saa pluskæbet som en Hornfisk.

Værre end Præst.

Af Møller-Græsdal.

Onkel Jens var det fredsommeligste Menneske under disse Stjerner. Han havde paa den anden Side Atlanten erhvervet sig en ikke ubetydelig Formue og en Vægt paa 120 kg. Men det var alligevel saadan med ham, at han maatte til Danmark en Gang imellem, da han led af Hjemve, og tilsidst ordnede han sig paa en lille hyggelig Gaard i det nordlige Jylland.

Han fortalte en Aftenstund, da vi sad i hans yndige lille Have:

Jeg har rejst mellem Danmark og Amerika med mange forskellige Linier, og disse Ture har nu ikke al Tid været lutter Løjer, men jeg har alle mine Dage haft let ved at tilpasse mig efter de for Haanden værende Omstændigheder og derved vundet en Del Menneskekundskab. En Gang rejste jeg som eneste Kahytspassager med en lille Damper fra Grimsby til Esbjerg. Det var en meget besværlig Overfart. Vi blev af Storm slaaet ud af vor Kurs, saa Turen tog dobbelt saa lang Tid, som den plejede. Skibet blev ført af en lille, ilter Kaptajn, der, som de fleste Sømænd, viste sig at være meget overtroisk.

Eftersom Uvejret tiltog i Styrke, troede jeg at kunne mærke, at Kaptajnen havde noget imod mig, og jeg brød mit Hoved forgæves med at udregne, hvad jeg mulig kunde have forbrudt. Løsningen kom imidlertid, før jeg ventede det. En Dag, jeg sad ene i Kahytten, tørnede Kaptajnen derind, satte sig lige overfor mig, gloede paa mig, som var jeg en overbevist Mordbrænder, og sagde uden nogen som helst Indledning: „De er Præst!"

Se, jeg har nu prøvet adskilligt i mine Dage, baade til Lands og til Vands, baade i den nye og den gamle Verden, men her forstod jeg, at jeg blev gjort Uret. Jeg vidste med mig selv, at jeg aldrig havde prædiket, ikke en Gang prøvet paa det; og nu er det jo saadan, at naar man pludselig bliver beskyldt for noget, man i sin inderste Samvittighed ved sig fri for, ja, saa hænder det jo, at man kan blive en Smule hed under Hatten. Det gjorde jeg ved denne Lejlighed og sagde saadan lige ud: „Det er en knaldende stor Skipperløgn! Forstaar De det! Jeg har aldrig saa meget som døbt et Barn endsige holdt en Prædiken og ligger heller ikke inde med Planer om at indlade mig med sligt! Ved De det!"

Det lod imidlertid ikke til, at min Protest gjorde det ringeste Indtryk paa den lille, selvsikre Kaptajn. Han sad rolig og fikserede mig med de smaa, hvasse Øjne, og jeg skønnede nok, at han ikke troede et Kvæk af, hvad jeg sagde. Han havde nu en Gang sat sig i Hovedet, at jeg var Præst, og han optog det aabenbart som en personlig Fornærmelse, at jeg nægtede det.

Det ærgrede mig, og jeg buldrede ud: „Hvordan i Alverden er De kommen paa de Tanker, at jeg skulde være Præst?"

Nu tog han Øjnene til sig og svarede: „Ja, det kan jeg nu godt sige Dem, for hver Gang, jeg har haft en Præst indenbords, har jeg altid haft et Helvedes Vejr!"

Medens jeg sad og fordøjede denne Oplysning, mærkede jeg, at han endnu en Gang tog Maal af min Person, og det lod til, at han bildte sig ind denne Gang at have faaet Udbytte af Studiet. Han langede ud og greb om en lille Naal, han havde opdaget paa min Frakke, og sagde med en slet dulgt Glæde: „Hør, sig mig, min bedste, hvad betyder dette Mærke, De bærer der?"

Hans Ansigt udtrykte den mest levende Interesse, og Betoningen sagde saa meget som saa: „Denne Gang skal De ikke slippe!"

Jeg smilede og henkastede: „Det er Frimurernes Emblem!"

Kaptajnen udstødte en meget sigende, lang Fløjtetone og sagde: „Aha, Frimurer! Det maa jeg tro! Præst er gal, men Frimurer er ti Gange værre! De skulde kastes overbord, saa skulde vi snart faa andet Vejr!"

„Det er umuligt!" svarede jeg flegmatisk, „men saa kommer De virkelig til at hente Assistance, for ene tror jeg ikke, De kan gøre dette Stykke Arbejde færdigt!"

Han saa noget bekymret ud, da han atter kærtegnede mit 120 kg Corpus med sit Blik.

Og saadan sad vi saa en Tid og gloede paa hinanden; jeg fandt, at Situationen var ved at blive morsom.

Men saa var det, at der lige paa en Gang foregik en gennemgribende Forandring af Udtrykket i Kaptajnens Ansigt. Han saa op i Rigningen, og det lyste gennem hans Ansigt.

„Hun løjer af!" raabte han og sprang op paa Dækket.

Og det gjorde „hun". Og eftersom Vejret bedredes, blev vi bedre Venner, og da jeg sagde Farvel til ham i Esbjerg var det, som havde han glemt, at jeg var Frimurer.

Abelone

Af Rasmussen-Broby.
Tegning af Axel Mathiesen.

Der er Regn og Sjask og Søle og en stiv Sydvesten-Vind.
op ad Bakken Abelone strider sig til Byen ind;
trækker tungt sin Fiskekærre,
— begge Hænder om dens Stang — og bebrejder mildt Vorherre,
at han skabte denne Bakke dog saa skammeligen lang.

Det er mange Aar tilbage, siden Manden paa sin Vej
hjem fra Kroen faldt i Grøften og ej mere rejste sig.
Den Gang sad hun flere Dage fuld af Sorg som aldrig før,
men saa standsed' hun sin Klage,
købte sig en Fiskekærre og drog rundt fra Dør til Dør.

Thi derinde laa i Vuggen jo en lille Tøs og lo,
og for hendes Skyld tog Lone fat og sled og stred for to.
Pigen voksed' op, beskyttet nænsomt imod Livets Savn,
indtil hun fra Hjemmet flytted'.
— Nu forlovet er hun med en fin Grosser' i København.

Til den lille Landsbyhytte kom dog aldrig Brev og Bud.
— Ungerne tit glemmer Reden, naar de først er fløjet ud. —
Men forleden kom Jens Landpost ind med megen Brask og Bram,
og han rakte Abelone,
mens han gned sin røde Næse, et Lykønskningstelegram.

Et med blaa og røde Blomster dryppet over gylden Grund.
Abelones Øjne fyldtes, og det skjalv om hendes Mund.
— Aah, hvor skønt, at Tøsen mindes dog endnu sin gamle Mo'r.
Man kan se, at der dog findes
mere Kærlighed i Verden, end som Folk i Reglen tror.

Det er Regn og Sjask og Søle, og den Blæst er grumme slem.
Tung og træt den gamle Kone trækker med sin Kærre hjem.
Ene dér med sine Minder leder hun med Nænsomhed
Telegrammet frem; hun finder
det er stor og rig Belønning for en Moders Kærlighed —.

Silkevæveren Jacquard*).

Fortælling af N. Madsen-Vorgod.

Med Tegninger af K. Hansen-Reistrup.

I.

Vundet 50,000.

En Efteraarsaften i Begyndelsen af det 19. Aarhundrede sad tre Silkevævere i et Værtshus i den franske By Lyon. De talte sammen om, hvad der gik for sig i Tiden. Krig og Uro var der rundt om i Landene. Der var nok af store Tildragelser og mærkelige Mænd at tale om.

Den ene af de tre Vævere saa ud ad Vinduet.

„Aah, der gaar nu vor Ven Josef Jacquard," sagde han, „han trænger til at blive tøet op, han ser altid ud, som om han har slugt en Alvorlighedspille."

Væveren bankede paa Ruden.

„Kom ind, Josef", raabte han.

Josef Jacquard kom hen til Vinduet.

„Tak for Indbydelsen," sagde han, „men jeg har ikke Tid til at sidde og pjatte med jer. Jeg har ogsaa lovet min Kone at komme hjem."

Men de tre Kammerater løb ud og trak Josef ind.

Det lod dog ikke til, at de skulde faa Fornøjelse af, at have ham i deres Selskab. Han sad tvær og tavs og tankefuld. De talte godt for ham, nødte ham til at drikke et Glas Vin, holdt Taler baade for ham og hans Kone, men lige meget hjalp det.

„Du er i Aften en slem Tværdriver," sagde Kammeraterne.

Lidt efter lidt kastede Josef dog de tunge Tanker fra sig.

„Lad mig da ogsaa være glad ligesom mine Kammerater," tænkte han. „Den Opfindelse, jeg grubler over Dag og Nat, lykkes det vel aldrig for mig at sætte i Værk."

Snart var han i en livlig Drøftelse med Kammeraterne. De vilde alle gerne være rige eller berømte, og de lagde mange Planer om, hvorledes de skulde blive det.

„Nu ved jeg det," sagde den ene af dem, „man skal bare opfinde en Vævemaskine og saa rejse til England med den; den

---

*) Udtales Sjakard.

engelske Regering har udsat en Præmie paa 50,000 Francs for den, der kan opfinde en saadan Maskine."

„Det er vel Løgn," raabte Josef og sprang op.

„Den rene Sandhed," sagde den anden. „Du Josef, du er jo Mekaniker, du kan jo opfinde en saadan Maskine. Vi skal faa at se," sagde han til de andre, „at det er denne Opfindelse, Josef gaar og grunder over, saa han er nær ved at blive en sær en."

Dette sagde Vennen i Spøg, men for Josef var denne Sag frygtelig Alvor. Det var netop Opfindelsen af en saadan Maskine, han havde grundet paa i lang Tid. Hans Øjne lyste, hele hans Væsen var forandret som ved Trylleri.

„Hvad forlanger den engelske Regering for sine 50,000 Francs," spurgte han.

„Læs det selv i Avisen," sagde Vennen og gav ham en Avis i Haanden.

Josef gennemlæste med Opmærksomhed, hvad der stod skrevet derom i Avisen. Hans Legeme rystede som i Feber, hans Øjne stirrede ud i Rummet, i hans Hjerne fødtes en tindrende klar Tanke.

„Jeg har det, jeg har det," raabte han og slog Næven i Bordpladen.

Kammeraterne var nær ved at tro, at han var gaaet fra Forstanden.

Han bad nu Værtinden om at laane ham et lille Nøgle Garn. Saa tog han nogle Tændstikker, der laa paa Bordet. I Løbet af nogle Minutter lavede han en Maskine i lille Maalestok som den, Englænderne udlovede Præmien for.

Han kastede den hen paa Bordet og sagde leende:

„Englænderne maa have mange Penge siden de kan udlove en saa stor Pris for en saadan Ubetydelighed. Jeg har vundet de 50,000 Francs."

Hans Venner slog en høj Latter op. For dem var det hele Spøg og Løjer.

Og Josefs stærke Ophidselse lagde sig snart. Han turde ikke for Alvor tro, at det Pindeværk, han havde lavet, betød noget. Han faldt tilbage i sin sædvanlige tunge Stemning, tog mismodig Afsked med Vennerne og gik hjem.

Den lille Maskine havde han ladet ligge paa Bordet i Værtshuset og ofrede den knap en Tanke. Nej, saa let tjente en fattig Mand nok ikke 50,000 Francs.

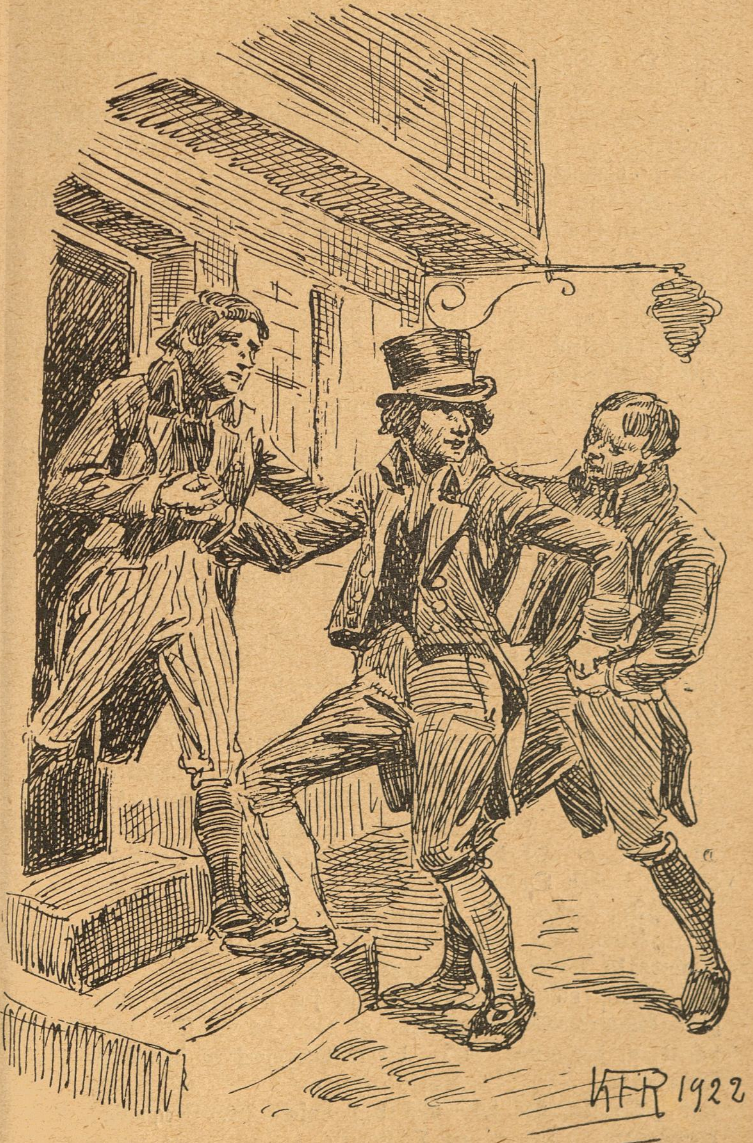
KFR 1922

II.

Hos Førstekonsulen.

Otte Dage senere kom en Politisoldat nok saa stolt ridende op gennem Gaden, hvor Josef Jacquard boede.

Beboerne stimlede sammen i Porte og Gadedøre. „Hvem mon det nu er galt med? Hvem mon der nu skal arresteres?“ hviskede man til hinanden.

Soldaten sprang af sin Hest uden for Josefs Bolig og gik ind.

Han bankede haardt paa Josefs Dør.

Josef lukkede op, og Soldaten overrakte ham en Skrivelse fra Byens Borgmester.

Det var ikke frit for, at Josefs Hænder rystede, da han tog imod Skrivelsen. I disse Tider var det ingen Spøg at faa noget med Øvrigheden at gøre.

Skrivelsen lød paa, at Josef straks skulde møde hos Amtmanden.

Et Kvarter senere stod han i Gangen udenfor Amtmandens Dør og ventede i Spænding paa at blive kaldt ind.

Han var sig ikke bevidst, at han havde gjort noget ondt, men han maatte jo være mistænkt for en eller anden Forseelse.

Amtmanden modtog ham med Brøsighed.

„Min Herre, De har opfunden en Væremaskine, som De vil sælge til Englænderne,“ sagde Amtmanden.

„Har jeg?“ svarede Josef forundret, han tænkte i dette Øjeblik aldeles ikke paa den lille Maskine, han havde lavet i Værtshuset.

„Hr. Amtmanden tager vist fejl af mig og en anden.“

„Nu skal De ikke spille dum,“ sagde Amtmanden strengt. „Jeg ved nok, De vil rejse til England med Deres Opfindelse, men den Rejse skal blive forpurret. De kan ikke faa noget Pas. Tror De, at De kan faa Lov til at rejse fra Deres Fædreland med en saadan Opfindelse?“

„Jeg forstaar ikke et Suk af det hele,“ sagde Josef.

„Kender De denne Maskine?“ spurgte Amtmanden og lagde Pindeværket fra Værtshuset paa Bordet.

„Aah, disse Tændstikker, som jeg for nogle Aftener siden i gode Venners Selskab prøvede at lave en Maskine af! Der er vel ingen, der mener, at jeg derved har gjort en stor Opfindelse,“ sagde Josef.

„De skal ikke føre mig bag Lyset, Hr. Jacquard,“ sagde Amtmanden. „Det er en Opfindelse, der er mange Penge værd.

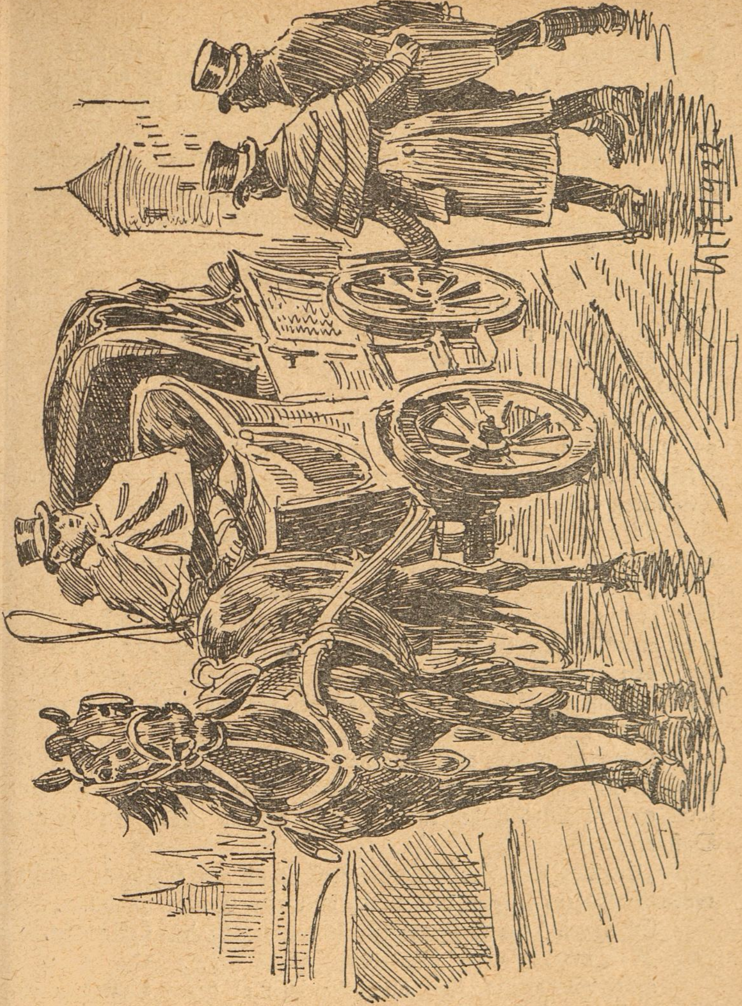

Jeg har forevist den for flere, som forstaar sig paa saadanne Ting, og de siger alle, at det er en fortræffelig Opfindelse. De skal straks rejse med mig til Paris."

Josef blev helt fortumlet.

„Hvad skal jeg i Paris?" spurgte han.

„De skal fremstilles for Førstekonsulen. Han vil se Dem og

Deres Opfindelse, og han vil sikkert belønne Dem lige saa godt som den engelske Regering. Vi kører straks. Min Vogn staar forspændt herude i Porten. Kom, De taber intet ved at afbryde Deres Underhandlinger med den engelske Regering. Deres Fædreland har da mest Krav paa Deres Opfindelse."

Og Amtmanden tog Silkevæveren under Armen og førte ham ud til sin Vogn, der snart var paa Vej til Paris med dem begge.

Her møder de frem hos Førsteministeren Carnot.

Men han var i daarligt Humør. Han mente, at han forstod sig paa alt, men Jacquards Opfindelse havde han ikke kunnet sætte sig ind i. Det var utroligt, at denne fattige Silkevæver, der ingenting havde lært, kunde lave en værdifuld Maskine.

Ministeren maalte Josef fra Top til Taa med et strengt ringeagtende Blik.

„Naa, De vil bilde os ind, at De har løst denne Opgave og opfundet en Maskine, som mange lærde Folk med Forstand paa Mekanik og Matematik har grundet over i mange Aar," sagde Ministeren haanligt. „Gaa, forsvind, De er en Bedrager!"

Men nu blev Josef Jacquard vred. En saadan Krænkelse vilde han ikke taale af nogen, end ikke af en Minister.

„Min Herre," sagde han, „naar man er bleven saa gammel, som jeg er, uden at vige fra Sandhedens og Ærlighedens Vej, giver man sig ikke til at lave Bedrageri. Giv mig Træ, Søm og Seglgarn, saa skal jeg straks vise, at jeg kan lave en endnu mere sindrig Maskine. Dog, det behøves ikke, jeg kan lave det hele med min Kniv, hvis jeg maa tage dette Æskelaag."

Han tog et gammelt Æskelaag, der laa i en Krog, og flækkede det med sin Lommekniv. I Løbet af 10 Minutter havde han lavet en lille Model, der tydeligt viste; at han havde gjort en stor Opfindelse.

„Er De, Hr. Førsteminister, endnu af den Opfattelse, at jeg er en Bedrager?" spurgte han og overrakte Carnot Modellen.

En anden fornem Herre var imens traadt ind i Værelset.

„Lad mig ogsaa se Modellen," sagde han.

Han var hurtig klar over Værdien af denne Opfindelse og sagde smilende til Ministeren:

„Her er De bleven overvunden af en ulærd Mand, Carnot."

Derefter vendte han sig til Josef, klappede ham venligt paa Skulderen og sagde:

„Nu er Deres Lykke gjort. De skal lave en rigtig Maskine efter denne Model; De skal bo i Statens Bygning for Kunst og Industri og have en aarlig Løn af 6000 Francs."

Han nikkede venligt Farvel til Josef og Amtmanden.

„Hvem var den lille Mand, der viste sig saa saa venlig mod mig?“ spurgte Josef Amtmanden, da de var kommen udenfor.

„Det var Førstekonsulen Napoleon Bonaparte.“

„Hvilken Lykke,“ raabte Josef.

III.

Hvorfor — — —.

Jacquard arbejdede snart flittigt i sit nye, udmærkede Værksted. Henslængt i en Krog laa en gammel Model til en Vævemaskine. Josef saa straks, at den ikke kunde bruges uden store Ændringer og Forbedringer, men han var ogsaa Mand for at lave noget brugbart ud af den. Han gav sig straks i Færd med dette Arbejde og undte næppe sig selv Mad eller Søvn. Han kunde se, at nu havde han gjort en endnu større Opfindelse end den lille Maskine, der kun var en saakaldt Filetstol, hvorpaa der kunde laves mønstret, netagtigt Stof af Silketraade, der knyttedes sammen paa kunstfærdig Maade.

En Dag traadte Førstekonsulen ind i Værkstedet. „Hvorledes gaar det med min Maskine?“ spurgte han.

„Den er færdig, min Herre,“ svarede Josef.

„Men det er jo en hel anden Maskine, De nu er i Færd med at lave,“ sagde Napoleon og saa med lidt Mistro op paa Josef.

„Ja, Maskinen, jeg her laver, kan bruges til Vævning af mønstrede Silkestoffer, Shawler, Tæpper og lignende. De Maskiner, der nu bruges, kræver jo et anstrengt Arbejde, de stakkels Vævere bliver krumbenede og pukkelryggede og dør udslidte og elendige, naar de er 50 Aar gamle. Min Maskine kan næsten af sig selv udføre Arbejdet. Jeg vil befri mine Kammerater, Silkevæverne og deres Børn for et møjsommeligt Arbejde, der lægger dem i en tidlig Grav. Denne Opgave har jeg grundet over i mange Aar. Jeg tror, at nu staar jeg ved Maalet.“

Josef Jacquard havde talt sig varm, hans Øjne straalede.

„For Resten,“ vedblev han, „kan jeg ikke tilegne mig hele Æren for Opfindelsen. Jeg fandt herinde en gammel Model, som Vaucansen havde lavet, den er det, jeg har forbedret.“

„Vaucansen! Det var ham med Anden,“ sagde Napoleon.

„Ja, han lavede jo mange snurrige Ting, ogsaa en And med en saa sindrig Mekanik inde i sig, at den kunde slaa med Vingerne, strække Hals, skrige, snadre, drikke, æde Korn.“

„Og give det fra sig i fordøjet Tilstand! Men den kunde dog ikke lægge Æg," sagde Napoleon og lo.

Han tog Josefs Haand, der var haard og ru og misdannet ved strengt Arbejde. „Hvorfor," sagde han, har De ikke fra Deres unge Aar gjort Brug af Deres store Evner?"

„Det skal jeg snart forklare," sagde Josef. „Mine Forældre var fattige og havde ikke Raad til at holde mig i Lære hos en Mekaniker. Jeg var henvist til at blive Silkevæver. Jeg havde ikke Lyst til dette usunde Arbejde, og mit Helbred blev daarligt derved. Jeg kom i Lære hos en Bogbinder, blev gift med en smuk Pige, der blev en god og forstandig Hustru, men Fattigdom var vor stadige Gæst. Jeg grundede over Opfindelser, der særlig skulde være til Gavn for Silkevæverne, men derved fik vi ikke Penge i Pungen. Saa opfordrede min Kone mig til at tage fat paa hvad som helst. Ved hendes Ihærdighed blev jeg Bestyrer af en Hattefabrik. Denne Forretning gik godt, vi kunde snart købe et lille Hus. Vi havde en Søn, der var en rask Gut og tegnede til at blive os til stor Glæde. Det var lykkelige Tider. Men saa kom Revolutionen med alle dens forfærdelige Følger. Vor Søn — han var den Gang 17 Aar — blev indkaldt som Soldat. Lyon blev belejret, vort Hus blev afbrændt, jeg maatte flygte, en anden Hattemager havde beskyldt mig for, at jeg holdt med Republikens Fjender. Skønt denne Anklage var usandfærdig, kunde den jo let føre med sig, at jeg kom til at miste mit Liv. For at redde mig maatte jeg lade mig indskrive som Soldat. I seks Maaneder tjente jeg nu Side om Side med min Søn."

Her var Bevægelsen nær ved at kvæle Josefs Stemme. Han tog sig sammen, viskede Taarerne af sine Øjne og fortsatte:

„Min herlige Søn blev ramt af en fjendtlig Kugle, jeg tog ham i mine Arme og bar ham ud af Slagets Tummel, men han kunde kun med brudt Stemme hviske: „Tak, Fader! Hils min gode Moder!" Han døde, og jeg ved ikke, hvor han ligger begravet! Jeg vendte snart tilbage til Lyon, men mit Hus var jo brændt, og mit Værksted ødelagt. Jeg slog mig ret kummerligt igennnem ved at istandsætte Silkevævernes Vævestole og forbedre dem. Saaledes levede jeg, indtil Amtmanden med Magt førte mig til Paris."

Napoleon klappede den ærlige Haandværker paa Skulderen og sagde:

„Jeg kommer snart igen, og jeg vil søge at finde en Stilling for dig, hvor du rigtig kan faa Brug for dine store Evner."

Men Napoleon kom snart til at fare om med sine Soldater over det meste af Europa. Død og Ulykke fulgte i hans Spor. Han glemte Josef Jacquard.

IV.

„Det er en Mand, min Mand —."

Josef fik sin nye Maskine fuldført, og den viste sig at være meget brugbar. Den skulde trædes med Foden, senere har man jo lært at holde den i Gang ved Damp eller Elektricitet. Men den var næsten som et levende Væsen, den arbejdede automatisk, som man siger. Væverskytterne fo'r frem og tilbage som af sig selv,

standsede, hvor de skulde, og fo'r atter af Sted, naar det var deres Tur. Gik en Traad itu, faldt en Stopper ned, og Maskinen standsede.

Det var vidunderligt. Sligt havde ingen set før.

Men de kloge Hoveder, der skulde belønne den, kunde ikke forstaa den store Betydning af Opfindelsen. Jacquard blev for Opfindelsen tilkendt en simpel Broncemedaille paa en Udstilling. Han burde jo have haft Guldmedaille og været hædret som en af Menneskehedens største Mænd.

Men han var selv hjertensglad. Han vævede et smukt Shawl paa sin Maskine. Denne første Prøve paa Maskinens Kunst skulde hans trofaste Hustru have. Han følte sig næsten som en Konge, da han rejste tilbage til Lyon.

Hans Hustru strømmede over af Glæde og Lykke, da han overrakte hende det kønne Shawl og fortalte, at nu var han sikret en fast Løn af 6000 Francs aarlig.

„Og her har jeg Modellen til min ny Maskine," jublede han, „nu kan jeg let lave og sælge mange af dem, de vil blive udbredt over hele Landet, ja, over hele Verden."

Mens Josef var i Paris, havde hans Hustru ofte tænkt, at han vel vendte lige saa fattig tilbage, som han var draget ud. Bare han dog var vel hjemme igen, saa fik det at gaa med alt andet, som det kunde.

Og nu var han vendt tilbage som en rig og berømt Mand og med Udsigt til endnu mere Rigdom og Berømthed.

Hun følte sig atter ung og livsglad. Det havde været trangt og trist, siden hendes Dreng blev skudt i Krigen. Ak, ham fik hun jo ikke tilbage for Penge. Bare han nu havde levet! Men godt var det dog, at Fattigdommen var jaget paa Porten, og at hun endnu havde sin kære Mand.

Ja, denne Mand, hendes Mand! Hun tog ham om Halsen vel hundrede Gange og trallede:

„Det er en Mand,
det er min Mand,
en allerkæreste Mand,
jeg elsker denne Mand."

Enhver af sine Veninder fortalte hun om sin Mands Hændelser.

„Nu har de stolte Parisere dog faaet at se, at der ogsaa er Mennesker i Lyon," sagde hun.

I denne glade Stemning henrandt nogle Uger. Ægteparret holdt ofte Raad om, hvorledes de bedst skulde hjælpe deres Venner.

De vilde vedblive at leve som jævne Folk, men andre skulde være delagtige i deres Lykke. Og Josef tænkte sig, at hans nærmeste Kammerater vilde blive glade og taknemmelige, naar de fik at vide, at de ved at bruge hans Maskine kunde tjene langt større Dagløn end hidtil, og saa blev Arbejdet endda meget lettere.

Men det gik helt anderledes.

V.

„I Vandet med ham!"

I vore Dage kan en Opfinder tage Patent paa sin Opfindelse. Saaledes var det ikke den Gang. Uden at spørge Jacquard om Lov dertil gav mange sig til at eftergøre hans Maskiner. Og mange saadanne Maskiner var noget Juks, men naar der ikke kunde tilvirkes gode Varer paa dem, fik Jacquard Skyld for, at hans Opfindelse ikke duede. Dette var dog ikke det værste. Arbejderne blev bange for, at Maskinerne, som Jacquard havde forestillet dem, skulde være til Velsignelse for dem, tværtimod vilde føre dem i Armod og Nød. Naar en Væver ved en af de ny Maskiner kunde væve fem Gange saa meget, som han kunde paa en af de gamle Maskiner, var der ringe Sandsynlighed for, at alt dette Tøj kunde blive solgt. Og kunde der ikke sælges mere end før, blev de fire Femtedele af Væverne jo arbejdsløse. De fleste Mennesker er jo ogsaa altid mistænksomme overfor det ny og ukendte, der vil bringe Ændring i Forholdene.

Snart blev det en gængs Tale i Lyon, en Tale, der voksede til et forbitret Raab: „Jacquards Maskiner ødelægger hele Væveindustrien her i Byen!"

Ja, de ledende Mænd for Silkeindustrien i Lyon besluttede, at alle Jacquards Maskiner skulde ødelægges.

En Dag, Josef Jacquard arbejdede i sit Værksted og omfattede alle sine Medmennesker med et godt Sind, hørte han rasende Raab og Skrig udenfor. Han saa ud af Vinduet. Hele Gaden var fyldt med en forbitret Mængde af Mennesker, der skraalede:

„Slaa alle hans Maskiner i Stykker. I Vandet med ham, denne Bedrager, der vil bringe os alle i Elendighed. Han skal druknes til Skræk og Advarsel for andre!"

I en Fart fandt Josef et nogenlunde sikkert Gemmested for sig selv oppe paa Loftet.

Den rasende Mængde styrtede ind i Værkstedet, ituslog alle hans Maskiner og Modeller og førte Stumperne med sig under Glædeshyl.

Paa samme Maade gik det i ethvert Værksted og i enhver Fabrik i hele Byen. Alle og enhver, der havde Jacquard-Maskiner i Eje eller Brug, blev tvungne til at udlevere dem. Alle Maskiner blev bragt hen paa et Torv, og her blev de under Mængdens Bifaldsraab slaaet i Stykker. Jerndelene blev solgt som gammelt Jern, Trædelene blev solgt som Brændsel.

Langt om længe lagde Larmen sig, og Mængden skiltes ad i Bevidstheden om, at den her havde udført en Heltegerning.

VI.

Slaaet i Stykker.

Men fra denne Dag var Josef Jacquards sjælelige Kraft brudt i Stykker. Hans Sind blev sygt, han vedblev at være venlig og velvillig mod alle, men han turde ikke lægge Planer for Fremtiden.

„Nu vil jeg leve i Ro til min Dødedag,“ sagde han..

Det var hans prægtige Kone, der styrkede og opmuntrede ham, saa at Bitterheden mod hans Medmennesker dog ikke fik den største Plads i hans Sjæl.

Naar han sad i tunge Tanker og syntes, at Livet havde bragt ham mest af Møje og Sorg, tog hun ham om Halsen og sang:

„Det er min Mand, en allerkæreste Mand.“

Men det kan jo ikke nægtes, at som Aarene gik, blev Tonen i hendes Sang lidt mere vemodig.

De flyttede ud til et lille Hus i en af Lyons Forstæder. Under de urolige Forhold i Frankrig fik Josef ikke altid sin Løn udbetalt af Staten; den blev tilsidst nedsat til 3000 Francs aarlig. Men Josef og hans Hustru var nøjsomme Folk. Næringssorgen kom aldrig til at trykke dem, men Drømmen om Rigdom og Berømmelse var flygtet langt bort.

Sin store Opfindelse kunde Josef ikke lide at tænke paa eller tale om. Hans Aand ejede endnu Skaberkraft, men han tvang sig til at sysle med dagligdags og ligefremme Ting. Naar Tanken om en ny Opfindelse steg frem i hans Hjerne, jog han den bort som en Fristelse fra Helvede.

Saaledes henrandt nogle Aar. Kejser Napoleon henlevede den tunge Rest af sit Liv som Fange paa St. Helena. Ludvig den Attende var bleven Konge i Frankrig.

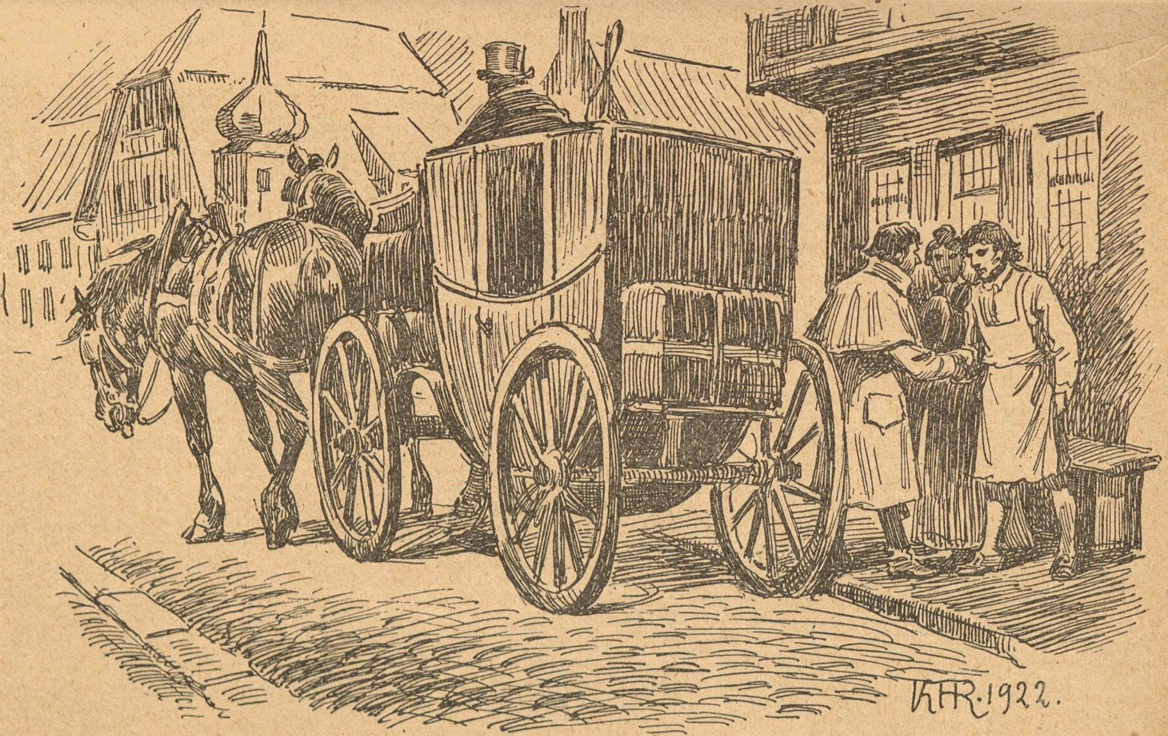
KHR. 1922.

VII.

Besøg af en berømt Mand.

En herlig Foraarsaften sad Josef og hans Hustru udenfor deres Husdør. En Rejsevogn gjorde Holdt, en fornem Herre steg ud af Vognen, bukkede for dem og spurgte:

„Kommer jeg her til Hr. Jacquard?"

Spørgsmaalet var stillet paa fransk, men af Betoningen kunde man let høre, at Manden var Englænder.

„Det er mig, min Herre," svarede Josef.

Den fremmede Herre blottede sit Hoved og bøjede sig dybt for den gamle Mekaniker.

„Jeg er stolt og lykkelig over, at jeg kan trykke Deres Haand og lære dem at kende. Jeg haaber, at mit Navn ikke er Dem helt ubekendt. Jeg hedder James Watt."

„Dampmaskinens Opfinder," raabte Josef, „den Mand, der ved sin Opfindelse mere end nogen anden hjælper os til at bøde paa de tusinde Onder og Ulykker, som den store Krig har bragt over Europa. Lad mig bøje mine Knæ for Dem. De er den største Mand, jeg kender!"

James Watt rakte Jacquard Haanden. „Tal ikke om mig," sagde han, „De er større end jeg. De vil nok tillade mig at spise hos Dem i Aften?"

„Det vil være mig en stor Glæde. Men jeg maa sige Dem, at vi lever tarvelig. De vil ikke paa mit Bord finde fine Retter."

De gik alle ind i Huset. Ægtefællerne gik ud i Køkkenet og holdt Samraad.

„Kan du kære Kone, i en Hast dække et godt Aftensbord?" spurgte Josef, hans Stemme klang usædvanlig frisk.

„Jeg sætter frem, hvad jeg har, og hvad jeg i en Fart kan faa købt. Hvad der er godt nok til dig, kan vel ogsaa være godt nok til ham, ellers kan han ryge og rejse med sin Berømthed!"

Madame Jacquard sagde dette i en lidt irriteret Tone.

Imens sad James Watt og saa sig om inde i Dagligstuen. Han undrede sig over, at den berømte Opfinder boede saa tarvelig.

Da Jacquard kom ind, sagde Watt:

„Hvorledes gaar det, kære Herre? Hvorfor lader den franske Regering Dem leve i denne Afkrog? De har gjort en Opfindelse, der er af uberegnelig Betydning for Deres Landsmænd. Er det efter Deres eget Ønske, at De lever saa stille og ensomt her?"

En tungsindig Trækning gik over Jacquards furede Ansigt.

„Jeg ønsker ikke andet, end at leve dette stille Liv til mine

Dages Ende," sagde han. „Jeg har prøvet, hvad det giver at være berømt og omtalt af Mængden. Engang skreg Hundreder af Stemmer her udenfor: „I Vandet med ham, i Vandet, i Vandet!" Dette Skrig lyder endnu i mine Øren og fylder mig med Rædsel. Nu fortæller man mig, at mine Vævemaskiner bruges overalt, og at de bærer mit Navn, men jeg vil intet vide derom jeg vil leve i Fred, jeg vil ikke tiere være Genstand for Mængdens Utaknemmelighed og dens Taknemmelighed kan jeg undvære."

„Ikke ethvert Land lønner sine Velgørere saa slet," sagde Watt med hjærtelig Varme. „Kom med mig til England. I mit Fædreland vil man bringe Dem Hæder og Penge og Lykke."

Men det vilde Jacquard ikke høre Tale om.

„Det er sandt nok at mine Landsmænd ikke paaskønner mine Opfindelser. Og i mit Hoved hviler endnu mange Opfindelser, men jeg tør ikke sysle med dem. Englænderne er dog paa Industriens Omraade mit Fædrelands Medbejler. Det vilde være Forræderi, om jeg gav et andet Land Midler i Hænde til at udsulte mine Landsmænd. Nej, nej, Josef Jacquard vil gaa i sin Grav som en ærlig Mand. Giv mig Deres Haand og lad os tale om andre Ting!"

Han rakte Englænderen sin barkede Haand, der nu rystede, fordi hans Sjæl var bleven bevæget. Watt greb den fremrakte Haand og sagde: „Tilgiv mig! Det var ikke min Mening at fornærme Dem. De har Ret! Deres Geni og Hæder tilhører Frankrig, det utaknemmelige Frankrig. Men jeg vil blotte denne Skændsel for hele Europa, og Frankrigs Konge skal af mig faa at vide, at De har lidt skammelig Uret."

Madam Jacquard kom nu ind og sagde at Aftensbordet var dækket. Og Aftenen henrandt paa den glædeligste Maade for de tre gamle Mennesker. James Watt havde jo ogsaa i sin Ungdom kendt Savn og Tilsidesættelse. Nu kunde han se tilbage paa et langt Liv, der tilsidst havde bragt ham Hæder og Rigdom. Men Josef og hans Hustru følte, at denne Englænders største Rigdom var et ærligt Hjertelag. Derfor var de glade ved at have ham i deres Hjem. Han blev hos dem en hel Uge.

VIII.

Ridder af Æreslegionen.

Fjorten Dage efter Watts Afrejse modtog Jacquard et stort Brev med en Ministers Segl paa. Hastigt aabnede han Brevet. Og han blev i højeste Grad glad, da han havde læst det.

Han var udnævnt til Ridder af Æreslegionen — en meget stor Udmærkelse.

Han lo, græd og sang.

„Endelig har de dog tænkt paa mig! Endelig vil de dog vise Retfærdighed mod mig," raabte han. „Mit Fædreland betragter mig nu ikke længere som en Fjende, men som en Velgører. Min Gud saa skulde jeg dog inden min Død opleve denne lykkelige Time."

Saa trængte en iskold Tanke dog frem i hans Sjæl. Brevet faldt ud af hans Haand, et smerteligt Drag gik over hans Ansigt, hans Øjne fyldtes med Taarer.

„Men det er jo Watt, en Englænder, jeg har at takke for denne Udmærkelse," sukkede han. „Ak, hvorfor skulde jeg ikke have Frankrig at takke derfor?"

Men Madame Jacquard tog Sagen fra den rette Side.

Hun ledte i sin Kommodeskuffe og fandt et Stykke bredt, pænt Baand af samme Farve som det, der hørte sammen med Korset. Endnu havde han jo ikke modtaget hverken Kors eller Baand.

„Nu skal du pyntes, du gamle Riddersmand," sagde hun.

Baandet blev bundet i et Knaphul paa Jacquards pæneste Frakke.

„Nu skal hele Byen have den ny Ridder at se," sagde Jacquards uforknytte Kone.

Hun var saa glad som et Barn over, at hendes Mand var bleven hædret.

Hun tog sin Mand under Armen, og de gik saa en Tur gennem Byens Gader. Hver Soldat, de kom forbi, gjorde Honnør for den ny Ridder. Madam Jacquards Øjne straalede, og hun var nær ved midt paa Hovedgaden at give sig til at tralle sin gamle Vise:

„Det er min Mand,
en allerkæreste Mand."

Men Jacquard var ikke rigtig glad. Han kunde ikke forjage den Tanke, at det var James Watt, der havde skaffet ham Ridderkorset.

„Uden hans Forbøn hos Kongen havde jeg nok ikke faaet det," tænkte han.

IX.

Sidste Aar, Død og Jordefærd.

Jacquard blev dog ikke rigere paa Guld og Gods, fordi han havde faaet Ridderkorset. Andre tog Fordelen af hans Opfindelse. Mange Fabrikanter blev rige Folk ved at indføre disse Maskiner, og Arbejderne fik vel ogsaa Fordel derved. I 1820 var alene i Lyon 3000 af disse Maskiner i Brug.

Men Jacquard levede fremdeles i sit lille Hus, glemt af næsten alle.

Han gjorde flere Opfindelser, men turde ikke tale med nogen derom. Han var bange for, at han kun vilde høste Spot og Utaknemmelighed til Løn.

Endelig gav Byraadet i Lyon ham en lille Pension paa den Betingelse, at han skulde stille sine Opfindelser og alle sine Planer til Byens Raadighed. Det viste sig dog snart, at man kun havde vist ham denne Velvillie, fordi man syntes, at man ikke kunde være andet bekendt. Naar han af og til kom med et Forslag, hørte Byens Raadmænd paa ham med tilsyneladende Opmærksomhed.

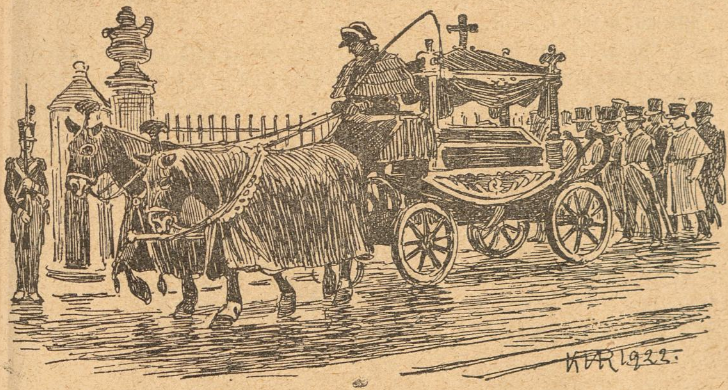

Han var jo Ridder af en høj Orden. Men naar han var ude af Døren, sagde man:

„Nej, han er for gammel og sysler med saa mange sære Planer. Lad os lægge det hele til Side."

Madame Jacquard døde. Det var et haardt Slag for ham. Der findes ingen Beretning om, hvorledes de sidste Aar af hans Liv henrandt.

Den 7. August 1832 gik et lille Følge af omtrent 20 Mennesker langsomt bagefter en simpel Ligkiste, der skulde puttes ned i et Hjørne af Kirkegaarden i Lyons Forstad. Paa Kistelaaget laa nogle simple Kranse og Æreslegionens Kors. Skildvagterne gjorde Honnør, naar Ligtoget drog forbi; men Honnøren gjaldt Korset, ikke Manden der laa i Kisten. Ham vidste de ikke noget om. „Hvem er det der begraves i Dag?" spurgte man. Og det var kun faa, der kunde give det rigtige Svar, at det var Josef Jacquard, der for mange Aar siden havde gjort en Opfindelse,

hvorved Lyons Industri havde udvidet sig til det hundreddobbelte af, hvad den havde været før.

Saa blev Jacquard puttet ned i sin fattige Grav. Men han undgik ikke at faa sit Æresminde — da han var død. Bestyrelsen for Silkevævernes Selskab, der i sin Tid havde givet Signalet til, at Jacquards Maskiner skulde ødelægges og opbrændes, satte sig i Spidsen for en Indsamling til et Mindesmærke paa hans Grav. Der indkom 8000 Francs. For denne Sum kunde der jo kun rejses et simpelt Mindesmærke. Men det havde jo ogsaa mindre at betyde.

Det er en gammel Historie, at Menneskehedens største Velgørere ofte ringeagtes og haanes, mens de lever. Naar de er døde, smykkes deres Grave.

Men Jacquards Vævemaskiner, der nu bruges overalt i Verden, staar som de bedste Mindesmærker om ham. De er forbedrede af andre, men Æren for Opfindelsen af disse vidunderlige Maskiner er hans.

Slagfærdig.

En engelsk Biskop, Dr. Carpenter, er kendt for sine rappe, bidende Svar. Naar han taler ved Møder og bliver afbrudt, er han øjeblikkelig rede til at give Svar. Engang talte han ved et Friluftsmøde, og en Tilhører, som mente, at han kunde køre Præsten træt, raabte op til ham:

„Tror De nu ogsaa, at Profeten Jonas virkelig blev slugt levende af en Hval? Jeg tror ikke, at Hvalen er i Stand til at gøre et saadant Kunststykke!"

„Naar jeg kommer op i Himlen, skal jeg spørge Jonas," lød Biskoppens rolige Svar.

„Men hvis nu Jonas ikke er der, hvad saa?"

„Ja, saa maa De spørge ham — paa det andet Sted."

Den videlystne Spørger forsvandt under Forsamlingens dundrende Latter.

Skuffet Kærlighed.

Fortælling af **Rasmussen-Brobye.**

Med Tegninger af Alex. Svedstrup.

»Jeg mødte i Gaar din Ven, Dekorationsmaleren — han var dekoreret med et nydeligt blaat Øje«, sagde jeg til Hans Røgter, der stod i Stalddøren og slikkede Solskin.

»Ja, Herregud det sølle Skravl!« svarede han og trak beklagende paa Skulderen. »Han har atter løbet Ho'det mod en af de skarpe Kanter, en undskavsfuld Tilskikkelse ka' frembyde.«

»Var det paa Vej hjem fra Kroen?«

»Næ—nej!« ivrede han, »det ska' han dog ikke ha' Skyld for. Næ, denne Gang var'et dog ikke Jeppe Kromands Kaffepunser, der gjor'e ham svingelsk i Ho'det. Næ, det var derimod en rejdi romantisk Kærlighedshistorie; og det var den, at det blaa Øje satte li'som et Punktum for.«

»Jeg troede, Maleren var for gammel til de Narrestreger.«

»For gammel!« vrissede Hans. »Den rejdi uforfalskede, galopperende Kærli'hed spør ikke efter Daabsattest eller Skudsmaalsbog eller politisk Overbevisning. Den kommer uforvarende over sit Offer li'som Mavepine eller den spaniolske Syge. — Var Di oppe og se denne »Cirkus Giolette«, der sidste Uge ga' Faarestillinger paa Dyreskuepladsen?« spurgte han pludselig.

»Nej, jeg havde ikke Lejlighed.«

»Det kan Di være evig taknemmeli' for; thi no'et værre Humbug og Gøjemøj er Befolkningen her ikke ble'en torteret med siden han, Professor Lapperi, var her med sit verdensberømte Loppetheater.

De ha'de en gammel Gedebuk, der ku' staa paa Ho'det, og en gammel Krikke, der ku' staa paa Bagbenene — naar man da holdt ved'en — og saa en grønmalet Klovn, som man ku' bli'e mismodi' a' og se paa. — Der var kun to Numre paa Programmen, som jeg til Nød ku' forsone mig med. Det ene var ham den vilde Mand fra Schellaks-Øerne. Det ku' li'e frem gyse i de ingvendi'e Dele, naar han med en Lammeskindspels om Livet og med tunge Lænker om Arme og Ben kom kravlende ind paa alle fire og ga' sig til at flænse i et Stykke blodi't

Ky', alt mens han snærrede og hylede li'esom en rejdi' bengstialsk Kongetiger. Jeg var helt taknemmelig for, at Politi-Jørrensen paa Embeds Vegne sto' dernere ved Menagen og saa saa aarvaagen ud, at man knapt ku' kende ham.

Det andet Elittenummer var Misse Amanda de Pumpadur, der optaadte som Linjedanserinde. Man sa', hun var en født og baaren adelig Hertuginde fra Portugisiens Land a'; men hele Familien var ble'en rungeneret under Krigen, og nu maatte hun tjene det davli'e Brød ved at sælge Prospektkort om Da'en og danse paa Linje om Aftenen.

Og det var da hinner, som ble' den dirigti'e Aarsag i Malerens Maløør, og i at hans ømme Følelser ble' saarede baade hva' Hjerte og Øje anbelanger.

Han vandt jo her for no'en Tid siden en lille Klat Penge i dette hersens Kolonjelotteri. Og da Cirkus ga' sin første Primærefaarestilling, saa sad Maleren jo i første Parket li'som Stationsforstanderen og Ligsynsmanden og di andre Honeratoniusser. Han har jo immer og altid hat højbenede Fornemmelser og følt Trang til at gnubbe sig op a' di mere storsnuede Samfundsklasser.« —

— — »Hun ligner en lille bedaarende Kolibri,« sa' han den næste Da', da han med svømmende Øjne og begge Hænder paa Hjertekulen fortalte mig om Danserinden.

»Ja, jeg er ikke rejdi med paa de udenlandske Benævnelser,« svarede jeg, »men det maa vel være det, som vi i mine Ungdomsda'e kaldte for Dukketøj. Men ellers kender du jo mine Anskuelser om det langhaarede Køn, og derfor er det mit venskabeli'e Raad, at du sku' ta' dig lidt i Agter, at ikke Pi'ebarnet rungenerer den Smule Fornuft, du endnu har i Behold. Du husker nok det Eventyr, du selv har fortalt mig, om ham Kejser Antoniussen og den ægyptiske Dronning Klo-Petra; og du kender fra din Børnelærdom Skandalen med Josef og Fru Pottefar.

Men han slo' bare overlejent ud med Haanden og gik hen til Gartner Larsen og købte en almægtig stor Buket a' Havens favre Blomster, som han om Aftenen vilde overantvorte Hertuginden.

Thi den forelskede Dumpap stillede nu hver Aften i Cirkus med en Buket, som ble' større og større for hver Gang. Til Gengæld ble' han saa ogsaa a' den adeli'e

Danserinde bombarderet med ildspruttende Øjenkast og forjættende Fingerkys. — —

— Da det saa blev den sidste Aften, at Cirkus sku' foruroli'e Nabolaet, saa foldede Maleren sig ud i al sin Glans og Herlighed. Han sendte Primadonnerten to Buketter og et forgyldt Armbaand med Rosiner og Smara'der og dertil en haandkoreret Indbydelse til »Aftensuppe med diværste Vine samt Kaffe og Likør.« Den sku' afhuldes paa et separeret Værelse, han i den Anledning ha'de lejet paa Kroen.

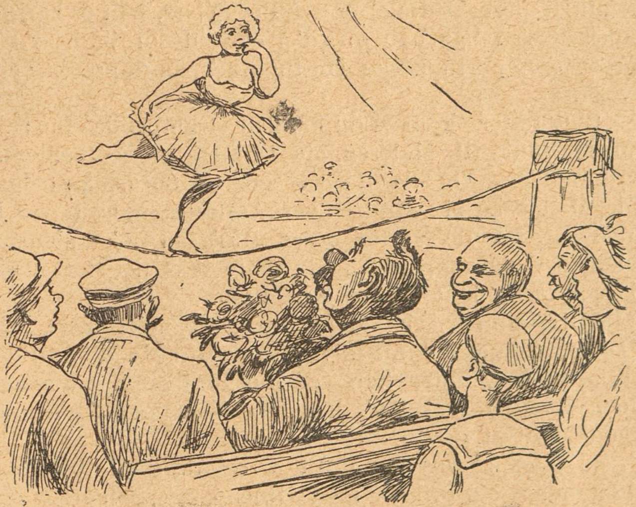

»Saad'n bærer man sig ad i de fasjonæbbede Kredse«, forklarede han mig. »Det koster jo nok Penge; men de er vel anvendte, for des'm jeg nu faar Held til at skyde Poppegøjen og vinde Hertugindens Haand og Hjerte, saa er'et ju'tte usansynli't, at jeg som hinners Gemal og Ægtefælle ka' bli'e ophøjet i den portugisiske Adelsstand,« sa' han og skød Maven frem.

— — —

Da Danserinden efter Faarestillingen indfandt sig paa Værelset, hvor Maleren sad og ventede med Suppen — det var nok Andesteg, følte han — efter hva han senere har tilstaaet, li'som en flov Smag i Munden, da han fik hinner i Øjesyn paa nærmere Hold. Hun tog sig nok none Gange

bedre ud i Menagen end som civil, hvor hun li'nede mere efter en Vaskekone end en adelsbaaren Hertuginde.

»Di kommer renok te at ordenere en tredje Kuvert,« var hinners første Ord, da hun saa Anretningen. »Min Mand kommer nemlig straks; han tilladjer nemlig aldrig, at jeg supperer med fremmede Gentlemænner.«

»De—de—deres Mand!« gispede Maleren og saa ud som en, der var faldet i Vandet.

»Ja det er den Herre, der optræder som den vilde Mand fra Schellaks-Øerne. Di maa endelig være meget forsigtig i deres Udtalelser og Bevajelser, han er ræjsom jaluks, og saa har han saad'n et voldsom Sindelav,« forklarede den portugisiske Hertuginde paa udpræget københavnsk.

Lidt efter kom Vildmanden trampende ind; han skulede ondt til Maleren, da Damen præsenterede dem for hinanden. Og da de saa gik til Bords, kastede det vilde Menneske sig straks over Andestegen, som var han bange for, at de andre ogsaa sku' faa no'et a'en. For Malerens Vedkommende ha'de dette ikke saa stort at sige; thi han ha'de helt mistet Appetiten.

»Di kommer vist til at ordenere no'et mere Mad«, sa' Primadonnerten indsmigrende. »Min Mand er altid saa ræjsom sulten. Siden han ved sin Profession har maattet æde saa majet raat Ky', har han faaet saad'n en blodtørstig Madlyst.«

»Ja, og la' vos faa no'et mere Akkevit!« brummede Vildmanden og rullede med Øjnene, mens han dunkede i Bordet med den Flaske, han var godt paa Veje til at tømme.

Og Maleren, der sad og var ved at krybe under Bordet, skyndte sig med at forlange.

Langt om længe ble' Umennesket færdig med Maaltidet og pustede tungt, mens han tørrede sig om Munden med Trøjeærmet.

»Nu kan du godt skruppe hjem i Seng!« sa' han til Hertuginden. »Den Herre og jeg ska nu ha' vos et Slag Kort. — Jeg ka' nemli' ikke falde i Søvn, naar jeg ikke har faaet mig en »Dileriums-ble«, forklarede han; »det er noet, mine Nerver kræver — ellers bli'r jeg saa ualmindeli' undskavsfuld.« Og han halede et Spil Kort op af Lommen.

Saa maatte den ulykkeli'e Malerklat sidde og spille

me' ham til langt ud paa Natten. Og da han ha'de tabt Resten a' Lotterigevinsten og sit Lommeur og en Merskumspibe med Ravspids, saa beskyldte Vildmanden ham for at snyde i Kortenspillet og ga' ham det blaa Øje til Erindring om godt Bekendtskab.

— — —

Den næste Morgen var »Cirkus Giolette« forsvundet, og ingen ved, hvor nu Vildmanden og Misse Amanda de

Pumpadur forbavser Befolkningen. Der er vist heller ingen anden end Maleren, der mindes dem.

Og han burde jo egentlig gøre det med Taknemlighed. Thi jeg tror nok, at den lille Oplevelse har faaet ham til at lukke i al Fald det ene Øje op for, hvor varsom man ska' være med at indlade sig med det langhaarede Køn.

Thi det har jo vist sig li'e siden vor Stamfa'r Adams Ungdomsda'e, at det kun fører til Fortræd og Ubehaveli'heder for vos troskyldi'e Mandfolk.

Gamle Regler om Vejrforandringer.

Naar man om Aftenen ser Tudser krybe paa Veje og Stier, vil det regne næste Dag. Naar Mariehønsene forekommer i stor Mængde, tyder det paa smukt Vejr. En rød Himmel om Morgenen betyder Regn. En rød Solnedgang med smaa vandrette Linier over Synskredsen betyder Blæst, Solens Nedgang bag et Tæppe af Taage med blyagtig Farve betyder daarligt Vejr. Bisole er Tegn paa uroligt Vejr. En blakket, bleggul Aftenhimmel tyder paa Regn; en klar, gul Aftenhimmel paa Blæst. Vindstille gaar forud for en Vejrveksling. Vind fra Syd, Syd-Vest og Vest er Regnvinde; Søndenvinde fører Regn med sig; med Vestenvinden hører Regnen op og Nordenvinden jager den bort; Nordøstenvinden er tør ligesom Østenvinden.

Ved Husmand Svend P. Jensen.

Gammelt Julerim.

December fra sit Vinterskjul
tilraaber os: Kom med, hold Jul!
Har som en Hest det hele Aar
man slidt for Sognets Skatter.
At slæbe Julepakker hjem —
ja, det maa ogsaa Fatter.
Julen varer længe,
og koster mange Penge.
Kommer Juledag i Ny,
Aaring god den før' til By.
Julegris og Fastekalv
gør Bonden arm og gal,
men Julekalv og Fastegris
gør Bonden rig og vis.
Ved Jul er Aarets Punktum sat,
Bladet maa sig atter vende.
Julen er et Udraabstegn,
en Rosin i Pølsens Ende!

Ved Husmand Svend P. Jensen.

De gode Regeringer koster ikke mere end de slette, som oftest er de tværtimod de billigste; det gaar som med Hestene: de gode æder ikke mere Havre end de daarlige.

I Juleferien.

Fortælling af Friis Jensen.

Med Tegninger af Poul Steffensen.

Landsbyen Søndenbro laa i den ene Ende af Bro Sogn, medens Nordenbro fandtes i den modsatte Udkant.

Midt imellem disse to Byer, en halv Mil fra hver, ragede saa den fælles Kirke højt til Vejrs og kaldte ved given Lejlighed Sognefolket til sig, saavel fra Syd som fra Nord.

Men i det daglige Liv kom det jo for Befolkningen mere an paa Skolen end paa Kirken.

I Sønderbro havde de Rasmussen til Lærer, medens Petersen sad inde med Skolekaldet i Nordenbro.

Da nu Fru Rasmussen og Fru Petersen var Søstre, blev altsaa de to Pædagoger hinandens Svogre, hvorfor der ogsaa ligesom var spændt en Forbindelsestraad, der jævnlig toges i Brug mellem de to Skoler. For at undgaa Misforstaaelse maa dog bemærkes, at det slet ikke er en Telefontraad, der tales om, hvilket mangen Læser rimeligvis formoder. Ak nej; thi i den Tidsalder, her omtales, omkring Aar 1900, var Telefonen endnu ikke naaet ud til Bro Sogn.

Og imellem den egentlige Befolkning, her nærmest i Betydning af Gaardmænd og ligestillede, fandtes der ogsaa en lignende Forbindelsestraad mellem Sønder og Nord, som der blev rykket i, naar det gjaldt et Gilde, et Prøvevalg, en Generalforsamling eller lignende.

Af disse Ting indtog Gilderne absolut Hjerternes første Plads, hvad enten det gjaldt et Gilde knyttet til en kirkelig Handling eller det kun var en hjemlig Fødselsdag, et Høstgilde eller anden „Komsammen."

Lige meget, hvad det var, saa skulde det være sært, om der ikke gik Bud og Indbydelse til Søsterbyen. Og en Selvfølge var det jo ogsaa, at det enten var Rasmussen eller Petersen, der ligesom dirigerede Adspredelsen og holdt Feststemningen oppe, hver i sit Distrikt, dersom det da ikke, hvad jævnlig skete, var dem begge i Forening. Var det da i Sønderbro, at Sammenkomsten fandt Sted, saa tilkom det naturligvis Fru Rasmussen at skære Stegen for, medens Søsteren sørgede for, at lade Fadene gaa rundt. Men fore-

gik det i Sognets nordre Distrikt, da var det jo Fru Petersen, der havde Æren af at skære for, medens Fru Rasmussen maatte nøjes med at gaa hende til Haande.

Folkene fra Bro, enten saa de hørte til Søndenbro eller Nordenbro, var rørende enige om — uanfægtet af, om de muligvis havde en hel anden Mening i et eller andet Nabosogn — at Bro Sogn var den herligste Plet i Kongeriget Danmark med tilhørende Bilande.

Jo, thi blandt dem, der befolkede Sognet, fandtes ingen indvandrede Fornemheder, men heller intet tilrejsende Rakkerpak, kun Bønder af den rigtige Slags, der levede sammen i Enighed, Fordragelighed og Gemytlighed — ja netop Gemytlighed, Livets Krydderi, lige til Grænsen, men aldrig den mindste Streg over denne.

En lidt barnlig Fornøjelse kunde det vel synes for andre, at ved hver Sammenkomst skulde de fra Søndenbro altid sidde og „ærte" dem fra Nordenbro — eller omvendt. Men det var nu Konkurrence, en Kappestrid, en Sport, der altid tog Kegler. En lille Afbrydelse i Idyllen var det jo ganske vist, naar det en Gang imellem murrede utilfreds i Krogene, og der stilledes Krav om Penge: Mejeristen altsaa, Skolelærerne, Uddeleren, Vejmanden og Graveren. Men det blev gerne slaaet hen halvt i Spøg samtidig med, at Vedkommende fik en Lommeskilling med Løfte om muligvis en lignende Gave i Fremtiden — bare ikke noget fast Lønningstillæg.

— — — Det begyndte „at jules" i Bro Sogn saa vel som over den ganske Kristenhed.

De første Tegn til Jul var Offersedlerne, der som hvide, blaa og gule Duer fra begge Skolerne fløj ud over det ganske Sogn. De, der udsendte Sedlerne, vilde hellere i Stedet have haft en bestemt aarlig Sum af Kommunekassen.

„Men nej, ak nej, hvifor dog afskaffe den gode, gamle Skik"! blev der svaret. „Og hvad Fest og Højtid var der saa over Kirkegangen Jul, Paaske og Pinse, naar ikke Sognefogden med Dannebrogskorset paa Brystet efterfulgt af syv Sogneraadsmænd og derefter Gaardmænd og Husmænd paa Række saa nogenlunde ordnet efter Stand og Stilling med en tydelig Tankestreg mellem Søndenbro og Nordenbro til almindelig Beskuelse vandrede baade op og ned ad Kirkegulvet, midtvejs afleverende milde Gaver til Kirkens — og Folkets — Tjenere!"

Lad os imidlertid ikke i denne Fortælling sprede os over det ganske Sogn, men holde os til Søndenbro Skole og dens Beboere.

Lærer Rasmussen havde altsaa sluppet sine hvide og blaa Duer ud paa Flugt. De hvide, lidt fornemmere, var jo Præstens,

medens de blaa var hans egne. Og nu haabede han da, at mange af de blaa vilde komme hjem til ham igen Juledag med antagelige Sølvskillinger i Næbbet, nogle vel kun med Kobber, medens desværre, han vidste det af gammel Erfaring, adskillige vilde faa samme Skæbne som „rigtige“ Duer, der slippes ud i Flok, nogle af dem forvilder sig og finder aldrig tilbage til det hjemlige Dueslag.

Sammen med „Duerne“ var de smaa Elever ogsaa rejst deres Vej.

Saa laasede da Rasmussen sin Skoledør, gik ud i Gaarden og saa sig omkring. Veje og Marker laa dækkede af den hvideste Sne. Og op af Skorstenspiben fra det ganske Søndenbro steg Røgen festlig til Vejrs, medens der fra aabne Vinduer og Døre drev Duft, som man ikke kunde lade være at snuse efter, af herlig Julebagning.

Saa vidste Rasmussen altsaa, at han nu atter havde en lang Juleferie svævende over sit Hoved.

Og saa gjaldt det sandelig først og fremmest om at faa den vel anvendt!

„Anna!“ kaldte han, idet han vinkede hen imod sine Dagligstuevinduer.

Anna, en ung Pige med Studenterhue paa Hovedet, Husets eneste Barn forøvrigt, kom springende ud, rask og tjenstvillig.

„Dersom du nu ikke har glemt, hvordan det er at trække Slibesten, og dersom du ikke er blevet for storsindet — — —?“

„Snak, kom nu her, lille Far, den skal vi nok klare! Og hvem skulde ellers trække for dig?“

Omme i Baggaarden, paa den sædvanlige Plads, satte de saa det pibende og klagende Sliberi i Gang, medens Snakken gik hyggelig og munter ind iblandt.

„Tror du nu, du kan lave den Far?“

„Ja, forhaabentlig, men lidt nervøs er man jo, eftersom det er det første Forsøg.“

„Heldigvis har du vel Maalene efter Onkel Petersens?“

„Ja, du kan tro, jeg har studeret den henne hos ham, set den godt efter i Sømmene, og alle Maalene har jeg her i min Lommebog.“

„Ja, for det var jo slemt, om Onkel skulde faa det til Julemorskab, den Drillepind han er, og han kunde godt være den, der lod den gaa videre til de andre i Nordenbro!“

„Jeg tænker nok, jeg skal gøre mit Mesterstykke, det er i det mindste min Hensigt — naar da ellers de gamle Materialer kan blive tjenlige!“

— — De var just ved at gøre op efter Slibningen, da Fru Rasmussen pikkede paa en Rude efter dem.

„Anna, det er jo dig, som passer paa de brune Kager — ikke?“ blev der raabt.

„Vel — vel!“

Og den unge Student satte i Løb for snarest at komme ogsaa Moderen til Hjælp.

Det var nu saadan i dette Hus — og noget lignende i det tilsvarende Hus i Nordenbro — at de oftest havde mangfoldige Jern i Ilden paa een Gang med det mærkværdige Resultat — at der sjælden blev nogen af dem brændt.

Et Øjeblik efter dundrede det ude i Laden, og det lød, som om det var er Brændehugger, der kløvede Træ til Julebagning. Det var det nu imidlertid ikke, nej, det var i det Sted en Haandværker, der ordnede det Materiale, der skulde bruges til en Nyttegenstand. Med andre Ord: det var Rasmussen, der med Økse, Hammer og Tang gik løs paa nogle gamle, leddeløse Skoleborde, der nu i et Par Aar havde samlet Støv paa denne Plads og staaet i Vejen.

„Hov — hov!"

Rasmussen sænkede alligevel sin Økse til Hvil et Øjeblik. Disse dumpe Slag lød saa brutalt — og kunde vel høres over den halve By! Og hvad vilde Folk sige? Det var dog de gamle, kendte Skoleborde, slidte og mishandlede af saa vel den forudgangne Slægt som den nuværende!

„Sludder — bliv nu ikke sentimental!" sagde Rasmussen lidt efter til sig selv. „De Borde og den Skole, de hørte sammen med, har overlevet sig selv — og Brædderne har jeg Brug for til en Nyttegenstand!"

Saa hævede han atter uden Betænkning sin Økse til Slag.

Og just som Skumringen denne Lillejuleaftensdag sænkede sit skjulende Slør over Skolegaarden, var Arbejdet udført, saa at Fjæl og Lægter laa pænt i Rad til at tages i Brug, ja, om det saa var gamle, rettede Søm havde de faaet en passende Plads.

Det hele skulde, saadan var i det mindste Bestemmelsen, næste Dag staa op i en ny Skikkelse.

Ved Køkkenlampens Skær gik saa Husfaderen derefter løs paa nogle Indendørs Opgaver.

Der var et Grisehoved, der skulde barberes, Pølsepinde, der skulde skrabes, og nogle mandlige Støvler, der trængte til at flikkes.

Og alt imedens gik Debatten løs, højt og ivrig, mellem Husfaderen og hans Damer om Nutidens brændende Spørgsmaal; de var tre Mennesker i Huset og i Almindelighed var der lige saa mange forskellige Meninger, der kom til Orde.

— — — Der var jo endnu længe til Dag, da Familien stod op den 24. December. Og dette faldt saare naturligt; thi skal man have 16 Arbejdstimer i Døgnet, gaar det jo ikke an, at

man ligger Juleaftensmorgen, indtil Solens første Straaler pirrer paa de lukkede Øjenlaag.

Rasmussen havde fejet Sneen væk paa en større Plet omme i sin Baggaard, og her arbejdede han saa løs ved Skæret fra sin gode Staldlygte.

Hen paa Formiddagen, da alle kunstige Lys var slukket, og en bleggul Sol alene havde overtaget Belysningen, var Rasmussen godt i Gang, og man kunde nu se, hvad det var for en Genstand, han havde i Værk.

Han var vel til Mode og nynnede dæmpet paa en frejdig Sang, der havde været ham kær lige fra hans yngste Dage.

Paa dette Tidspunkt skraaede Sogneraadsformand Jens Mark, der tillige var Genbo og jævnlig Husgæst, lige over imod ham:

„Altid er det en Fornøjelse at komme paa denne her Plads, for her kan man med ringe Bekostning lære nyt, og godt nyt, af gammelt!" begyndte Sogneraadsformanden. „Men hvad skal dette her ellers være for en Himstrigimst? Et Klædeskab — eller et Slagtested? Nej, nu kan jeg se, det skal forestille en Slæde — om Forladelse en Kane, vilde jeg sige — ja, nu har vi jo det fine Kaneføre, om det blot vil holde sig — og det kan blive Sjov nok i Helligdagene at faa saadan en ny Model, lidt „aparte," kan man vel sige uden Fornærmelse, ind imellem vi andres Fabrikssager, der er mere lige ud Landevejen!"

„De skulde nødig, Hr. Storbonde, gøre Nar ad saadan en Fattigmandsslæde!"

„Gøre Nar ad Deres Produkter, Rasmussen, nej, det lader jeg nok være med, om jeg aldrig saa gerne vilde! Men hvor er det da nu, jeg har set denne Model? Naa det er jo Petersens, ja, den er grangivelig nok! lad mig nu endelig se, at De stiller Dem pænt ved det, for vi fra Søndenbro skulde da ikke gerne af den Grund være til Grin for dem fra Nordenbro!" flirede Jens Mark.

„Jeg gør mit bedste, men man har jo ikke lært Snedkerprofessionen saadan som Petersen. Og naar nu hertil kommer, at Materialerne er saa som saa?"

Han laante i det samme sin Nabo et lunt Blik.

„Materialerne? Ja, syntes jeg ikke nok, at jeg havde set de Fjæl før — et andet Sted. Og om en nu sagde, at det var kommunalt Gods, saa var det vel ikke helt Løgn?"

„Om De kunde bevise det?"

„Lad os se — ja, lad os kun se os for — jo, her er gamle Mærker — vist ogsaa fra den Tid, jeg gik i Skole — som nu dette I. M. ja, det er ikke umuligt, at Jens Mark har været der

med sin Kniv for en tredive Aars Tid siden — og det skal indrømmes, at vi var vel nok mere grove med vore Løjer og vore Knive, end Skoleungdommen er nu om Dage. Men de gamle Mærker er altsaa tydelige nok. Og det kunde ligne Dem, Rasmussen, om De satte en Ære i Deres Skændsel og pralede af det for Svogeren i Nordenbro og fik ham forledet til ogsaa at slaa Kommunens Sager i Stykker til eget privat Forbrug!"

„Hør, Jens Mark, hvad tror De egentlig Petersens Slæde er lavet af?"

„Tør ikke udtale mig, Rasmussen, for det kunde blive kriminelt."

„Da sagde han det selv i Skolepatronens Paahør, at han havde brugt de bedste af de gamle Fjæl fra Skolegulvet, for han vilde ikke længer huse Kommunens gamle Ragelse. Og det vilde jeg heller ikke — ja, lige saa godt tilstaa det — med Skolebordene, som jeg altsaa slog gratis i Stykker for Kommunen for at faa dem af Vejen."

„Ak ja, de Skolelærere kan man ingen Vegne komme med, de vil raade sig selv og regere Sogneraadet. Og nu herefter bliver det vel nok saadan, at vi skal holde baade ham i Søndenbro og ham i Nordenbro med kommunale Luksuskøretøjer — eller i det mindste lægge Materialerne til! — Men nu vil jeg ind og hilse paa lille Anna og paa Fruen!"

Rasmussen stoppede ham i Farten.

„For nu at tale om noget andet, Jens Mark," sagde han, „jeg tror, jeg kunde vinde en hel Kapital fra Kommunen, om jeg vilde vove den Proces om Brændedeputatet."

„Aah, hold nu op, Rasmussen, og gem det Sjov til et gemytligt Julegilde — og saa lader vi da de gamle Skoleborde springe — uden Proces!"

„Ja, for de er jo sprunget — men det var ellers sejgt nok at faa det elendige Stads skilt ad!"

„De faar aldrig andet end Ulykker af den Slæde — Kane, om Forladelse — se nu ad, for den er jo kommet ulovlig til Verden!"

Rasmussen havde, imedens Samtalen stod paa, ihærdig hængt i med sit Arbejde.

„Lad os saa værs'god at gaa indenfor og høre til Kaffekedlen — ja, og saa hilse paa Damerne — ja for Anna er jo kommet hjem, og saa maa hun fortælle mig, hvor længe det varer endnu, før hun bliver Doktor!"

„Ja, værs'god, Jens Mark, men jeg maa jo hænge i med Slæden, om jeg skal blive færdig med den til Juleaften!"

Saa gik Sogneraadsformanden ene ind i Skolehuset.

Han befandt sig altid godt i disse Stuer. Vel var alt her hjemmegjort, men det var godt kommet fra, var alle enige om.

Naar Husfruen har en Kunstvæv, en Symaskine og et Kniplebræt, og Manden har lidt Værktøj af alle Slags, og der saa hos begge — derpaa kommer det hovedsagelig an — findes Snille, Skønhedssans og Kærlighed til at smykke Hjemmet, saa kan der naas et smukt Resultat.

Det vidnede netop disse Stuer om.

„Ja, det er jo en forkert Tid at komme paa, ved jeg nok, og Damerne har andet at tænke paa, men jeg vilde da lige over at hilse paa dig, lille Anna!" begyndte Jens Mark.

„Da skal De saa ogsaa smage de brune Kager, jeg har bagt — og en Taar Kaffe kan der vel ogsaa snurres op i en Gesvindighed!"

„Ja, kunde jeg ikke nok tænke det, og jeg bød da ogsaa din Far med ind, men han har jo nok at gøre, hvor han er — om han nu ogsaa kan klare den?"

Var det galt med Travlhed de søgne Dage i dette Hus, saa var det jo endnu værre denne korte Juleaftensdag.

Der var Slagtemad, Bagværk og Rengøring, der skulde ordnes til Helligaftenen. Og som et Ekstranummer var det kommet paa med en Fodpose, der skulde stilles an i Huj og Hast.

En almindelig Tomandsfodpose havde man i Forvejen, og den var til de to Damers Brug. Men til Fatter, der vilde faa sin Plads paa Slædens Bagbræt, var det saa, at der skulde „pustes" en sammen — saadan bare til et enkelt Par Mandfolkeben. Den maatte ikke koste stort, skulde altsaa laves af Stumper og Stykker, hvad man nu havde for Haanden.

Men trods al Travlheden blev der dog Tid til en munter Passiar, Damernes Deltagelse i denne var dog nærmest som futtende Raketter, der brændtes af i Forbifarten paa Vej fra Køkken og til Stuerne.

Ogsaa Kaffen blev der Tid til at faa paa Bordet.

Og vinkende Kaffekopper ved Vinduet fik omsider den travle Husfader til for et Øjeblik at kaste Værktøjet.

Saa havde de da alle fire en gemytlig Stund, og den halvtfærdige Slæde ude i Gaarden gav Anledning til den meste Morskab.

Da Jens Mark lidt senere gik hjem efter, havde han Anna i Hælene paa sig.

„Du har jo lovet at støve af i Dagligstuen — bliv nu ikke for længe borte!" raabte Fruen efter dem.

„Anna skal lige bare se det sidste Læg Grise, vi har faaet, og Tøsen, der ligger og pludrer i Vuggen — og andet Smaakravl — men jeg skal ellers snart jage hende hjem igen!" trøstede Jens Mark.

„Ikke fordi jeg skal ønske Uheld for nogen, allermindst en Juleaftensdag, men skulde det gaa galt alligevel, Rasmussen, paa en eller anden Maade, saa er det min personlige Mening, at det er de gamle Skoleborde, der spøger!" profeterede Jens Mark smilende, som han stod der paa Vejen midt imellem sin egen Gaard og Søndenbro Skolehus.

Det varede ikke længe, før Anna kom tilbage i fuld Trav, og da var hun blevet belastet med et brugt Faareskind, der skulde anvendes til Hjælp for den Fodpose, som Skolens to Damer havde i Værk.

Aaret er aldrig saa lang, Juleaften bliver dog trang, siger det gamle Ord. Og Ordet passede godt paa den Plads, her er Tale om.

Hvad den omstridte Slæde angaar, saa skikkede alt sig saa vel, at de gamle Skoleborde baade gik og slog til, om end lige knap og nap, Sømmene ogsaa — den korte Vinterdag ligesaa. Men Kniberi blev det med alle Delene.

Det sidste, Rasmussen masede med, var den Fjæl, som skulde anbringes bagpaa til Trinbræt, tilfældigvis — eller uheldigvis — var den kommet til at bære det gamle Mærke I. M. lige paa Midten. Pyt med det, tænkte Rasmussen, værre er det, at samme Bræt var lige kort nok, en halv Tomme til havde været ønskelig, men denne Halvtomme var der altsaa ikke — og saa kunde det vel ogsaa gerne gaa, som det var.

„Den kunde vel nok have været finere, men den er billig, og jeg er godt tilfreds!" sagde Rasmussen til sig selv, da han havde slaaet det sidste Søm i.

Saa gemte han sit Værktøj bort og gik derefter opfyldt af glade Tanker ind for at holde Helligaften.

Næste Morgen ved Daggry trak Rasmussen saa sin nye Slæde for Døren og spændte Guttorm, hin norske, for.

Folkene i Søndenbro fik nu ellers noget at se efter.

Hesten var dem jo en gammel Kending, som de anerkendende roste som „en stærk Brok."

Bjælderne havde de hørt Tale om som noget rigt og flot. De to Søstre, Skolefruerne, stammede fra den ansete Haregaard, og fra dette Hjem havde de blandt andet arvet de prægtige Bjælder af ægte Gammelsølv, beregnet naturligvis til to Heste. Søstrene delte

saa paa den Maade, at de hver fik een Bjælde bestaaende af de mange Sølvklokker, og det passede meget godt, eftersom de to Søstre jo hver havde sin lille Hest.

Men Slæden var en ny Fremtoning. Den var jo hjemmegjort og lidet anselig, lignede nærmest en klodset, firkantet Kasse, hvis forreste Ende dog stak den afrundede Snude i Vejret næsten som en rigtig Slæde.

Guttorm gjorde ingen Vrøvl, men lod sig villig spænde ind imellem Stængerne, der forøvrigt var fastgjort til Slædens Sider med stærke Reb. Samme Guttorm var nemlig af den Slags, man kunde byde, hvad det skulde være, ellers havde den aldrig taalt disse vaklende Stænger, og hvad Sølvbjælderne angaar, der blev fastgjort over dens stærke Nakke, saa var den lige glad mod dem og deres Ringel-Rangel, skønt det denne Julemorgen var første Gang, de blev den budt.

Slædens Bund var strøet med frisk Halm for at lune. Fra den lille Vogn havde man laant den Agestol med tilhørende Fodpose, som nu blev anbragt og fastgjort midt i Slæden. Og Damerne indtog saa, som sig hør og bør, denne Førsteplads, Anna paa højre Side, regerende over Pisk og Tømme, og Moderen med Hænderne i Muffen paa hendes venstre Side. Men bagpaa som Tjener stod saa Manden for det hele.

Den lille „Rivihast-Fodpose" var ogsaa blevet færdig i sidste Øjeblik, sammensat af forskellige Ting. Der var nu først Jens Marks hvide Lammeskind, der var et sort Hundeskind, der havde tjent som Forligger ved en Gæstekammerseng i Søndenbro Skole, der var endvidere Rasmussens aflagte Violinpose af rødbroget Kalveskind, som var blevet sprættet op i Anledningen, og der var saa endelig Annas kasserede Barnemuffe af staalgraaa Katteskind.

Damerne bad undskylde dette „Praksammen," men Manden, der skulde bruge det, erklærede, at han var storartet tilfreds.

Han havde selv med nogle Strikker bundet Fodposens øverste Kant fast til Agestolen, medens dens Bund altsaa hvilede frit paa det omtalte bageste Trinbræt, hvorefter han saa meget fornøjet stak sine Ben ned til de mange forskellige og forskelligfarvede Dyr, der havde til Formaal at værne ham saa vel paa denne som alle efterfølgende Kaneture.

„Skal vi saa da lade vor nye Skude løbe af Stabelen, lille Anna!" sagde dens Frembringer med et tillidsfuldt og glad Smil.

„Ja, giv kun nu los, gode Guttorm!" lod Anna Kommandoen gaa videre, ledsaget af et antageligt Piskesmæld.

Og den nye „Opkomling“ gled af Sted, glad og villig — Starten var saa flot, som man kunde ønske sig.

Slæder og Kaner kom baade fra Sønden og fra Norden og stilede alle, ligesom forannævnte mod Bro Kirke.

Selvfølgelig var Rasmussens „den hjemmegjorte“ Genstand for megen Opmærksomhed, men ogsaa for nærgaaende Kritik.

Den sidste kom især fra Nordenbro. De Folk kunde ved første Øjekast se, hvor Modellen stammede fra saa vel som Mangler ved den eftergjorte.

Var den ikke skæv — og gik den ikke skæv? Hest og Stænger syntes undertiden at pege mod venstre Vejgrøft, medens selve Slæden paa skraa bestræbte sig for at glide ud til modsat Side.

Skete der et Sammenstød med en større Jordknold midt paa Vejen, saa knagede og bragede det ret ildevarslende i Sammenføjningerne.

Mange, især fra Nordenbro, smilede og pegte paa en højst upassende Maade efter den nye Slæde, og indvendig nærede en og anden Ønsker denne vedrørende, som daarlig sømmede sig paa Kirkefærd en Julemorgen.

Slædens Ejer mærkede intet til noget af dette.

Omkring ham ringlede og ranglede det i alle Tonarter fra Bjælder og Klokker, saa det var alt det, at den gamle ærværdige Klokke fra Bro Kirketaarn kunde overdøve dem. Men de ægte Sølvbjælder, som Guttorm førte over sin stive Nakke, var alt andet ufortalt, noget for sig, de tonede saa rene og sølvklare, ringede ikke blot Julen ind denne Dag ligesom de andre, men sang ogsaa saa fornemt Sprog om Fortids Rigdom og Storhed.

Saadan lød det i det mindste for Rasmussen, og det øgede hans Feststemning og Lykkefølelse.

Han saa med Stolthed og Tak paa sin haabefulde Datter med Studenterhuen, hidtil den eneste Akademiker, der var udgaaet fra Bro Sogn. Og paa sin Hustru, der udrettede saa meget i hans Hjem. Og desuden betød ikke saa lidt for det hele Distrikt.

Og han selv! Frembringeren af denne Slæde, der maaske havde nogle Smaafejl hist og her, men husk paa, den var lavet i „Riv-hast", blev til i Tidsrummet fra Juleferiens Begyndelse og indtil Juleklokkerne begyndte at kime! Og det bedste var — det skulde han ogsaa nok fremhæve ved Julegilderne — at han havde den fuldstændig gratis; thi om det saa var Sømmene, den var slaaet sammen med, saa var ogsaa de kommunale.

Skønt Rasmussen bar sit Hoved højt og saa lige ud i Luften, havde han dog fra hver Øjenkrog et lønligt Sideblik til de Slæder og Kaner, foran eller bagefter, som han var i Følge med. Han holdt Mandtal, førte hemmeligt Regnskab og kom til det Resultat, at der var flere fra Søndenbro, hans eget Territorium, end fra Nordenbro.

Og alt Mandskab fra Søndenbro satte han nu i Forbindelse med de mange „blaa Duer", han saa forhaabningsfuldt for saa

Dage siden havde sendt ud i Verden. Naar han nu, baaret af Feststemning, vedblev at se frem for sig, skulde der ikke nogen urimelig Fantasi til at se hele Skarer af yndige Fugle paa klaprende, blaafarvede Vinger, der alle stilede deres Flugt mod Bro Kirke for derefter figurlig talt, at havne i hans eget Dueslag — ligefrem oversat: hans Overfrakkes dybe Inderlomme.

Jo vist ringlede og ranglede det om Fest og Rigdom rundt omkring ham!

Saa, nu kom Jens Mark i sin nye Kane, der gik op i en flot Spids foran formet som et Dragehoved.

Selvfølgelig kørte denne Storbonde og Sogneraadsformand med de to stærke, jydske Heste, forbi den norske Enspænder.

„Far nu med Lempe, Skolemester, og husk paa, at der er mange Øjne, der hviler paa Dem!" raabte Mark i Forbifarten.

„Glædelig Fest!" svarede Rasmussen blot, idet han lettede paa Hatten.

Nu skete der noget, som i første Begyndelse kunde regnes Guttorm til Last.

Samme Guttorm havde saadan sine egne Luner, og dem lystrede han mere villig end Tømme og Pisk.

Lad af Naturen som han i Virkeligheden var, udførte han i Almindelighed sine Pligter med megen Langsomhed; men til hans medfødte Luner hørte nu dette, at han ikke vilde finde sig i at blive kørt forbi hverken af store eller smaa Heste. Blev han stillet overfor en saadan Forsmædelse, saa satte han straks i Gallop fra Stedet og indlod sig paa det dristigste Kapløb.

Saadan ogsaa denne Juledags Morgen, medens ellers alt vidnede om Fred og Stilhed omkring ham.

Det begyndte altsaa med et Snuptag, og dette sidste indtraf uheldigvis i det Øjeblik, da Rasmussen udtalte sit „Glædelig Fest" samtidig med at han tog til Hatten. En pludselig Rystelse fulgte jo med Svinget. Trinbrættet, som Rasmussen stod og fantaserede paa, det, som manglede en halv Tomme i Fuldkommenheden, gav efter og hoppede løs, Rasmussen tabte derved Balancen og gik bagover, Fodposen, sammensat af de mange sammenflikkede Skind, holdt imidlertid hans Ben fast, saa at han kom paa Slæbetov med Hovedet vendt bagud.

Selvfølgelig raabte han baade Holdt og Stop.

Men, se om det blev hørt! Thi Guttorms kluntede Gallop for at vinde med, fandt Rasmussens Damer saa vel som Jens Marks dito saa morsomt, at de lo i højen Sky, næsten helt upassende paa en saadan Højhelligdag, og rundt om fra Hesterygge som fra Kirke-

taarnet kimede det fremdeles højt og festligt. Et Menneskes Nødraab kunde slet ikke høres.

I sin sørgelige Forfatning gav Rasmussen sig saa til at sparke af bedste Evne for at slippe fri af Fodposen.

Det var næsten som med Loke, der ifølge Sagnet sparkede af alle Kræfter for at fri sig fra „Slejpners" snærende Baand. Men det var dog ikke ganske det samme; thi jo mere Loke sparkede, des stærkere snærede Baandet. Med Slædefabrikanten fra Søndenbro var det anderledes; thi for hvert af hans Spark revnede et, saa et andet af Dyreskindene — for tilsidst alle paa en Gang at slippe deres Bytte.

Rasmussen ømmede sig ikke saa lidt, da han kom paa Benene igen, men tog sig dog hurtig i det; thi den uheldige Begivenhed havde Øjenvidner baade fra Sønden og fra Norden.

Man var nær Rejsens Maal, og da Slæden standsede ved Bro Kirkegaardslaage, behøvede Damerne ikke at spørge om, hvor deres Mandfolk var blevet af, eftersom Brættet, mærket J M, slæbte bagud med den ene Ende, og nogle Laser af den hjemmelavede Fodpose pegede i samme Retning.

Det følger af sig selv, at Rasmussen havde vanskeligt ved at holde den rette Julestemning oppe under Højtideligheden i Bro Kirke.

Herfra kom, at hans Svoger, Petersen, havde faaet Begivenheden hviskende refereret af en Byfælle. Og det mindste Øjekast Petersen nu i Strejfblink sendte sin uheldige Svoger, sagde ikke saa lidt for den der kunde tyde det — og det kunde Rasmussen fuldt ud.

En ikke ringe Oprejsning og Opmuntring fik Rasmussen dog, da Sognefogden med sit lange Følge efter sig tonede frem paa Kirkegulvet. Thi da viste det sig, at saa godt som alle Rasmussens blaa Duer fandt hen til ham, som han der stod og tog imod ved sin Alterpult, og med en vis Glæde saa han tydeligt nok, at hans de blaa Duer var adskilligt talrigere end Svogerens de gule.

Da Rasmussen med et ret tilfreds Ansigt gik ud af Kirkedøren, hældede han ikke saa lidt til venstre Side; men om det var Tyngden af Duerne der trak ham til denne Side, eller om det var Ømhed fra Begivenheden paa Kirkevejen — ja, det var der vel ingen, der kunde tyde, skønt mange grundede over det.

— — —„Sagde jeg det ikke nok, at der kunde ligge Ulykke i de gode, gamle Fjæl! ærtede Jens Mark sin pædagogiske Nabo saa snart de mødtes.

„Ja, der er jo Forskel paa Kong Salomon og Jørgen Hatte-

mager, ogsaa naar vi skal ud at køre, og saadant gammelt Ragelse er der ingen der kan lave gode Ting af!"

„Naa, naa — lad os nu holde Julefred!" svarede Sogneraadsformanden, idet han snarest muligt trak sig uden for Skudvidde.

Men ved første givne Lejlighed lod Jens Mark sin Hat gaa rundt blandt sine Byfæller, hvorved der kom et ekstra Offer ind til Byens Skolelærer.

Nej, for hvad de havde at færdes med fra Søndenbro skulde ikke gerne staa tilbage for det, de havde i Nordenbro.

Og i Smedens Udsalg oppe ved Kirken stod der endnu en lille Kane, der kunde passe baade Lærerfamilien og den norske Guttorm.

Selveste Nytaarsaften blev Kanen da ogsaa overbragt af Bymændene. Og til Gengæld bød saa Skolefolkene ind til Fest paa Aarets sidste Aften.

Da Nytaarsklokkerne kimede til Gudstjeneste næste Morgen, drog Lærerfamilien standsmæssig og hædret til Kirke.

Folkegaven, den nye Kane med sit solide, rødmalede Jernstel, løb smækker og flot af Stabelen med Dragehovedet højt til Vejrs. Sølvbjælderne var Førsteklasses Varer og Guttorm ligesaa.

Baade fra Sønden- og Nordenbro blev den ny Fremtoning beskuet.

Men det var let at se, at det gemytlige og ærtende Blik, som de Søndenbro Folk laante dem fra Nordenbro, skulde sige saa meget som: „Nu er det os, der er de flotteste, og lad os saa se om I kan stikke den Trumf, som vi nu har spillet ud i Helligdagene?"

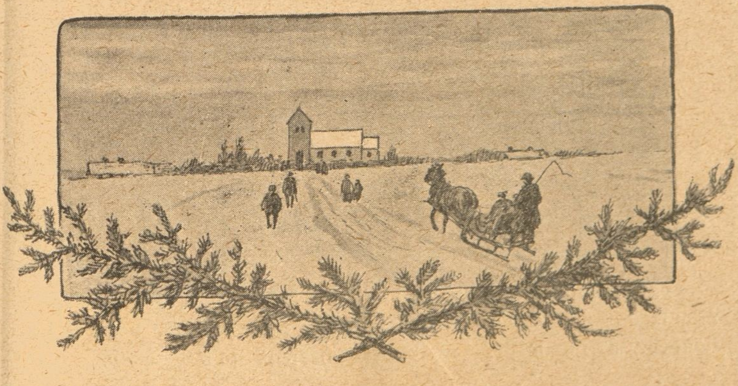

„Ja, Stine, Du laver sandelig saa dejlig Mad, at jeg ku' gifte mig med Dig lige paa Stedet, — naar bare det ikke var det forbandede, at saa mister jeg jo dette hersens go'e Madsted."

Prince noir*).

Af Ellen Reumert.

Med Tegning af Aage Larsen.

Eva Ross var Datter af en bekendt Videnskabsmand, Professor i Kemi. Paa hans Laboratorium, der besøgtes af Studerende af alle Nationer, uddannedes Landets dygtigste Kemikere.

Naar der var en eller anden af de unge Mennesker, Professoren fandt særlig tiltalende, dygtig og elskværdig, indbød han ham til at komme i sit Hjem, der laa lige ved Siden af Laboratoriet.

I dette Hjem var der baade livligt og hyggeligt.

Professorens Frue var smuk og meget musikalsk, og Eva, der lige havde taget en god Studentereksamen, lignede sin Mor. Det rødblonde, gyldne Haar stod hende om Hovedet som en lys Sky, hendes store, mørke Øjne havde snart et drømmende, snart et lystigt Udtryk, og hendes søde Barneansigt med de bløde Træk og de friske Farver — bedaarede alle. Der var kun een, der forblev tilsyneladende kold og uberørt — det var en af de unge Kemikere paa Laboratoriet, Professorens højre Haand, Kandidat Holger Forsom.

Han var høj, mørk og meget smuk. Klog, dygtig og elskværdig. Han var i et Par Aar jævnlig kommet i Professorens Hus og spillede smukt Violoncel sammen med Professorinden, der akkompagnerede ham.

Eva var straks blevet forelsket i denne unge Mand, men gjorde hvad hun kunde, for at skjule det. Og han lod altid, som han var mere optaget af Professorinden.

Eva elskede at sidde i en Krog af Stuen, naar hendes Mor og Kandidat Forsom musicerede. Saa kunde hun saa ugenert betragte Holger Forsoms smukke Profil, hans sorte, bølgende Haar og elegante Skikkelse. Naar han sad bøjet over sit Instrument, var der et beaandet Udtryk over hans Ansigt, og Eva kunde ikke blive træt af at se paa ham.

Eva følte altid en underlig Uro, naar han traadte ind i Stuen, hun blev pludselig saa kejtet og enten ganske tavs eller meget fjantet, mens han altid var rolig, overlegen, korrekt.

---

*) Den sorte Prins.

Eva tænkte ikke paa andet end Holger Forsom hele Dagen og drømte om ham om Natten. Om Aftenen græd hun sig tidt i Søvn, fordi hun syntes, hendes Kærlighed var saa haabløs. Det var ofte, som han slet ikke lagde Mærke til hende. Til andre Tider kunde han være saa hyggelig og rar og sætte sig hen og tale med hende om alle mulige Ting. Og da kunde lidt efter lidt hendes Forlegenhed forsvinde. Han vidste Besked om saa meget og interesserede sig for alt mellem Himmel og Jord, saa han var morsom at tale med, og Eva spurgte ufortrødent.

Om Sommeren spillede de tidt Tennis sammen, men Forsom var en Mester i at serve haardt, Eva kunde ikke tage Boldene, tabte Sæt efter Sæt og var tidt helt grædefærdig.

Hun følte sin Underlegenhed paa alle Punkter — og det pinte hende. Musikalsk var hun heller ikke. Hun havde aldrig gidet øve sig som Barn, og nu var Følgen, at hun ikke kunde akkompagnere sit Hjærtes Udkaarne til en eneste Melodi.

En Aftenstund, da Eva og Forsom kom hjem fra Tennis, skraaede de gennem Haven, hvor alle Roserne var i fuldt Flor. Det var en vidunderlig mild og stille Aften, Myggene summede, og Roser i alle mulige Farver sendte deres Duft ud over hele Haven.

„Hvilken Rose holder De mest af?" spurgte han og standsede foran et stort Blomsterbed midt paa Græsplænen.

„Prince noir", svarede hun uden Betænkning. Men pludselig skød en dyb Rødme op i hendes Kinder — hun syntes, der var et lille sarkastisk Smil om hans Mund. Hvor tidt havde hun ikke allerinderst inde kaldt ham, der var saa mørk, for sin „Prince noir". Hun begyndte at forklare sig: „Jeg har altid — fra jeg var ganske lille — holdt mest af de mørkerøde Roser — jeg synes, de har mest Karakter — de er smukkest — mest formfuldendte — saa dybe i Farven —!"

„Ja — den røde Farve betyder jo Kærlighed — ikke sandt, Frk. Eva?"

„Jo!" Hun blev brændende hed i Kinderne.

„Hvis man skal give en Buket Roser til een, man elsker — saa skal de altsaa være røde?"

„Ja — det skal de!" svarede hun og forsøgte at smile, men det mislykkedes. Hun var pludselig kommen til at tænke paa, hvorfor han vilde vide det — om der maaske var een han var forelsket i og vilde forære røde Roser.

„Jeg skal nemlig snart have en Buket til en ung Dame, jeg kender," sagde han, „og jeg er meget glad over, jeg har faaet at vide, de røde betyder saa meget. Man skal altsaa være sikker i sin Sag, før man vælger dem?"

„Ja — hvis man da ikke vil vække falske Forhaabninger!" svarede hun.

„Jeg tror næsten, det er bedst, jeg holder mig til de hvide og gule!"

„Ja — gør hellere det!" svarede hun uden at tænke derover. Hun opdagede ikke, det var galt, før hun saa' det samme Smil som før, glide hen over hans Ansigt.

Hun blev saa ulykkelig, at hun fik Taarer i Øjnene.

Hvad maatte han dog ikke tro!

Her gik hun og forraadte sig selv Gang efter Gang. Og han forstod hende — han morede sig øjensynligt over hendes ulykkelige Forelskelse.

Hun blev saa vred paa sig selv — saa ærgerlig, at hun bed Tænderne sammen og pludselig slog til en Busk med Ketcheren, saa Bladene røg henad Havegangen.

„Nu skal jeg løbe op med Deres Ketcher," sagde han ganske roligt og tog den ud af hendes Haand.

Deres Øjne mødtes — hans lo, hendes var fulde af Taarer.

„Hvem er det, der skal have Roserne?" spurgte hun uden at ville det — men hun syntes næsten, det gjaldt Liv og Død for hende at faa det at vide.

Han saa smilende paa hende.

„Frk. Eva," svarede han, det er virkelig et meget indiskret Spørgsmaal!"

„Om Forladelse!" sagde hun. „Jeg er ogsaa ligeglad!"

„Alt forladt — men De maa undskylde, jeg ikke kan svare — endnu!"

Eva løb op ad Havetrappen og op paa sit Værelse. Der kastede hun sig paa Sengen.

Hun borede sit Ansigt dybt ned i Hovedpuden og hulkede.

Aldrig havde hun skammet sig, som nu!

Uden at ville det — hun anede ikke, hvordan det var kommet — havde hun røbet sig. Og nu vidste han, hun var forelsket i ham — nu vidste han hendes dyreste Hemmelighed, hun ikke havde betroet et eneste Menneske. Og han brød sig ikke en Døjt om hende! For saa havde han da taget hendes Haand i sin og sagt et eller andet — eller bare set kærligt

paa hende — — men han havde kun smilet. — Dette overlegne — kolde Smil — der ligesom dækkede over saa meget — hvor hun hadede det! — Nej — nej — hun elskede ogsaa det — — ogsaa det — —! Og Eva græd, som hendes Hjerte skulde briste.

Der gik han og forberedte en Buket Roser til en anden end hende! Han bare saa' paa hendes Roser — og konverserede! — — Men der var altsaa en anden, der skulde have en Buket af de mørkerøde — Livets, Kærlighedens Farve — en anden!

Eva undskyldte sig til Aftensbordet. Hun lod Pigen sige, hun havde Hovedpine, havde taget et Pulver og vilde hvile lidt. Hun vilde dog lade en lille Udvej staa aaben, hvis hun fik Lyst til at gaa ned, før Forsom brød op.

Da der var gaaet en Times Tid, begyndte Musiken nedenunder i Dagligstuen. Det var som Violonceltonerne kaldte og lokkede — Eva kunde ikke blive liggende. Hun stod op, pjaskede sine forgrædte Øjne med koldt Vand, satte sit Haar om og gik ned.

Lydløst aabnede hun Døren til Dagligstuen og krøb op i sin Krog i Hjørnesofaen, hvor hun altid plejede at sidde, naar Forsom spillede. — Der sad han — hendes „prince noir“ — solbrændt, mørk — med den skarpe, smukke Profil bøjet over sit Instrument. — Det var, som mærkede han, hun saa' paa ham — for pludselig vendte han Ansigtet imod hende og nikkede.

Da Musikken var endt, kom han hen til hende.

„Hvordan gaar det med Hovedpinen?“ spurgte han og gjorde sig øjensynlig Umage for at se alvorlig ud.

„Bedre!“ svarede hun.

„Vi har spillet for længe Tennis,“ sagde han, „og jeg spiller jo saa haardt — i Morgen skal jeg nok være mere skikkelig!“

„Hvis jeg bare kan i Morgen,“ sagde hun.

„Det kan De!“ svarede han blot.

Saa sikker han var — — men det var jo hendes egen Skyld! Men han kunde vente — — hun skulde vise ham, hun godt kunde undvære ham!

„De er for Resten lidt bleg i Aften, Frk. Eva — De ligner en af de smukkeste Roser nede i Haven!“

„Hvilken?“ spurgte hun nysgerrig.

„Snedronningen!“

Nogle Dage efter var det Evas 18-aarige Fødselsdag, og Professorens skulde have stort, ungt Selskab. De Unge var bedt til Middag og skulde danse efter Bordet.

Eva havde faaet en Mængde Gaver og Blomster og var henrykt. Hele Formiddagen var gaaet med Forberedelser til Festen.

Holger Forsom havde endnu ikke ladet høre fra sig, skønt det var langt op ad Dagen, men ved 4-Tiden kom Karlen fra Laboratoriet over med et stort Kobberfad, hvorpaa der laa en klar, gennemsigtig Isblok, hvori der var indefrosset de dejligste, mørkerøde Roser. Karlen skulde spørge fra Kandidat Forsom, om denne Borddekoration maatte blive benyttet til Festen.

„Eva, Eva!" raabte Professoren, „kom skal Du se, hvad Forsom har lavet til Dig — er det ikke vidunderlig smukt? Et Isfjæld med indfrosne Roser!"

Eva betragtede Gaven med en Blanding af Forundring og Henrykkelse.

„Se", sagde Professorinden — „det er dine Yndlingsroser, der sidder derinde."

„Ja!" svarede Eva med et straalende Smil — „de er allesammen røde! — De stakkels Blomster — hvor man faar Lyst til at befri dem!"

„Aa nej! Nyd Synet først — Du faar dem jo, naar Isen smelter. Det er godt at have noget at glæde sig til, lille Eva!"

„Tror Du ikke, de dør af Kulden, Mor?"

„Nej — lille Barn — Kulden er mere konserverende end altfor stærk Solhede. Du er lykkelig — i Dag har Du det smukke Syn — i Morgen de duftende Roser! Men her ligger jo et Kort, vi slet ikke har set!"

Eva tog det hurtigt ud af Moderens Hænder.

Paa Bagsiden af sit Visitkort havde Forsom skrevet: „Med de varmeste Ønsker til „Snedronningen".

— — —

Eva havde Forsom til Bords.

Hans Borddekoration, der var ligesaa sjælden som smuk, blev beundret af alle.

„Nu ved De, hvem der skulde have de Roser!" sagde han og saa smilende paa Eva, „jeg kunde jo ikke godt svare Dem forleden, da det skulde være en Overraskelse til Fødselsdagen!"

„Hvis De havde fortalt mig det, havde jeg ikke faaet Hovedpine!" sagde Eva og lo.

„Det tror jeg heller ikke," svarede Forsom — „men man siger da ikke alting straks — saa har man ingen Ting til gode!"

Det er derfor, Deres Roser er indefrosset?" spurgte Eva.

„Ja," svarede han, „i Dag er her Fest — og ingen uden De ved, hvad Roserne derinde i Isen fortæller! Det er Deres og min Hemmelighed!"

„Og i Morgen?" spurgte hun og saa' op paa ham.

„I Morgen," svarede han ganske sagte, „i Morgen er „Prince noir" Deres!"

Se, denne er nu min Gud.

Om afdøde Pastor J. H. Monrad fortæller Seminarieforstander Stig, Bredstrup, følgende:

Medens Monrad var Sognepræst i Køge og Ølsemagle kom en Dag en Bonde fra Landsognet ind hos ham for at betale Tiende. Bonden, som var uvenlig stemt mod Monrad, staar da bred og selvgod og tæller Pengene op, lukker derefter Tegnebogen, og idet han klapper den, siger han drilsk:

„Se, denne er nu min Gud."

„Naa," genmælede Monrad, „saa er den vel altid fyldt?"

„Næ," drævede Bonden, „det er justemænd den eneste Fejler, den har, den løber somme Tider tom."

„Saa er det ogsaa en skidt Gud," fastslog Præsten.

Bonden tav og gik beskæmmet bort.

* * *

En Gadedreng kom til at støde en Rude ind i et Butiksvindue og smurte Haser af alle Kræfter. Købmanden var dog snart i Hælene paa ham og greb ham i Trøjen: „Din Gavtyv," sagde han, „tør du nægte, at det var dig, der slog Ruden ind?"

„Nej, det kunde aldrig falde mig ind, De saa jo selv, hvor jeg kilede af Sted efter Penge til at betale den med!"

Folketro om Januar og Februar.

Ved Husmand **Svend P. Jensen.**

Er Vejret i **Januar** usædvanlig mildt, saa følger som Regel et smukt Maj-Maanedsvejr og en varm Sommer, men bringer Januar ikke videre af Frost eller Sne, saa indtræffer sligt sædvanlig i Februar og Marts. Megen Regn i Januar er skadelig for Vintersæden, siger gamle Folk. Lidet Regn i Januar lover god Byghøst, men megen Regn daarlig Byghøst. Om St. Paulsdag (den 25.) hedder det: St. Paul klar, bringer et godt Aar. Efter Januar Taage stærk følger Sygdom og Værk. Januar Regn og Sne bringer liden Velsignelse, siger gamle Folk.

Efter utidigt mildt Vejr i **Februar** plejer sædvanlig at følge raa Kulde. Er Fuglene i Februar meget fede, siger gamle Folk, at det betyder Sne og Kulde Resten af Vinteren. Naar Kyndelmisse-Dag (den 2.) er klar, bliver Grævlingen i sin Hule, thi den forudføler, at der endnu er Vinterkulde for Haanden, men er Vejret raat med Regn og Sne, saa kryber Grævlingen frem, thi da ved den, at der kommer ingen streng Vinter mere dette Aar. Blæser Nordenvinden stærkt i Slutningen af Februar, betyder det frugtbare Tider. Naar det i Februar ikke fryser godt, er et koldt og for Sæden skadeligt Foraar at befrygte. Naar Myggene sværmer i Februar, saa siger gamle Folk, at Faarene bliver tilbøjelige til at dø, da Slutningen af Foraaret medfører Kulde, som Faarene ikke godt kunne taale.

Da de danske „Jens'er" ved Felttogets Begyndelse i 1848 rykkede ind i Slesvig og ved Bov kom i Kamp med Fjenden, følte mange af de menige Soldater det, som om det var en almindelig Høstmanøvre, de var kommen i Gang med, og en skikkelig Jyde ved 7de Bataillon udbrød ganske ærgerlig, da han fik en Kugle i Armen: „Saa skulde da ogsaa Pokker ta'e ved dem! Tror a it', at de skyder med skarpt!"

* * *

Da man engang spurgte en Irlænder, om hans Hest var bange, svarede han: „Ikke Spor af bange; den opholder sig hver Nat ganske alene i en bælgmørk Hestestald."

Syv Somre.

En Kærlighedshistorie af Joachim Kattrup.

Med Tegninger af Poul Steffensen.

Det var, som det skulde være.

Mary i Nygaarden og Dyrlægens Olaf — det kunde ikke passe bedre, hvordan man siden vendte og drejede det. „Stillingen“ paa den ene Side og det solide økonomiske Rygstød paa den anden; der var med god Grund Henrykkelse over hele Linien. Baade Nygaardsfolkene og Dyrlægefamilien befandt sig i lang Tid nær oppe ved den syvende Himmel; højest steg Dyrlægefruen.

„Man kunde virkelig ikke have fundet noget bedre, om man saa selv havde valgt for Olaf!“ — Det blev efterhaanden et Omkvæd, som hun kælede for.

Dyrlæge Ristrup holdt sine Følelser indenfor et lidt stivere Hegn, men hans Faderstolthed maatte dog have Luft en Gang imellem.

„Olaf har skudt Papegøjen, lille Mor, det er givet! Alt hvad Hjertet begærer — for Mary er minsandten en pæn Ting at se paa.“

„Hun er en god Pige, det er det vigtigste.“ Fruen lagde Hovedet paa den fromme Side.

„Naa, det udvendige har ogsaa sin Betydning — særlig i den Alder!“ Dyrlægen blinkede. „Olaf har Smag . . . han ligner en vis Mand, hva'?“

Fruen tjattede efter ham.

„Aa, du tager nu aldrig nogen Ting rigtig alvorligt.“

Men hendes Fortørnelse sluttede i et Smil. Og hendes allersidste Bemærkning æggede ikke til Modsigelse:

„Olaf er god nok!“

Oppe i Nygaarden blev der sunget paa den samme Melodi — med en lidt forandret Tekst. Her var det Manden, der førte an; Rasmus Nygaard tog i det Hele taget gerne Ordet, baade privat og offentligt. Han havde et lidt finere Sving over sit Væsen end Byens andre Gaardmænd, og var for en Del bleven præget af det „bedre" Selskab, der kransede den øverste Bordende ved Dyrskuemiddage og forskellige festlige „Afsløringer". Rasmus Nygaard havde sit faste Valgsprog: „Man skal opad!" Og Datterens Forlovelse var et Skridt i den rigtige Retning.

„Nu er Mary godt forvaret. Hun kan faa det som Blommen i et Æg — og en pæn Stilling i Samfundet."

Mette Nygaard, der ikke magtede at flyve slet saa højt som Manden, kom med en Indvending, nærmest for at sige noget:

„Ja, vi ved jo da ikke endnu, hvad Olaf Ristrup kan blive til."

Rasmus lod sig ikke pirre ned af Hesten.

„Jo, det ved vi da rigtignok. Han har en fin Præliminæreksamen — og den kan næsten føre til alt muligt. Og saa er han af god Familie, det betyder meget for at komme frem."

Mette havde endnu en Indvending:

„Bare Mary ikke skal blive altfor fin, saa at hun ikke vil kendes ved os."

Men hun knejsede lidt i det samme; hendes Bekymring var nok ikke helt ærlig.

Huset fyldtes med Musik; Mary havde sat sig til Klaveret inde i den store Stue, hun spillede og sang:

Roselil og hendes Moder ...

„Hun er glad!" Mette hviskede. „Ja, det er rigtignok en stor Lykke."

Der blev kaldt paa Rasmus, det var galt fat med en af Køerne. Mette fulgte med.

Ud i den stille Kvæld klang Marys klare Stemme:

De talte saa mangt et Skæmtens Ord.

Olaf Ristrup kom hjem hver Søndag. Et Vink til Far og Mor, Goddag og Farvel, han skulde op til Nygaarden med det samme.

„Vi betyder ikke noget for ham længere." Fru Ristrup lod, som om hun sukkede.

„Vi beholder nok en anden Prioritet, lille Mor, og den er sikker nok paa det Sted."

Saa tændte Dyrlægen en af sine bedste Cigarer.

De to unge søgte gerne op paa Nygaardens Plantagebakke. Der var et hyggeligt Skjul mod nysgerrige Øjne; de glinsende Sølvgraner stod Vagt med strakte Spyd omkring Helligdommen, og Vaarens blanke Himmel lyste ovenover. Mod Syd var der et Kighul ud imod Havsiden, heroppe kunde der ses et smalt Bælte af det blaa Kattegat — Vejen ud i det Fjerne.

Oppe paa Granbakken gik Tiden som en Drøm; det var ikke til at regne ud, hvor Dagen var bleven af, naar Solen puttede sig bag Granerne, og Himlen samlede Skygger over det stille Elskovsbo. Olaf og Mary havde talt sammen om saa meget eller maaske ikke sagt et eneste Ord — det beløb det samme. De fulgtes ad derfra Haand i Haand eller i en endnu nærmere Forbindelse og syntes, at Verden var saa skøn, som den kunde være, hvis Søndagen bare havde været lige saa lang som de øvrige Dage i Ugen. Det varede saa urimelig længe, inden den næste kom.

I Kvælden — saa sent som muligt — snurrede Olaf af Sted paa sin Cykle for at naa det sidste Tog. Han vidste, hvad der ventede ham den næste Morgen og fem til: store Foliobøger med lange Talrækker eller knastørre Korrespondancer til Leipzig, London og andre fuldstændig ligegyldige Steder. Medens Pennen kradsede og krøb langs med Linierne, tænkte han paa Nygaardens Granbakke — det var behageligt, men ikke altid heldigt, og Chefen stirrede lidt hvast igennem Glassene, naar der kom et „Hvadbehager" i Stedet for en øjeblikkelig Opfattelse af Sætningen.

Olaf kunde blive rasende — paa sig selv, paa alle udenlandske Forbindelser og dette Slaveri i det Hele taget . . . hvad vedkom Rio Janeiro ham; han kendte noget, der var langt bedre! Og hans lønlige Planer om en selvstændig Virksomhed fik fastere Form mellem hver Søndag. De blev bygget op derude under Foraarets frie Himmel, og hver Søndag bragte en ny Ide, der løftede Haabet endnu højere.

„Det skal nok gaa, Mary, det kan aldrig slaa fejl — naar vi to følges ad."

Mary smilede til ham — og hun fik sin Belønning for Smilet med det samme.

„Bare jeg kan komme til at røre Vingerne, som jeg selv har Lyst; der er Plads nok."

Han saa ud imod den mørke Havstribe, hvor der tegnede sig et Par Silhuetter mod Synsrandens Lys: et Damperskrog og en bred Røgstribe.

„Jeg kunde ikke i Længden finde mig i den Spændetrøje, der hedder Stilling eller Embede! Selv om man ogsaa skal kæmpe haardt for at komme frem."

Ingen af dem tvivlede paa, at Lykken havde Bud efter dem. Det var jo Foraar, og bagved laa der en lang Sommer og ventede.

Mellem Nygaarden og Dyrlægehuset var der en stadig, næsten daglig, Forbindelse. Rasmus Nygaard satte stor Pris paa Dyr-

lægens gode Cigarer, og Dyrlægen foragtede ikke Nygaardens solide Køkken; Forholdet var i det hele taget saa hjerteligt, at det vakte Misundelse hos adskillige lavere Sjæle.

„En skuld' saa sandelig trow, at det var Ras Nygaard og Dyrlægen, der var bleven forlowwed!" bemærkede Byens omvandrende Avis, Hjul-Maren. Og der fulgte et sødt Smil med, som kunde betyde alt muligt.

Omsider begyndte Maren at varsle:

„Det gaar altfor hedt til — det kan aldrig i Verden holde sig, bette Børn! I skal faa at se, at det revner med et Knald — ja, saa sandelig gør'et."

Desværre — det gik, som hun spaaede.

Anledningen laa saa langt udenfor Familiekredsen, at selv Hjul-Marens øvede Næse vilde have haft ondt ved at vejre den paa Forhaand. Hvem skulde tro, at der laa et saadant Revolutionsstof i Rasmus Nygaards bedagede Vallak?

Dyrlægen havde haft et kedeligt Uheld med sin Køreheſt, den var kommen til Skade og maatte slaas ned.

Hestepriserne var i Opgang, Forsikringssummen rakte ikke langt; det vilde blive en følelig Bét for Ristrup, hvis han atter skulde være prima kørende. Og Ristrup havde altid haft den Egenskab, at Penge ikke vilde hænge ved ham ret længe ad Gangen; han var svært tilfreds, naar bare det kunde „dreje rundt uden videre Brøvl."

„Min Formue det er Gæld!" plejede han at sige. „Beløbet er jo lige stort, enten der er Plus eller Minus foran."

Men den Dag, „Blis" blev begravet, vilde det alligevel have været en Trøst for Ristrup, hvis hans nuværende Minus i Sparekassen var bleven ombyttet med et Plus.

„Jeg har et Forslag", sagde Rasmus Nygaard, der var til Stede ved Nedgravelsen. „Du kan faa min Vallak for en rimelig Pris, og den kan du godt være tjent med foreløbig. Den er jo ikke saa ung, som den har været, men ellers ved jeg ikke af, at den har nogen Fejl, der kan hindre noget til dit Brug."

Dyrlægen greb Redningsplanken med begge Hænder, og de to gode Venner ordnede Handelen til gensidig Tilfredshed.

„Det er godt, naar man kan mærke, at man har Venner paa saadan en Tid." Dyrlægen talte ud af et fuldt Hjerte.

„Man maa støtte hinanden, hvor man kan, det er Ens Pligt", sagde Rasmus beskedent.

Hjul-Maren kilede Byen rundt med Nyheden.

„Nu kom Ras Nygaard da af med sin gamle Krik paa en pæn Maad'. Jow, han skal nok regn 'et ud, det skal Ras. Fir-

CRK

hunner Kroner, bette Børn! Han vild' saamænd ha' været glad for det halve paa et andet Sted. Men det forstaar sig, En skal jo gøre noget for Familiens Skyld!"

Maren hjulede af Sted; den sidste Salve kom henne paa Dørtrinet:

„Lad wos nu se, bette Børn, lad wos nu se!"

Disse Ord indeholdt en Profeti om noget uheldvarslende, og Maren smilede henrykt ved Tanken.

I næsten en hel Uge forligedes Dyrlægen og Vallaken udmærket. Den travede lystigt hen ad Vejen paa sine gamle Ben og ventede taalmodigt udenfor Gaardene, hvor dens ny Herre var i Forretning. Men den første Mandag — Mandagen er en uheldig Dag — gjorde den Knuder lige med eet, midt paa Landevejen; den stod — Bums! — og vilde ikke ud af Flækken.

Dyrlægen sled en hel Mængde Kæleord op — uden at gøre mindste Indtryk paa Vallaken.

„Hvad i Alverden fejler Asenet?" Dyrlægen lagde Civilisationen til Side og svang Svøben. „Vil du flytte dig, din . . ."

Men Vallaken lod sig hverken røre eller kyse; den blev staaende.

Dyrlægen maatte tilsidst ud af Vognen; han ruskede, han halede, han skubbede — under en stadig Knitren af Sprogets mest udsøgte Kraftsteder. Ak, han kunde lige saa godt have forsøgt at flytte Himmelbjerget eller Rundetaarn; Vallaken var standhaftig. Ristrup spændte Vognen fra; heller ikke det gjorde noget Indtryk. Saa havde den arme Mand udtømt sin Opfindsomhed, han snurrede rundt et Par Gange og styrede derefter hen mod den nærmeste Gaard for at hente Hjælpere.

Nu behagede det endelig Vallaken at røre paa sig, den drejede Hovedet og kiggede skælmsk efter sin ildsprudende Husbond — og et Par Sekunder senere havde den faaet hele Kroppen vendt og var i Gang bag efter ham. Det var det, der senere ærgrede Dyrlægen mest. Han vendte om og gik den i Møde, fik fat i Bidslet . . . nu var der ikke det mindste i Vejen. Vallaken blev spændt for og fortsatte Turen, som om der ikke var hændet det ringeste.

Paa Vejen kom Dyrlægen forbi Nygaarden. Rasmus stod i Porten, og fik en Salve med det samme:

„Hvad Pokker fejler Krikken?" Der fulgte en kortfattet, men kraftig Beretning.

„Aa hvad," sagde Rasmus sindigt, „der kan jo somme Tider følge nogle Nykker med Alderdom. Saadan et Tilfælde har jeg nu ellers aldrig haft med den."

„Men maaske et noget lignende?" sprudede Dyrlægen.

„Det er vist Mellemmadstid?" Rasmus Nygaard saa paa sit Uhr. „Lige bestemt, ja. Kom indenfor, Ristrup, og faa en Bid med."

Da Dyrlægen kørte hjem, var Tilfældet med Vallaken halvvejs glemt.

Men et Par Dage senere blev det atter galt. Og denne Gang var Historien endnu mere ondartet: Vallaken stod en stiv halv Time som et urokkeligt Landevejs-Monument, indtil Dyrlægen kom tilbage til Stedet med en Hær af Hjælpetropper. Der blev ikke Brug for dem; Vallaken gik af sig selv, fromt og lydigt, saa snart den hørte Dyrlægens Stemme. Det harmede ham allermest.

Ristrup og hans Vallak blev i Løbet af meget kort Tid Egnens mest berømte Figurer. Et eller andet vittigt Hoved formede et Ordsprog, der formodentlig holder sig til evig Tid:

„Hertil og ikke længere! sa' Ristrup, han lod Hesten staa og gik hjem."

Folk smilede i glad Forventning om noget usædvanligt, naar de saa Dyrlægen komme rullende, og det gik saa vidt, at den lune Mikkel Bjærg rent ud sagde til Ristrup:

„Det er val bedst, at a telefonerer Dauwen i Forvejen, hvis a skuld' faa Brug for Dem? Saa'n at De kan kjør' hjemfra i god Tid — En ved jo aldrig, hvad der kan ske undervejs!"

Dyrlægen fnyste og røg lige lukt i Hovedet paa Rasmus Nygaard.

„Jeg vil hverken eje eller have Kulen længere. Det var en rar Vennetjeneste, den!"

Rasmus blev en Kende rød i Kammen.

„Det er ikke godt for en anden at vide, hvordan saadan en Hest bliver kørt med. Den Slags Spektakler har vi aldrig haft med den her paa Gaardstedet."

„Nu skal du ikke stille dig altfor hellig an, min gode Rasmus Nygaard, for jeg er ikke bleven Idiot endnu, vil jeg sige dig. Men det Hele skal være gemt og glemt, naar du ta'r din Hest igen, og jeg faar mine Penge."

Rasmus vendte sin stejle Side til.

„Ja, det var et kønt Facit for mig. Hesten er misrekommanderet over hele Egnen . . . den er ikke en Øre værd i Handel og Vandel efter dette her. Nej, Ristrup, det maa du ikke forlange af mig."

Hvordan den Samtale sluttede, var der ingen, der fik rigtig Rede paa — ikke engang Hjul-Maren. Men Forbindelsen mellem Nygaarden og Dyrlægehuset blev afbrudt med det samme — saa fuldstændigt, at der knap nok blev udvekslet en kølig Hilsen, naar de to Familier tilfældigt mødte hinanden ved et eller andet Stævne.

Hjul-Maren triumferede.

„Kan I se, bette Børn, det kom til at sæde. Det holder aldrig i sine Dage, naarenstid En ta'r det saa hæftigt med Ven,

skabet. Nu maa Dyrlægens Olaf nok til at se sig om efter en anden ... han skal jo ha' jen med Skillinger, for der er jo ikke andet end Storhed og Stodderdom efter den Side."

Den første Søndag efter Sammenstødet kom Olaf hjem som sædvanligt, og han gik — til Trods for Faderens Advarsler — op til Nygaarden.

Det blev sidste Gang. Han mærkede med det samme, at han ikke længere var velkommen, Rasmus Nygaard sagde ikke stort andet end Goddag og Farvel, og Mette kaldte Mary ud i Køkkenet, det første Olaf var kommen over Tærskelen. Saa gjorde han Pinen kort og tog Afsked.

Men i Skumringen mødtes de to unge oppe paa Granbakken — Olaf listede sig derop, og Mary var der i Forvejen. Der var Kulde i Luften, Høsten gik paa Hæld; de milde Sommeraftener var forbi.

Mary græd.

Olaf stod stille en Stund og saa ud i Mørket mod Syd — der, hvor Havet laa.

„Vi giver ikke op, Mary! saa maa det gaa, som det kan."

Han hviskede Ordene frem, og hun trykkede sig tættere ind til ham. Det var Svaret.

Han hævede Stemmen lidt.

„Men jeg kan ikke holde ud at gaa herhjemme paa den Maade; det vil være lettere for os, naar vi er langt fra hinanden. Vi er jo unge og kan vente ... ikke sandt, Mary, det vil du?"

Han fik det Svar, han ønskede.

„Det bliver heller ikke til noget med mig her for Døre", vedblev han, „jeg maa ud i Verden og søge min Lykke. Og saa kommer jeg igen og henter dig, Mary. Du kan stole paa, at jeg kommer."

Mary tav lidt. Saa spurgte hun:

„Hvad vil dine Forældre sige, Olaf."

Olaf rettede sig.

„Her kommer det ikke an paa dem .. hverken dem eller nogen. Det er os to, det gælder, Mary — det maa du aldrig glemme, hvordan det saa siden gaar."

De fulgtes ad igennem Granerne ned til Højens Fod. Der skiltes de.

En Maaned efter var Olaf paa Vej til Sydamerika.

„Det er det Rakkerpak derovre i Nygaarden, der har jaget ham hjemmefra," buldrede Dyrlægen. Han maatte have Afløb for sin Skuffelse.

„Jeg er bange for, at vi aldrig ser ham mere," klagede Fruen. „Ak ja, vi Mennesker! Nu saa det saa lyst og godt ud — og saa faldt det Hele paa een Gang."

„Jeg vil ikke høre flere Hentydninger til dette Forhold," sagde Dyrlægen hvast. Han snurrede rundt paa Hælen og gik ud af Stuen.

„Det var fornuftigt, at Olaf stak af," sagde Rasmus Nygaard. „Nu ordner Sagen sig nok af sig selv."

Mette rystede paa Hovedet.

„Det aner mig, at det værste er tilbage."

„Mary er da ikke helt skruptosset, ved jeg!"

Saa smældede han Døren i efter sig.

Hjul=Maren fimrede rundt fra Hus til Hus.

„Det var svært med Olaf Ristrup, at han maatte rømme Land og Rige for den Sags Skyld. Helt om til den anden Side af Jorden, forbi England, hvad er 'et nu, det kaldes? Jow, nu kommer 'et... det er li'som et Kvindsfolknavn: Arkentine, ja. Saa maa Mary trøst' sig, som hun kan, sølle Pige."

Hjul=Maren hældede sit Hoved i Rørelse.

Men hun rejste straks Modet igen:

„Det gaar nok, bette Børn, ja saa sandelig gør 'et. Ude af Øje, ude af Sind! Hun faar ikke Lov til at sidde i Ro med de mange Skillinger."

Hjul=Marens sidste Spaadom gik — til hendes store Skuffelse — ikke i Opfyldelse. Mary i Nygaarden trak sig tilbage fra de unges Lag og levede sit eget stilfærdige Liv indenfor Hjemmets Grænser. Hun lagde ikke Hænderne i Skødet og hang med Hovedet; der var Arbejde nok at røre sig til, og hun tog fat med friske Kræfter. Men hun sang aldrig som før under Dagens Gerning, og i hver Hvilestund søgte hendes Tanker ud til det fjerne Land, hvor han færdedes.

Der kom Breve til hende derudefra; hun gemte deres Indhold hos sig selv og talte ikke om noget. Faderen skævede lidt efter de fremmede Frimærker, og han kunde somme Tider rømme sig og sætte Munden i Lave til en Bemærkning, der sandsynligvis skulde være et Forbud mod, at disse Breve kom i hans Hus — men han fik aldrig Ordene frem, han var klog nok til at skønne, at han vilde hente et Nederlag.

En Gang imellem gik Mary over til Dyrlægens, der var hun nærmere ved Olaf, syntes hun. Fru Ristrup havde straks taget imod hende med aabne Arme, og der blev ikke rørt ved det, der havde skilt Familierne ad. Men Dyrlægen maatte have lidt

længere Tid til at overvinde sin Harme mod alt, hvad der kom fra Nygaarden, han var ikke ligefrem uvenlig, men heller ikke imødekommende; Mary havde i Førstningen den Følelse, at han helst saa Forholdet hævet. Til Trods derfor holdt hun ud, veg til Side, hvor hun fandt det nødvendigt, men lod sig ikke krumme. Det endte med, at Ristrup fik Respekt for hende.

„Pokker til Pigebarn! Hun er ikke af den sædvanlige Slags."

„Hun er trofast; det er det, der holder Olaf oppe." Fruen saa hen til det Billede af hendes kære Dreng, der stod paa Bordet. „Og saa skulde vi nødig lægge dem Hindringer i Vejen."

Ristrup tog imod Formaningen uden at kny; han mærkede, at Mary havde faaet en Plads der i Huset ved Siden af Sønnen, og at Savnet vilde blive haardere, hvis hun ogsaa forlod dem.

Saa sad de der i Skumringen, de tre Mennesker, og talte sammen om det, der laa dem mest paa Hjerte: om Olafs første Forsøg paa at finde sig til Rette derovre i det fremmede. Hvert Ord, han skrev, blev husket og draget frem. Han klagede sig aldrig, men de kunde alle tre læse mellem Linierne, hvad hvert Tag opad havde kostet ham, og der var Glæde i Dyrlægehuset, hver Gang der kom en rigtig frejdig Melding: nu begyndte det at lysne! Somme Tider kunde Minderne blive saa stærke, at Samtalen gik i Staa, næsten uden at de mærkede det; Tankerne var jo de samme.

„Det Rend derovre hos Dyrlægens huer mig ikke rigtigt," kunde Rasmus Nygaard sige til Mette, naar de var ene.

„Ved du hvad, Rasmus, det er det klogeste, at hun raader sig selv. Ellers gør vi bare ondt værre."

Saa brummede Rasmus og stak Piben ind.

Til Maj rejste Mary hjemmefra — med Forældrenes Samtykke. Hun havde søgt Plads igennem Avisen; hun trængte til at komme ud for at prøve sig selv — saadan som Olaf havde gjort.

„Det har hun ingen Skade af — for et Stykke Tid," sagde Faderen, da hun var rejst. „Hun gik jo rent i Frø herhjemme. Nu tænker jeg, at hun bliver kureret for de Griller."

Mette tav. Men hun rystede paa Hovedet, da Rasmus vendte sig om.

Mary var ude i to Aar. Saa kunde Moderen ikke undvære hende længere, og hun fik Bud om at komme hjem.

Det traf saadan, at der i den Tid var et længere Ophold imellem Olafs Breve, og da der gik to Maaneder — og to til — uden at de argentinske Frimærker viste sig paa Nygaarden, blev Rasmus overbevist om, at den Sag var ude af Verden. Mary

var bleven mere livlig, hun spillede og sang som før og søgte paany Omgang med adskillige af sine Ungdomsveninder.

Nu maatte Tiden være inde til at smede, tænkte Rasmus Nygaard. Jernet havde været varmt længe.

Harald Mortensen ovre i Bæksted havde i flere Aar haft et godt Øje til Mary. De var Næstsøskendebørn og havde kendt hinanden fra Barndommen af. Men Rasmus Nygaard havde ikke paa nogen Maade opmuntret Harald; Mary skulde „højere i Vejret." Nu, da alt andet var strandet, blev Harald pludselig et „passende Parti"; Rasmus ofrede sin mest nedladende Venlighed paa ham, og der blev gjort Stads ad ham, naar han gæstede Nygaarden.

Rasmus manøvrerede med stor Behændighed; han lokkede de to unge med op paa Granbakken — for Udsigtens Skyld . . . og kom saa pludselig i Tanker om et eller andet, som han skulde ned og have besørget. Eller ogsaa gik han og Mette en Tur ned i Haven og lod Harald og Mary raade, som de lystede, inde i Stuerne. Hvis Harald ikke var et rent Fæ — og det var han langtfra — saa fik han nok den Sag til at gaa i Orden.

Det kom saa vidt, at Rygtet begyndte at fænge: det blev nok alligevel Harald Mortensen og Mary tilsidst!

Hjul-Maren vaskede hos Dyrlægens.

„Nu sker der nok snart Forandring oppe i Nygaarden, efter hvad Folk siger. Det er ikke for ingen Ting, at Harald Mortensen har haft sin Gang der det meste af Sommeren, det kund' En jo straks tænk'. Der skal være Jagilde lige efter Høst, har a hørt."

Bomben virkede; Fru Ristrup skiftede Farve. Og hun lod Munden løbe over:

„Det gør Mary aldrig!"

„Hwafor ikke, Fru Restraap?" Maren maabede af den mest uskyldige Forundring. „Harald skal jo ha' Gaarden hjemm' . . ."

Fru Ristrup tog sig sammen og fejede Maren til Side:

„Aa, jeg bryder mig ikke noget om al den Sladder."

„Det gør a saa sandelig heller ikke, Fru Restraap."

Maren blinkede dydigt. „Men saa'n gaar Snakken; a vil hverken lægge til eller trække fra."

Næste Gang Mary kom ned til Dyrlægens, var Fruen ene hjemme. Hendes Godaften virkede noget køligt, og Mary fik ikke et eneste af de mange venlige Ord, der ellers plejede at møde hende.

Hun satte sig i Tavshed; lidt efter spurgte hun:

„Der er vel ikke kommen Brev fra Olaf endnu?"

Fru Ristrup rystede paa Hovedet. Lidt stift.

„Han skulde vel aldrig ..." Mary famlede efter Ord.

Nu rettede Fru Ristrup Nakken og saa paa Mary.

„Lad os ikke spille Komedie for hinanden, Mary. Du behøver ikke at vente paa Olaf en Time længere, end du selv vil. Det antager jeg for Resten heller ikke, at du gør."

Ordene var skarpe; Mary rejste sig straks.

„Hvad mener De, Fru Ristrup?"

„Aa, det ved du vist godt! Det er vel ikke Løgn altsammen, alle de Rygter, der gaar om dig og din Halvfætter."

Mary var bleven bleg.

„Det skulde De være den sidste til at sige, Fru Ristrup."

Fru Ristrup blev endnu mere ophidset.

„Har Harald Mortensen ikke friet til dig?"

„Jo."

Fru Ristrup blev stum af Forbavselse; det Svar havde hun ikke ventet.

„Ja, saa ..." stammede hun.

„Ja, saa er der ikke mere!" Mary var allerede henne ved Døren. „Hvorfor skriver Olaf ikke? Jeg kunde vel lige saa godt tvivle om ham, som De tvivler om mig."

Da Mary var gaaet, blev Fru Ristrup siddende længe paa sin Plads midt inde i en haabløs Forvirring. Hun begreb ikke Marys Væsen. Og det var umuligt for hende at faa Rede paa, om hun skulde være vred eller angre; begge Følelser stred mod hinanden i hendes Sind.

Mary græd, da hun kom hjem, saa dybt følte hun sig krænket. Aldrig — aldrig skulde hun gaa ned til Olafs Hjem mere, før han selv kom! Naar hans egen Moder kunde tro om hende, at hun spillede „Komedie" — Mary var saa bitter i Sindet, at hun vrængede ad Fru Ristrup — saa var det ikke sært, at Sladderen om Harald kunde komme ud og hænge fast. Der var ingen Fare for, at Harald kom tiere, han havde faaet ren Besked ... ja, det var da forøvrigt ingen Forbrydelse, at han holdt af hende! ... men Rygtet blev vel sagtens ved at løbe rundt alligevel.

Mary hærdede sig; hun vilde holde ud. Men det var en haard Prøve at gaa og vente Maaned efter Maaned, naar hun ikke vidste, om Olaf var levende eller død.

Hun stolede paa ham som paa sig selv, men Længselen kunde faa saa stærk en Magt over hende, at Sindet hidsedes til et utaalmodigt: Hvorfor? Hvorfor ventede han saa længe?

Var Brevene gaaet tabt? Hun pinte sig selv med hundrede Gisninger. Hun vidste kun eet: hun fik ikke Ro, før hun atter saa

en Konvolut med det fremmede Frimærke i Hjørnet og de kendte, faste Bogstaver over Siden.

Et Par Uger senere traf hun tilfældigt Fru Ristrup.

„Du maa ikke være vred paa mig, min Pige, jeg gjorde dig skammelig Uret... nu har jeg indset det."

Fru Ristrup brugte mange Ord og var meget bevæget.

Mary gav hende Haanden, men tøede ikke op; Braadden sad for langt inde.

Omsider kom det længe ventede Brev. Mary baade smilede og græd paa een Gang — og en Time efter var hun nede hos Dyrlægens med den gode Melding; hun huskede slet ikke paa, at hun havde villet hævne sig ved at trodse — der var ikke en eneste Rift tilbage.

Nu var Olaf endelig kommen i Gang paa det rigtige Spor, han havde startet en Forretning i Buenos Ayres, og der var Udsigt til, at den kunde blive til noget — ogsaa noget betydeligt — med Tiden. Han havde tumlet med Planerne længe, og han vilde ikke skrive, før han var sikker i sin Sag. Saa snart han havde rigtig Grund under Fødderne, kom han hjem og hentede Mary... de blev ikke for gamle endda til at vinde den Tid tilbage, de havde tabt.

Den Aften var der Festglæde inde i Dyrlægens Stue.

Rasmus Nygaard havde ladet alt Haab fare, da han saa Konvolutten mellem de andre Postsager. Harald Mortensen var ude af Sagaen, det vidste han, men han havde dog saa smaat ventet paa, at der kunde komme en anden.

„Hun kommer til at vente hele sin Levetid," sagde han til Mette. „Det er trist at tænke paa. Her spilder hun sin Ungdom og bliver til ingen Ting bare for den Vindbøjtels Skyld."

— — —

Tiden gik — Aar efter Aar. Mary blev 26 Aar, og alle Godtfolk i Byen havde for længe siden opgivet Haabet paa hendes Vegne.

Hjul-Maren var endnu den offentlige Menings Talerør.

„Nu er Mary saa sandelig ved at blive en gammel Pige, men hun er lige spansk endda og ser hverken til den ene eller den anden Side, hvor der kunde være Snak om at komme godt efter 'et. Det bliver en sorrigfuld End', skal vi se, bette Børn."

Saa hændte det, at Hjul-Maren paa sin Rundgang mødte en høj, fremmed Herre, der hilste venligt:

„Goddag, Maren! Kan De kende mig igen?"

„Ne=ej,“ Maren kunde ikke for alt i Verden . . .

Hun fik at vide, hvem han var.

„Ih, men!“ Marens villige Tunge var nær ved at slaa Klik. „Er 'et da virkelig Dyrlægens Olaf?“

Olaf Ristrup gik videre og lod Maren blive tilbage med Spæn=dingen. Det varede lidt, inden hun kom i Gang, men saa blev det

ogsaa med fuld Damp oppe; Maren fik en af sin største og allertravleste Dage.

Rasmus Nygaard modtog den hjemvendende med mere Venlighed, end Olaf havde ventet. Rasmus var i det sidste halve Aars Tid begyndt at nynne paa en hel ny Melodi:

„Ved du hvad, Mette, nu ønsker jeg blot, at Olaf vilde komme hjem, saadan at det Hele kunde blive jævnet. En maa jo en Gang se at glemme alle de gamle Historier. Og Mary bliver aldrig glad, før det sker, det kan jeg nok skønne."

Det gik saa vidt, at han spurgte Mary, hvordan Olaf havde det. Svaret frydede ham i høj Grad.

„Det er rigtigt!" nikkede han. „Man skal opad!"

Olaf kom som en Overraskelse — den glædeligste, Mary nogen Sinde havde haft.

De fulgtes ad op paa Bakken. Granerne var skudt flere Alen i Vejret siden sidst, men endnu var Udsigten fri mod Syd, hvor Havet blinkede i det fjerne.

„Den Vej er du kommen," hviskede Mary. Øjnene duggedes.

„Og den Vej skal vi to rejse, Mary. Du vil nok følge med?"

Hun behøvede ikke at svare; han vidste, at hun vilde.

Minderne blev levende i hans Sind.

„Nu er det syv Aar siden, Mary ... jeg synes, at det var i Gaar!"

Hun drog Vejret dybt — men smilede i det samme.

„Vi er ikke længere helt unge, Olaf."

„Han saa ind i hendes Øjne, og hans Stemme havde en fast Klang, skønt Ordene var bløde:

„Du ved nok, Mary, at der er noget, der hedder Skærsommer. Den kommer, naar Vaaren er forbi."

Saa smilede de begge.

Nygaardsfolkene fulgte med de unge ned til Dyrlægens. Det gamle Nag blev jævnet i et Haandtryk.

„Det var jo ikke noget, der er værd at tale om ved Siden af dette her," sagde Dyrlægen. „Nu drikker vi Ballakens Gravøl, Rasmus Nygaard!" Han lo.

Rasmus blev smittet af hans Munterhed.

„Lykke i Handelen, Dyrlæge!" sagde han og saa hen efter de unge med et Smil. „Den ordner sig nok uden Bagsnak."

Der hang kun een Skygge over den almindelige Glæde: Tanken om Afskeden med de unge. Men der var ikke noget at gøre; Olaf vilde tilbage igen — derovre stod han paa sine egne Ben, sagde han — og Mary var rede til at bryde op sammen med ham. De vidste, at de kunde stole paa hinanden.

De holdt Bryllup i al Stilhed — saadan vilde de begge have det. Til stor Skuffelse for Rasmus Nygaard, der havde belavet sig paa at gøre et Gilde, der kunde sige Sparto til alt, hvad der hidtil havde været kendt paa Egnen.

Dagene gik som Timer i den korte Tid, Olaf var hjemme, og den sidste randt ud i et Farvel, der trykkede de gamle, men indeholdt et lyst Haab for Olaf og Mary.

„Vi kommer igen!" raabte Olaf sammen med det sidste Hattevink.

Saa sank Hjemmene under Bakken — men de bortdragende saa frem imod et nyt, der lysnede paa den anden Side af det store Hav.

Hjul=Maren brugte sine Ben meget i de nærmest følgende Dage. Hun gav sin Rørelse Luft for Hvermands Dør:

„Det er skønt at tænke sig, bette Børn, saa tro Mary har holdt fast, enten det gik op eller ned. Nu faar hun sin Løn, ja, hun gør, hun faar saa sandelig sin Løn. Det vil sige, at Olaf Restraap er Millionær eller saa'n omtrent da. Sikken en Lyksalighed.

— — — —

Hver Gang, der kommer Brev fra Buenos Ayres, samles de to Familier, skiftevis i Nygaarden og hos Dyrlægens. Brevene læses højt, og Snakken gaar bagefter.

I det sidste skriver Olaf: „Nu har jeg lagt min Plan: om fem Aar bryder vi op herfra. Vi vil hjem til den danske Skærsommer — saa bliver vi foryngede en Gang endnu!"

Fru Ristrup ser hen til Mette Nygaard.

„Han er lykkelig — og det kan han takke Mary for."

Mette nikker — i stille Glæde.

„De er nok lige gode om det, de to."

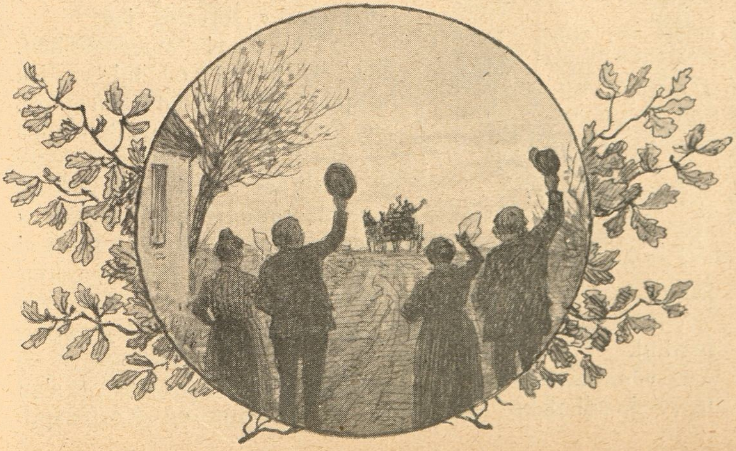

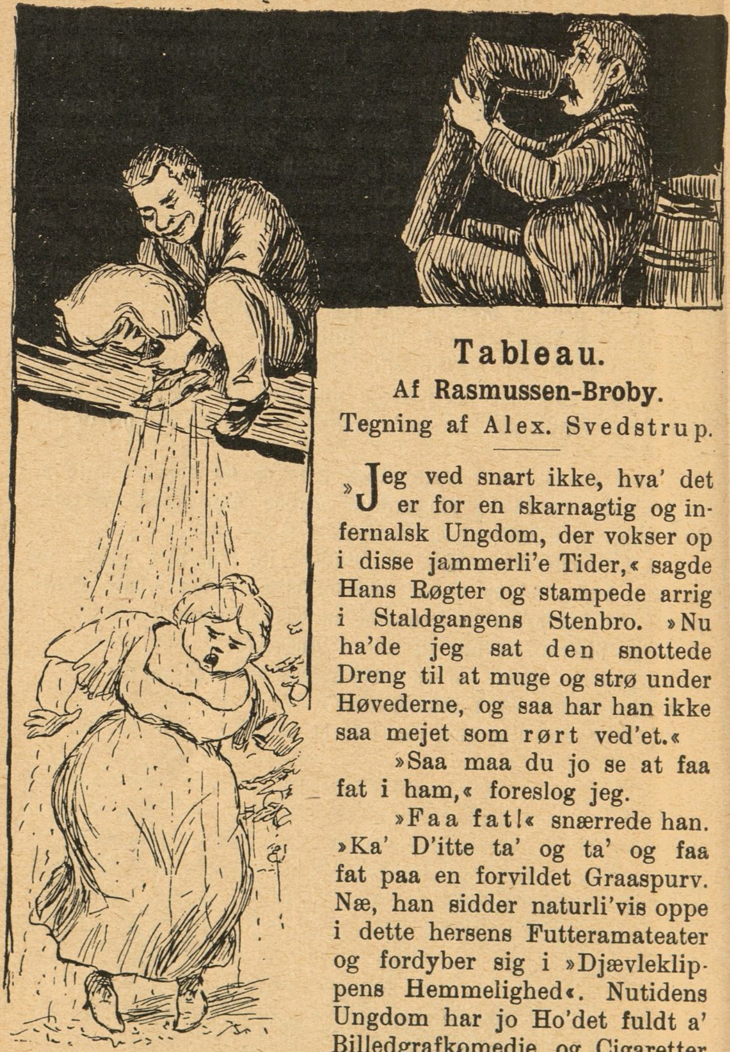

Tableau.

Af Rasmussen-Broby.

Tegning af Alex. Svedstrup.

»Jeg ved snart ikke, hva' det er for en skarnagtig og infernalsk Ungdom, der vokser op i disse jammerli'e Tider,« sagde Hans Røgter og stampede arrig i Staldgangens Stenbro. »Nu ha'de jeg sat den snottede Dreng til at muge og strø under Høvederne, og saa har han ikke saa mejet som rørt ved'et.«

»Saa maa du jo se at faa fat i ham,« foreslog jeg.

»Faa fat!« snærrede han. »Ka' D'itte ta' og ta' og faa fat paa en forvildet Graaspurv. Næ, han sidder naturli'vis oppe i dette hersens Futteramateater og fordyber sig i »Djævleklippens Hemmelighed«. Nutidens Ungdom har jo Ho'det fuldt a' Billedgrafkomedie og Cigaretter længe før de ka' knappe deres Bukser.

»Vi har selv været unge, Hans,« indvendte jeg spagfærdigt.

»Ja, heldigvis. Men den Gang var Fornøjelserne s'gu mere idealistiske — saad'n med Dans og Kortenspil.

Men det her Skidt Futterama, det er jo ikke andet end Humbug og Øjenforblindelse at regne — Næ, maa jeg saa f. Eks, be' om disse hersens Tabbelaaer med rejdi' levende Mennesker i, det er da Komedie, som fryder Øjet, og som ka' sætte det indre Sindelav i Bevajelse. — Her, sidste Jul virkede jeg s'gu selv med ved saad'n en Tabbelaafaarestilling.«

»Gjorde du Hans!«

»Ja, jeg var ju'tte en a' Hovedpersonerne,« indrømmede han beskedent, »jeg optraadte saad'n bag Kolisserne.«

»Som hvad da?« spurgte jeg og saa interesseret ud.

»Jeg sku' faarestille en forrygende Snestorm. — Men nu ska' jeg ta' og forklare det hele li'e og akkurat, som det gik til.«

Og saa fortalte han:

»Det var det Lag op mod Jul, hvor Aftentimerne bli'r langstrakte, og hvor Næstekærli'heden lidt mere end til davli' bobler op i Menneskens Børn. Saa blev Ølhandlerens Frue og et Par andre af Byens Horneratoriusser enige om at faa Has paa Tiden ved at arangere en Godgørenhedsfaarestilling til Fordel for Nejerbørnenes Juleglæde og Fodbeklædning eller no'et andet pænt og rørende no'et. Efter det fornødne Skænderi ble' de saa enige om at leje Salen paa Kroen og fremvise Tabbelaaer efter ham Eventyreren H. C. Andersen.

De begyndte straks med at hverve den fornødne Aksistance. Ølhandlerfruen vilde li'efrem tvinge sin Mand til at agere ham Kejseren med de nye Klæ'er. Men han gjor'e sig stædig ved det, at han er no'et mavesvær og skævbenet, og truede hinner med Skilsmisse og andre Ubehaveli'heder, des'm hun fasthuldt sit Forlangende om at vise ham frem i al sin Nøgenhed.

Min Ven, Maleren, ha'de de mere Held med, eftersom han jo er en højtflyvende Kunstnersjæl med Talang og Haandelav for det dramatiske. Han ble' da ogsaa udnævnt til Ingstruktør og Scenesætter, og han anla'e sig straks en stor flavrende Kunstnersløjfe og lod være med at la' sig klippe.

En Aften, som jeg saa sidder i mine egne skikkelige Tanker oppe i Kroens Skænkestue, kommer Maleren

farende ind ad Døren med et overjordisk Blik i Øjnene og Haaret strittende forviltret om Ho'det paa sig.

Da han faar Øje paa mig, falder han mig næsten om Halsen og smilede saa glad, som ku' jeg ha' vaaren hans længe savnede Tvillingbro'r.

»Du kommer til at gi' os et Nap,« sa' han, »vi trænger til din kunstneriske Aksistance.« Og saa halede han mig ud af Salen og ga' sig til at forklare om et af disse hersens Tabbelaaer.

»Ser du, vi dividerer Scenen i to li'estore Dele. Den højre Side la'r vi straale i festli' bengstialsk Belysning, og dér ska' Blikkenslaaerens Kone staa i Silke og Fløjl som en Symbolerske paa Rigdommen, mens hun pynter et lille Juletræ med Ævler og forgyldte Valdnødder.

Den venstre Side a' Scenen henligger i bæl'ravende Mørke med en lille Julestjerne i Baggrunden. Her optræder Ølhandlermadammen. Hun er jo nok lidt op i Aarene og temmelig udviklet i Lejemsformerne, men naar jeg faar sværtet hinners Øjenbryn og malet lidt Rødt paa Kinderne, saa ka' hun jo nok — i kort Kjole og med Haaret ner a' Nakken — gi' sig ud for den lille Pi'e med Svovlstikkerne. Hun ska' sidde her og ryste a' Kulde paa den haarde Trappesten,« fortsatte han med bævende Stemme, »mens Stormen hyler, og Sneen falder — Og her er'et, at du ska' ha' din Hovedrulle.«

»Hva' ska' jeg da agere?« spø'r jeg.

»Jo, vi løfter et Par af Loftbrædderne a', og deroppe ska' du saa optræde ved at tude i et Kakkelovnsrør li'som en rejdi' livagti Nordvestenvind. Samtidig ska' du dirigere den forry'ende Snestorm, som vi fremstiller ved Hjælp af et Kilo Risengryn, der bli'r kastet ned over Scenen med et kraftigt og øvet Haandelav. Det er det Tabbelaa, der ska' bære hele Faarestillingen, og derfor lægger jeg Snestormen i dine Hænder og stoler paa, at du sætter dig godt ind i Rullen.

Og det maatte jeg saa love ham.

— — —

Denne Tabbelaakomedie ha'de sat Sindelavene i Bevajelse hele Sognet over, og Folk myldrede frem til den som til et Bryllup. Og saa var den dog i sidste Øjeblik nær gaaet i Vasken formedelst de kvindeli'e Intrikker, som immer florerer i Skuespillerverdenen.

Ved Generalprøven ha'de Ølhandlerens Frue nemlig gaaet og set sig gal og sjaluks paa Blikkenslaaermadammen, som stod og prangede i sin silkeklædte Herli'hed i den bengstialske Belysning, mens hun selv maatte sidde derude i Mørket paa den kolde Trappesten. Og li'e før Faarestillingen forlangte hun uden videre, at Rullerne sku' byttes om. Det var hinners Ret, sa' hun og stampede i Gulvet, eftersom det var hinner, der var nedkommet med Idèen til Tabbelaaerne.

Blikkenslaaerkonen tudede, og Desperationsmaleren rev sig i Haaret og prøvede paa at gøre sin Myndighed som Scenesætter gældende. Men Ølmadammen lo' ham bare med en fin Hentydning forstaa, at han vist ha'de mere Begreb om at ta' Bajere paa Kredit end paa at arrangere Tabbelaaer.

Og saa maatte Maleren jo gi' sig. Men jeg saa, at der var et ondt og hadefuldt Blik i hans Øjne, da han trak sig tilbage bag Kolisserne.

— — Da Tæppet endelig gik op for Tabbelaaerne, var'et nu allirenvel en Øjnenes Lyst at se dem. Naar jeg li'e undtager Kirsten Sypige, som agerede »den lille Havfrue«, og som sad paa en stor Kampensten og hostede og nyste, eftersom hun var no'et forkølet, saa gik det hele nok saa fint og nydli't og li'e efter Programmen.

Saa kom Tidspunktet, hvor jeg sku' optræde, og jeg ha'de helt Lampefeber, da jeg sammen med Maleren kravlede op paa Loftet for at indta'e min betroede Plads.

»Stil dig derover paa højre Side og pas paa, naar jeg gi'er Singenalet, kommanderede han.

»Paa højre Side?« spø'r jeg no'et forbavset. »Jam, det er da ovre paa venstre Side, at Pigen med Svovlstikkerne ska' sidde og fryse paa Trappestenen.«

»Bryd dig ikke om det. Du ska' bare gøre, som jeg si'er. Det er vel mig, som er Ingstruktør,« sa'e han li'saa ædende ond.

»Ja Gudbevar's,« svarede jeg stilfærdig og lindede for Posen med Risengrynene.

Saa rullede Tæppet op, og li'e under Fødderne a' mig stod Ølmadammen i al sin Nedringethed og hængte Ævler paa Juletræet.

»La' saa Snestormen slippe løs!« raabte Maleren og viftede til mig med begge Hænder.

Og jeg ska' li'e love for, at den slap løs.

Ølmadammen ga' et skingrende Hyl fra sig, da hun hørte Orkanens Tuden i Kakkelovnsrøret og mærkede, hvorledes Risengrynene rislede ned over Ryggen paa hinner. Og hun li'efrem overdøvede det forrygende Uvejr, mens hun stod og truede op efter mig og skældte ud paa en mildest talt generende Maade.

Folk de jublede og klappede og trampede i Gulvet, saa Maleren til sidst maatte la' Tæppet gaa ned. Og endnu inden det var helt nede, kom den indignerede Primadonna farende over ham som et ondt Uvejr. Men han stod med det mest troskyldi'e Aasyn og væltede hele Skylden over paa mig, saa jeg fandt det raadeli'st at liste lidt bort fra Madammens Øjensyn.

Fra Tilskuerpladsen kom Ølhandleren hen mod mig, og hans Mave hoppede op og ned a' bare Fornøjeli'hed.

»Der har du en »Femmer« i Julegave, Hans,« lo han. »Jeg tænker nok, at den Snestorm har bortviftet alle min Kones dramatiske Tilbøjeli'heder.«

»Det vilde være en stor Velsi'nelse,« svarede jeg, »for denne hersens Skuespillerprofession, den har jo alle Da'e vaaren saa fuld a' bare Intrikker og Skuffelser. Jeg har for den Sags Skyld selv bestemt at trække mig tilbage fra Scenen. —

Og jeg har da heller aldrig optraadt siden,« sluttede han og understregede hvert Ord med et bestemt Nik.

De tre Landsknægte.

En sildig Efteraarsaften for mange Herrens Aar tilbage kom en Gang tre Landsknægte, der lige vare permitterede, til en afsides liggende Kro for at bede om Nattely.

Det var tre rigtig forsorne Krabater af den ægte gamle Slags. Alle tre havde de for længe siden givet sig Fanden i Vold med Hud og Haar, og til Gengæld havde da den samme Person lovet dem, at intet Saar, som de maatte faa i Krigen, det være stort eller liden, skulde blive dem til Døden, men alle skulde de faa Lov til at nyde Livet fuldt ud og en Gang dø af Alderdom. — De var da ogsaa alle dækkede med Skrammer og Ar fra Top til Taa.

Penge havde de paa Lommen, da de nys havde faaet Sold,

og for at faa Has paa den lange, mørke Efteraarsaften, satte de sig til at drikke foran den blussende Ild paa Skorstenen.

Efterhaanden blev de noget øllede og brovtede og skrydede da, den ene værre end den anden.

„Hør I," sagde den første, „der er," — som han kunde bande — „ikke det Saar til, der kan gøre det af med mig, — een, to, tre er det lægt igen!"

„Fanden heller!" sagde den anden. „Troer du ikke, jeg har lige saa godt Lægekød, som du!"

„Aa, I Grønskollinger," raabte den tredie, „I kunde ikke knappe jere egne Bukser, den Gang jeg var i Bataille og fik mit første Saar. — I bilder Jer nok noget ind! — Jeg vil lade mig hakke til Finker og sætte sammen igen og jeg skal dog være lige god Karl!"

„Skidt, ikke andet!" raabte igen den første. „Det var ogsaa noget! — Nej, mig maa I mase og lave til Pilleful, jeg skal dog rejse mig nok saa strunk igen!"

„Bagateller!" raabte den tredie og slog i Bordet. „Mig maa I male til Smul, bage Kommenskringler af mig, ja, I maa spise mig! — Bliver jeg ikke en hel Karl igen, vil jeg være evig forsoren!"

„Godt!" sagde den første. „Lad os da prøve, hvem af os, der tør give sig selv den største Flænge. Jeg sætter alle mine Kroner ind imod Jeres" — i det samme tømte han sine Lommer paa Bordet — „og den, der giver sig selv det største Saar, skal have hele Klatten."

„Top!" raabte de to andre. „Lad det gælde!"

Den første tog da sit Sværd, lagde sin venstre Haand paa Bordet og huggede Haanden af.

„Gør I mig det efter?" raabte han. „Jeg kunde sætte den paa med det samme, og den skulde straks vokse fast; men for at I skal se, det ikke er Øjenforblændelse, saa lad den ligge her paa Bordet til i Morgen."

„Ja," sagde den anden, „Da skal jeg vise Jer noget endnu bedre!" Og saa tog han fat og rev sit ene Øje ud.

„Bagateller!" sagde den tredie. „Det var ogsaa noget!" og med det samme rev han sig Hjertet ud af Livet.

De andre to maatte indrømme, at dette var det dristigste Stykke, og han strøg alle Pengene i sin Lomme. Dog var det ikke for at have dem at varme sig paa, nej, han lod dem lystig rulle, og de drak til langt ud ad Nat, da de omsider ravede i Seng.

Om Morgenen ved Daggry kom Pigen for at feje og gøre

Stuen ren, og da hun saa Haanden, Øjet og Hjertet, troede hun, det var af et Menneske, som var n...

Hun ragede det alt paa ... Skovl og kastede det ud for Svinene.

Da saa de tre ... noget efter vaagnede ædru, søgte hver efter sit, men det ... at finde. Omsider fik de da at vide, hvordan det var ... og nu var de i Knibe. De truede Pigen paa Livet, hvis h... igen bragte dem Haanden, Øjet og Hjertet, men det var og ... borte, hvad de saa end gjorde. Pigen sagde da, at om de vilde stille sig tilfreds, skulde hun se at hjælpe dem. De havde der paa Kroen en gammel Fedtso, som lige skulde slagtes, af den tog hun Hjertet. Det fik den tredie af Landsknægtene, han mente, noget var bedre end intet.

D... løb en gammel sort Kat der inde i Stuen. Den slog hun ihjel og dens ene Øje gav hun til den anden Soldat.

„Men hvor faar jeg en Haand fra?" spurgte den tredie.

„Ogsaa derfor er der Raad," sagde hun og viste ham ud til en Galge, hvor der hang en Tyv, her fik han en Haand.

Da takkede de alle Pigen for hendes gode Hjælp. Nu vilde de skilles og drage hver til sin Side ud i den vide Verden for at gøre deres Lykke. Men før de drog af Sted, bestemte de, at om ...e Aar fra denne Dag skulde de igen samles paa dette Sted, for at tømme en Kande Vin sammen og høre, hvordan det gik enhver af dem.

Tre Aar efter mødtes de igen i den samme Kro, og den ene spurgte den anden, hvordan det var gaaet ham i den forløbne Tid.

„Aa," sagde den første, ham med Tyvehaanden, „det har kun gaaet mig daarligt i de tre Aar, og jeg vilde ønske, jeg laa under Jorden; thi det er nu saadan med mig, at jeg intet kan se, uden jeg maa stjæle det. Det har ført mange Ulykker over mig."

„Ja," sagde den anden, „da har jeg det halvt værre; thi jeg kan ikke se noget løbe, hverken smaat eller stort, uden jeg maa fare løs paa det og bide og slide i det."

Den tredie sagde: „I to kan endda sagtens, men ingen ved, hvad jeg maa døje; thi jeg er i et og alt blevet som et Svin. Ikke kan jeg se en Pøl eller en Mødding, uden jeg maa vælte mig i den, og ikke saa snart faar jeg Øje paa et Aadsel, før jeg maa i Lag med det.

Saaledes narrede Fanden dem med sin Gave, da han gjorde det saadan for dem, at de ikke kunde dø af noget Saar.

Men fra disse tre nedstammer alle senere Landsknægte, der fulgte Liv og Lemmer til den som bød højest, og alle kendtes de paa, at de havde Tyvshaand, Katteøje og et Hjerte som et Svin.

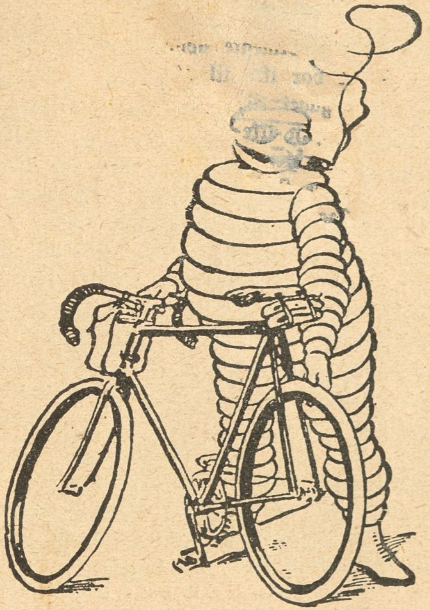

MICHELIN

CYKLE-DÆK

er nu **meget billigere** end
før Krigen, og i det hele er
Michelin absolut det **billigste**
af alle første Klasses Mærker

Nu er der Bid.

Fortælling af **Axel Holm.**

Med Tegninger af Aage Larsen.

Gamle Bankkasserer Asmussen havde to Interesser, som han delte sit Liv mellem, den ene var Banken, hvor han havde været ansat en Menneskealder, den anden var Medestangen. Asmussen var Lystfisker om en Hals; han var aldrig saa træt efter en travl Dag i Banken, at han ikke kunde komme op Kl. 3 om Morgenen næste Dag, hvis der var en Lejlighed til at prøve, om Abborrerne vilde bide. En mild Støvregn, især ved Aftenstid, kaldte han herligt Vejr, for saa bed Ørreden, men klart Solskin var han slet ikke glad ved; faldt det ind med det, andre Folk kalder godt Vejr i Ferien, blev han gnaven og vrissede ad Datteren.

Asmussen havde nemlig en Datter, hans eneste nulevende Slægtning; egentlig burde Helga have været hans første Interesse, for hun var det værd, en høj, blond Pige med et hyggeligt og muntert Sind; men det var ikke den gamle Lystfisker bevidst, at hun spillede nogen større Rolle i hans Liv. Han syntes ikke, hun delte hans Interesser. Penge mente hun kun var til for at gives ud; hun førte nemlig hans Hus og betalte alle hans Regninger — og Fisk! Bevares vel — hun forstod at koge en Gedde rigtigt og at lave en god Flødepeberrodssauce til Karperne, men fange dem! Hun kunde ikke engang sætte en Orm paa Krogen; hun havde Nerver og Medfølelse med Dyrene og saadan noget andet Fruentimmersludder.

Helga plejede desuden at gøre Vrøvl, naar de skulde paa Ferietur. Gamle Asmussen holdt af at leje sig ind hos en Husmand paa Landet et eller andet Sted, langt borte fra Alfarvej; blot der var en fiskerig Sø i Nærheden, forlangte han ikke mere.

„Men hvad skal jeg bestille?“ kunde Helga finde paa at spørge.

„Du! Aa, du kan da sagtens faa Tiden til at gaa,“ mente Asmussen, „du kan baade spadsere i Skoven og plukke Ribs og fodre Kyllinger, det har du jo altid været saa glad ved.“

KØBENHAVNS MØBELMAGASIN

Største Udvalg
af
1. Kl.s Møbler

Ca. 300 eleg. 1. Kl. Møblementer

tegnet af vore fineste Arkitekter

til kollossalt nedsatte Priser

En Del Udstillings-Møblementer indtil halv Pris

Københavns Møbelmagasin

Poul Rasmussen

8 VESTERVOLDGADE 8

NY ROSENBORG — KØBENHAVN

„Hvorfor kan vi ikke tage til Skagen eller Hellebæk eller saadan et Sted, hvor der er unge Mennesker?“ spurgte Helga.

„Unge Mennesker!“ udbrød Asmussen, „hvad skulde det være godt for? De kan ikke skelne en Flire fra en Brasen; kan aldrig sidde stille i en Baad, og saa snakker de, saa alle Fiskene staar paa Hovedet i Grøden, og der slet ikke kommer Bid.“

„Jamen Far! Jeg skulde dog engang ud mellem andre Folk. Jeg er snart 25, og hvis jeg skal giftes...“

„Giftes!“ Asmussen maalte Datteren med Øjnene! „ved du hvad, min Pige, naar man er saa køn som du, er der nok før eller senere en Torsk, som bider paa.“

„Ja, Far, men du siger jo selv, at man skal sætte sine Snører ud paa de rigtige Fiskegrunde, hvor de store Aborrer gaar, og Skagen...“

„Der er intet fersk Vand ved Skagen,“ afbrød Asmussen, „og jeg giver mig ikke af med erhvervsmæssigt Saltvandsfiskeri.“

„Ja, men saa Fredensborg, der er Esrom Sø lige ved.“

„Jeg skal tænke derover til næste Aar,“ lovede Asmussen, men næste Aar lejede han sig ind hos Vandmølleren i Vingstedbro, etsteds ovre i Vestjylland, hvor der var baade Ørred og Stalling i Aaen og en dejlig lavvandet, sivkranset Sø, hvor der ikke havde været fisket i mange Aar.

Helga gjorde Oprør. „Den jydske Hede! Hvorfor ikke Ørkenen Sahara.“

„Man skulde tro, du havde Vandskræk,“ mente Faderen, „Skagen og Sahara. Der skal være en stor, gammel Have omkring Vandmøllen, og — Stalling er en Fisk, jeg aldrig har taget før. Tænk, den har blaa Finner og Guldstriber ned ad Siderne og findes kun i jydske Aaer, som løber ud i Vesterhavet...“

„Ja, gør du, som du vil, Far; men jeg tager ikke med,“ erklærede Helga.

„Hvor i al Verden vil du saa gøre af dig selv?“ spurgte Asmussen.

„Aa, — jeg kunde f. Eks. tage Plads som Kogejomfru paa et af de store Badehoteller;“ mente Helga.

„Min Datter, Kogejomfru paa et Hotel,“ for Bankkassereren op; „det forbyder jeg.“

„Ja, men Far; nu er jeg over 25 Aar, og du kan ikke forbyde mig at sørge for mig selv; og min Fremtid.“

Cykler - Cykletilbehør

Værktøj - Husholdningsartikler
Jagtvaaben - - - Lædervarer
- Uhre og Musikinstrumenter -

Direkte fra en gros Lager.

Rigt illustreret Katalog sendes gratis.

Skandinaviens største en gros Lager, der sælger direkte til Forbrugerne uden Mellemhandlere.

IMPORTØREN A/s

Udsalg: St. Pederstræde 28.

Hovedlager, Kontor og Ekspedition for udenbys Ordre:
La Coursvej 15, København F.

Direkte til AMERIKA

Eneste Direkte Danske Line. — Hurtig og bekvem Rejse. — Dansk Kost. — Dansk Besætning.

Alle Oplysninger faas gratis hos
Passager-Afdelingen, Kongens Nytorv 8, København K.
og de **befuldmægtigede Agenter i Provinsen.**

„Kæreste Helga! Sæt Møllerkonen ødelægger Stallingerne ved at lade dem koge for længe. Det skal være saadan en delikat Fisk med en Aroma i Kødet som Timian, — uhm!"

„Jeg var tilfreds, om den smagte af Kanel og Kruspersille og havde Guldstropper paa Skuldrene, — men jeg vil ikke begraves i en Vandmølle i Aar."

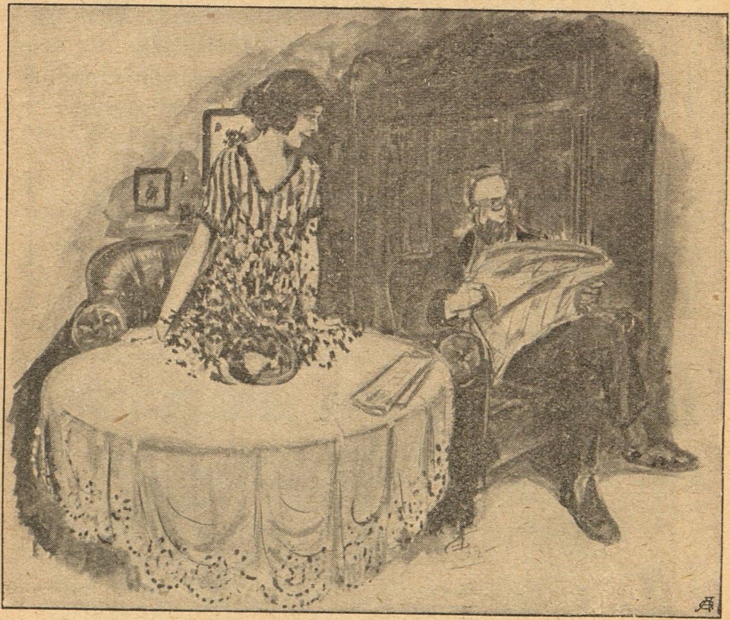

„Du skal faa en ny Sommerkjole," tilbød Asmussen.

„For at lade mig beundre af Møllerens Gæs," mente Helga.

„Og en Paradisfulgl til din Hat."

„Hvorfor ikke Englevingefjer? surmulede Helga; „du ved, jeg hader det Dyrplageri."

„Men hvad forlanger du da; dit egensindige Pigebarn?" Gamle Asmussen var grædefærdig.

„14 Dage ved Himmelbjerget — i Sæsonen;" lød Svaret.

Direkte fra Fabrik

Forhandlingsrabatten 25 % paa Røgtobak tilfalder Køberne

Cigarer til Fabrikspriser

Specielt anbefales

Røgtobak: Gelre	Pr. ½ kg Kr. 4,60 ÷ 25 % Kr. 3,45
Shagtobak: Dana	Pr. ½ kg Kr 4,80 ÷ 25 % Kr. 4,60

Pr. 5 kg ekstra 6 % Rabat

Cigarer:	Planteurs	Antoinette	Palander	Doris
	Kr. 9,00	10,00	12,00	13,50

– Alt pr. 100 Stk. –

Cigar- og Tobaksfabriken „DANMARK"

Niels Hemmingsensgade 20, Kbhvn. K.

Grundlagt 1888 *Forlang Prisliste* Telefon 5621

Kreatur-Forsikrings-Foreningen for Kongeriget

DANMARK

STIFTET 1859

Forsikrer Heste og Kvæg — Fuld Erstatning ved Død

Skade ved Død og Nedslagning som Følge af Mund- og Klovesyge er indbefattet.

Hovedkontor: Vestre Boulevard 34, Kbhvn B. Tlf. 3970

HINGSTEFORSIKRING OG TYREFORSIKRING

Viking Blyanter

Tordenskjold-Tændstikker

„Der er dejlige Aborrer i Juul Sø;“ ytrede Asmussen grundende, „men jeg har lejet ved Vandmøllen for hele Maaneden.“

„Du behøver ikke at tage med,“ erklærede Datteren; „jeg kan sætte Møllerkonen ind i Fiskekogning, og saa rejser jeg alene.“

„Alene!“ den gamle Mand saa forfærdet ud; „en ung Dame kan ikke rejse uden Beskytter.“

„Herregud, Far! er der noget, som pusler ved Floddet paa din Geddesnøre, kan din Datter saamænd blive baade slaaet ihjel og bortført af Røvere, uden at du opdager det.“

„Ja, men min egen, kæreste Pige...“

„Det er et Ultimatum, lille Far.“

Gamle Asmussen var den klogeste, — han gav efter.

En Aften silde ankom da Fader og Datter til Vingstedbro Vandmølle og blev modtaget af en ældre Kone, der præsentere sig som Møllerens Tante og beklagede, at Nevøen var rejst til Købstaden og ikke selv kunde modtage Herskabet: „men de Pengesager, de Pengesager. Aa Jemini, det er forfærdelige Tider vi lever i, Hr. Bankinspektør. Vandmøllen staar stille, saa det grønne Mos gror paa Hjulene. Aldrig havde jeg drømt om at skulle modtage betalende Gæster i Vingstedbro Vandmølle.“

Gamle Asmussen nikkede og sagde ikke noget, han var træt af Rejsen, men næste Morgen var han oppe før Hønsene og gravede efter Orm mellem Ærtebedene. Da han havde faaet et Par Snese „Blaahoveder“, gav han sig til at plukke Græs af Plænen; Græs og Orme anbragtes i en Blikæske, som tilligemed Blink, Snøren og Kroge havde sin bestemte Plads i en Skuldertaske. En sammenskydelig Medestang med en Masse mekaniske Finesser paa, skuldrede han som et Gevær og begav sig saa paa March mod Skærsø. Paa Vejen vakte han Panik blandt Køerne paa Wolle Persens Eng ved at fare omkring og fange Græshopper til at tage Skaller paa. Han gemte sit Jagtudbytte i to tomme Tændstikæsker og traskede saa videre ad Markvejen til den store Sivmark, i hvis Midte Skæresø skulde ligge i Følge Kortet.

Helga vaagnede ikke før langt op ad Formiddagen; hun gabede af Kedsomhed ved Tanken om to Ugers Ophold paa den ensomme Vandmølle, med et resigneret Suk stod hun op og tog sin sædvanlige Morgenkjole paa, — her

Fergan

Styrkende, bloddannende

Æggehvideholdig Jernmixtur for Nervøse, Overtrætte og Svage. Med nøjagtigt afpasset Jernindhold. Absolut holdbar. Anvendes paa Hospitaler og Kuranstalter i Ind- og Udland. Man advares mod Efterligninger.

Forlang udtrykkelig LEERBECK & HOLMS Fergan

Københavns Frimærkeforretning

28, Studiestræde 28, København :: Tlf. 9542

Pakker à 1000 Stk.		14,00
— - 500 —		4,00
— - 300 —		1,50
— - 200 —		1,00
— - 150 —		0,75
— - 100 —		0,50

Krigsfrimærker	200	Stk.	6,00	Franske Kolonier	100	Stk.	2,00
—	100	—	2,00	—	50	—	1,00
Franske Kolon.	200	—	6,00	Europa	750	—	12,00

Yverts franske	Katalog	1922	12,00
— —	—	1921	5,00
Senfs tyske	—	1922	7,00

Waterman's Ideal Fountain Pen

faas hos

C. Ferslew & Co.

St. Kongensgade 24
København K.

Telefon 470

Godkendt i Henhold til Lov af 6' Maj 1921 §3

RATIN

Bedste Middel mod Rotter og Mus

var jo ingen at pynte sig for — og kom omsider ind til Frokost i den gammeldags Spisestue med Bjælkeloft, Dragkisten og Messingtøjet paa Væggen. Solen tittede ind mellem Møllertantens Geranier, nede i „Bagvandet“ snadrede en Flok Ænder.

Møllertanten var meget trættende med sine Jerimiader om hvorledes det var gaaet tilbage for dem: „I min salig Fars Tid var Vandmøllergaarden den største i Sognet, men min Broder rungenerede sig paa de Damme, og siden er der solgt fra og solgt fra, vi har snart mere Vand end Land, og stakkels Henrik ved hverken ud eller ind. Jeg siger bare, at havde vi ikke Svin, Gæs og Landliggere, saa — — —.“

Helga flygtede fra denne Ordflom; med en Novelle i Haanden søgte hun ud i det frie for at slaa Tiden ihjel. Vejen førte fra Møllebroen op gennem skovklædte Bakker; paa venstre Haand laa en dyb Kløft, som udmundede i en lille Slette, hvor store firkantede Damme glimtede i Solen. Egentlig kunde Helga ikke fordrage Damme, Søer, Gedder, Aborrer og alt det, som hun maatte høre om fjorten Gange daglig, men der var en rar skyggefuld Plet ved den øverste Dam, saa det søgte hun ned. Novellen var imidlertid kedelig, og hun gav sig til at bese Anlægget.

Der var en Snes Damme i Rækker ovenover hverandre, Stigbord i „Munkene“, som gennemskar Dæmningerne, og det hele saa overordentlig velpasset ud. Helga havde aldrig drømt om, at Mølledamme kunde være saa store og indviklede. Men sikke store Stimer Fisk der gik! Og der var Faderen trasket langt ud i Landet til en Sø, naar man havde Fisk saa nær ved. Det kunde være morsomt engang at aale ham! Helga skyndte sig tilbage til Vandmøllen efter Fiskegrejer. Forhaabentlig bed de Fisk deroppe paa Kunstfluer, saa man kunde undgaa de væmmelige Orm.

„Jeg er gaaet op i Mølledammen at fiske,“ raabte hun i Forbigaaende til Møllertanten, som mumlede noget om Bækørreder og elendige Karudser og om at passe paa ikke at falde i Vandet.

Gamle Asmussen vilde have grædt Blod, hvis han havde set sin Datter prøve paa at tage tamme Ørrer med Flue, mens Solen stod højt paa Himmelen, og enhver jævnt begavet Fisk kunde baade se og høre hende. Det er noget lignende, som at gaa paa Jagt i en Hønsegaard med en

Eternit-Skifer

Fordelagtigste Tagdækningsmateriale

Ingen Vedligeholdelse — Ingen Reparationer

Mod Efterligninger advares, undersøg Styrken

Hovedforhandling hos **A. RINDOM,**

Christiansborggade 2 — København B.

Dansk Andels Ægexport

kgl. Hof-Leverandør,

er Producenternes egen Forretning og yder derfor disse det fulde Udbytte.

D. A. Æ.s Notering er ens over hele Landet og dertil kommer Fragt og Efterbetaling. Efterbetalingen androg for: 1919 c. 24 Øre — 1920 c. 40 Øre — 1921 c. 16 Øre pr. kg.

Yderligere Tilslutning ønskes, og nærmere Oplysninger meddeles af **D. A. Æ.s Hovedkontor, Vestervoldgade 7 & 9, København K.** Filialer over hele Landet.

Dennison Crêpe i Paphylstre

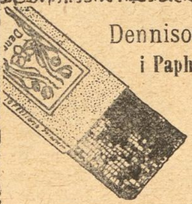

har de smukkeste Farver og er det bedste Materiale til Dekoration af Vinduer, Festsale, Boder etc. samt til Fremstilling af al Slags Crêpepapirarbejde.

Spørg Deres Papirhandler efter

Dennison's

Crêpe Papir

Gratis: Skriv efter: „Vejledning i Crêpe Papir Arbejde".

DENNISON MANUFACTURING Co. A/s.
Axelborg, København, B. Afd. A.

J. P. Borg:

Den erfarne Vejleder

En praktisk og besparende Vejleder. **Kr. 1,00.**

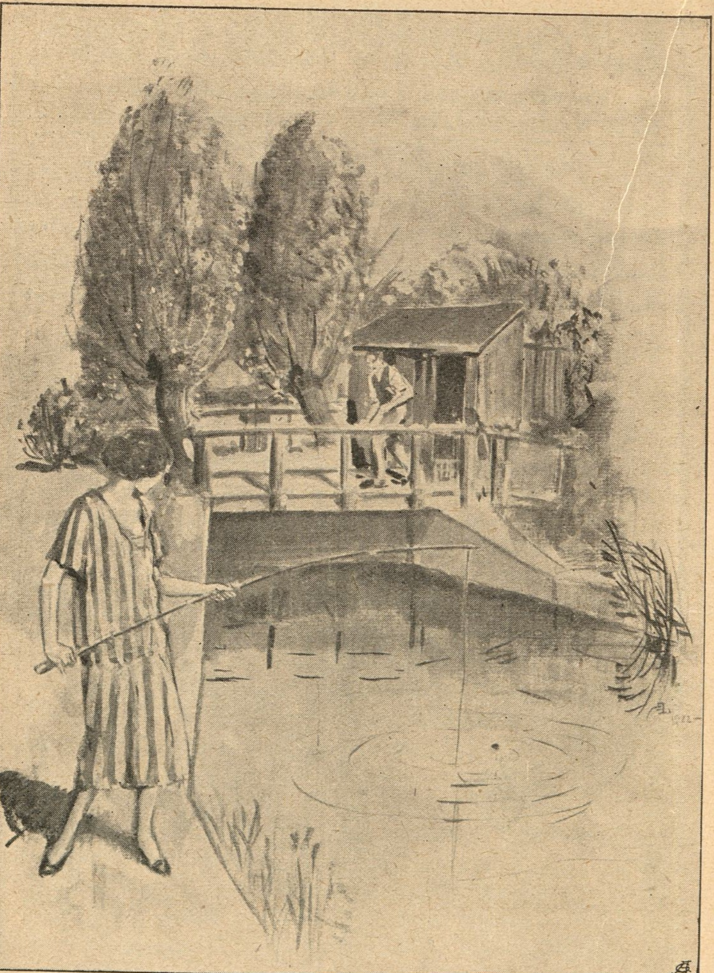

Hyldebøsse. Om Helga saa havde gaaet der hele Dagen, havde hun alligevel ikke faaet nogen Fisk til at bide, og der var ingen Grund for unge Henrik Mølgaard til at komme farende ud fra Skuret, hvor han var ved at hakke Ørredfoder og raabe: „Vil De bort derfra, jeg tror, De er tosset! Vil de stjæle mine Regnbueørred lige for Næsen af mig?“

De rigtige gamle
Molbohistorier

1. og 2. Samling

Med Tegn. af *Poul Steffensen*

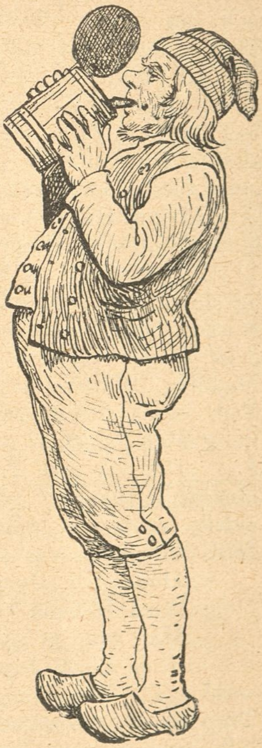

Beretningerne om de vidtbekendte Molboers »vise« Gerninger er jo landskendte. De har moret Slægt efter Slægt. Alle Børn ler af deres Hjerte ved Læsningen af disse klassiske Historier.

Indb. i farvetr. kart. Omslag Kr. 1,25 pr. Bind.

Julens Eventyr er i Aar:

Den femte hed Ole

af den unge talentfulde Digter *Kay Elbo*. Fuld af Spænding vil Børnene følge Eventyrets røde Traad, spundet, som var det af selveste Brdr. Grim.

Pris **Kr. 2,00.**

Den unge Pige vendte sig fortørnet om og svarede lige saa hvast: „Hvad bilder De Dem ind, vi har lejet Fiskeretten i Mølledammen."

„I Mølledammen!" Henrik gav sig til at le. „Dette er en Fiskeopdrætningsanstalt. Mølledammen ligger omme bag Møllen. Men De er vel Damen fra København? Saa skulde jeg vel sige „Velkommen!" Han rakte en af Sildeskæl tilsmudset Haand ud.

„Jeg er Helga Asmussen," svarede den unge Pige og rakte ham tøvende to Fingre. „Hvad er det, De er ved?"

„Hakke Sild og Fjæsing til Ørredfoder," svarede Henrik og begyndte paa en lang Forklaring om Ørredavl, som morede Helga mere end Faderens Udviklinger om, hvordan man fanger Gedder med levende Frøer eller Skaller til Madding. Maaske skyldtes hendes vaagnende Interesse for Fisk ogsaa den Omstændighed, at den talende var en ung livlig Mand med et aabent, solbrændt Aasyn.

„Det var min Fader, som anlagde Dammene," sluttede Henrik Mølgaard, „de har slugt mange Penge og skulde aldrig været begyndt paa, om jeg havde maattet raade. Men den gamle var overtroisk."

„Hvad har Overtro at gøre med Ørredavl?" spurgte Helga med et Smil.

„Her gaar et gammelt Sagn om, at Vandet fra Skærsø gemmer en Skat. Jeg tænker, det er opstaaet under Trediveaarskrigen. Den Gang blev Omegnen her plyndret af en Trop af Torstensons Soldater, som havde Lejr i Kløften her overfor; den hedder endnu Svenskehullet. Bønderne tabte tilsidst Taalmodigheden, da de ikke havde mere tilbage at tabe, rottede sig sammen, væbnede sig med Leer, Økser og Plejle og overfaldt Svenskerne ved Nattetid. Røverne blev slagne ihjel allesammen, men alle de gode Sølvdalere, som de havde pint ud af Bønderne og Alterkarrene, som de havde ranet fra Omegnens Kirker, fandt man ikke. Derfra stammer den Overtro, at Svenskerne har gemt en stor Skat oppe i Skærsø."

„Har man aldrig prøvet at søge efter det?" spurgte Helga.

„Baade min Oldefader og Bedstefader prøvede, men der er flere Alen Mudder i Bunden, og Søen udtørres sjeldent. Med den Tørke, vi har i Aar, kunde det maaske lade sig gøre at grave efter i Bunden, men det har jeg ikke

DER KAN SPARES MEGET PAA SKOTØJ

naar man selv flikker, reparerer og forsaaler sine Støvler og Sko. Dette kan man lære af Bogen

SKOTØJS-HUSFLID

som er udkommen paa *N. C. Roms Forlag.* Bogen indeholder for Resten ogsaa fuldstændig Vejledning til at kunne forfærdige Støvler og Sko selv, om man har Lyst til at gøre et Forsøg i denne Retning. Det er derfor en overmaade nyttig og fornøjelig Bog, for det er virkelig baade fornøjeligt og besparende selv at kunne pløkke Flikker paa sine Skosaaler, naar man har slidt dem af eller gaaet dem skæve. *Bogen har 90 vejledende Afbildninger og faas i enhver Boglade for Kr. 2,50 indb.*

Specialitet: ***Nyttige Bøger***

N. C. ROMS FORLAGSFORRETNING

Naar Syltetiden er inde,

gælder det om at faa gode og holdbare Sager. Dette faar man ved **at benytte gode Anvisninger,** som findes i følgende Bøger:

Anvisning til Nedplukning, Opbevaring og Anvendelse af Frugt, af *C. Matthiesen.* Præmieret af »Det kgl. danske Landhusholdningsselskab. Pris Kr. 1,50.

Vejledning i Anvendelse af Frugt til Brug i Husholdningen samt til **Brygning af Most og Frugtvine,** ved *N. Rasmussen Søkilde.* Pris 50 Øre.

Bærfrugten, dens Dyrkning og Anvendelse, af *Frantz Göschke.* Pris 40 Øre.

Eva Jensens Syltebog for alle Hjem med Anvisning til Fremstilling af **Frugtvine og Likører.** Pris 30 Øre.

Disse udmærkede Anvisninger faas gennem alle Boglader samt i

Roms Hus, Vestergade 8, København B.
Specialitet: Nyttige Bøger.

Raad til. Min Fader opfattede Sagnet symbolsk; det er Vandet fra Skæresø, han har brugt til Dammene her. Som saa mange andre i de Aar, troede han, at Ørredavlen skulde blive en Guldgrube. Han indforskrev Yngel af Kildeørredder fra Kanada, men havde flere Gange Uheld. Snart slap der Gedder ned med Tilløbsvandet og fraadsede i Yngelen, en Gang var der Brud paa Dæmningen, en anden Gang tog en Odderfamilie alle de dejlige Portionsfisk. Nu har jeg en god Bestand af Regnbueørred, men faar vi ikke snart Regn, stopper Tilløbet, og saa bliver jeg nødt til at slippe alle de kønne Fisk ud i Aaen, inden de kvæles.“ Han sukkede.

„Hvorfor maler De ikke Korn paa „Møllen,“ spurgte Helga.

„Her er Vindmøller nok paa Egnen,“ lød det mistrøstige Svar; „nej, havde jeg Driftskapital, vilde jeg lave et Elektricitetsværk, som kunde levere Lys og Kraft til hele Omegnen. Paa den Vis ligger der endnu en Skat gemt i Vandet, men det bliver næppe mig, som kommer til at hæve den.“

De var under denne Samtale kommet ud paa Vejen og mødte gamle Asmussen, pustende og svedende.

„Naa, fik du Bid?“ raabte Helga muntert.

„Nej,“ svarede Kassereren bistert, „fik du?“

Der var egentlig ingen Grund for Helga til at rødme saa dybt over det Spørgsmaal, men hun syntes Faderen saa saa sært paa hende og den unge Mand, hvem hun skyndte sig at præsentere som deres Vært.

Bankkassereren spruttede af Arrigskab. „Det er noget infamt Snyderi. Vandet i Søen er næsten væk, og Byens Drenge har trukket Vaad igennem den og har taget alle Fiskene.“

„Jeg lod dem gøre det,“ indrømmede Mølgaard, „de arme Fisk stod rundt om i Pytterne og var lige ved at blive kvalte.“

„Tresindstyve Aborrer og otte store Gedder,“ raabte Asmussen, „ikke at tale om Suder og Aal. Det er til at græde over.“

„Hvis Himlen ikke sender Regn, bliver der mere at græde over,“ mente Mølgaard. „Kornet staar elendigt, der er intet Græs til Kreaturerne, Roerne kommer ingen Vegne, og mine Regnbueforeller vandsmægter!“

Uglspejls Historier
I—II

Med 54 Tegninger af *Lorentz Frølich, P. Skovgaard* og *Th. Lundbye.*

Den berygtede Skalks morsomme Eventyr og Historier

Fortællingerne om den vidtberømte Till Uglspejls Spilopper indtager en fremragende Plads i det store læsende Folks Lekture. Det er en klassisk Folkebog, der vil faa alle Unge og Gamle til at le. Den egner sig derfor som Julegave baade for Voksne og Børn.

Indb. i farvetr. kart. Omslag **Kr. 1,25** pr. Bind

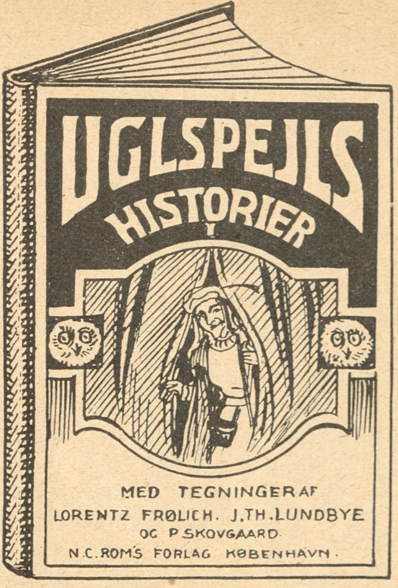

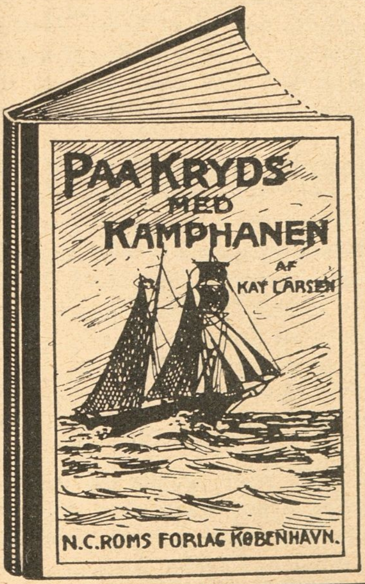

Kay Larsen;

Paa Kryds med Kamphanen

En Søfortællllng fra Kaperkrigens Dage. Det er en Bog, der kan glæde alle raske Drenge. Her er baade spændende og morsomme Scener fra Livet ombord i en Kaper.

Mange Illustrationer.

Indbundet i farvetrykt kart. Omslag

Kroner 3,00.

Vejret holdt sig imidlertid tørt og varmt i 14 Dage; Brønde og Søer udtørredes, Aaer blev til Bække og Bække til Grøfter; Stallingen søgte længere ned ad Vingsted Aa og gav Asmussen en lang Næsen. Han var meget ivrig efter at komme afsted til Himmelbjergsøerne, men nu vilde Helga ikke.

„Du plejer da heller ikke at rende fra det hele, naar der er Bid, Far," forklarede hun, „Skæresø er næsten tør nu, i Morgen begynder de at grave efter Svenskeskatten. Det er vældig spændende, Hr. Mølgaard har lovet mig Procenter for mit gode Raad; du ved, jeg fik ham til at se efter i Stiftsarkivet og . . ."

„Ja, I er et fint Skattegraverkompagni, du og Henrik Mølgaard," brummede Faderen. „Saa det er derom I taler, naar I gaar Aftentur langs Aaen. Hæ! Han maatte meget hellere gøre Alvor af det med Elektricitetsværket, som han plejer at tale til mig om, men han har for mange Snører ude. Man skal ikke samtidig blinke Aborrer og stange Aal."

„Vil du sætte Penge i Elektricitetsværket, Fader?" spurgte Helga.

„Hvorfor skulde jeg det?" vrissede den gamle, „jeg er da ikke forlovet med din Hr. Henrik!"

Helga blev højrød og skyndte sig ud af Stuen. Gamle Asmussen smilede lunt og mumlede: „Jeg tror, der er noget som napper ved Pigebarnets Flod." Saa satte han sig til at skrive et langt Brev til en Ingeniør, han kendte fra Banken.

Det var en Sorgens Dag for Henrik Mølgaard, da han konstaterede, at „Fødekalven" ikke mere førte Vand; da han maatte fjerne alle Ristene fra „Munkene" gennem Dæmningerne og løfte Stigbordene op, saa at de smaa Fisk i hundredvis kunde søge ned i Aaen. Mange store Ørred med blaagraa Ryg og lillarøde Sidestriber blev ogsaa slupne løs, for der var Grænser for, hvad Omegnen kunde spise, og det var en daarlig Aarstid at exportere Fisken.

„Det var ikke paa den Vis, Vandet gav Guld," ytrede Mølgaard," nu faar vi se, om der er noget i Mudderet paa Bunden af Skærsø."

Det lykkedes virkelig at finde nogle gamle Sølvdalere, Bægre og Kander, men Fundet svarede foreløbig ikke til Forventningerne, der var ikke Sølvværdi nok til Arbejdslønnen. — og saa drejede Vinden omsider bort fra det

HJEMMETS STAMBOG

er et Pragtværk,

der indeholder:

Prædikener til alle Kirkeaarets Søn- & Hellig-dage,

af 60 Præster,

samlet ved Pastor

H. Hamlev

og med

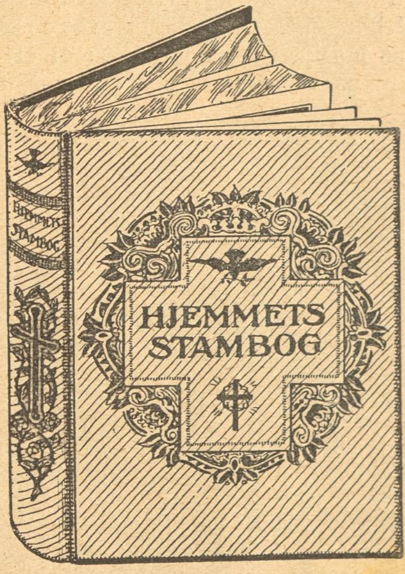

Carl Blochs Billeder af Jesu Liv

Endvidere m. Illustrationer af **Niels Skovgaard, Aug. Thomsen** og **Th. Iversen,** samt med en Række Billeder fra det hellige Land ved **Hans Dall.** Friser og Vignetter til Teksten og til Stamtavlerne er udført af Helge Lundwall. **Bindet** og Forsatsen er udført af **Th. Iversen.**

I Stamtavlen findes Blade med Titelvignetter: For Familien, Forældre, Bedsteforældre, Oldeforældre, Tipoldeforældre, Børn, Stedbørn, Konfirmation, Vielser, Dødsfald, Mindedage i Familien, Mindedage i Landet og Kirken.

Enhver Familie bør eje **Hjemmets Stambog** og lade den gaa i Arv til deres Børn.

Hjemmets Stambog koster nu kun **12 Kroner,** hvad der er meget billigt, og kan faas gennem Bogladerne og i

N. C. Roms Forlag, København B.

tørre Hjørne i Nordvest. Regnen faldt i stride Strømme Dag og Nat, og Landmændenes Forhaabninger steg med Vandet i Søer og Brønde; Grøfter blev til Aaer og Bække til rivende Elve.

I den gamle Stue med Bjælkeloftet sad Henrik og Helga og betragtede et svært Sølvbæger fra Fundet. Der var indridset et Monogram: H. H. M.

„Det kunde sige Henrik og Helga Mølgaard,“ foreslog

den unge Mand. Helga kunde ikke svare, for gamle Asmussen kom farende ind viftende med et Papir.

„Nu er der Bid,“ raabte han; „Ingeniøren kommer i Morgen, og saa laver vi min Sandten Vingsted Elektricitetsværk!“ Han slog Mølgaard paa Skulderen og gav sig saa til at tale om, at han havde talt med Wolle Persen og andre indflydelsesrige Folk i Sognet. „Jeg har jo ikke haft andet at bestille i denne Tid,“ sluttede han, „men nu tror jeg, det klarer op i Vejret. Wolle Persens Dreng mente, at der var Stallling i deres Del af Aaen, og jeg har faaet Lov at fiske. Saa hvis I kan undvære mig et Par Timer.“

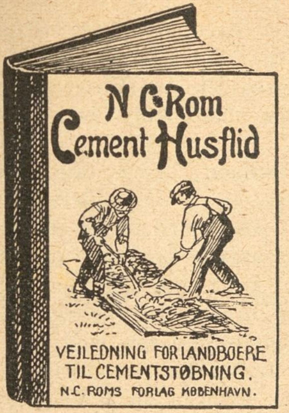

N. C. Rom:

CEMENT-HUSFLID.

Vejledning for Landboerne til allehaande Cementstøbning med 63 Illustrationer.

Indbundet i kart. Bind

Kr. 2,50.

C. Matthiesen:

H A V E N.

Uundværlig Haandbog for alle, der har Have. Bogen indeholder mange nyttige Vink ang. Frugt, Urte- og Blomsterhaven samt om Stuegartneri. **Kr. 3,00.**

Hver Mands- Brev- og Formularbog

indeholder Mønsterbreve i alle forekommende Anliggender, kommunale Forhold, Anmelder og Klager, Affattelser af alle i det daglige Liv forekommende Andragender og juridiske Dokumenter.

Pris indb. **Kr. 3,00.**

Uundværlig for alle.

Ovenstaaende Bøger faas gennem alle Boglader samt hos

N. C. ROM

Vestergade 8, København B.

Det kunde de unge Mennesker godt. Da Asmussen om Aftenen kom hjem med et Knippe af de smukke Fisk, havde Henrik og Helga indgaaet Kompagniskab for Livet.

Nu har gamle Asmussen taget sin Afsked fra Banken, bor hos Svigersønnen og er Kasserer for Vingsted Elektricitetsværk, hvilket ikke optager ham mere, end han har Tid til at dyrke sine Interesser.

Den ene er som før Medestangen; der er atter Gedder og Aborrer, Suder og Aal i Skærsø, og de „forvildede“ Regnbueørred trives ganske godt i Aaen neden for den Del, hvor Stallingen holder til. Den anden Interesse er Asmus Mølgaard, som endnu hverken kan tale eller gaa alene, men som forhaabentlig bliver en dreven Lystfisker. Gamle Asmussen kunde gerne have regnet Moderen med, for hun er det værd, men den gamle Lystfisker er aldrig bleven klar over, at Helga er den Sol, hvorom alt i Vingstedbro Vandmøllegaard drejer sig.

Festkalender til Folkets Almanak.

1923—1935.

Aar	Fastelavn	Paaskedag	Bededag	Kr. Himmelfartsd.	Pinsedag	1. Søndag i Advent
1923	11 Febr.	1 April	27 April	10 Maj	20 Maj	2 Decbr.
1924	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1925	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr
1926	14 Febr.	4 April	30 April	13 Maj	23 Maj	28 Novbr.
1927	27 Febr.	17 April	13 Maj	26 Maj	5 Juni	27 Novbr.
1928	19 Febr.	8 April	4 Maj	17 Maj	27 Maj	2 Decbr.
1929	10 Febr.	31 Marts	26 April	9 Maj	19 Maj	1 Decbr.
1930	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1931	15 Febr.	5 April	1 Maj	14 Maj	24 Maj	29 Novbr.
1932	7 Febr.	27 Marts	22 April	5 Maj	15 Maj	27 Novbr.
1933	26 Febr.	16 April	12 Maj	25 Maj	4 Juni	3 Decbr.
1934	11 Febr.	1 April	27 April	10 Maj	20 Maj	2 Decbr.
1935	3 Marts	21 April	17 Maj	30 Maj	9 Juni	1 Decbr.

Vejrspaadomme for 1923.

„Mennesket spaar, men Gud raa'er".

Januar: 1.—7. Let Frost. 8.—12. Mildt Vejr. 13.—20. Regn og Sne. 21.—25. Vekslende. 26.—31. Frost.

Februar: 1.—5. Frost og Sne. 6.—14. Meget koldt. 15.—22. Ustadigt. 23—28. Regn og Sne.

Marts: 1.—10. Frost. 11.—19. Sne og Tø. 18.—25. Mildt Vejr. 26.—31. Blæst.

April: 1.—5. Bygevejr. 6.—13. Ustadigt. 14—23. Tør Blæst. 24.—30. Smukt Vejr.

Maj: 1.—8. Smukt og stille Vejr. 9.—14. Kulde og Blæst. 15.—22. Regnfuldt Vejr. 23.—31. Varme.

Juni: 1.—6. Foranderligt. 7.—17. Blæst og Regn. 18.—22. Klart Vejr. 23.—30. Varme og Tordenbyger.

Juli: 1.—11. Smukt og varmt Vejr. 12.—21. Ustadigt. 22.—31. Sydvestlige Vinde med Regn.

August: 1.—10. Uroligt Vejr. 11.—20. Smukt Vejr. 21.—31. Varme.

September: 1.—7. Varmt Vejr. 8.—13. Køligere. 14.—23. Tør Blæst. 24.—30. Ustadigt.

Oktober: 1.—9. Klart men køligt. 10.—21. Blæst og Regn. 22.—31. Vekslende Vejr.

November: 1.—8. Stille Vejr men køligt. 9.—15. Foranderligt. 16.—24. Regn. 25.—30. Blæst og Sne.

December: 1.—10. Frost og Sne. 11.—16. Mildere Vejr. 17.—23. Blæst og Kulde. 24.—31. Frost og nogen Sne.

A/S Elisabetsminde

Kgl. Hof Chokoladefabrik

Fineste Desserter

Spisechokolade, Kogechokolade og Kakao

Ægte hvid Oportovin,

:-: anbefalet af Læger. :-:

Mrkt.

Peter Buchs Vinhandel

V. Boulevard 13, København B. — Telf. Central **1107**

Folkets Almanak for Aaret 1923

indeholder:

Udgaven til 1 Kr. 20 Øre:

Aarets Kalender med Markedsfortegnelse for hver Maaned.
Fortegnelse over Markederne i de forskellige Landsdele.
Økonomiske Anmærkninger fra det kongelige danske Landhusholdningsselskab: Kraftmaskinernes Anvendelse i Landbruget.
Plovmandssang. Digt af *A. Theodor Geertsen.* Med Tegning af *K. Hansen-Reistrup.*
Ole Rømer. Fortælling af *N. Nielsen.* Med Tegninger af *Luplau Janssen.*
Smaating.
Biskop Balles Visitats. Fortælling af *Niels Larsen.* Med Tegninger af *Luplau Janssen.*
Lappeskomageren. Fortælling af *Nina Moe Leganger.* Med Tegninger af *K. Hansen-Reistrup.*
I fejl Baas. Humoreske af *Rasmussen-Brobye.* Med Tegning af *Alex. Svedstrup.*
Knud-Karen. Fortælling af *Møller-Græsdal.* Med Tegninger af *Luplau Janssen.*

Udgaven til 1 Kr. 50 Øre endvidere:

Landsmænd i Urskoven. Fortælling af *Alexander Svedstrup.* Med Tegninger af Forfatteren.
Det strenge Skrifte. Fortælling af *Niels Larsen.* Med Tegning af *K. Hansen-Reistrup.*
Hans Røgter. Humoreske af *Axel Rasmussen-Brobye.*
Poul Lynge. Fortælling af *Marie Henckel.* Med Tegninger af *Luplau Janssen.*
Værre end Præst. Af *Møller-Græsdal.*
Abelone. Digt af *Rasmussen-Brobye.* Tegning af *Axel Mathiesen.*

Udgaven til 2 Kr. foruden ovennævnte tillige:

Silkevæveren Jacquard. Fortælling af *N. Madsen-Voergod.* Med Tegninger af *K. Hansen-Reistrup.*
Skuffet Kærlighed. Fortælling af *Rasmussen-Brobye.* Med Tegninger af *Alex. Svedstrup.*
Smaating.
I Juleferien. Fortælling af *Friis Jensen.* Med Tegninger af *Poul Steffensen.*
Prince noir. Fortælling af *Ellen Reumert.* Med Tegning af *Aage Larsen.*
Smaating.

Udgaven til 2 Kr. 50 Øre, indb. 3 Kr., endvidere:

Syv Somre. En Kærlighedshistorie af *Joachim Kattrup.* Med Tegninger af *Poul Steffensen.*
Tableau. Af *Rasmussen-Brobye.* Tegning af *Alex. Svedstrup.*
De tre Landsknægte.